

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

106'ncı Birleşim 23 Temmuz 2024 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	170
II.- GELEN KÂĞITLAR	176
III.- YOKLAMALAR	238,239,245,246,273,274,310
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	197,199
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>197:198,199:201</i>
1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	197:198
2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın Türkiye'ye katılımının 85'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	199:200
3.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'na ilişkin gündem dışı konuşması	200:201
V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	198
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25 Ocak 2017'de aldığı bir kararla öngördüğü, milletvekili tarafından gündemle ilgili konuşmalarını	

destekleyecek doküman dışında herhangi bir materyalin Genel Kurul Salonu'na getirilmemesi konusunda daha hassas davranılmasını rica ettiğine ilişkin konuşması

198:199

VI.- AÇIKLAMALAR

202,250,301,309,320

- 1.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, Doktor Sadık Ahmet'in vefatının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması 202
- 2.- İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 202
- 3.- İstanbul Milletvekili Şengül Karşı'nın, Kıbrıs Barış Harekatı'na ilişkin açıklaması 202
- 4.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, "Abdurrahim Yüksel" isimli adli mahpusun kendisini yakıp hayatını kaybetmesine ilişkin açıklaması 203
- 5.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, açıklanan Yükseköğretim Kurumları Sınavı sonuçlarına göre Elâzığ'ın başarısına ve Fırat Üniversitesine ilişkin açıklaması 203
- 6.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'nın birçok ilçesinin farklı noktalarında meydana gelen elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması 203
- 7.- Erzurum Milletvekili Abdurrahim Fırat'ın, Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 204
- 8.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, sağlıkta bölgeler arasındaki eşitsizliğe ilişkin açıklaması 204
- 9.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Şanlıurfa'daki İl Koordinasyon Toplantısı'nda Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Kasım Gulpınar'ın salona girdiği anda adının divandan alındığına ilişkin açıklaması 204
- 10.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, yaş incirde fiyatların bu yıl da üreticiyi memnun etmediğine ilişkin açıklaması 205
- 11.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mersinlilerin beklediği ana konteyner limanının sürüncemede bırakıldığına ilişkin açıklaması 205
- 12.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'in İvrindi ve Altıeylül sınırında 3 altın madeni için yarın yapılacak arama ve işletme ihalesine ilişkin açıklaması 205
- 13.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 2020 yılında Elâzığ'da ve Bingöl Karlıova'da meydana gelen depremlerden etkilenen Bingöl merkezde ve ilçelerinde somut hiçbir adım atılmadığına ilişkin açıklaması 205:206
- 14.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, mevsimlik işçileri taşıyan traktörün devrilmesi sonucunda hayatlarını kaybeden Esmenur ve Elif Argun'a ilişkin açıklaması 206
- 15.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, "sokak hayvanları yasası" olarak bilinen teklife ve Burdur Belediye Başkanı Ali Orkun Ercengiz ve mesai arkadaşlarının yaptığı uygulamaya ilişkin açıklaması 206

- 16.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigıt'ın, geçmişte annelerin evlatlarını bugün de evlatların annelerini cezaevi kapılarında beklediğine ilişkin açıklaması 206
- 17.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Türk Hava Yollarının İsmailağa cemaatine son dört yılda 524 bin dolar değerinde bedava bilet verdiğiine ilişkin açıklaması 207
- 18.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya Şehir Hastanesinde 20 Temmuz günü yaşanan elektrik kesintisine ilişkin açıklaması 207
- 19.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Macaristan'ın gümrük kapılarında Türk vatandaşlarına kötü muamele yapıldığına dair şikâyetlere ilişkin açıklaması 207
- 20.- Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkcapı'nın, geçen hafta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında yapılan, Elâzığ'ın Maden ilçesiyle ilgili toplantıya ilişkin açıklaması 208
- 21.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, DEM PARTİ Eş Genel Başkanı Tuncer Bakırhan'ın annesi İpek Bakırhan'ın vefatına, Hatay'ın ana vatana katılışının 85'inci yıl dönümüne, Kıbrıs'a barış ve huzurun getirilişinin 50'nci yılına; iktidarın dış politikadaki millî çıkarlarla ilgili atacağı adımların destekçisi olacaklarına, yanlış adımlarını da engellemek için ellerinden gelen her çabayı ortaya koyacaklarına; ekonominin her geçen gün daha kötüye gittiğine ve iktidar sahiplerinin “Bu muhalefetin sırtında küfe yok.” açıklamasına, temel gıda ürünlerindeki aşırı fiyat artışına ilişkin açıklaması 208:210
- 22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 23 Temmuz 1908'de Meşrutiyet'in yeniden ilan edilmesine, Erzurum Kongresi'nin yıl dönümüne, Hatay'ın ana vatana katılmasının 85'inci yıl dönümüne, Ankara ve İstanbul'da berber ve kuaförlerin pazar günleri çalışmasının yasaklanmasıyla ilgili karara, bugün Genel Kurulda görüşülecek vergi paketine ve SGK'nin emekliler için açmış olduğu “web” sitesinde emeklilere verilen tavsiyelere ilişkin açıklaması 210:212
- 23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Hatay'ın ana vatana katılışına, Kıbrıs Barış Harekâtı'na, 18 Temmuz 2024'te Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen “Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'nci Yıl Dönümü” başlıklı tezkereye; Türkiye'nin, Kıbrıs Türklerinin haklı davasına sahip çıkmaya devam edeceğine ve Kıbrıs Türklüğünün 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı'nı bir kez daha kutladıklarına ilişkin açıklaması 212:214
- 24.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğıt'in, Eş Genel Başkanları Tuncer Bakırhan'ın annesi İpek Bakırhan'ın vefatına, yasımuharrem ayına, kanun tekliflerinin ya da önergelerinin “Uygun değildir.” denilerek sürekli iade edildiğine, bu sabah Urfa'nın Akçakale ilçesinde elektrik akımına kapılarak yaşamını yitiren Zehra ve Hatun Elesli'ye, DEDAŞ'ın elektrik kesintileri nedeniyle bölge insanının isyan aşamasına geldiğine, Şırnak'ın İdil ilçesinde yaşayan 6 yaşındaki serebral palsi hastası Azad Ay'a, Şırnak'ta üç yıldır sistematik bir şekilde orman yangınları ve ağaç kıyımı yaşandığına ilişkin açıklaması 214:216

- 25.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 22 Temmuz 2004'teki Pamukova tren faciasına, Komisyonunda görüşülen Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ve görüşmelere mağdurların getirilmesine, emeklilere verilen 2.500 liralık zammı, Milliyetçi Hareket Partisinin Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesine verdiği dilekçeye ilişkin açıklaması 216:218
- 26.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 218:219
- 27.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 219
- 28.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 219:220
- 29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 220:221
- 30.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması 221
- 31.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 221:222
- 32.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması 222
- 33.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, DEM PARTİ Eş Genel Başkanı Tuncer Bakırhan'ın annesinin vefatına, soykırımcı İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarının 290'ıncı gününde aralıksız devam ettiğine ve Uluslararası Adalet Divanının aldığı son karara, Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıl dönümüne, Hatay'ın ana vatan Türkiye'yle birleşmesinin 85'inci yıl dönümüne, aşure gününe, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'nci yıl dönümüne, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine, vergi kanunu ve sokak hayvanlarıyla ilgili düzenlemelere ilişkin açıklaması 222:225
- 34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 225:226
- 35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 226:227
- 36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 227:228
- 37.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması 228:229

38.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması	229:230
39.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması	230:231
40.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	250:251
41.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	251
42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	252
43.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması	253
44.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması	253:255
45.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	255:256
46.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	256
47.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geneli görüşülürken bu kanun teklifini hazırlayanların Genel Kurulda olmadığına ve AKP Grubunun kendi kanun teklifi üzerinde genele dair söz almadığına ilişkin açıklaması	301
48.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Mehmet Muş'un 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	309
49.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün, Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	320:322

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

232,275

A) TEZKERELER

232:233

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Anayasa Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmelerine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/909)	232

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmelerine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/910)

232:233

B) ÖNERGELER

275:276

1.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, (2/1794) esas numaralı 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/67)

275:276

VIII.- ÖNERİLER

233,239,246,257,274

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

233:238,239:244,246:250,

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, et ve süt sektörünün sorunlarının tespiti ve tarımsal reformların gerçekleştirilmesi amacıyla 23/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

257:273,274

233:238,239

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, emeklilerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyen ekonomik, sosyal ve sağlıkla ilgili sorunların araştırılması ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 22/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

239:244,246

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, kadın yoksulluğunun nedenlerinin araştırılması amacıyla 23/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

246:250,257:260

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, hayvan haklarının korunmasında ortaya çıkan sorunların tüm yönleriyle araştırılması, alınacak önlemlerin ve yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 18/3/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

260:268

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına, yine bu kısımda bulunan 157 ve 143 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise aynı kısım sırasıyla 2'nci ve 3'üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak maddeler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

268:273,274

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

274:275

1.- Danışma Kurulunun, 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

274:275

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

276:301,310,323

A) KANUN TEKLİFLERİ

276:301,301:309,

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 132 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2290) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 159)

310:320,323:329

276:301,301:309,310:320,
323:329**X.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA DÜZELTMELER**

329

1.- Adana Milletvekili Muharrem Varlı'nın 18/7/2024 tarihli 105'inci Birleşiminde görüşülen 144, 145 ve 156 sıra sayılı kanun tekliflerinin açık oylamasında kullandığı oylarının rengine ilişkin düzeltme talebi

329

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

330

1.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, astsubayların maaş ve özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/13484)

330:331

2.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Bakanlıkça yapılan bir personel alımı sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13498)

332:335

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, hayvan üreticilerinin çoban bulma konusunda yaşadığı sorunlara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13503)

336:338

4.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye'nin merkez ilçesine bağlı Hemite köyüne yapılması planlanan tavuk çiftliğine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13507)

339:340

5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana'nın Kozan ilçesinde bulunan tarımsal alandaki kapalı sulama kanalı projesine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13512)

341:342

6.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, Kurban Bayramı'nda yapılan kurban satışlarına ve ithal edilen hayvan sayısına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13514)

343:344

7.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, buğday alım fiyatlarının belirlenmesine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13515)

345:347

8.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, TÜVTÜRK tarafından alınan araç muayene ücretlerinin yüksekliğine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/13523)

348:349

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.05'te açılarak üç oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'na ve sokak hayvanlarına,

Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün, Türkiye'de madde bağımlılığına ve uyuşturucu sorununa,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, Mersin'in sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Burak Akburak, Türk eğitim sisteminin her bir halkasının sorunu olduğuna,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış,

Mersin Milletvekili Ali Kıratlı,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen,

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz;

Mersin konteyner limanı projesine,

Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz;

Sahipsiz sokak hayvanlarına yönelik kanun teklifine,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, yakınları sokak hayvanları tarafından öldürülen veya yaralanan vatandaşlara karşı muhalefet milletvekillerinin dün Komisyondaki davranışlarını kınadığına,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, restorasyonu gerçekleştirilen Obruk Kervansarayı'na,

İstanbul Milletvekili Sevan Sıvacıoğlu, 18 Temmuz Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilleri tarafından bağlılık yemini edilerek Misakımillî kararlarının yeniden vurgulanmasının yıl dönümüne,

Aydın Milletvekili Evrim Karakoz,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin,

Samsun Milletvekili Murat Çan,

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın;

En düşük emekli aylığının 12.500 lira olarak belirlenmesine,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, özel güvenlik bölgesi ilanına,

Bahkesir Milletvekili Serkan Sarı, Vakıflar Genel Müdürlüğünün Edremit'te zeytinlikleri katlettiğine,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, İslam dinine,

Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit, Van halkının 2-3 Nisanda demokratik tepkisini ortaya koyarak "Mazbatayı biz verimiz." mesajı verdiğine,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, AKP iktidarının "müjde" diye duyurduğu emekli maaşının açlık sınırının da altında olduğuna,

Sivas Milletvekili Rukiye Toy, Kerbelâ'yla ilgili milletin duruşunun, tavrının net olduğuna,

Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar, Türkiye Futbol Federasyonu seçimlerinin üzerine siyasetin gölgesinin düştüğüne,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın'ın intihar oranı en yüksek 5 il arasında yer aldığına,

Kocaeli Milletvekili Mühîp Kanko, Gebze Teknik Üniversitesi bahçesinde AKP Gebze ilçe teşkilatı tarafından düzenlenen pikniğe,

Bolu Milletvekili Türker Ateş, Bolu ormanlarında kesimlerin arttığına ve orman köylülerinin yok olduğuna,

Düzce Milletvekili Ercan Öztürk, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'nci yıl dönümüne ve Kıbrıs Türk halkının Barış ve Özgürlük Bayramı'na,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, Korkuteli'de üreticilerin sulama parasını ödemelerine rağmen meyvelerini bir kez bile sulayamadığına,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, 104'üncü Birleşimde Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın mikrofonunun birleşimi yöneten Başkan Vekili Celal Adan tarafından kapatılmasına, Metris R Tipi Cezaevinde tutulan hasta mahpus Serdal Yıldırım'a, adli sistemde çalışan uzmanların yaşadığı mağduriyete, İzmir'in Bornova ilçesinde bulunan Arkas Holdinge bağlı Kristal Yağları fabrikasındaki grevin nedenine, Türkiye'nin Dünya Sefalet Endeksi ve Küresel Kölelik Endeksi'ndeki yerine, Kızılayın ihmalinden dolayı HIV pozitif olan Ahmed Aabo'ya, Diyarbakır'da 14 yaşındaki çocuğa istismarla ilgili sekiz yıldır süren davaya ve Aydın Söke İlçe Millî Eğitim Müdür Vekili Ali Cirit'in öğrencilerin servislerini kaldırma kararına,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'nci yıl dönümüne, Türkiye Futbol Federasyonu seçimlerine, nasıl bir Türkiye hayal ettiklerine ve hayallerindeki Türkiye için mücadele etmeye devam edeceklerine,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Giresun'un Görele ilçesi Çanakçı Deresi üzerine yapımı planlanan 5'inci HES projesine,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, 20 Temmuz Nevşehir'in il oluşunun 70'inci yılına, Nevşehir'in tarihî ve doğal güzelliklerine, bu şehre yetmiş yıldır hizmet edenlere ve Gazi Meclisten tüm vatandaşları Nevşehir'in güzelliklerini görmeye davet ettiğine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Zonguldak'ın Kilimli ilçesinde ruhsatsız işletilen bir maden ocağında meydana gelen göçükte hayatını kaybeden Satılmış Çamlı'ya ve bölgede ruhsatsız çok sayıda maden ocağı olduğuna, İsrail'in acımasız Gazze saldırılarının devam ettiğine, Finlandiya ve İsveç'in üyeliğine hemen onay veren Türkiye'nin beklentilerinin ve taleplerinin NATO'da karşılık bulmayışına, engelli oranı yüzde 90'ın üzerinde olan vatandaşa devletin vereceği maaşla ilgili yapılan düzenlemeye, Türkiye'nin kısa vadeli borç stokunun mayıs ayında rekor kırdığına, açıklanan en düşük emekli maaşına, Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ve bu kanun teklifinin bu hâliyle Meclisten geçmesine asla müsaade etmeyeceklerine,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'nci yıl dönümüne,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Kars olarak pahalı et fiyatına çözüm önerilerine,

Muş Milletvekili Sümeyye Boz, Suruç katliamına,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, sokak hayvanlarına ilişkin düzenlemenin Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda görüşülmesi sırasında yaşananlara, Komisyonun çalışma süresine, Cumhuriyet Halk Partisi olarak çağ dışı önerilere “evet” diyecek bir siyasi oluşum olmadıklarına, eski Kızılay Başkanının kızının karıştığı motosiklet kazasında yaşamını yitiren 16 yaşındaki Batın Barlas Çeki'ye, Türkiye Futbol Federasyonu seçimlerine, Anayasa Mahkemesi üyeliğine atanan Metin Kıratlı'ya, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum ile Bakan Yardımcısı Ömer Bulut'un ortak özelliklerine, AKP eski milletvekili Necdet Ünüvar'ın kızı Münevver Şeyma Solmazgül'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi Destek Hizmetleri Başkan Yardımcısı yapılmasına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'nci yıl dönümüne ve cumartesi günü Başkomutan Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Kıbrıslı vatandaşlarla birlikte olacaklarına; sahipsiz köpeklerin vermiş olduğu zararları izale etmek, sokağın güvenliğini sağlamak ve yavrusunu kaybetmiş annelerin gözyaşlarını dindirmek için bir kanun teklifi oluşturduklarına, bu kanun teklifinin komisyonda görüşmeleri sırasında sarf edilen bazı sözlerle ve bunun siyasi propagandaya, istismara dönüştürülmesine asla müsaade etmeyeceklerine, Gazze'de yaşanan insanlık dramına ve halklar nezdinde Filistin'e duyarlılığın artması, İsrail'in ve İsrail'i destekleyenlerin yalnızlaştırılması konusunda Türkiye Cumhuriyeti devletin yaklaşımının önemini yadsınamayacağına,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik, Ağrı'nın sağlık sorunlarıyla ilgili birkaç gündür Sağlık Bakanını aramalarına rağmen telefona çıkmadığına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Saadet Partisi Grubunun, 18/7/2024 tarihinde Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, hazine ve müşteri garantili anlaşmalarla hayata geçirilen kamu-özel iş birliği projelerinin yol açtığı zararların belirlenmesi ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 18/7/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, yerli ve millî otomobil sanayisinin temsilcisi TOGG'un hem yerli hem de uluslararası piyasadaki pazar payının artırılması, TOGG'un teknolojik AR-GE faaliyetlerinin geliştirilmesi, TOGG'un finansal ihtiyaçlarının tüm boyutlarıyla tespit edilmesi ve bu kapsamda gerekli adımların atılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 18/7/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, 20 Temmuz Suruç katliamının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 18/7/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, turizm sektöründe yaşanan sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 18 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Bilecik Milletvekili Halil Eldemir'in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Bilecik Milletvekili Halil Eldemir, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Bilecik Milletvekili Halil Eldemir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun, İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu;

Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Edirne Milletvekili Mehmet Akalın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin özgürlüğe kavuştuğu ve Kıbrıs Adası'na huzurun geldiği barış harekâtının 50'nci yıl dönümüne,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, deprem bölgesinde ilan edilen mücbir sebep hâli süresinin 31 Ağustos 2024 itibarıyla sona eriyor olmasına,

Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin, Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde polisin evine yaptığı baskın sırasında ölen Necmettin Fendik'in devam eden davasına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, üniversitelerdeki ikinci öğretimin kaldırılmasına ve engelli vatandaşların iş hayatında yer alması için yeni düzenlemeye ihtiyaç olduğuna,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalışılmasına karar verilen 22/7/2024 Pazartesi günü toplanmamasına ilişkin önerisi kabul edildi.

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine.

Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'nci yıl dönümü konulu tezkeresi kabul edildi.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu

Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 143) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 132 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2266) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 156) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

3'üncü sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 133 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2258) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı: 157) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

4'üncü sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İş Birliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 144) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

5'inci sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Türk Yatırım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2265) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 145) yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, Hataylı firmaların KOSGEB'in iş geliştirme desteklerinden yararlanamadıklarına,

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, ÇAYKUR'un kontenjan uygulaması nedeniyle çay üreticisinin Karadeniz Bölgesi'nde yaşadığı mağduriyete,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez,

Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın 144 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu,

Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın 144 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin ile Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 23 Temmuz 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 23.15'te birleşime son verildi.

Celal ADAN
Başkan Vekili

Elvan IŞIK GEZMİŞ
Giresun
Kâtip Üye

Muhammed ADAK
Mardin
Kâtip Üye

Kurtcan ÇELEBİ
Ankara
Kâtip Üye

Sibel SUIÇMEZ
Trabzon
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 169

19 Temmuz 2024 Cuma

**Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi
(Silahlı Kuvvet Kullanılmasına İzin Verme)**

1.- Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, 2713 (2023) Sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararına ve Uluslararası Hukuktan Kaynaklanan Yükümlülüklerimize Uygun Bir Biçimde, Gerektiğinde Üçüncü Ülkeler ve Uluslararası Örgütlerle İşbirliği İmkânları da Kullanılarak, Somali ile Ülkemiz Arasında Akdedilen Milletlerarası Anlaşmaların Uygulanması Kapsamında, Türk Silahlı Kuvvetleri Unsurlarının, Somali'nin Terörizm, Deniz Haydutluğu, Yasadışı Balıkçılık, Her Türlü Kaçakçılık ve Diğer Tehditlere Karşı Güvenliğinin Sağlanması Faaliyetlerine Destek Verilmesi Amacıyla Somali'nin Deniz Yetki Alanları Dâhil Olmak Üzere İki Ülke Tarafından Müstereken Belirlenecek Bölgelerinde ve Münhasıran Tespit Edilecek Kurallarla Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması için Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca İki Yıl Süreyle İzin Verilmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/908) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.07.2024)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde zarar gören kamu binalarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/13834) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Hopa ve Kemalpaşa ilçelerinde taksicilerin ve tır şoförlerinin kullanımı için durak ve tır parkı yapılması talebine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/13835) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

3.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Akkuş Argın Yaylası Turizm Merkezinin iptal edilmesi hakkındaki Cumhurbaşkanlığı Kararı'na ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/13836) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun nakil talebinin reddedildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13837) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri 1 Nolu Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun başka bir mahkum tarafından rahatsız edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13838) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Edirne L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun adil yargılanma talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13839) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan ağır hasta mahkumların tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13840) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13841) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

9.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ülke genelindeki cezaevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklulara dair istatistiklere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13842) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

10.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Edirne L Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13843) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ'ın Baskil ilçesindeki bahçesinde yangın çıkan bir kişinin bazı iddialarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13844) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

12.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'nın çifte vatandaş olup olmadığına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13845) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

13.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, sosyal hizmet mezunu atamalarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13846) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

14.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, 30 Haziran-2 Temmuz tarihleri arasında bazı illerde yaşanan olaylara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13847) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

15.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Türk Harb-İş Sendikası üyelerinin ekonomik koşullarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13848) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

16.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bulunan bir fabrikada işçilerin başlattıkları greve ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13849) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

17.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, emekli maaşlarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13850) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

18.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, emekli memur maaşlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13851) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, emekli maaşlarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13852) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, birinci derece dördüncü kademeye yükselen memurlara 3600 ek gösterge verilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13853) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gebze-Darıca Metrosu ve Körfezray Metro Hattı projelerini yürüten şirkete ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13854) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

22.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Karaköprü ilçesinin şebeke suyunun içilebilir olup olmadığına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13855) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

23.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Haliliye ilçesinin şebeke suyunun içilebilir olup olmadığına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13856) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

24.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın Suriçi bölgesinde yer alan tarihi PTT binasının kullanım hakkının devredildiği iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13857) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

25.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden sonra Hatay'da onay verilen beton ve çimento santrali projelerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13858) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

26.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, 2018 yılından bu yana Muğla'da faaliyet gösteren maden işletmelerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13859) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

27.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında Hatay'da yapılan madencilik faaliyetlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13860) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

28.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının sorunlarına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13861) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

29.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, Avrupa Birliği ile yapılan Geri Kabul Anlaşması'na ve vize serbestisi yol haritasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13862) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

30.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Türk plakalı bazı araçların Gürcistan'a geçiş yaparken yaşadığı sorunlara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13863) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

31.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, PKK/YPG terör örgütü ile mücadele kapsamında NATO üyesi ülkelerle yapılan görüşmelere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13864) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

32.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa ilinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13865) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

33.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Ege Bölgesinde enerji nakil hatlarının yangına sebep olmaması için alınan önlemlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13866) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Muş'un Varto ilçesine doğal gaz altyapısı kurulması talebine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13867) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

35.- Antalya Milletvekili Sururi Çorabatur'ın, Antalya ilinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13868) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

36.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Karadeniz Sakarya Gaz Sahasındaki doğal gaz üretimiyle ilgili çeşitli verilere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13869) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

37.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, kiralanan ve satın alınan FSRU gemilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13870) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

38.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, kiralanan ve satın alınan FSRU gemilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13871) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

39.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, kiralanan ve satın alınan FSRU gemilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13872) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

40.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, kiralanan ve satın alınan FSRU gemilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13873) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

41.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı'da yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13874) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

42.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, 2024 Avrupa Futbol Şampiyonası için TFF tarafından Almanya'ya götürülen kişilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13875) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

43.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, TÜİK'in enflasyon oranını hesapladığı madde fiyatlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13876) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

44.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, asgari ücretin iyileştirilmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13877) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

45.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, Aydın-Denizli Otoyolu Projesi'nin finansmanı ve akıbetine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13878) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

46.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, TÜİK tarafından açıklanan verilere göre yapılan maaş artışlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13879) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

47.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, enflasyon hesaplamalarındaki farklılıklara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13880) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

48.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, emekli memur maaşlarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13881) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

49.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, emekli maaşlarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13882) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

50.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, madeni paraların üretim maliyetlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13883) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

51.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Murgul ilçesine bağlı Soğuksu köyünün sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13884) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

52.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu'nun, Batman Valiliğince toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yasaklanmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13885) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

53.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Mardin'in Nusaybin ilçesinde gözaltına alınan bazı kişilerin iddialarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13886) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

54.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Zap Vadisinde bulunan Seyir Tepesinde gerçekleşen intihar vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13887) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

55.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, 2022 yılında Türk vatandaşlarının kimlik bilgilerinin internete sızdırıldığı iddialarının akıbetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13888) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

56.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, polis intiharlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13889) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

57.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, polis çevirmelerinde özel çekici ve otopark hizmetinden yararlanılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13890) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

58.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, Suriyeli mültecilere ait kimlik bilgilerinin çalındığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13891) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

59.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Akkuş Argın Yaylası Turizm Merkezinin iptal edilmesi hakkındaki Cumhurbaşkanlığı Kararı'na ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13892) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

60.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın Suriçi bölgesinde yer alan tarihi PTT binasının kullanım hakkının devredildiği iddiasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13893) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

61.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, coğrafi işaretli geleneksel el sanatlarının desteklenmesi talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13894) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

62.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesinde bulunan Altınsu Köprüsünün yıkılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13895) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

63.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'ın Özbaşı köyünde bulunan okul binasının bir derneğe tahsis edilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13896) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

64.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in, son beş yılda velilerin şikâyeti üzerine öğretmenler hakkında başlatılan disiplin soruşturmalarına ve verilen cezalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13897) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

65.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ücretli öğretmenlerin sorunlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13898) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

66.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın bedelli askerlik başvurusuna ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13899) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

67.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, devlet hastaneleri ve özel hastanelerde çalışan yabancı uyruklu hekimlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13900) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

68.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, intiharların önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13901) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

69.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi 2018-2023'te belirlenen hedeflere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13902) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

70.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Dicle Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinde yaşanan randevu sorununa ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13903) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

71.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, SMA hastalarının tedavisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13904) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

72.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, ülkemizde tedavi olan yabancı uyruklu hastalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13905) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

73.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, 2024 yılının ilk altı ayında sağlıkta şiddetle ilgili çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13906) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

74.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, beş yaş altı çocuk ölüm hızı oranlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13907) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

75.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, 2022 ve 2023 yıllarında illere göre bebek ölüm hızına dair verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13908) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

76.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, İstanbul Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaşanan personel eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13909) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

77.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in, patent ve marka vekilliği sınav sonuçlarının açıklanacağı tarihe ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13910) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

78.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa ilinde sulama birliğince belirlenen sulama ücreti miktarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13911) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

79.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Pamukluk Barajı İsale Hattı Projesi'ne ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13912) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

80.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Ege Bölgesinde enerji nakil hatlarının yangına sebep olmaması için alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13913) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

81.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, IPARD programı kapsamına dahil olan illere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13914) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

82.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, İzmir ili Selçuk ilçesi ve Aydın ili Kuşadası ilçesi arasında etkili olan orman yangınına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13915) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

83.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya'da ova şerhi konulan alanlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13916) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

84.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 14 Haziran 2024 tarihinde Tekirdağ'da gerçekleşen doludan zarar gören çiftçilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13917) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

85.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ilinde doğal afetler sonucu zarara uğrayan çiftçilerin zararlarının giderilmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13918) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

86.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay ilinde 2020 yılında meydana gelen orman yangınları sonrasında yapılan çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13919) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

87.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 2024 yılı Mayıs ayında kapanan şirket sayısında yaşanan artışa ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13920) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

88.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, zeytinyağı ihracatına getirilen kısıtlamaya ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13921) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

89.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Türk plakalı bazı araçların Gürcistan'a geçiş yaparken yaşadığı sorunlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13922) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

90.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ilave gümrük vergisi ek vergi oranlarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13923) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

91.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, hava yolu şirketlerinin yaptığı rötarlara ve iptal edilen uçuşlara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13924) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

92.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, THY bünyesindeki bir hava yolu firmasının kapatılıp yerine başka bir firma kurulmasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13925) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

93.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, bir uçak firmasıyla ilgili yaşanan sorunlara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13926) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

94.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Ege Bölgesinde enerji nakil hatlarının yangına sebep olmaması için alınan önlemlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13927) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

95.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın Suriçi bölgesinde yer alan tarihi PTT binasının kullanım hakkının devredildiği iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13928) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

96.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli-Erzincan karayolunda bulunan uçurum alanlarının çelikle örülmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13929) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

97.- Ankara Milletvekili Okan Konuralp'ın, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden sonra bir sosyal medya platformu hakkında alınan erişim kısıtlaması kararına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13930) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

98.- Antalya Milletvekili Sururi Çorabatır'ın, İstanbul Havalimanında bulunan ormanlık yerlerin çeşitli kullanım alanları için tahsisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13931) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

99.- Antalya Milletvekili Sururi Çorabatır'ın, Antalya Havalimanındaki tüm pistlerin hizmet vermesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13932) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

100.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa-Ankara Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13933) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

101.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TCDD Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği Yönetmeliği'nde düzenlenme yapılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13934) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

102.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TCDD Taşımacılık A.Ş.'de hizmet alımı yoluyla çalıştırılan personele ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13935) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2024)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığının organizasyonu dışında Mekke'ye giden vatandaşların karşılaştıkları olumsuz durumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13224)

2.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, Savunma Sanayii Başkanlığına ait yangın söndürme araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13225)

3.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Diyanet İşleri Başkanlığının organizasyonu dışında Mekke'ye giden vatandaşların karşılaştıkları olumsuz durumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13226)

Adalet Bakanlığı

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tatvan Belediye Başkanı hakkında başlatılan soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/13227)

5.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Tatvan Belediye Başkanı hakkında başlatılan soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/13228)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 2022 yılında Mersin'de yaşanan bir olaya ve yürütülen soruşturmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13229)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bakırköy Kapalı Cezaevinde bulunan üniversite öğrencisi bir mahkumun eğitim hakkından yararlanamadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13230)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13231)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırıkkale F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13232)

- 10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dumlu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13233)
- 11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dumlu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13234)
- 12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir mahkumun yargılanma süreci ile ilgili iddialarına ve nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13235)
- 13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevlerinde bulunan hasta mahkumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13236)
- 14.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara'nın Sincan ilçesinde bir kişinin reklam panosunun devrilmesi sonucu hayatını kaybetmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13237)
- 15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erciş Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13238)
- 16.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2016'dan bu yana illere göre dolandırıcılık suçuna dair yapılan ihbarlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13239)
- 17.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Edirne L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bazı mahkumların hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13241)
- 18.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır Kampüs Ceza İnfaz Kurumlarında yaşanan gıda zehirlenmesi olayına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13242)
- 19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13243)
- 20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir 4 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde mahkumlara içme suyu verilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13244)
- 21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da öngörülen bir düzenlemeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/13245)
- 22.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Oltu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13246)
- 23.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gerede L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13247)
- 24.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bazı mahkumların kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13248)
- 25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13249)
- 26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bazı belediye başkanlarının pasaportlarına tedbir kararı konulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13250)
- 27.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır'da bazı zincir restoranlara saldıran kişilerin serbest bırakılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13251)
- 28.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, artan posta ücretleri nedeniyle cezaevlerindeki mahkumların mektup gönderemediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13252)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- 29.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa ilinde yaşanan intihar vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13253)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

- 30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bulunan bir fabrikada çalışan işçilerin işten çıkarıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13254)

31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, MESEM aracılığı ile çalışan öğrencilerin çıraklık ve staja başlama tarihinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak esas alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13255)

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, çocuk işçilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/13256)

33.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır İŞKUR'un TYP'li işçileri işten çıkardığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13257)

34.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 696 sayılı KHK kapsamında hastanelerde danışma statüsünde çalışan personelin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13258)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

35.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Körfez Küçük Sanayi Sitesindeki kira fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13259)

36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dilovası Belediyesi çalışanlarıyla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13260)

37.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara'nın Sincan ilçesinde bir kişinin reklam panosunun devrilmesi sonucu hayatını kaybetmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13261)

38.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van'a yapılan millet bahçesinin ekolojik etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13262)

39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Elazığ ili Baskil ilçesinde bulunan bir Hazine arazisinin özel bir şirkete devredilmesiyle ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13263)

40.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, Akdeniz foklarının Antalya'daki yuvalama alanlarının korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13264)

41.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Muğla'nın Bodrum ilçesinde otel ve restoranlar tarafından kapatılan kıyı şeridine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13265)

42.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Başiskele ilçesinde yer alan Yuvacık Kültür Merkezi çevresinde yaşanan trafik sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/13266)

43.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şanlıurfa'nın Birecik ilçesine bağlı Meydan Mahallesi'nde meydana gelen su kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13267)

44.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinde bulunan bir üst geçitteki yürüten merdivenin arızalanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13268)

45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinde çeşme suyundaki tat değişimi ve kötü koku şikayetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13269)

46.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara Büyükşehir Belediyesince Ankara Karta çevrimiçi para yüklemelerde hizmet bedeli alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13270)

Dışişleri Bakanlığı

47.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 3 Haziran 2024 tarihinde Çin'e yapılan resmi ziyarete ilişkin yazılı soru önergesi (7/13271)

48.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığının organizasyonu dışında Mekke'ye giden vatandaşların karşılaştıkları olumsuz durumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13272)

49.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığının organizasyonu dışında Mekke'ye giden vatandaşların karşılaştıkları olumsuz durumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13273)

50.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Türkiye'nin Şangay İşbirliği Örgütü ile ilişkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13274)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

51.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, 20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesi ile Mardin'in Mazıdağı ilçesi arasındaki arazide meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13275)

52.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, 20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesi ile Mardin'in Mazıdağı ilçesi arasındaki arazide meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13276)

53.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, 20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesi ile Mardin'in Mazıdağı ilçesi arasındaki arazide meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13277)

54.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, 8 Haziran 2023'te Diyarbakır'ın Çınar ilçesinde meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13278)

55.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, 20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesi ile Mardin'in Mazıdağı ilçesi arasındaki arazide meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13279)

56.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'da yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13280)

57.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, son 6 ayda Şanlıurfa'da gerçekleşen elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13281)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

58.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Yeni Ankara 19 Mayıs Stadyumunun akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13282)

59.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, TFF'nin davetlisi olarak Avrupa Futbol Şampiyonası için Almanya'ya götürülen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13283)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

60.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, konut kiralardaki zam sınırı uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13284)

61.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Nusaybin ilçesindeki bankamatiklerde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13285)

İçişleri Bakanlığı

62.- Van Milletvekili Pervin Buldan'ın, Nevşehir ilinde bulunan Borsa Meydanı'nın isminin değiştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13286)

63.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara'nın Sincan ilçesinde bir kişinin reklam panosunun devrilmesi sonucu hayatını kaybetmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13287)

64.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2016'dan bu yana illere göre dolandırıcılık suçuna dair yapılan ihbarlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13288)

65.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Elazığ ili Baskil ilçesinde bulunan bir Hazine arazisinin özel bir şirkete devredilmesiyle ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13289)

66.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, bazı illerde meydana gelen şiddet olaylarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13290)

67.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, 2016'dan bu yana Van ilindeki uyuşturucu madde bağımlılığı ve ticaretine dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/13291)

68.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde bulunan Mamak mezarının yolunun asfaltlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13292)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

69.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığının organizasyonu dışında Mekke'ye giden vatandaşların karşılaştıkları olumsuz durumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13293)

70.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, Akdeniz foklarının Antalya'daki yuvalama alanlarının korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13294)

71.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır ili Sur ilçesinde bulunan Çeltik Kilisesinin restorasyon çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13295)

Milli Eğitim Bakanlığı

72.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, öğrencilere okullarda bir öğün ücretsiz yemek verilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13296)

73.- Tekirdağ Milletvekili Cem Aşar'ın, çocuk işçi sayısı ile çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13297)

74.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin çeşitli taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13298)

75.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, MESEM'lerin işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından denetlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13299)

76.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, E-KPSS ile atanmayı bekleyen öğretmen sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13300)

77.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, 9 Haziran 2024 tarihinde gerçekleştirilen BİLSEM sınavları ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13301)

Milli Savunma Bakanlığı

78.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, İHA'ların ihraç edildiği ülkelere ve uygulanan güvenlik protokollerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13302)

Sağlık Bakanlığı

79.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, boğmaca hastalığı ile mücadele için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13303)

80.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, 2002'den bu yana aşılı ve aşılanmayan çocukların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13304)

81.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesinde yaşadığı iddia edilen bir taciz olayına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13305)

82.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Bakanlığa bağlı hastanelerde kozmetik cerrahi operasyonları geçiren kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/13306)

83.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Çin'den ithal edilen COVID-19 aşılarna ilişkin yazılı soru önergesi (7/13307)

84.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın İznik ilçesindeki bir mahalleye ambulans ekibi sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13308)

85.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'da gerçekleşen intihar vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13309)

86.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, MHRS üzerinden randevu alamayan vatandaşlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13310)

87.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 696 sayılı KHK kapsamında hastanelerde danışma statüsünde çalışan personelin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13311)

88.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi kayıtlarına yanlışlıkla ölü olarak geçen bir bebeğin hastaneye kabul edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13312)

89.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Şehir Hastanesinde engelli bireyler için kullanılan akülü araçların yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13313)

Tarım ve Orman Bakanlığı

90.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde yapılması planlanan Çatak Barajı Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/13314)

91.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, 20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesi ile Mardin'in Mazıdağı ilçesi arasındaki arazide meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13315)

92.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, son 5 yılda anız yakmaktan kaynaklanan yangınlara dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/13316)

93.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Elazığ ili Baskil ilçesinde bulunan bir Hazine arazisinin özel bir şirkete devredilmesiyle ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13317)

94.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, sokak hayvanlarıyla ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13318)

95.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Çanakkale'nin Eceabat ilçesinde meydana gelen orman yangınına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13319)

96.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa ilinde tarımsal sulama kanallarında yaşanan boğulma vakalarının önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13320)

97.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de bulunan Cennet-Cehennem Vadisi yolunun asfaltlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/13321)

98.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, milli parklardaki çevre kirliliğinin önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13322)

99.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesi ile Mardin'in Mazıdağı ilçesi arasındaki arazide meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13323)

Ticaret Bakanlığı

100.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığının organizasyonu dışında Mekke'ye giden vatandaşların karşılaştıkları olumsuz durumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13324)

101.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, bir süpermarket zincirinin çalışanlarının yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/13325)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

102.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, PTT'nin SLA cezalarında dağıtıcı personele maaş kesintisi uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/13327)

No: 170

23 Temmuz 2024 Salı

Rapor

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 132 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2290) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 159) (Dağıtım tarihi: 23.07.2024) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, Uluslararası Şeffaflık Örgütü tarafından yayımlanan Yolsuzluk Algısı Endeksine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/13936) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

2.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Diyanet İşleri Başkanlığının ABD'de iktisadi işletme kurduğu iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/13937) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

3.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, son 10 yılda suç unsuru sayılan haberlere ve göz altına alınan basın mensuplarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/13938) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Suriyeli mültecilerin ülkelerine geri dönüşü için yapılan çalışmalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/13939) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

5.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavına ve hukuk fakültelerinin eğitim kalitesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13940) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

6.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garında meydana gelen patlama sonrası yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13941) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

7.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Bolvadin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hayatını kaybeden bir mahkumun defnedilme sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13942) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

8.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde infaz süresini tamamladığı halde tahliye edilmeyen bir mahkuma ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13943) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

9.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Karatepe Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna sevk edilen mahkumların kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13944) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

10.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, son 10 yılda suç unsuru sayılan haberlere ve göz altına alınan basın mensuplarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13945) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

11.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, bir elektrik dağıtım şirketi aleyhine açılan davalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13946) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında farklı illere nakledilen mahkumlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13947) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebinin reddedildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13948) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

14.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Salihli Kapalı Cezaevindeyken başka bir cezaevine nakledilen bir mahkuma ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13949) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlikten yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13950) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Özbekistan vatandaşı bir kişinin ülkesine geri gönderilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13951) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

17.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bir grubun kolluk kuvvetleri tarafından kötü muameleye maruz bırakıldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13952) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bahçelievler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalmakta iken vefat eden bir çocuğa ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13953) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlikten yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13954) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Karabük T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13955) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlikten yararlanma ve nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13956) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

22.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, uyuşturucu madde kullanımı ve ticareti suçundan hüküm giyen kişilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13957) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

23.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu'nun, kitapları için yasaklama kararı çıkarılan yazarlar hakkında yürütülen adli süreçlere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13958) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

24.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, bir yazılı soru önergesinin cevaplandırılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13959) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

25.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Dumlü 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13960) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

26.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, emekli, dul ve yetim maaşlarının artırılması talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13961) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

27.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bahçelievler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalmakta iken vefat eden bir çocuğa ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13962) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

28.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, çocuk istismarı vakalarını önlemek için yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13963) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

29.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Bakanlık tarafından kadınların refahı ve korunmasına yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13964) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

30.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, sosyal yardımlardan yararlanan hane sayısındaki artışa ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13965) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, yurt dışında yaşayan ve borçlanma yolu ile emekli olan vatandaşlara tam zamanlı çalışma hakkı tanınması için yapılan çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13966) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

32.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Türk Kızılay Derneğine ait hastanelerde hastalardan alınan ücretlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13967) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

33.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, yerel seçimlerden sonra Menemen Belediyesinde çalışmakta olan işçilerin işten çıkarıldığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13968) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

34.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinde bir kişinin çalıştığı iş yerinde mobbinge maruz kaldığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13969) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

35.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, ülke genelinde ve Gaziantep'te sigortalı olarak çalışan Suriye vatandaşlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13970) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

36.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Bakanlık tarafından kiralanan bir binaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13971) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

37.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'in Aydıncık ilçesine kurulacak olan balık çiftliklerinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13972) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

38.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Bolvadin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hayatını kaybeden bir mahkumun defnedilme sürecine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13973) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

39.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Sivas ili Kangal ilçesinde yapılması planlanan bir mermer ocağı projesinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13974) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında yapılan konutlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13975) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

41.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, atık ithalatına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13976) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

42.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ta bulunan sağlık kompleksindeki fiziki yetersizliklere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13977) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

43.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'nın, Fener Rum Patriği'nin yurt dışında düzenlenen bir konferansa ekümenik sıfatı ile katılmasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13978) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

44.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Gazze'de yaşanan insani kriz karşısında yürütülen diplomasi çalışmalarına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13979) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2024)

45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Azerbaycan'da yaşanan bir trafik kazasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13980) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

46.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, Sakarya Gaz Sahasında yapılan doğalgaz üretimine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13981) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

47.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye'nin Düziçi ilçesine bağlı Yenifarsak köyündeki maden arama faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13982) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

48.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye'de aktif olarak çalışan maden ocaklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13983) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

49.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, Uluslararası Şeffaflık Örgütü tarafından yayımlanan Yolsuzluk Algısı Endeksine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13984) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

50.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, YİD ve KOİ modeli ile yapılan projelerden elde edilen kazançlardan alınan vergiye ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13985) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

51.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, emekli, dul ve yetim maaşlarının artırılması talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13986) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

52.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, yolcu ve yük taşımacılığı yapan esnaflara ÖTV muafiyeti sağlanması talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13987) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

53.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, ülkemiz ile İsrail arasında gerçekleşen ticarete ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13988) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

54.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, TÜİK tarafından enflasyon hesabında kullanılan birim fiyatlara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13989) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2024)

55.- Kars Milletvekili Güllüstan Kılıç Koçyiğit'in, engelli istihdamına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13990) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

56.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, son bir yılda gerçekleşen intihar girişimi sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13991) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

57.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, son 10 yılda suç unsuru sayılan haberlere ve göz altına alınan basın mensuplarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13992) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

58.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkari ili Çukurca ilçesinde 30 Haziran 2024 tarihinde yaşanan adli bir olaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13993) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

59.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, ülkemizde bulunan mültecilere yapılan saldırılara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13994) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

60.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, 112 Acil Çağrı Merkezlerinde görev yapan personelin sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13995) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

61.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, yerel seçimlerden sonra Menemen Belediyesinde çalışmakta olan işçilerin işten çıkarıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13996) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

62.- İstanbul Milletvekili Çiçek Oflu'nun, 30 Haziran 2024 tarihinde Kayseri ili Melikgazi ilçesinde yaşanan olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13997) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

63.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Suriyeli mültecilere ait bilgilerin çalınmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13998) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2024)

64.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 2 Temmuz 2024 tarihinde Antalya'da meydana gelen bir olaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/13999) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2024)

65.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, Diyarbakır Belediyesine atanan kayyımın usulsüzlük yaptığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14000) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2024)

66.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ'ın Baskil ilçesindeki bir yangına zamanında müdahale edilmediği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14001) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

67.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, 2011'den bu yana Türkiye'de uluslararası koruma ve geçici koruma statüsünde bulunan yabancı uyruklu kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14002) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

68.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 5 Temmuz 2024 tarihinde Kırıkkale'nin Delice ilçesinde yaşanan sel ve dolu felaketi sonrasında oluşan hasarın giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14003) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

69.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bir grubun kolluk kuvvetleri tarafından kötü muameleye maruz bırakıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14004) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

70.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, Türk vatandaşlığı kazanan Suriye uyruklu kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14005) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

71.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, yabancı yoğunluğunun Türk nüfusuna oranla %20'yi aştığı şehir ve mahallelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14006) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

72.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, 30 Haziran 2024 tarihinde Kayseri ili Melikgazi ilçesinde yaşanan olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14007) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

73.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna yapılan bir atamaya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14008) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

74.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Alevi Bektaşî Kültür ve Cemevî Başkanlığının kurulmasına ve faaliyetlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14009) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

75.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, arkeolojik kazı alanlarında koordinatör kazı başkanlığı uygulamasına geçileceği iddiasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14010) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

76.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Elazığ'ın Maden ilçesinde bulunan Camii Kebir'in restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14011) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

77.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, yerli dijital yayın platformlarının geliştirilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14012) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

78.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu'nun, hakkında toplatma ve yasaklama kararı çıkarılan kitaplara dair çeşitli verilere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14013) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

79.- Konya Milletvekili Konur Alp Koçak'ın, Konya'nın Beyşehir ilçesinde bulunan Eflatun Pınarı Hitit Su Anıtı'nın UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınması talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14014) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

80.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden etkilenen çocuklara LGS'de ek kontenjan verilmesi talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14015) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2024)

81.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay ilindeki okulların 2024-2025 eğitim öğretim yılındaki hizmetli ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14016) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

82.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında Hatay ilindeki öğrencilere ve okulların durumuna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14017) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

83.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, üniversitelerin ikinci öğretim programlarının kapatılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14018) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

84.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, üniversitelerin ikinci öğretim programlarının kapatılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14019) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

85.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkari ili Çukurca ilçesinde 30 Haziran 2024 tarihinde yaşanan adli bir olaya ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14020) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

86.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Türk Kızılay Derneğine ait hastanelerde hastalardan alınan ücretlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14021) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

87.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Balıkesir Edremit Devlet Hastanesinde sağlık memuru olarak çalışan bir kişinin Ticaret Bakanlığına daire başkanı olarak atanmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14022) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

88.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde radyoaktif sızıntı yaşandığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14023) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

89.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Bolu ilinde bulunan köy sağlık evlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14024) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

90.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas ili Hafik ilçesinde bulunan bazı köylerin sağlık evi ve sağlık merkezi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14025) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

91.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ta bulunan sağlık kompleksindeki fiziki yetersizliklere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14026) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

92.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu ilinde bulunan hastanelerin eksikliklerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14027) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

93.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, son üç yılda iflas eden sanayi şirketlerinin sayısına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14028) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

94.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, dünya çapında dijital parolaların yayınlandığı bir siber sızıntı olayına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14029) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

95.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, ülkemizde yapılan pamuk üretimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14030) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

96.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, elektrik ve su fiyatlarına yapılan zammın tarımsal üretime etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14031) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

97.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, çiftçilerin kredi borçlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14032) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

98.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, göçmenlerin tarım sektöründeki istihdamına dair verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14033) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2024)

99.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ'ın Baskil ilçesindeki bir yangına zamanında müdahale edilmediği iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14034) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2024)

100.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, ülke genelinde ve Yalova'da hayvanlara karşı işlenen suçlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14035) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

101.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 2002'den bu yana meydana gelen orman yangınlarıyla ilgili çeşitli verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14036) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

102.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Mersin'de yapımı devam eden Sorgun Barajı'nın akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14037) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

103.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, yerli avokado üretiminin desteklenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14038) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

104.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Mersin'in Silifke ilçesinde bulunan Aksıfat Barajı'na ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14039) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

105.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, İran'dan yapılan kuru üzüm ithalatına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14040) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

106.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van Gölü'nde yaşayan inci kefalı türünün korunması için alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14041) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

107.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, tehlikeli köpek ırklarıyla ilgili çeşitli verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14042) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

108.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, bir elektrik şirketi lehine tarımsal desteklemelerden yapılan kesintilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14043) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

109.- Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in, Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı Taşdelen köyündeki barajlar nedeniyle heyelan yaşanmaması için alınacak önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14044) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

110.- Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın, ülkemizde tarım sektöründe çalışan yabancı uyruklu kişilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14045) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

111.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, ülkemizde Afgan çobanların istihdamına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14046) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

112.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, tüketim ürünlerinin ambalajlarının boyut ve tasarımlarında yapılan değişikliklere yönelik alınan tedbirlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14047) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

113.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, geçici ithalat kapsamında ülkemize getirilen araçlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14048) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

114.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Balıkesir Edremit Devlet Hastanesinde sağlık memuru olarak çalışan bir kişinin Ticaret Bakanlığına daire başkanı olarak atanmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14049) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

115.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri ilinden gerçekleştirilen ihracata ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14050) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

116.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'nın, hava trafik kontrolörlerinin özlük haklarında iyileştirme yapılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14051) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2024)

117.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas merkez ve ilçelerine bağlı köylerde yaşanan mobil iletişim sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14052) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

118.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, PTT bünyesinde yapılan yer değişikliklerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14053) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2024)

119.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın, ülkemizde internet altyapısının geliştirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14054) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

120.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, İstanbul'da TEM Otoyolu üzerindeki bir alanın akaryakıt istasyonu inşa edilmek üzere kiralanmasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14055) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.07.2024)

121.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, bir havayolu şirketinin verdiği hizmetlerde yaşanan sorunlara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14056) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

122.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'nın Haliliye ilçesine bağlı Kamberiyeh Mahallesi'nde yaşanan internet kesintisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14057) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

123.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Ağrı'nın bazı köylerinde yaşanan mobil iletişim sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14058) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.07.2024)

23 Temmuz 2024 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106’ncı Birleşimini açıyorum.
Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.
Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.03

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.18****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106’ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Erzurum Kongresi’nin 105’inci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Erzurum Milletvekili Kamil Aydın’a aittir.

Sayın Aydın, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI**

1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın’ın, Erzurum Kongresi’nin 105’inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu temel prensip edinen Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve hür ve bağımsız yaşamamızın somut göstergesi olan Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluşunun önemli kilometre taşlarından biri olan Erzurum Kongresi’nin 105’inci yılını anmak üzere söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisin kürsüsünden sizleri, aziz milletimizi ve çok kıymetli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, mazisi olmayanın ati ile ilgili bir tasarruf ve tasavvuru olamayacağı gerçeğinden hareketle şunu açıkça ifade edebiliriz ki var olmanın bir yere dayanma zorunluluğu aynı zamanda uluslar ve devletler için de geçerlidir. Dolayısıyla dünden bugüne güçlü devlet yapılarıyla tarih sahnesinde süreklilik arz eden milletler karşılaştıkları her türlü güçlüğe rağmen bu genelgeçer kadim gerçeğin rehberliğinde varlıklarını sürdürebilmişlerdir. Diğer bir ifadeyle ancak güçlü ve kalıcı sistematik devlet yapılarının en zor zamanlarda bile her defasında yeniden köklere bağlı muhkem bir varoluş arayışında gelenekten geleceğe uzanan kutlu yolculukları başardıklarına tanıklık etmekteyiz.

Sayın milletvekilleri, işte böyle güçlü bir var olma felsefesi ve müktesebatına sahip aziz Türk milleti müstesna tarihi serencamında birçok kez saldırıya ve istilaya uğramış, “Bitti, yok oldu.” denilen anlarda bile küllerinden yeniden dirilip çağ açıp çağ kapatmayı başarmıştır. Kahraman Türk milleti “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” ilkel ve insani düsturunun yanı sıra milletin varlık teminatının da devlet olduğu bilincinden hareketle, gök kubbe saydığı devletin bekasının tehlikeye düştüğünü hissettiğinde ise serden ve candan geçmekten geri durmamıştır. Aynı ruh kökünden ilham alarak Ertuğrul Gazi 13’üncü yüzyılda aziz milletimizin bu özelliğini “Türk aç kalır, susuz kalır, devletsiz kalmaz.” sözleriyle ifade ederken Avusturyalı tarihçi Hammer ise “Türkler devlet yıkmakta ve kurmakta en iyi üstatlardır.” sözlerini kullanmıştır. Bu yüzden “Tarih sahnesinden Türkleri alırsanız ortada tarih diye bir şey kalmaz.” sözü boşa söylenmiş bir aforizma değildir yani Asya Hun Devleti’nden bugüne kadar sayısız beylik ve hanedanlık sahibi Türkler neredeyse iki bin beş yüz yıllık tarihe eşlik eden 16 büyük devleti kurmayı başarmıştır.

Sayın milletvekilleri, işte, bugün, 7 kıtaya attığımız adımlardan geriye kalan ve yüz yıl önce, vatan edindiğimiz Anadolu coğrafyasını elimizde tutma pahasına verilmiş minnetle hatırlanacak emekler, ortaya konmuş şükranla anılacak kahramanlıklar bulunmaktadır. Bu kahramanlıkların en büyüğü şüphesiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e aittir çünkü o şahsi izzet ve ikbalini bir yana bırakıp gönlündeki bağımsız Türk vatani sevdasıyla Anadolu’yu işgale karşı ayakta tutabilme adına çeşitli toplantılarla işe koyulmuştur. Bu

toplantıların en önemlilerinden biri de 23 Temmuz-7 Ağustos tarihleri arasında kadim şehrimiz Erzurum’da düzenlenen Erzurum Kongresi’dir. Millî Mücadelenin dönüm noktalarından ve akabinde kurulacak olan Türkiye Cumhuriyeti devletin kuruluş felsefesinin tohumlarının atıldığı Erzurum Kongresi Osmanlı topraklarının parça parça bölüşülmeye çalışıldığı bir dönemde aziz vatanın bölünüp parçalanamayacağı iradesinin ortaya konulduğu, Türk milletinin kendi kaderini belirlemeye muktedir olduğunun beyan edildiği ve daha önemlisi de manda ve himayenin ayaklar altına alınarak tam bağımsızlığın dünyaya haykırıldığı âdeta bir uyanış niteliğindedir. Bugünkü Erzurum, Trabzon, Erzincan, Sivas, Giresun, Rize, Ağrı, Bingöl, Bayburt, Artvin, Tunceli, Gümüşhane, Ordu, Tokat, Amasya, Bitlis, Siirt ve Van illerinden temsil heyeti dâhil 63 üyenin katıldığı kongrenin kapanış konuşmasında “Tarih, bu kongremizi şüphesiz ender ve büyük bir eser olarak kaydedecektir.” ifadelerini dile getiren Mustafa Kemal Paşa, millî iradeye olan inancını Erzurum’da bir kez daha perçinlemiş, Türk milletinin bağrından çıkmış Kuvayımilliye’nin vatan savunmasında tek kuvvet olarak kabul edileceğini kongre kararlarına ilave etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın, lütfen tamamlayın.

KAMİL AYDIN (Devamla) - Türkiye Cumhuriyeti temellerinin atıldığı, Millî Mücadele’nin rotasının ve yöntemlerinin belirlendiği kongreye ev sahipliği yapan Erzurum’un yiğit dadaşları, Millî Mücadele’de gövdesini taşın altına koymuş ve vatanımızın kurtuluşu için her türlü mücadeleyi vermişlerdir. İşte, yüz beş yıl önce Erzurum Kongresi’nde alınan bu kararlar vatan edindiğimiz kadim coğrafyada tam bağımsız bir şekilde yaşamamızın teminatı olduğu gibi, aynı zamanda Türk milletinin istiklal ve egemenliğinin evrensel bir beyannamesi niteliğini de taşımaktadır. Ben yeniden bir kurtuluş mücadelesi öncesi bu kongrelerin yaşatılmaması adına aziz milletimizi ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

(MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Hatay’ın Türkiye’ye katılımının 85’inci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur’a aittir.

Buyurun Sayın Güzelmansur. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ’ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25 Ocak 2017’de aldığı bir kararla öngördüğü, milletvekili tarafından gündemle ilgili konuşmalarını destekleyecek doküman dışında herhangi bir materyalin Genel Kurul Salonu’na getirilmemesi konusunda daha hassas davranılmasını rica ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bir hususu dikkatlerinize sunmak istiyorum. Daha önce, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25 Ocak 2017’de aldığı bir kararla Türkiye Büyük Millet Meclisinin ülke ve dünya kamuoyunda saygınlığını korumak adına milletvekili tarafından gündemle ilgili konuşmalarını destekleyecek doküman dışında herhangi bir materyalin Genel Kurul Salonu’na getirilmemesi öngörülmüştür. Bu sebeple, tüm milletvekillerimizin bu konuda daha hassas davranmalarını rica ediyorum.

Sayın Güzelmansur, siz Hatay’ın ülkemize katılımının 85’inci yıl dönümü münasebetiyle konuşuyorsunuz, materyali indirirseniz sevinirim yoksa...

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, bu Hatay’la ilgili ama.

BAŞKAN – Efendim, depremle ilgili, lütfen...

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Tamam Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Burada çünkü kürsüyü... Yerinizde zaten kullanıyorsunuz -ama kürsüde- emin olun, İç Tüzük’ün 160’ıncı maddesine göre de kürsüde olan bu tür şeylere disiplin hükmü uygulanması gerekiyor.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Nasıl uygun görürseniz...

BAŞKAN – Ancak Başkanlık Divanı böyle bir karar aldığı için ben bunu hatırlatıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, bütçede sürekli bakanlar onu gösteriyorlardı, sürekli tabloyla çıkıyordu bakanlar.

BAŞKAN – Sizin konuşmanız için sürenizi başlatıyorum.

Buyurun.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın Türkiye'ye katılımının 85'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hatay ilimizin ana vatana katılımının 85'inci yıl dönümü vesilesiyle söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve ekranları başında bizi izleyen yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

85'inci yıl dönümü vesilesiyle “Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalmaz.” sözleriyle Hatay'dan asla vazgeçilmeyeceğini tüm cihana haykıran ve Hatay'ı şahsi meselesi olarak gören Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü, Hatay Cumhurbaşkanı Tayfur Sökmen'i, Bağımsız Hatay Parlamentosu üyelerini rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, Hatay, Ulu Önder Atatürk'ün üstün dehasıyla tek kurşun atılmadan ana vatana ilhak olan en son il. Ulu Önder Atatürk hasta olmasına rağmen Hatay'a sahip çıktı, “Hatay benim namusumdur.” dedi ama iktidar yirmi üç yılda bir kez bile Hatay'a sahip çıkmadı, Hatay'a yirmi üç yıldır üvey evlat muamelesi yaptı. Önce Hatay'a 400 bin Suriyeliyi doldurdunuz, 14 ülkeye açılan Yayladağı, Cilvegözü Sınır Kapılarını kapattınız. Yirmi üç yıldır da Hatay'a tek bir yatırım bile yapmadınız.

Bakın, şu az önce gördüğünüz resim, tarım kenti Hatay'ın, ticaret kenti Hatay'ın, kültür kenti Hatay'ın, inançların bulunduğu kent Hatay'ın, medeniyetlerin kenti Hatay'ın, gastronomi kenti Hatay'ın, mozaik kenti Hatay'ın, kardeşliğin kenti Hatay'ın resmidir. Sokakları olan, sokaklarda yaşam olan mutlu insanların yaşadığı il Hatay ama ne yazık ki AKP iktidarı tarafından hizmetten yoksun bırakıldığı için, ötekileştirildiği için depremde yerle bir olan bu aşağıdaki resimdi; on yedi aydır ilkel yaşama mahkûm edilen, bir derdi bile çözülmeyen, sorun üstüne sorun yaratılan Hatay'ın enkaz resmidir.

Şimdi, bazı iktidar milletvekilleri itiraz ediyorlar. Neye itiraz ediyorsunuz? Düşünün bakalım, depremde niye en çok Hataylı öldü, depremde niye en çok Hatay'da yıkım oldu? Çünkü Hatay'a hak ettiği hizmeti yapsaydınız, yeteri kadar hastane yapsaydınız, Belen-Antakya otoyolunu yapsaydınız, depremde Hatay'a üç gün geç gelmeseydiniz, çığlıklarımızı duysaydınız, bu kadar yıkım, bu kadar ölüm olmazdı Hatay'da.

Değerli iktidar milletvekilleri, depremin üzerinden on yedi ay geçmiş olmasına rağmen hiçbir sorunumuz çözülmediği gibi, rant merakınızla, masa başından iş yapma isteğinizle sorun üstüne sorun yaratıldı. Bakanlarımız Hatay'a geliyorlar, sadece Hatay'a bakıp geri dönüyorlar. Koskoca on yedi ay geçti, 218 bin insanımız hâlâ konteynerde yaşıyor. 218 bin insanımızı on yedi aydır 21 metrekairelik konteynere mahkûm ettiniz, söz verdiğiniz konutların şu ana kadar sadece yüzde 4,2'sini teslim ettiniz. Hatay insanına söz verdiniz, dediniz ki: “İstemediğiniz hiçbir yeri rezerv alanı yapmayacağız.” Her Allah'ın günü bir bölgeyi rezerv alanı ilan edip insanların evini yıkıyorsunuz, sözünüzde durmuyorsunuz.

Şimdi, depremzede insanların elektriğini kesiyorsunuz, elektrik bağlatma zorunluluğunu getirdiniz. Elektrik bağlatmak için vatandaşın anası ağlıyor, bu halka bu kadar zulüm edilmez. “Konteyner çarşılar kuruldu.” diye ballandıra ballandıra haberler yaptırınız. Esnaf iş yapmıyor, esnaf zaten iflas etmiş

durumda. Bu esnafın da elektriğini kestiniz. Hatay'daki esnafla İstanbul'daki bir esnafı aynı tuttunuz, aynı SGK'yi, aynı vergiyi tahsil ediyorsunuz. Hatay'a sahip çıkma bu mudur? Söz verdiğiniz evleri teslim etmediğiniz gibi kira yardımını kesiyorsunuz.

Hatay, yıllardır Türkiye'yi besleyen 7'nci il yani vergi vermede 7'nci il. Bu mu vicdan? Hatay'da esnaf, tüccar, iş insanı finansmana ulaşamıyor. Hatay'a imkân tanımak yerine dışarıdan getirdiğiniz firmalara ihaleler veriyorsunuz. Hatay'ı burada da görmezlikten geliyorsunuz. Buradan iktidara defalarca seslendim, "Hatay'ı özel afet bölgesi ilan edin. Sigorta primini, vergisini, kredi faizini iki yıl almayın, yoksa Hatay'ı kaybederiz." dedim ama on yedi aydır bizi duyan kimse olmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur, lütfen tamamlayın.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Rezerv alan ilan etmeden önce ruhsat alarak güçlendirme yapan insanımızın evlerini yıkıyorsunuz. Yol yapma bahanesiyle zeytin ağaçlarını söküyorsunuz. Allah aşkına söyleyin, siz Hatay'ı bitirmeye ant mı içtiniz? Ulu Önder'imiz Atatürk Hatay mücadelesi sırasında şöyle der: "Büyük Meclisin kürsüsünden millette söz verdim, Hatay'ı alacağım." Ben de Büyük Millet Meclisinin kürsüsünden tüm Hatay halkına söz veriyorum: İktidarın bu çelmelerinden yılmayacağız, CHP olarak Hatay'ı sahiplenmeye devam edeceğiz, Hatay'ı ayağa kaldırana kadar da mücadeleye devam edeceğiz.

"Hatay benim de şahsi meselem." diyen, seçildikten sonra ilk seyahatini Hatay'a yapan Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel'e Hatay'ı sahipsiz bırakmadığı için teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, Kıbrıs Barış Harekâtı'yla ilgili söz isteyen İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'a aittir.

Sayın Işık Ercan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'na ilişkin gündem dışı konuşması

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

"Kim demiş ki benim için bu beldede âti yok,

Kim demiş ki 'bu toprakta Türk oğlunun hakkı yok.'

'Bu diyarlar sizin için etmez' diyen câhil kim?

Haykırım, cevap versin, bizi fazla gören kim?

Ey Türk oğlu! Bu beldede senin için her şey var,

Bu toprağın her adımını senden bir parça saklar.

Türk kanıyla kızıl güller veriyorken bu diyar,

'Ümit yoktur bu beldede Türk'e' diye kim demiş?"

dizelerinin sahibi, ömrünü Kıbrıs davasına adanmış merhum Rauf Denктаş'ı rahmetle anıyorum.

20 Temmuz 1974, Kıbrıs Türk halkının özgürlük mücadelesinde önemli bir dönüm noktası. Adanın kurtuluşunun ve barışın taçlandığı gün. Bugün, ana vatan ve garantör ülke olarak Türkiye'nin Kıbrıslı soydaşlarının her zaman yanında olduğunun ve olacağının sembolü olmuştur. Bir şafak vakti Kıbrıs'a ayak basan Mehmetçik'imiz on bir yıllık zulme son vermiş ve adanın karanlık günlerine ışık tutan birer kahraman olmuştur. Kıbrıs Türk halkı bu kurtarıcı gücün gelişini bir bayram olarak kutlamış, Mehmetçik'e olan minnettarlıklarını her zaman dile getirmiştir.

Dönemin Başbakanı Sayın Bülent Ecevit ve Başbakan Yardımcısı Sayın Necmettin Erbakan, uluslararası antlaşmalardan kaynaklanan hak ve yükümlülüklerimizle soydaşlarımızı adadan silmek için vahşi katliamlar gerçekleştiren, Enosis hayali peşinde koşan, BM Barış Gücünün bile durduramadığı kanlı terör örgütü EOKA ve Rum çetelerine karşı tarihî bir adım attılar. Aziz Mehmetçik'imiz ve Türk Silahlı Kuvvetlerimizle birlikte Hükümetimiz soydaşlarımızı korumak ve adaya barışı getirmek için tarihimize altın harflerle yazılacak Kıbrıs Barış Harekâtı'nı gerçekleştirdiler. Bu harekât sadece Kıbrıs Türk halkının özgürlüğünü ve güvenliğini sağlamakla kalmamış, aynı zamanda tüm dünyaya Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası sorumluluk ve mücadelesini de net bir şekilde göstermiştir.

Geçmişte olduğu gibi Kıbrıs Türk halkını baskı altında tutarak kendi hedeflerine ulaşmayı amaçlayanlar büyük bir yanılgı içindedir. Adada huzuru ve barışı zedeleyici tutum sergileyenler bilmelidir ki Türkiye Cumhuriyeti devleti soydaşlarının refahını korumak ve barışın kalıcı şekilde sürdürülmesini sağlamak adına üzerine düşen sorumlulukları titizlikle yerine getirecek, uluslararası hukukun kendine tanıdığı hakları ve yetkileri gözeterek her zaman Kıbrıs Türk halkının yanında olmaya devam edecektir. Adanın kadim ve asli unsuru olan kahraman Kıbrıs Türk halkı da bu tehditler karşısında asla boyun eğmeyecektir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da ifade ettiği gibi Kuzey Kıbrıs bizim göz bebeğimizdir, canımızdan bir parçadır, burası bize sadece şehitlerimizin değil, aynı zamanda Hazreti Osman'ın, sahabenin ve bu toprakları fetheden kahraman ecdadımızın da emanetidir. Bu inanç ve kararlılıkla Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin güçlü, müreffeh, itibarlı bir devlet hâline gelmesi, adada 2 devletli eş haklara sahip çözümün hayata geçirilmesi için desteğimiz bakidir. Resmî ve özel kurumlarımız aracılığıyla, hayata geçirdiğimiz projelerle ulaştırmadan tarım sulamaya, turizmden güvenliğe kadar geniş bir yelpazede Kıbrıs Türk halkının yanında olmaya kararlıyız. Sayın Cumhurbaşkanımızın verdiği müjdeyle temmuz ayı itibarıyla Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı öğrencilerinin katkı payı ve öğrenim ücreti Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrencilerle aynı esaslara tabi olmuştur, bu karar Kıbrıslı gençlerin eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirirken 2 ülke arasındaki dayanışmayı pekiştirecektir, kararın tüm Kuzey Kıbrıslı öğrencilerimize hayırlı olmasını diliyorum.

Tam elli yıl önce bu topraklarda tesis ettiğimiz barış ve huzur ortamını inşallah muhafaza edecek ve bunun zedelenmesine fırsat vermeyeceğiz. Bunun tüm halkımız için millî bir mesele olduğunu 20 Temmuz 2024 bayram törenlerinde iktidar ve muhalefetiyle tek ses olan siyasilerimizde de görmenin mutluluğunu hep beraber yaşadık. Aynı hassasiyetin terör örgütleriyle mücadele başta olmak üzere ülkemizin çıkarlarına olacak tüm mevzularda da devam etmesini ümit ediyoruz.

Sözlerime son verirken, 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı'mızı kutluyor, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın mimarları Sayın Bülent Ecevit ve Sayın Necmettin Erbakan'ı, Kıbrıs Türklerinin egemenlik mücadelesinin önderleri merhum Doktor Fazıl Küçük ve merhum Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ı rahmet ve minnetle yâd ediyorum. Kıbrıs Türk halkının özgürlüğe kavuşması için şahadet şerbeti içen şanlı Mehmetçik'imiz ve Kıbrıs mücahitlerini rahmetle anıyor, gazilerimize Rabb'imden sağlıklı uzun ömürler diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'ya ait.

Sayın Bursalı, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, Doktor Sadık Ahmet'in vefatının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

“Sadece Türk olduğum için hapse götürülüyorum. Eğer Türk olmak suçsa tekrarlıyorum: Türk'üm ve öyle kalacağım.” Batı Trakya Türklerinin hakları için verdiği mücadeledeki kararlılığını en iyi bu sözleri anlatıyor merhum Doktor Sadık Ahmet'in. Soydaşlarımızın sorunlarını çözmek amacıyla hem Yunan Parlamentosunda hem de uluslararası kuruluşlar nezdinde yaptığı çalışmalar yüzünden hapis yattı, yine, Batı Trakya Türklerine “Türk” diye hitap ettiği için hapis cezasına çarptırıldı. Sadık Ahmet'in yükselen sesini, Yunanistan, seçim sisteminde yaptığı değişikliklerle kısmaya çalıştı. En nihayetinde, Batı Trakya'daki Türklerin haklarını koruyan Lozan Barış Antlaşması'nın 73'üncü yıl dönümünde, 24 Temmuz 1995'te şüpheli bir trafik kazasıyla yaşamını yitirdi. Kısa ömrüne sığdırdığı büyük mücadelesiyle Batı Trakya Türklerinin sesi ve nefesi olan merhum Doktor Sadık Ahmet'i vefatının 29'uncu yıl dönümünde rahmetle ve saygıyla anıyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Yahya Çelik...

2.- İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İstiklal Harbi'ne Erzurum'dan devam eden Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşları, ülkenin kurtuluşuna giden yolu 23 Temmuzda yapılan Erzurum Kongresi'yle açmış ve Erzurum Kongresi, Millî Mücadele hareketinin en önemli dönüm noktalarından biri olmuştur. Bundan yüz beş yıl önce Erzurum'dan yükselen ses, tüm milletimize ümit vermiş, yeniden mücadele azmi aşılamıştır. Erzurum Kongresi'nde bir araya gelen Doğu illeri delegelerinin yayınladıkları bildiride, millî sınırlar içerisinde vatanın bütünlüğü kabul edilmiş, manda ve himaye kesin bir şekilde reddedilmiştir. Bu ilkeler doğrultusunda vatan ve hürriyet sevdası özellikle vurgulanmıştır. Zaferin ilk adımı, bağımsızlığın kapısı olan Erzurum Kongresi kararları Türk milletinin azim ve kararlılığının bir örneğini teşkil etmektedir. Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıldönümü vesilesiyle vatanımızın bölünmez bütünlüğünü müdafaa uğrunda toprağa düşen ve ebediyete intikal etmiş aziz şehitlerimizi, gazilerimizi rahmet ve şükranla anıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Şengül Karslı...

3.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, Kıbrıs Barış Harekatı'na ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – 20 Temmuz 1974; Kıbrıs Türk halkının özgürlüğü ve güvenliği için atılmış tarihî bir adım; sadece askerî bir zafer değil, aynı zamanda milletimizin, mazlumun yanında durma kararlılığının ve insanlık onurunu koruma iradesinin bir simgesi; o gün, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını ilan ettiği, zulüm ve işkenceye rağmen ay yıldızın gölgesiyle ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin kudretiyle huzur bulduğu gün. Türkiye Cumhuriyeti olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Kıbrıs Türk halkının yanında olmaya, onların haklı davasını savunmaya devam edecek, Kıbrıs'ta barış ve huzurun daim olmasını sağlamak için kararlılıkla mücadelemizi sürdüreceğiz. Kıbrıs Barış Harekatı'nın zaferi münasebetiyle Başbakan Bülent Ecevit ile Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan Hocamızı, Alpaslan Türkeş ile dönemin devlet ve siyaset adamlarını, harekâtı gerçekleştiren, fedakârlıkları ve kahramanlıkları daima yüreğimizde yaşayan aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan...

4.- *Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, "Abdurrahim Yüksel" isimli adli mahpusun kendisini yakıp hayatını kaybetmesine ilişkin açıklaması*

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - AKP iktidarında cezaevindeki şüpheli ölüm ve intiharlar giderek artmış, cezaevleri cenazeevlerine dönüşmüştür. Son olarak, Abdurrahim Yüksel isimli adli mahpus, Urfa 1 No.lu T Tipi Cezaevine girmesinden sadece on gün sonra kendisini yakmış ve dün sabah hayatını kaybetmiştir. Soruyoruz: Bir mahpus sadece bir hafta kaldığı koğuşunda nasıl bir sorun yaşamış, hangi sebeple tek kişilik hücreye konulmuştur? Didik didik edilen mahpusların üst araması yapılmasına rağmen çakmak nasıl üzerinde bulunmuştur? 7/24 izlenen tek kişilik hücrelere rağmen nasıl bu kişi bedenini ateşe vermiştir? Yüksel'in ölümünden sorumlu olan kişilerin bir an önce yargılanmasını ve cezaevlerinde giderek artan bu sorunlara derhâl çözüm bulunmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Elâzığ Milletvekili Erol Keleş...

5.- *Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, açıklanan Yükseköğretim Kurumları Sınavı sonuçlarına göre Elâzığ'ın başarısına ve Fırat Üniversitesine ilişkin açıklaması*

EROL KELEŞ (Elazığ) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Açıklanan Yükseköğretim Kurumları Sınavı sonuçlarına göre Elâzığ'ımızdan bir Türkiye 1'incisi, bir de Türkiye 8'incisi çıkmasının mutluluğunu yaşıyoruz. Kıymetli gençler, şimdi, üniversite eğitimine başlamak için tercih yapma zamanı. Bu tercih aşamasında sizleri mezunu olmaktan gurur duyduğum ve uzun yıllar akademisyen olarak görev yaptığım Elâzığ'ımızın göz bebeği Fırat Üniversitesine davet ediyorum. Fırat Üniversitemiz URAP verilerine göre Türkiye'nin en iyi ilk 10 üniversitesi arasında, YÖK tarafından araştırma üniversitesi olarak seçilen 20 devlet üniversitesinden biri, Dünyanın En Etkili Bilim İnsanları Listesi'nde ülkemizden en çok akademisyeni bulunduran 2'nci üniversitedir. Sevgili gençler, Fırat Üniversitemiz eğitim kalitesiyle, modern altyapısıyla ve geniş sosyal imkânlarıyla sizlere en güzel şekilde eğitim olanağı sağlayacaktır. Hayatınızın bu önemli döneminde vereceğiniz kararların sizlere başarı ve mutluluk getirmesini temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen...

6.- *Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'nın birçok ilçesinin farklı noktalarında meydana gelen elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması*

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gediz Elektrik, Manisa halkına yaz ortasında cehennemi yaşıyor. Başta Turgutlu, Yunusemre, Akhisar ve Şehzadeler olmak üzere birçok ilçemizin farklı noktalarında elektrik kesintileri yaşanıyor. Sıklıkla meydana gelen bu kesintiler vatandaşları canından bezdirdi, halk perişan. Çiftçi, sanayici üretimde sorun yaşarken vatandaşlarımız içecek bir bardak soğuk su bulamıyor. Esnafın dükkânlarında ve evlerde soğuk tutulması gereken malzemeler bozuldu. Vatandaşlar firmayı aradıklarında muhatap bulamıyor, arıza ihbar -bırakma- hattına da cevap verilmiyor. Konut elektriğine yüzde 38, faturalardaki enerji bedeline yüzde 2,46 zam yapılırken özel elektrik dağıtım şirketlerinin kasasına girecek dağıtım bedeline yüzde 59 zam yapıldı. Buna rağmen Gediz Elektrik üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmiyor. Yine, kazanan ve kullanan elektrik dağıtım şirketleri, mağdur edilen vatandaş oluyor.

Buradan Enerji Bakanına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Erzurum Milletvekili Abdurrahim Fırat...

7.- Erzurum Milletvekili Abdurrahim Fırat'ın, Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ABDURRAHİM FIRAT (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Türk tarihinin en önemli dönüm noktalarından biri olan Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıl dönümü.

Erzurum Kongresi, milletimizin bağımsızlık ve özgürlük arzusunun somut bir ifadesidir. 23 Temmuz-7 Ağustos 1919 tarihleri arasında gerçekleştirilen bu kongre, sadece bir direniş hareketi değil, aynı zamanda milletimizin dinî ve millî değerlerinin bir araya geldiği bir platformdur. Erzurum'da alınan kararlar “Millî sınırlar içerisinde vatan bir bütündür, bölünemez.” ilkesiyle vatan sevgisi ve imanın bir ifadesi olmuştur. Bu kararlar milletimizin kendi kaderini tayin etme hakkını ve bağımsızlık iradesini tüm dünyaya duyurmuştur.

Değerli milletvekilleri, Erzurum Kongresi vatanın bağımsızlığı için verilen mücadelenin aynı zamanda bir iman mücadelesi olduğunu da bize hatırlatmaktadır. Kongrede yer alan dinî liderler ve âlimler bu mücadelede...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ...

8.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, sağlıkta bölgeler arasındaki eşitsizliğe ilişkin açıklaması

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Teşekkürler Sayın Başkan.

OECD ve Avrupa Birliği ülkeleri içinde 100 bin kişiye en az hekim ülkemizde düşerken, mevcut hekim dağılımındaki eşitsizlik ise TÜİK verilerine yansdı. Kürt illerinde, özellikle Ağrı, Iğdır, Urfa, Bingöl, Bitlis, Muş, Siirt, Hakkâri, Şırnak, Mardin ve Batman'da bin kişiye düşen hekim sayısı 1; Niğde, Aksaray ve Nevşehir'de de durum aynı, hatta bazı illerde uzman hekim sayısının 1 bile olmadığı görülüyor. Ege, Akdeniz, Marmara ve Karadeniz'in pek çok ilinde bu sayı 2, Ankara'da ise 4. Hastane sayıları ve yatak sayıları, yine, yoğun bakım yatak sayıları da Kürt illerinde düşük. Bu tablo bize sağlıktaki bölgeler arası eşitsizliği ve bu eşitsizliğin giderek derinleştiğini göstermekte.

Sağlık Bakanlığına sesleniyoruz: Piyasacı sağlık sisteminiz alarm veriyor; çalışma koşulları, baskı, mobbing, liyakatsiz yöneticiler, sağlıkta şiddet ve hekim göçü eşitsizlikleri giderek artırıyor. Toplumun sağlık hakkı için sizi gereğini yapmaya çağırıyorum.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl...

9.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'nın, Şanlıurfa'daki İl Koordinasyon Toplantısı'nda Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Kasım Gülpınar'ın salona girdiği anda adının divandan alındığına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şanlıurfa'da Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum'un katılımıyla icra edilen İl Koordinasyon Toplantısı'nda Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Mehmet Kasım Gülpınar'ın salona girildiği anda adının divandan alınması sınırları zorlayan tam bir hukuksuzluk hâlidir; devleti, kurumları, hukuk sistemini yok saymaktır. Bir gün önce Adıyaman'da CHP'li belediye başkanı olması gerektiği gibi divana dâhil edilirken ertesi gün aynı içerik ve ad altında yapılan bu toplantıdan Büyükşehir Belediye Başkanının şahsında Şanlıurfa'nın, Şanlıurfalıların dışlanması kabul edilebilir bir durum değildir. Her şeye rağmen salonu terk etmeyen, Şanlıurfa'nın hukukuna sahip çıkan, tepkisini azami bir devlet adamlığı ciddiyeti ve nezaketiyle seslendiren Yeniden Refah Partili Belediye Başkanımız Sayın Mehmet Kasım Gülpınar'a da adını divandan çıkaran illikliğe karşı sergilediği ilkeli tavır nedeniyle teşekkürlerimizi bildiriyoruz. Gülpınar'ın orada ifade ettiği gibi “Bir şeyi yok saymanızla o şey yok olmaz.” diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Aydın Milletvekili Evrim Karakoz...

10.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, yaş incirde fiyatların bu yıl da üreticiyi memnun etmediğine ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yaş incirde fiyatlar bu yıl da üreticiyi memnun etmedi. Geçen sene incir fiyatları 18 liraya kadar düştüğünde bile 1 kilo incirle 1 litre mazot alınıyordu. Bu sene 1 kilo incire 25 lira fiyat verilirken bir yıl içerisinde mazotun litresi 46 liraya çıktı. İncir üreticisi artan girdi maliyetlerini karşılayamaz, zamlara yetişemez oldu. Diğer yandan, üreticiden 25-30 liraya alınan yaş incir, pazarda ve markette 100 ila 150 lira arasında satılıyor. Bu bozuk düzende incir üreticisi emeğinin karşılığını alamazken vatandaş da inciri pahalıya satın alıyor. Buradan iktidara çağrımızdır: Özellikle Kuyucak ve Buharkent'teki Gencelli, Kurtuluş Feslek, Gelenbe Mahallelerimizdeki incir üreticilerimizin sesini duyun, incire hak ettiği değeri verin, incir üreticilerini destekleyin ve enflasyona ezdirmeyin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Ali Bozan...

11.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mersinlilerin beklediği ana konteyner limanının sürüncemede bırakıldığına ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Mersin'in, Mersinlilerin beklediği Ana Konteyner Limanı AKP iktidarının politikasızlığı yüzünden sürüncemede bırakıldı. Onuncu -Cumhurbaşkanlığı- Kalkınma Planı'nda daha önce Mersin olarak işaretlenen Konteyner Limanı'nda "Doğu Akdeniz Ana Konteyner" olarak isim değişimine gidildi. Bu değişim çeşitli söylentilerle tartışmalara neden oldu; en son, iktidarın Adana ve Mersin vekilleri bu konuda farklı açıklamalar yaptı. Her seferinde sansasyon yaratılan Konteyner Limanı hakkında artık net bir açıklama yapılmalıdır; Mersin, Mersinler bu açıklamayı bekliyor. Mersin'in hakkı olan Konteyner Limanı sürüncemeden çıkarılmalı ve bu yatırım Mersin'e kazandırılmalıdır. Mersin'in, Mersinlilerin hakkını savunmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

12.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'in İvrindi ve Altıeylül sınırında 3 altın madeni için yarın yapılacak arama ve işletme ihalesine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarının bitmek tükenmek bilmeyen altın hırsı akıllarını kör etti. Vahşi ve sürdürülemez maden politikalarınıza aralıksız devam ediyorsunuz. 545 maden sahası için ihaleye çıkan Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Balıkesir'in doğasıyla zengin ve verimli topraklarının talanına davetiye çıkarıyor. Balıkesir'in İvrindi ve Altıeylül sınırında 3 altın madeni için arama ve işletme ihalesi yarın yapılacak, gecikmeden bu ihaleleri iptal edin. Aklımız almıyor, 4.500 futbol sahası büyüklüğündeki doğanın hayat bulduğu Balıkesir'in topraklarına altın madeni için nasıl kıyacaksınız? Daha önce İvrindi, Gökçeyazı başta olmak üzere toplam 16 köyün topraklarını, suyunu, tarım ve hayvancılığını tehdit eden altın madeninin işletilmesiyle ilgili hemşehrilerimizin sesini burada duyurmuştuk; kulak asmadığımız gibi, şimdi yeni madenler için ihaleye çıkıyorsunuz. Altın madeni hırsıyla öldürdüğünüz ruhlarınız çevreyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü...

13.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 2020 yılında Elâzığ'da ve Bingöl Karlıova'da meydana gelen depremlerden etkilenen Bingöl merkezde ve ilçelerinde somut hiçbir adım atılmadığına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2020 yılında Elâzığ'da meydana gelen deprem ve yine 2020 yılında Bingöl Karlıova'da meydana gelen deprem sonrasında Bingöl merkez ve ilçeleri ciddi bir şekilde etkilenmiş, onlarca ev ve ahırın yıkılmasına sebep olmuştur. Deprem sonrasında gerekli incelemeler yapılmış, hasarlar tespit edilmiştir ancak dört yıldır somut hiçbir adım atılmamıştır. Yedisu ilçesi, özellikle Elmalı ve Dinarbey köylerinde, Karlıova'da, Kiğı'da, Yaylader'e de yurttaşlar çadırlarda ve ahırlarda yaşamak zorunda bırakılmıştır. TOKİ dört yıldır bir çivi dahi çakmamıştır, dört yıldır ilçelere ve köylere hiçbir yetkili uğramamıştır. Bu sorumsuzluğa derhâl son verilmeli, deprem mağduru olan yurttaşların talepleri karşılanmalıdır.

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever...

14.- *Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, mevsimlik işçileri taşıyan traktörün devrilmesi sonucunda hayatlarını kaybeden Esmanur ve Elif Argun'a ilişkin açıklaması*

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Memleketi öyle bir hâle getirdiniz ki anlatırken bile kelimeler boğazımızda düğümleniyor. Esmanur Argun 15, Elif Argun 16 yaşında; bu 2 evladımız yaz tatilinde arkadaşlarıyla birlikte gezip eğlenmesi gerekirken çalışmak için gittikleri tarla yolunda mevsimlik işçileri taşıyan traktörün devrilmesi sonucunda hayatlarını kaybettiler. Ülkemizde çok sayıda çocuk derin yoksulluk ve geçim sıkıntısı nedeniyle aileleriyle birlikte yazın tarlalarda mevsimlik işçi olarak çalışıyor. Yaşadığımız bu acı tablo eğitim politikalarımızın, yarattığınız yoksulluğun bir sonucudur. 2 kardeş hayatlarının baharında ölüyor ve iktidar hâlen Türkiye Yüzyılı masalını anlatıyor. İnsanımızı barınma, beslenme gibi en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamaz duruma getirdiniz. Geçim sıkıntısı nedeniyle yaşanan tüm intiharların, ölümlerin vebali boynunuza.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

15.- *Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, "sokak hayvanları yasası" olarak bilinen teklife ve Burdur Belediye Başkanı Ali Orkun Ercengiz ve mesai arkadaşlarının yaptığı uygulamaya ilişkin açıklaması*

İZZET AKBULUT (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilimizde, nereye gidersek gidelim, gündem şu anda kamuoyunda "sokak hayvanları yasası" olarak bilinen, hayvanlara katliam yapacak yasa olarak görünüyor. Yerel seçim öncesinde de sokak hayvanlarının sokağa salımıyla alakalı şikâyetle olan vatandaşlar dâhil, bunların öldürülmesine şu anda herkes tepki gösteriyor. "Bu yasayı geri çekin, Allah'ın yarattığı canı muhakkak ki Allah alır." diyorlar, bunun için -yapılması gerekenin- barınaklarımıza güzellikle bakılmasını söylüyorlar. Gelin, Burdur Belediye Başkanımız Ali Orkun Ercengiz ve mesai arkadaşlarının yaptığı uygulamayı bir inceleyelim diyoruz. Orada barınaklarda askeriye'den toplanan yemek artıklarından yem üretiliyor ve oradaki canlara yediriliyor. Bakın, geçmişte 1910 yılında Osmanlı bunu yapmış, Sivri Ada'da 80 bin tane köpeği ölüme terk etmiş ama o günden sonra yaşananları dikkatlice incelemenizi tavsiye ederim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayıgıt...

16.- *Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayıgıt'in, geçmişte annelerin evlatlarını bugün de evlatların annelerini cezaevi kapılarında beklediğine ilişkin açıklaması*

GÜLCAN KAÇMAZ SAYIĞIT (Van) – 90'lı yıllarda onların çocuklarını tutukladınız, bazıları evlatlarının kemiklerini dahi bulamadı çünkü kötülüğün adı "Kürt, anasını görmesin." idi. Geçmişte anneler evlatlarını cezaevlerinin önünde beklediler ama bugün evlatlar annelerini cezaevi kapılarında bekliyor. Şu an 75 yaşında ağır hasta Hatice Yıldız, 80 yaşında ağır hasta Hanife Arslan ve 82 yaşında ağır hasta Makbule Özer cezaevinde tutulmaya devam ediyor. Tabii, Kürt'e karşı kin bitmedi; 13 Temmuzda da Batman'da 3 anne, Emine Kaya, Nezete Bölek ve Sare Kaya tutuklandı, cezaevinde kötü muameleye maruz bırakıldılar. AKP ki 28 Şubatçılarla dahi barıştı ama Kürtlerle barışamadı çünkü Kürt'e düşmanlıkta istikbal arayan bir akıl mevcut. Anneler derhâl serbest bırakılsın çünkü bu yol, yol değil.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko...

17.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Türk Hava Yollarının İsmailağa cemaatine son dört yılda 524 bin dolar değerinde bedava bilet verdiğiine ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün burada AKP iktidarının kamu kaynaklarını nasıl cemaatlere ve tarikatlara peşkeş çektiğiyle ilgili bir örneğin Meclis tutanaklarına geçirilmesi adına söz aldım.

Türk Hava Yollarının İsmailağa cemaatine son dört yılda 524 bin dolar değerinde bedava bilet vermesi skandalı, iktidarın yandaşlarını kayırma politikasının sınır tanımadığını gösteriyor; hâlen ülke kaynaklarını cemaat ve tarikatlara nasıl peşkeş çektiğinin en bariz örneği bu. 2021 yılında İsmailağa cemaatine 180 bin dolar, 2018-2019-2020 yıllarında ise 344 bin dolar değerinde bilet hibe edilmiştir. Halkın vergileriyle finanse edilen bir kamu kuruluşunun yandaş tarikat ve cemaatlere bu denli kıyaklar çekmesi kabul edilemez. Vatandaş, bırakın uçağa binmeyi, otobüse binecek parayı bulamıyor; emekliye, asgari ücretliye hak ettiği zammı yapmayan AKP iktidarı, kamu kaynaklarını kendi siyasi çıkarları için cemaatlere, tarikatlara yağmalatmaktadır. AK PARTİ'nin yandaş kayırma politikaları ülkemizin geleceğini karartmaktadır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap...

18.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya Şehir Hastanesinde 20 Temmuz günü yaşanan elektrik kesintisine ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2024 Türkiye'sinde Kütahya Şehir Hastanesinde bir skandalı yaşadım hemşehrilerim. 20 Temmuz günü dokuz saat elektrikler kesildi ve jeneratörler çalışmadı, acil servis hizmetleri verilemedi, laboratuvar hizmetleri verilemedi; röntgen, MR, tomografi, ultrason, hiçbir tetkik yapılmadı, acil hastalar başka hastanelere sevk edildi, orada da yığılma oldu. Yüzlerce hasta mağdur edildi, diyaliz hastaları o gün tedavi olamadı, ameliyat yapılmadı, asansörler çalışmadı, yatan hastaların tedavileri topyekûn aksadı. Sağlık ve insan hayatı bu kadar ucuz olmamalı. Bu bir skandaldır, Sağlık Bakanlığını bu konuda gerekenleri yapmaya davet ediyorum ve bir daha, özellikle de hafta içinde bu tip bir durum yaşanırsa... Ki yeni yaptığınız şu şehir hastaneleri tam açılmayan hastaneler, insanların sağlığıyla bu kadar oynanmamalı ve ruhsatlarıyla ilgili sıkıntılar var ve bu hastaneler için gereken tedbirler alınmalı. Bir daha yaşanmamalı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

19.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Macaristan'ın gümrük kapılarında Türk vatandaşlarına kötü muamele yapıldığına dair şikâyetlere ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP'nin üstün dış işleri politikası sonucu on yılda Türk pasaportuyla girelemeyen ülkelerin sayısı 38'den 52 yükselmiştir. Bunla birlikte, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları yabancı ülkelerin vize protokolleri ve talepleri karşısında her geçen gün ezilirken seyahat esnasında da gümrüklerde de birçok eziyetle karşılaşmaktadırlar. Son aylarda Macaristan'ın gümrük kapılarında Türk vatandaşlarına kötü muamele yapıldığına ve farklı birçok aramaya tabi tutulduğuna dair vatandaşlarımızdan şikâyet gelmektedir. Aracıyla seyahat eden Türk vatandaşlarımızın hiçbir sebep yokken saatlerce gümrüklerde bekletilmesi, saygısız ve haksız bir tavırla karşı karşıya kalması asla kabul edilemez. Macaristan gibi, ilişkilerimizin iyi olduğu bir ülkede bu sorunların bir an önce çözülmesi için Dışişleri Bakanlığını ve Büyükelçimizi göreve davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkkapı...

20.- Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkkapı'nın, geçen hafta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında yapılan, Elâzığ'ın Maden ilçesiyle ilgili toplantıya ilişkin açıklaması

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İlimiz Maden ilçesiyle ilgili, geçtiğimiz hafta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızda, AFAD Başkanımızla birlikte bir toplantı yapmıştık. Bu toplantıya Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili Sayın Semih Işıkver ve Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Sayın Gürsel Erol Bey de katılmıştı. Özellikle Maden ilçemizde heyelan bölgesiyle alakalı hak sahiplerine yönelik, inşallah, ağustos ayının ilk haftası uzlaşma ofisi açılacak ve burada, mağdur olan hemşehrilerimize yönelik önemli bir çalışma yapılacaktır. Bu konuda Elâzığ milletvekilleri olarak parti ayrımı gözetmeksizin ilimize her türlü hizmeti birlikte yapmaya kararlıyız. Hemşehrilerimiz müsterih olsunlar, Maden'deki hemşehrilerimiz müsterih olsunlar. İnşallah, oradaki sıkıntıları birlikte çözecek ve hemşehrilerimizi mutlu edeceğiz diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Saadet Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun.

21.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, DEM PARTİ Eş Genel Başkanı Tuncer Bakırhan'ın annesi İpek Bakırhan'ın vefatına, Hatay'ın ana vatana katılışının 85'inci yıl dönümüne, Kıbrıs'a barış ve huzurun getirilişinin 50'nci yılına; iktidarın dış politikadaki millî çıkarlarla ilgili atacağı adımların destekçisi olacaklarına, yanlış adımlarını da engellemek için ellerinden gelen her çabayı ortaya koyacaklarına; ekonominin her geçen gün daha kötüye gittiğine ve iktidar sahiplerinin “Bu muhalefetin sırtında küfe yok.” açıklamasına, temel gıda ürünlerindeki aşırı fiyat artışına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, DEM PARTİ Eş Genel Başkanı Sayın Tuncer Bakırhan Bey'in annesi İpek Bakırhan Hanımefendi'nin vefatını üzüntüyle duymuş olduk. Bu vesileyle, başta Tuncer Bey'e, Bakırhan ailesine ve DEM PARTİ Grubuna da başsağlığı dileklerimizi iletiyorum; mekânı cennet olsun diyorum.

Hatay'ın ana vatana katılışının 85'inci yıl dönümü. Seksen beş yıl önce bugün Hatay Parlamentosunda Hatay'ın ana vatana katılmasına dair bir karar alındı. Bu tarihî kararın alınmasında, Hatay'ın ana vatanla bütünleşmesinde emeği geçen başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Hatay Cumhurbaşkanı Tayfur Sökmen ve o dönemde Hatay Parlamentosunda görev yapan bütün milletvekillerine bu vesileyle tekrar şükranlarımızı iletmek istiyorum ama 6 Şubat depreminde 11 ille birlikte Hatay'ın da âdeta kaderine terk edildiği bir süreci yaşadığımızı ve maalesef özellikle yanlış rezerv alanı uygulamalarıyla Hatay'ın deprem felaketini hâlâ atlamadığını da üzülen gözlemliyoruz. Dolayısıyla, Hatay bize bir emanetse devlet ve millet olarak mutlaka ve mutlaka başta Hatay olmak üzere 11 ilimizin bir an önce depremdeki yaralarını sarmayla ilgili bir çaba içerisinde olmamız gerektiğini buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Bir diğer önemli gün... Geçtiğimiz günlerde yani 20 Temmuzda Kıbrıs'a barış ve huzurun getirilişinin 50'nci yılını hep beraber idrak ettik. Elbette her yıl kutlama programları önem arz eder ama sembolik bazı yıllar daha fazla bir coşkuya vesile olur. Bu vesileyle de Kıbrıs'ın barış ve özgürlük günü olan 20 Temmuzda 50'nci yılını kutlamamız hasebiyle bizler de Saadet Partisi olarak orada bulunduk ve gerçekten oradaki büyük coşkuya hep beraber şahitlik etmiş olduk. Bu süreçte, özellikle elli yıl önce bugün siyasetin farklı yelpazelerinde bulunmalarına rağmen zulme karşı ortak mücadele için bir araya gelen ve bizlere öncülük etmiş olan ve önemli görevleri üstlenmiş olan merhum Başbakan Bülent Ecevit ve Başbakan Yardımcısı Profesör Doktor Necmettin Erbakan Hocamızı ve tüm şehitlerimizi rahmetle anıyor, gazilerimize de bu vesileyle şükranlarımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Elbette Kıbrıs davası bizim için önemli bir millî davadır, sadece bizler için değil, bütün Müslüman coğrafyası için de Kıbrıs Adası'nın önemli bir yerinin olduğunu da buradan bir kez daha vurgulamak istiyoruz. Adada yaşayan tüm insanların hak ve özgürlüklerinin temel meselemiz olduğunu ve Kıbrıs davasının takipçisi olmaya devam edeceğimizi bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Bu vesileyle elbette dış politikada millî meselelerde birlikte hareket etmenin önemine inanıyoruz. Dış politikanın aynı zamanda bir siyasi tercih olması sebebiyle de birlik olmanın yanlış politikaların yanında hizalanmak olmadığını bir kez daha vurgulamak istiyoruz. Tıpkı 2004 yılında dönemin iktidarı Adalet ve Kalkınma Partisi, Annan Planı için “Yes, be annem.” politikalarını yürüttüğü zaman nasıl bu millî meseledeki yanlış tutumuna karşı durduysak ve o karşı duruş bir millî meselede bir hizalanmak olarak değerlendirilmediyse yine Suriye politikasındaki yanlışlara 2010’da nasıl karşı durmuşsak bundan sonra da iktidarın dış politikada bu memleketin, bu milletin ve bu devletin faydasına olan işlerinin de elbette destekçisi olacağız ama yanlış işlerini sakın ha sakın “Dış politikada hep beraber birlik olalım.” şeklinde örtmeye kalkmasın. Çünkü yirmi iki yıllık Adalet ve Kalkınma Partisinin dış politikadaki zikzaklarıyla bir siyasi iktidarın peşinde hizalanmanın aslında bir millî mesele olmaktan daha çok, millî meselenin iktidarlara yanlış politikalarından alıkoymak olduğunu bir kez daha yaşayarak öğrenmiş olduk. Bu vesileyle, iktidarın dış politikadaki millî çıkarlarımızla ilgili atacağı adımların destekçisi olacağımızı ama yanlış adımlarına da karşı çıkarak engellemek için elimizden gelen her çabayı ortaya koyacağımızı bir kez daha buradan ifade etmek istiyoruz.

Sayın Başkanım, ekonomi, can yakmaya devam ediyor. Her ne kadar birileri “Ekonomi iyiye gidiyor, şahlılaş başlayacak, kötü günler geride kaldı.” diyorsa da evet, biz kötü günlerin geride kaldığının farkındayız ama üzülerken ifade ediyoruz ki daha kötü günler bizi bekliyor çünkü ekonomi her geçen gün daha kötüye gidiyor ve bu, ekonomik verilerden de net bir şekilde anlaşılıyor, ortaya çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bugün ekonominin kötüye gittiğinin en büyük işaretlerinden bir tanesi de emekli maaşlarındaki sadece 2.500 TL’lik artış ve üstelik bunu da bir nimet olarak, sanki büyük bir fedakârlık yapmış gibi “Bunu 17 bin TL’ye çıkarmak isteyen bu muhalefetin sırtında küfe yok.” diyen iktidar sahiplerine seslenerek ifade ediyoruz: Bizim sırtımızda küfe var ama bizim küfemizin içerisinde millet var, rantıye yok. Maalesef, siz sadece haziran ayında faiz ödemeleri için 99 milyar para harcadınız. Emeklilere 2.500 TL’lik zammın maliyeti 33 milyardan hiçbir şey yapmasanız, bu faizleri ödememiş olsanız emeklilerin maaşını 12.500 TL yerine 20 bin TL’ye çıkarmış olacaktınız. Bir yılda ödediğiniz faizden bahsetmiyorum, sadece haziran ayında ödediğiniz 99 milyar faizi ödememiş olsaydınız bir aylık faiz harcamalarınız bu emeklilerimizin her birinin 7.500 TL ek emekli maaşı alması manasına gelecekti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bunu da buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla, evet, sizin sırtınızda küfe var ama faizcilerin küfesi; evet, sırtınızda bir küfe var ama hazine garantili ihalelerle zenginleşen rantiyenin küfesi; evet, sırtınızda bir küfe var ama Londra bankalarından, Batı bankalarından yüzde 5 yıllık faizle aldığı döviz Türkiye’den altı ayda yüzde 30-40 döviz bazında para kazanarak yurt dışına çıkaran Londra baronlarının küfesi var maalesef. Dolayısıyla, milletimiz de elbette bunları takdir ediyordu ve takdir etmekte de olduğunu görüyoruz.

Bir diğer önemli husus, temel gıda ürünlerindeki aşırı artış. Sebze tüketimi düşüyor, meyve tüketimi düşüyor, kuru gıdanın tüketimi düşüyor. Hele hele, son bir yılda, et yemenin maliyeti yüzde 100 arttı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, son kez uzatıyorum, lütfen toparlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla da burada “Ekonomi iyiye gidiyor.” diyenler, herhâlde, bu rakamları ya görmüyorlar ya da görmezlikten geliyorlar.

Hani “Kıskanan Batı.” derken, İstanbul’daki bir kişi ile Londra’daki bir kişinin market harcamalarını kıyaslayacak olursak, Londra’daki bir kişi, maaşının yüzde 3’üyle temel 20 ürünü alabiliyorken İstanbul’da yaşayan bir gariban yüzde 19’unu harcamak zorunda kalıyor ama her nedense Londra’daki kişi İstanbul’dakini kıskanıyor; Londra’daki kişi, maaşıyla 296 kilo et alabiliyorken -asgari ücretiyle- İstanbul’daki sadece 40 kilo kıyma alabiliyor; Londra’daki, asgari ücretiyle 994 kilo tavuk kanat alabiliyorken İstanbul’daki 57 kilo alabiliyor. Bu rakamları niçin veriyorum? Ülkemizi yoksulluk ve açlıkta düşürdüğünüz durumu ortaya koymak için.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Teşekkür için...

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla Meclisin bu tatil döneminde hayvan hakları gibi, Öğretmenlik Yasası gibi toplumda tartışmalı olan kanun teklifleri yerine, gelin, emeklilerimizin, ekonomiden mağdur olan dar kesimlilerimizin, yoksullarımızın sorunlarına odaklanalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Diğer söz talebi İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu’ya ait.

Sayın Kavuncu, buyurun.

22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu’nun, 23 Temmuz 1908’de Meşrutiyet’in yeniden ilan edilmesine, Erzurum Kongresi’nin yıl dönümüne, Hatay’ın ana vatana katılmasının 85’inci yıl dönümüne, Ankara ve İstanbul’da berber ve kuaförlerin pazar günleri çalışmasının yasaklanmasıyla ilgili karara, bugün Genel Kurulda görüşülecek vergi paketine ve SGK’nin emekliler için açmış olduğu “web” sitesinde emeklilere verilen tavsiyelere ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 23 Temmuz. Tabii, gündeme aldığımız, hepimizin andığı 3 önemli konu var; ben de bu anmalarla ilgili bir iki kelam etmek isterim.

Öncelikle, 23 Temmuz 1908 Meşrutiyet’in yeniden ilan edilmesi. Senedi İttifak’tan başlayan siyasileşme sürecinde Tanzimat, Islahat Fermanları ve Kanun-ı Esasi’yle birlikte en önemli kırılma noktalarından biri. Özellikle ucube Cumhurbaşkanlığı sistemi diyoruz- tek adam rejimiyle savrulduğumuz bu dönemde bu kıymetli tarihi hatırlamak ve hatırlatmak bizler açısından çok çok önemli.

Gene bir diğer kıymetli gün, tarih “Mandaya ve esarete hayır!” diyen, kendi özgürlüğü, bağımsızlığı için aşkla, şevkle bu uğurda mücadele eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde bizzat Türk milleti tarafından gerçekleştirilen ve bugün bu kutsal Meclis çatısı altında milletin iradesini temsil etmemize yol açan Erzurum Kongresi’nin yıl dönümü; bir kez daha bugünü de gururla, mutlulukla anıyoruz.

Hatay’ın ana vatana katılması, evet, çok önemli, “Benim şahsi meselemdir.” demiştir Gazi Mustafa Kemal Atatürk. Türk’ün hafızasının ve millî bilincinin somutlaşmış hâlidir. Hatay bir Türk toprağıdır ve öyle de kalacaktır fakat bugün maalesef hem deprem hem de yanlış sığınmacı politikalarıyla Hatay sıkıntı içerisinde. Bunu da bir kez daha gündeminize getirmek istiyorum ve bu vesileyle Hatay’ın ana vatana katılmasının 85’inci yıl dönümünü kutluyor, emperyalizme karşı mücadele veren başta Atatürk olmak üzere bütün kahramanlarımızı saygıyla anıyorum.

Geçen hafta bir karar alındı ve bu karar alındıktan sonra çok yoğun bir şekilde bana tepkiler iletildi, bu da önemli bir meslek grubu olan berber ve kuaförlerimizle alakalı. Ankara ve İstanbul'da berber ve kuaförlerin pazar günleri çalışması yasaklandı, pazar günleri tatil edildi. Bununla alakalı tüketici derneklerinden tutun da İstanbul'daki, Ankara'daki hemen hemen bütün ilgili STK'lere kadar çok yoğun bir tepki verildi.

Bildiğiniz gibi, berber ve kuaförlerimizin bir kısmı ticaret odasına, bir kısmı esnaf odasına üye. Elbette tatil yapmak onların da hakkı ancak Avrupa'daki birçok ülkeden büyük İstanbul gibi bir kentte, bu kadar fazla turistin geldiği bir kentte pazar günü bu berberleri kapatmak, bunları berberlerin inisiyatifine bırakmamak çok ciddi sıkıntılara yol açıyor. Mesela düğün organizasyonları, fotoğrafçılar, berberler; bunların hepsi birbirini takip eden, birbirine bağlı sektörler. Özellikle hafta sonu birçoğumuzun ancak vakit bulup bu vakitleri değerlendirdiği dönemler. Çok ciddi bir mağduriyet var, çok ciddi bir tepki var. Bunu tekrar berberlerin inisiyatifine bırakmak, kendilerinin buna karar vermesini sağlamak çok daha doğru olacaktır. İlgili kurumların bu kararı bir kez daha gözden geçirmesini buradan söylüyoruz ve sesleniyoruz.

Bugün vergi paketini konuşacağız, tabii, vergi paketi içerisinde en önemli konu emekli maaşları; son derece yetersiz ama çıkacaksa madem, acilen bu 2.500 liralık zammın yapılması, yetersiz olan bu zammın yapılması gereklidir. Biz Komisyonunda -hem Ümit Özlale hem Erhan Usta Milletvekillerimiz- minimum asgari ücret seviyesine çıkması konusunda da bir önerge verdik.

Bakın, Avrupa'da en düşük emekli maaşına sahip ülke Türkiye. Avrupa'da 2012'den bu yana sadece 2 ülkede emekli maaşı avro bazında geriye gitmiş; bunlardan biri Yunanistan, biri de Türkiye. Yunanistan'da emekli maaşının 2012'den bu yana geriye gitme oranı yüzde 2, Türkiye'de yüzde 34 civarında.

Size bu trajik tespitin yanında bir de hakikaten akla hayale sığmayacak “Ya, bizimle dalga mı geçiyorsunuz, şaka mı yapıyorsunuz?” dedirtirecek başka bir bilgiyi paylaşayım. SGK'nin emekliler için açmış olduğu bir “web” sitesi var, “emekliler.gov.tr” bu “web” sitesinde emekliler için bazı tavsiyelerde bulunuluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Diyor ki: “Ey emekli, günde en az 2 porsiyon et ye, hatta en az 5 porsiyon da sebze ve meyve tüket; meditasyon yap, yoga yap.” Sonra da 10 bin lirayı 12.500 lira olarak bu emekliye ödüyorsunuz “Günde 2 porsiyon et tüket.” diye de bu “web” sitesinde tavsiyede bulunuyorsunuz.

Tabii, mevcut iktidardan emeklilere başka tavsiyeler de beklerdik. Mesela manda yoğurdu, Medine hurması “Kestane balını karıştırıp her gün düzenli tüketin.” “Gün içinde ejder meyveli ‘smoothie’ içmeyi de ihmal etmeyin.” Bunları da “web” sitesine eklersiniz. Seçimlerin stresini Maldivler'de tatil yaparak atmayı da önerebilirsiniz, madem yoga yapmayı önerdiniz, madem meditasyon yapmayı, günde 2 kere et yemeği önerdiniz, bunları da rahatlıkla yapabilirsiniz.

Vergi paketi bir hayal kırıklığıdır. Maliye Bakanının bugüne kadar söylediği birçok konu gerçekleşmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Bakın, “Faiz sebep, enflasyon sonuctur.” diyen bu iktidarın çıkarmış olduğu bu vergi paketinde mesela ne yok, biliyor musunuz? Paradan para kazananlara hiçbir vergi yok; faizden, borsadan, bu tür finansal operasyonlardan para kazananlara hiçbir vergi getirilmemiş, emeklinin sırtına binilmiş. Şimdi, faiz kötüyse niye kötü, biliyor musunuz? Faiz tefecilik yapan için kötü, faiz oturduğu yerden haksız kazanç sağlayan için kötü. Siz böyle bir paket

çıkarcaksınız ve faizle, borsadaki kazancıyla birtakım finansman enstrümanlarını kullanarak oturduğu yerden para kazananlara bir kuruş vergi yükü getirmeyeceksiniz, bütün yükü emekliye yükleyeceksiniz. Bu, kabul edilebilir bir durum değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, son kez uzatıyorum, buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – En adaletsiz vergi alan, dünyada en adaletsiz vergi alan 8’inci ülke Türkiye, âdeta vergi vermek bu ülkede cezalandırılır bir hâle gelmiş. Bu, birlik ve beraberliğimizi bozan, bu ülke için fedakârlık yapmak isteyenleri de bu fedakârlıktan alıkoyan bir uygulamadır.

Özellikle, sendikalarla ilgili alınmış olan karara da biz şiddetle itiraz ediyoruz. Bakın, birkaç rakam söyleyeyim size, yüzde 1’in altında olan sendika üyelerine ödenecek rakam düşük ve bunun sağladığı tasarruf sadece aylık 29 milyon yani 929 milyondan 900 milyona düşürmek için bu kadar insan mağdur ediliyor, çok acıdır. 250-300 lira için bana kaç insan, memur geldi biliyor musunuz? Yani bu kararın değişmesini istemelerinde iki sebep var. Bir, sendikalarla ilgili bir eşitsizlik var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, selamlamak için açıyorum.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ama ondan daha da acısı aylık 400 lira daha fazla para alabilmek için birçok memurun yüzde 1’in altında olan sendikalardan daha büyük sendikalara gideceğini söylüyorlar. 400 liraya, 500 liraya muhtaç ettiniz memuru, yazıklar olsun diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay’a ait.

Sayın Akçay, buyurun.

23.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Hatay’ın ana vatana katılışına, Kıbrıs Barış Harekâtı’na, 18 Temmuz 2024’te Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen “Kıbrıs Barış Harekâtı’nın 50’nci Yıl Dönümü” başlıklı tezkereye; Türkiye’nin, Kıbrıs Türklerinin haklı davasına sahip çıkmaya devam edeceğine ve Kıbrıs Türklüğünün 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı’nı bir kez daha kutladıklarına ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Misakımillî sınırlarımız içinde yer alan Hatay, 30 Ekim 1918 tarihinde Fransızlar tarafından işgal edilmişti. Bilahare Hatay, özel yönetimli bir statüye getirildi. Lütfen dikkat buyurun, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün 15 Mart 1923’te yani cumhuriyetin ilanından önce Adana’da “Kırk asırlık Türk yurdu ecnebi elinde kalamaz, günü gelecek siz de kurtulacaksınız.” sözleri Hatay’ın ana vatana katılışı için verilen uzun soluklu mücadelenin habercisi olmuştur. 9 Kasım 1936’da Türkiye Fransa’ya nota vererek Suriye ve Lübnan’a olduğu gibi İskenderun Sancağı’na da bağımsızlık verilmesini istemiştir. Türkiye’nin ısrarı neticesinde Fransa konuyu Milletler Cemiyetine götürmüş, Milletler Cemiyeti 27 Ocak 1937’de Hatay’ın bağımsızlığını kabul etmiştir. 13 Ağustos 1938’de yapılan seçimlerin ekseriyetinde Türkler kazanmıştır. 12 Eylül 1938’de bağımsız Hatay Cumhuriyeti kurulmuş, Hatay Millet Meclisi 23 Haziran 1939’da oy birliğiyle ana vatana katılma kararı almıştır. Aynı gün imzalanan Ankara Anlaşması’yla Fransa Hatay’ın Türkiye’ye katılmasını kabul etmiştir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi 30 Haziran 1939’da Ankara

Anlaşması'nı da onaylamıştır. Türkiye 7 Temmuz 1939'da çıkardığı yasayla Hatay ilini kurarak katılma işlemini sonuçlandırmıştır. 23 Temmuz 1939'da Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Hatay'a gelen heyetin önünde ana vatana katılma töreni gerçekleşmiştir.

Bu vesileyle, Hatay'ın Türkiye'ye katılması için son nefesine kadar mücadele eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, Hatay'ın Türkiye'ye katılmasında büyük emekleri olan Hatay Devlet Başkanı Tayfur Sökmen'i, Başbakan Abdurrahman Melek'i ve tüm devlet adamlarını ve kahramanlarımızı rahmet ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, bundan tam elli yıl önce Türkiye Cumhuriyeti, Zürih ve Londra Anlaşmalarından kaynaklanan garantörlük hakları çerçevesinde 20 Temmuz 1974'te Kıbrıs Türklüğü üzerindeki işgal, baskı ve katliamları sonlandırmak için Barış Harekâtı'nı gerçekleştirmiştir. Türkiye, bu askerî harekâtla Kıbrıs'ta işlenen vahşi cinayetlere, baskı ve zulümlere "Durl!" demiş, Kıbrıs Türklüğünün hürriyetini, can ve mal güvenliğini, asayiş ve barışı temin etmiştir. O gün Kıbrıs Harekâtı'nı başlatanlar her türlü siyasi görüş farklılıklarını bir tarafa bırakarak millî davaların etrafında nasıl tek ses, tek yürek olabileceğimizin en canlı timsali olmuşlardır. Türk milleti harekât esnasında kenetlenmiş, gönüllü olmak için Türkiye'deki bütün askerlik şubelerinin önünde uzun kuyruklar oluşmuş, vatan, istiklal ve istikbal konularında bir ve beraber olunabileceğinin en güzel örneklerini vermiştir.

Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kuruluşundan bu yana uluslararası hukuka aykırı yaptırımlara ve ambargolara maruz kalmıştır. Kıbrıs'ta iki toplumlu, iki devletli bir yapı tesis edilmeden kalıcı bir çözüm söz konusu değildir. Kıbrıs'ta federasyon tezine ve Avrupa Birliği sürecine dönmek, Rumların değirmenine su taşımaktan başka bir anlam taşımamaktadır. Kıbrıs'ta eşit haklara sahip iki halk vardır, Kıbrıs'ta egemen iki devlet bulunmaktadır. 18 Temmuz 2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen "Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'nci Yıl Dönümü" başlıklı tezkerede "Kıbrıs Türk Devleti'nin uluslararası toplumun bağımsız ve eşit egemen bir üyesi olarak hak ettiği yeri alması daha fazla tehir edilemez." açıklaması tarihi önemdedir, bunun dışında bütün seçenekler müzakere dışıdır.

Kıbrıs bizim için jeopolitik önemi olan bir kara parçası değildir; Kıbrıs vatandır, Kıbrıs davasına sahip çıkmak her vatan evladının görevidir. Kıbrıs sorununun çözümünün vatan toprağından pay vermekle mümkün olacağını söyleyenleri, Kıbrıs Türklüğü tarihin tozlu sayfalarına gömmüşken bunları motive ederek yeniden siyaset sahnesine davet etmek Kıbrıs davasına zarar verir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye, Kıbrıs Türk halkının varlığının, egemenlik haklarının, eşit statüsünün korunmasına ve Kıbrıs Türklerinin haklı davasına sahip çıkmaya devam edecektir. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne 15 Kasım 2020'de ve 20 Temmuz 2024 tarihinde yaptıkları ziyaretler bunun en büyük göstergesidir. 2022 yılının Kasım ayında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Türk Devletleri Teşkilatında ve Türk Devletleri Parlamenter Asamblesinde gözlemci üye statüsü kazanması uluslararası sistemde tanınması açısından ciddi bir adımdır. Tüm baskılara rağmen, Kıbrıs Barış Harekâtı'nı yapma dirayetini gösteren dönemin Başbakanı merhum Bülent Ecevit'i, Başbakan Yardımcısı merhum Necmettin Erbakan'ı ve Kıbrıs Barış Harekâtı'na destek verenleri, Kıbrıs mücadelesinin önderleri merhum Rauf Denktaş ve Doktor Fazıl Küçük olmak üzere, Kıbrıs davasının yılmaz savunucusu Başbuğ Alparslan Türkeş'i ve bilhassa Türk Mukavemet Teşkilatının kahramanlarını ve şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Başkanım.

Kıbrıs Türklüğünün 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı’nı bir kez daha kutluyoruz. Hepimizin 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı kutlu olsun.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’e ait.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

24.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Eş Genel Başkanları Tuncer Bakırhan’ın annesi İpek Bakırhan’ın vefatına, yasımuharrem ayına, kanun tekliflerinin ya da önergelerinin “Uygun değildir.” denilerek sürekli iade edildiğine, bu sabah Urfa’nın Akçakale ilçesinde elektrik akımına kapılarak yaşamını yitiren Zehra ve Hatun Elesli’ye, DEDAŞ’ın elektrik kesintileri nedeniyle bölge insanının isyan aşamasına geldiğine, Şırnak’ın İdil ilçesinde yaşayan 6 yaşındaki serebral palsi hastası Azad Ay’a, Şırnak’ta üç yıldır sistematik bir şekilde orman yangınları ve ağaç kıyımı yaşandığına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bu sabah acı bir haber aldık; Eş Genel Başkanımız Sayın Tuncer Bakırhan’ın annesi İpek Bakırhan’ı kaybettik, Hakk’ın rahmetine ulaştı. En başta Eş Genel Başkanımız Sayın Tuncer Bakırhan’a ve bütün Bakırhan ailesine buradan taziye dileklerimi iletmek istiyorum ve taziye dileğinde bulunan Saadet Partisine ve onun Grup Başkan Vekiline de teşekkür ettiğimi ifade etmek istiyorum.

Yası muharrem ayındaydık, muharrem oruçları tutuldu ve şimdi de aşureler pişiriliyor. Ben, bu vesileyle, bir kez daha, yası muharrem ayında oruç tutan bütün Alevi canlarımızın oruçları ve pay ettikleri aşure lokmalarının Hak katında kabul olmasını diliyorum. Bin dört yüz yıl önceden bugüne kadar Hüseyini duruşu içinde taşıyan ve her türlü baskıya, zora rağmen inancını, itikadını devam ettiren bütün Alevi canlara buradan selam olsun.

Yine, Değerli Başkan, şimdi, bugün bir garabet daha yaşadık; bizim Kanunlar ve Kararlar Başkanlığıyla gerçekten büyük bir sorunumuz var. Sürekli kanun tekliflerimize ya da önergelerimize “Uygun değildir.” denilip, bir kavrama takıp bize iade ediyorlar. Şimdi, bu kararı alan Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ise bu bir sorun; yok, bunu talimatla yapıyorlarsa bu başka bir sorun çünkü... Mesela, bugünkü önergemizin, genel görüşme önergemizin iade edilme gerekçesi “kadın düşmanı” kavramıymış, biz “kadın düşmanı” dediğimiz için. Şimdi biz söylüyoruz AKP’ye -ve eğer o emir veriyorsa, onun- bu kavrama takmış olanların kendisine: Kadın düşmanı olarak anılmak istemiyorsanız o zaman sadece 1 Ocak ile 30 Haziran arasında katledilen 221 kadının katledilmesine göz yummayacaksınız; kadın düşmanı değilseniz İstanbul Sözleşmesi’nden çıkmayacaksınız; kadın düşmanı değilseniz 6284 sayılı Yasa’nın etkin uygulanmasını sağlayacaksınız; kadın düşmanı değilseniz Anayasa Mahkemesinin “Anayasa’ya aykırı” diye iptal ettiği soyadı kanununu bütün maddelere yedirip biz itiraz ettikten sonra, en sonunda dokuzuncu yargı paketine koyup bu Meclise, Komisyona getirmeyeceksiniz; kadın düşmanı değilseniz kadınlara yönelik ayrımcı bütün uygulamaların, bütün terminolojinin yasalardan ayıklanması için çalışma yapacaksınız ve kadın düşmanı değilseniz gerçekten bu ülkede kadınların eşit, özgür yaşamasının koşullarını yaratacaksınız. Bütün bunları yapmadığınız için size “kadın düşmanı” diyoruz; sadece altı ayda 221 kadın, erkekler tarafından katledildiği için, yargısıyla, kulluğuyla, iktidarıyla, bürokratiyle herkes bu katliama, bu cins kırımına göz yumduğu için biz AKP iktidarına “kadın düşmanı bir iktidar” diyoruz. Bu politikalar böyle devam ettiği sürece, kadınlar bu ülkede erkekler tarafından katledildiği sürece, bunun için etkin bir önlem alınmadığı ve bu Meclis elini taşın altına koymadığı sürece biz “kadın düşmanı” demeye devam edeceğiz.

O anlamıyla, Kanunlar ve Kararların geri göndermesini kınadığımı ifade etmek istiyorum; böyle bir hukuk tanımazlık, böyle işine geldiği gibi bir politika olamaz.

Sayın Başkan, sayın vekiller; herhâlde elektrik çarpması sonucu yaşamını yitiren insanların ülkesi sadece Türkiye’dir diye düşünüyorum. Maalesef, bu sabah da Urfa’nın Akçakale ilçesinde Zehra Elesli ve kızı Hatun Elesli elektrik akımına kapılarak yaşamlarını yitirdiler. Hatırlarsınız, on gün önce de İzmir’de 2 gencecik insanımız, İnanç Öktemay ve Özge Ceren Deniz hayatlarını kaybetmişlerdi. Şimdi, bu acı kayıplar niye oluyor? Çünkü ihmal var, çünkü sorumsuzluk var, çünkü denetim yok. Bütün elektrik işini özel piyasaya sevk etmişler, hepsini özelleştirdiler ama bu özelleştirilen şirketler her gün kârına kâr katarken, milyonlarının üzerine milyonları koyarken ne yazık ki insanlar elektrik hizmeti alamıyor; yetmiyor, elektrik kaçaklarından, elektrik akımlarından da yaşamlarını yitiriyorlar. Bütün bu can kayıplarından, bu insan yaşamını önemsemeyen, yeterli denetimleri yapmayan, can kayıpları yaşandıktan sonra da etkin soruşturma yürütmeyen iktidarın sorumlu olduğunun altını çizmek istiyorum. Bu 2 kaybı ve daha önce elektrik akımından kaybettiğimiz insanlarımızı da gerçekten rahmetle anıyorum. Bunlar asla kabul edilebilir kayıplar değildir, bu ölümler sıradan ölümler değildir. Buradaki bütün sorumluların acilen açığa çıkarılması ve hesap vermesi çağrımızı da buradan yinelemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın,

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Elektrik demişken, tabii, DEDAŞ’ı konuşmadan olmaz. Bir DEDAŞ zulmü var bu ülkede yani iki zulümle karşı karşıyayız. Bir, mevcut iktidarın zulüm politikası, bir de onun alt firmaları var, böyle, o zulmü yerelde uygulayan firmalar var, bir de onun zulmüne maruzuz. Şimdi, bunların DEDAŞ başında geliyor. Bakın, DEDAŞ’ın elektrik kesintileri nedeniyle artık bölge insanı isyan aşamasına gelmiş. Tarımsal sulama yapamıyor, evinde klimayı çalıştıramıyor. Bölgede sıcaklıklar 60 dereceyi bulmuş durumda ama her gün elektrik kesik ama daha önemli bir şey var Sayın Başkan: Birçok hasta var, makineye bağlı hastalar var, bu hastaların evde solunum cihazı kullanması gerekiyor ve bunun için de elektrik kesintilerinin olmaması gerekiyor. Bunlardan biri Şırnak’ın İdil ilçesinde yaşayan 6 yaşındaki Azad Ay. Azad Ay serebral palsi hastası, solunum cihazına bağlanıyor dönem dönem ama şimdi DEDAŞ’ın elektrik kesintileri nedeniyle solunum cihazı bozuldu. Çok uzun zamanlar hastanede yoğun bakımda kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

Hastaneye kaldırılacağı zaman, ambulans çağrıldığında ambulans, kapısının önüne bile gidemiyor. Neden? Çünkü yol bozuk, kapısının önüne ambulans bile gidemiyor ve o solunum cihazıyla ambulansa kadar belli bir mesafeyi aile yürümek zorunda kalıyor. Kaymakamlığa başvurmuşlar, sonuç alamamışlar. Sosyal Sigortalar Kurumuna başvurmuşlar, demişler ki: “Bizim cihazımız bozuldu, çocuğumuz solunum sıkıntısı çekiyor ve yaşam riski var.” SGK demiş ki: “Elimizde solunum cihazı yok.” Peki, ne olacak? Bunun sorumlusu kim? SGK değil, Sağlık Bakanlığı değil, Enerji Bakanlığı değil, iktidar değil yani bu zulmün sorumlusu kim? Bu DEDAŞ’ı kim başımıza bela etmiş? Bu DEDAŞ zulmü nedir? Gerçekten artık yeter yani ne yapalım, ben anlamadım ki; DEDAŞ’a neyin sözünü verdiniz de hiçbir denetim yapmıyorsunuz ki bölge halkının derdine derman olmuyor? Bu soruya da cevap verilsin istiyoruz.

Diğer bir şey, yine Şırnak’ta Sayın Başkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

Bakın, üç yıldır sistematik bir şekilde orman yangınları ve ağaç kıyımı yaşanıyor. Her sene Cudi’de, Gabar’da, Besta’da, Beytüşşebap’ta bilinçli şekilde ormanlar yakılıyor, yangın çıkarılıyor. Yetmiyor, çıkan yangına bölge halkı müdahale etmek istiyor, söndürmek isteniyor; engelleniyorlar ve bütün bu yangın sonucunda yok olmayan ağaçları da şimdi kökünden kesiyorlar ve bütün bölgenin ormanlarını yok ettiler. Tam bir ekokırım yaşanıyor, tam bir doğa katliamı yaşanıyor ama buna ses edenin olmadığını görüyoruz. Şırnak Valiliği bir de bu orman kıyımının, ağaç kıyımlarının olduğu yerde on beş günde bir özel güvenlik bölgesi ilan ediyor, oraya giriş çıkışları da kapatıyor, sonra o canım ormanları, o güzelim ağaçları kamyon kamyon, korucular eşliğinde götürüp pazarlarda satıyorlar. Şimdi biz söyleyelim: Bu yapılan asla kabul edilemez. Bütün bu orman kıyımlarının yapıldığı yerlere de kalekol ve karakol yapıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Selamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim.

Batıda ormanlar yanıyor, oraları yeşillendirmek yerine, yerine otel yapanlar bölgede de ormanlar yandığında, ağaç katliamı yapıldığında yerine kalekol ve karakol diyorlar. Biz savaştı, sömürücü, doğamızı yok eden, insanımızı göçe zorlayan, doğamızı tahrip eden bu anlayışa karşı dün olduğu gibi bugün de mücadele edeceğiz. Şırnak’tan Kaz Dağları’na kadar, Şırnak’tan Akbelen’e kadar bu ülkedeki her bir ağacı korumak bizim sorumluluğumuzda. Bu konuda da Meclisin söz söylemesi ve sorumluluk alması gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kılıç Koçyiğit.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’a ait.

Sayın Başarır, buyurun.

25.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, 22 Temmuz 2004’teki Pamukova tren faciasına, Komisyonunda görüşülen Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne ve görüşmelere mağdurların getirilmesine, emeklilere verilen 2.500 liralık zamma, Milliyetçi Hareket Partisinin Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesine verdiği dilekçeye ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Pamukova tren faciasının üzerinden yirmi yıl geçti. Ankara seferini yapan Yakup Kadri Karaosmanoğlu Treni’nin 22 Temmuz 2004’te Pamukova yakınlarında raydan çıkıp devrilmesi sonucunda 41 yurttaşımız yaşamını yitirdi. Dönemin Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım’dı ve tüm uyarılara rağmen, “Erken, emniyetsiz, büyük facialar olabilir.” denilmesine rağmen o tren ilk seferine çıkmıştı ve maalesef, bu kazayı yaşamıştık. Daha sonra, 11 Ağustos 2004’te Gebze-Adapazarı Ekspresi ve Başkent Ekspresi kafa kafaya çarpıştı; 8 yurttaşımız öldü. 2008’de Pamukkale Ekspresi Kütahya’da raydan çıktı, 9 vatandaşımız öldü ve 2018’deki Çorlu faciasında 25 yurttaşımız, vatandaşımız öldü. Ben, kazada hayatını kaybeden yurttaşlarımıza bir kez daha Allah’tan rahmet diliyorum ama bu kazalardan, bu ölümlerden maalesef ki ders almıyoruz. İlk kazadan sonra 3 kaza daha oluyor, yurttaşlarımız ölüyor ve maalesef ki bu ülkede görev yapan bakanlar ve bürokratlar sorumluluk alıp hesap vermiyor. Binali Yıldırım, ondan sonra birçok görev yaptı, sizin oturduğunuz koltukta oturdu, Belediye Başkanı adayı oldu, Başbakan oldu, her şey oldu ama hesap veren olamadı, hesap vermedi; bunu günü gelmişken belirtmek istiyoruz.

Şimdi, Genel Kurulda görüşmeler yapılırken, çalışmalar yapılırken Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Komisyonunda görüşülüyor. Sivil toplum örgütleri, gazeteciler, veterinerler, milletvekilleri, muhalefet yoğun bir direnç gösteriyor. Bir kez daha buradan sesleniyorum: Bu yasa teklifi doğru bir yasa teklifi değil, toplumun büyük çoğunluğu bu yasa teklifine karşı.

Bakın, değerli milletvekilleri, 3 tane anket gördüm, AKP ve MHP'ye oy veren seçmenin yarısından fazlası bu yasaya karşı. Gelin, bir kez daha, bir kez daha düşünün, bu yasayı ekim sonrasına erteleyin. Ekim sonrası komisyonlar, bilim adamları, üniversiteler toplansın, akılcı bir çözüm üretsin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bilim insanları mı? Çok şey istiyorsun(!)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Doğru, çok şey istiyorum “Bilim insanları gelsin.” derken.

Şimdi, yasaya bakıyorum, 2019'da Mustafa Yel, Nevzat Ceylan, Jülide İskenderoğlu, Serap Yaşar, Yunus Kılıç, Zeynep Yıldız -tek Zeynep Hanım bugün milletvekili- bir rapor hazırlamışlar. 2004'te kurulan o kurulun, vali, belediye başkanı, sağlık müdürü, müftü, onlardan oluşan kurulun önemine, görevini yapmasına dikkat çekmişler. Çünkü 2004'te kurulan ve 6 kişiden -validen, belediye başkanından- oluşan bu kurul hiçbir şekilde görevini yapmamış, denetim yapmamış, belediyeler -ki o zaman birçok belediye Adalet ve Kalkınma Partisinin bünyesindeydi- barınak açmamış, kısırlaştırma, aşılatmayla ilgili hiçbir şey yok. Yıl 2024, bu sorunlar büyüdü, büyüdü, büyüdü, büyüdü; 4 milyon civarında sokak hayvanının olduğu söyleniyor. “Şimdi ne yapalım? Ötanaziye koyalım, uyutalım, ötanaziye çıkaralım.” Bir bütün olarak düşündüğünüz zaman “ötanazi” kelimesini çıkarmanız bir şey ifade etmiyor. 1'inci madde, 4'üncü madde, 5'inci madde, diğer maddeler, hepsi bu konuda suistimale açık. Ve Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzülerek söylüyorum: Tüm sorumluluklar belediye başkanlarımıza yüklenmiş. Yani belediyeler, bütçesinden hayvanlarla ilgili binde 3 ve binde 5 pay ayırmak zorunda kalacaklar, güzel. Bunu yapmazlarsa yargılanacaklar, güzel. Peki, bu sorunla ilgili merkezi yönetimin, iktidarın bir sorumluluğu var mı? Tek kurşun veriyor mu? Ek bütçe veriyor mu? Hayır. Ya, bu olacak şey mi? Burada bu sorunu çözmek mi istiyoruz yoksa tamamen sorumluluğu belediyelere verip sorunu daha çözümsüz hâle mi getirmek istiyoruz? Bakın, Mersin Belediyesinin bütçesi 25 milyar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Binde 3'ü 75 milyon yapar. O barınakta 100 işçi çalışıyor; bir yıllık maaşları, sigorta primleri, yol, yemek paraları zaten bunu zor karşılıyor. Gerçekçi olmak zorundayız.

Sonra, mağdurları getirmek, yaralanan insanları getirmek, sokak köpeklerinden zarar gören insanları getirmek, burada milletvekilleriyle karşı karşıya getirmek neyin nesî? Tabii ki o insanların acısını paylaşıyoruz, üzülüyoruz, böyle olayların olmamasını istiyoruz ama bugüne kadar hangi mağduru getirdiniz? Bakın, tren kazalarını söyledim, hangisinin ailesi gelip Komisyonunda konuşabildi? Soruyorum: Aladağ'da bir tarikat yurdunda 7 evladımız yandığında ailelerini mi dinledik? Soma'da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İliç'teki madende yerin altında hâlâ insanlarımız, evlatlarımız var, hangisinin ailesi dinlendi? Bunun çözümü bu değil. Ortak akıl yok, vicdan yok; burada da onun belediyesi, bunun belediyesi, o versin, bu versin... Hayır, bu bütçeyle, bu imkânla bu sorun çözülüyor. Ancak belediyeler, üniversiteler, veteriner klinikleri ve merkezî yönetim, iktidar, beraberce bu sorunu çözebilir; bu kanun bunu çözmekten çok öte, bu kanunu bir kenara bırakalım.

Diğer bir şey, emekli... Mecliste tüm yasalar görüşülüyor; kaç gün çalışacağız, yedi günde mi biter, sekiz günde mi biter, bunlar tartışılıyor ama üzülerek söylüyorum ki herhâlde dünyada emeklisine 2.500 lira zam verip ama açlık sınırının çok çok altında yaşama şartları sunan tek iktidar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bakın efendim, bugün açlık sınırı 25 bin lira civarında. Beyefendi, Cumhurbaşkanı, 12.500 lira vermiş, bir lütuf gibi anlatıyor. Bugün ben sormak isterim kendisine, 5 uçakla Amerika’ya gidiyorsun. Bakın, bu, beyefendinin binmiş olduğu makam arabası, limuzin. Şimdi bakalım fiyatına, internetten çıkardık; 550 milyon. Beyefendinin günlük 43 milyon harcaması var, aylık 1 milyar 311 milyon harcaması var; 2.500 lira vermiş olduğu zamla övünüyor. Yapma ya, kimin parasını kime veriyorsun, kimin parasıyla saltanat sürüyorsun. Bu araba burada, isteyen milletvekili bakabilir; 550 milyon.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tamamlıyorum. Milyonlarca emekliye verdiği zammın yüzde 2’si. Makam arabalarından 1 tanesi, bakın, milyonlarca emekliye verilen 2.500 lira bütçenin yüzde 2’si bu araba; uçakları falan saymıyorum. O yüzden vicdan diyorum. Bu Meclis oturup bunları konuşsun, bunları tartışsın ve bunları tartışmadığımız sürece, ortak bir noktada buluşmadığımız sürece bu iş olmaz.

Son olarak bunu söylemek zorundayım: Milliyetçi Hareket Partisinin Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesine vermiş olduğu bir dilekçede 154 milletvekili ve gazeteci var. Bu dilekçe niye verildi? Bir sefer bir suç duyurusu değil, bir tanık listesi değil ama niye verildi? Bu insanlar fişlendi mi? Ben sormak istiyorum buradan: Eğer 154 kişinin ismi bir mahkemeye veriliyorsa... Hukukçusunuz, Adalet Bakanlığı yaptınız Sayın Başkanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son cümlelerim.

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son cümlelerim.

Adalet Bakanlığı yaptınız, bunun ne demek olduğunu en iyi bilirsiniz. Bir parti bir mahkemeye gazeteci, aydın, milletvekillerinden oluşan 154 kişiyi veriyorsa, orada sanık olarak, şüpheli olarak isimlerini belirtmiyorsa, tanık da değilse bu isimler niye verilmiştir? O mahkeme ne yapabilir? Hulusi Kentmen mi o hâkim gelip bana vurup yanaklarını sıkacak? Soruyorum, ha bu bir fişlemedir...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yok, fişleme değil, yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – ...ve bu insanlar için yarınlar çok sıkıntı olur, sokaklar çok sıkıntı olur, en başta bu iktidar bunun hesabını veremez bu 154 kişinin birinin burnu kanarsa diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başarır.

Sayın Akçay, buyurun.

26.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başarır’ın bahsettiği, bugün Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli’nin basın toplantısıyla da ifade ettiği 154 kişi -büyük çoğunluğu medya çalışanı, gazeteciler- bir mahkemede devam eden bir dava için 7/24 sürekli yorumlar yapıp birtakım kara propagandalar ürettiler.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Alakası yok, ben de varım; hiç yorum yapmamışım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Onlara da “Elinizde ne bilgi, belge varsa mahkemelere sunun yani bunu bir polemik, demagoji veya bir siyasi mesele yapmadan bilgileriniz, belgeleriniz neyse mahkemelere

sunun...” Ayrıca, Milliyetçi Hareket Partisi de devam eden bu mahkemeye müdahil olma başvurusunda bulundu ve bu başvuru esnasında da bahse konu bu medya çalışanlarının, gazetecilerin, televizyon yorumcularının da bilgisine başvurulması ifade edilecekti; kastedilen bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yine aynı şey; bilgisi, belgesi olanlar orada ve birtakım mecralarda yorumlar yapıp birtakım polemikler üretecekler ve sürekli partimiz aleyhine propaganda yapacaklarına en doğrusu ellerindeki bilgileri, belgeleri gidip mahkemeye versinler. Yoksa ne sanıklık ne tanıklık... Veya tanıklık yapmak isteyen de gider tanıklığını da yapar. Mesele bundan ibarettir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, çok kısa bir şey ekleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

27.- *Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, bu önemli bir mesele, bu mühim bir mesele. Bir önemli davada ağır ceza mahkemesine bir dilekçe veriliyor. Öncelikle, mahkemelere verilen dilekçelerde bir tarafın taraf teşkil etmesi lazım, değil mi? Ya da müdahil olmak için herhangi birisinin dilekçe vermesi lazım. Böyle bir şey yok. Hadi bunu anladım ama Sayın Başkan, bakın, tanıksak tanık olarak veriliriz; şüpheliyse şüpheli olarak veriliriz. Niye verilmiş? Böyle bir şey var mı? Gerçekten ben bunu soruyorum. Bakın, çok anlamsız ama çok anlamlı bir şey. Hukuken ne kadar anlamsızsa bana göre Türkiye'nin son yirmi iki yılda yaşadıklarına göre çok anlamlı bir şey.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya, sabah akşam televizyonlarda konuşacaklarına çıksınlar mahkemede konuşsunlar; dediğimiz bu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – O yüzden, ben bunu doğru bulmuyorum. Sayın Genel Başkan çıkar “Ben bu 154 kişiden şikâyetçiyim, onları kamuoyuna şikâyet ediyorum; partime iftira atıyorlar.” der, bizler cevabını veririz ama arada bir mahkeme varsa Sayın Başkanım, bakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son cümlelerim.

Arada bir mahkeme varsa ve bu mahkemeye verilen dilekçeler basına sızdırılıp işte, basın bunu konuşuyorsa, bu insanlar hedef gösterilmiştir. Ben bunu anlatmaya çalışıyorum. Bu, doğru değil; bu, doğru değil; bu doğru değil. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

28.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

O meşhur listede adı olanlardan biri de benim. Gerçekten bunun bir fişleme olduğunu, hedef gösterme olduğunu açık ve net bir şekilde bilelim. Şimdi, bu ülkede eğer bir ziyaret yapıyorsa bir partinin Genel Başkanı, Özel Harekâta, bir yere gidiyorsa ve gittiği yerde eli öpülüyorsa ve birçok konuda ayar veriyorsa topluma, kalkıp 154 kişinin ismini de bugün dosyalarla açıklıyorsa burada çok açık ve net bir şekilde bir tehdit ve bir hedef gösterme olduğunu hepimiz biliyoruz. Hepimiz Türkiye’de yaşıyoruz, Türkiye’de siyasetin nasıl şekillendiğini çok iyi biliyoruz. Sayın mevkidaşımın söylediği çok doğru. Eğer bize yönelik bir suçlama varsa giderler mahkemeye suç duyurusunda bulunurlar; biz de gideriz, kendimizi savunuruz

ama onun dışında “Elimde dosyalar var, nerede ne konuşmuşlar, ne yapıyorlar, biz bunu biliyoruz, takip ediyoruz; günü geldiğinde de gereğini yapacağız.” diye açıklama yapılıyorsa o zaman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...bu 154 kişinin can güvenliği dâhil, olacak herhangi bir şeyden bizzat bu dosyayı sunanların sorumlu olduğunu da bütün Türkiye kamuoyunun bilmesi gerekiyor. Şunu da açık söyleyelim: Siyasetimiz açık ve nettir, kime ne söylediğimiz de çok açık ve nettir. Hiç kimseye ne eyvallahımız var ne korkumuz var ne iftira atarız ne iftira ederiz. Ama şunu da söyleyelim: Asla ama asla baskı, tehditle de geri adım atmamız, dik dururuz, sözümüzü söyleriz.

Teşekkür ederim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kimse meseleyi saptırmaya kalkışmasın; öyle hedef gösterme, tehdit filan söz konusu değil. Kamuoyuna, millet vicdanına bir şikâyet olduğu gibi, bir görüş ifade etmektedir. Ne yani 7/24 televizyonlarda, birtakım gazete köşelerinde yorumlar yapılacak yani sabah akşam iftiralar atılacak, birtakım isnat ve iftiralarda bulunulacak, biz de bunlara sabah akşam cevap yetiştirmekle mi meşgul olacağız? Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim bir ülke gündemimiz var, o mecra üzerinden yürürüz. Kamuoyuna şikâyet ediyoruz. Fişleme filan kesinlikle kabul etmeyiz, tehdit de yoktur. Siyaset, açık yürütülen bir faaliyettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Milliyetçi Hareket Partisi de bu görüşlerini açıkça da ifade etmekte ve milletimizle paylaşmaktayız; mesele bu kadar açık ve nettir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, şöyle...

BAŞKAN – Sayın Başarır, bakın...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ama bir dakika... “Saptırıyor.” dedi, bir şey söylemek zorundayım; bu, önemli bir konu.

BAŞKAN – Söylediniz, söylediniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, son cümle bir şey söylemek durumundayım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yeter artık ya!

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit de söyledi, Sayın Akçay da söyledi, her şey tutanaklara geçti Sayın Başarır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, ondan sonra...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, bakın bir şey çok önemli. Bir, “Saptırıyor.” dedi. Ben bundan söz almıyorum ama benim üç cümle...

BAŞKAN – Ama siz de söylediniz, o da size söyledi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Üç cümle... Ben bununla ilgili bir şey söylemek zorundayım çünkü bu önemli. Yarın bu sözü bu Grup Başkan Vekiline vermediğiniz için pişmanlık duyarsınız. Bu konu önemli. Bu konu önemli.

BAŞKAN – Sayın Başarır, siz şimdi söylediniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bakın, verilen cevap doğru bir cevap değil Sayın Başkanım. Üç cümle... Ben üç cümle...

BAŞKAN – O da söyledi, siz de söylediniz, karşılıklı tatmin olmadınız mı?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tatmin olmadık biz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Aynı şekilde söz istiyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, kayıtlara geçti, millet hakem.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İzin vererseniz bir konuyu daha eklemek istiyorum.

BAŞKAN – Ama lütfen yeni bir tartışmaya mahal vermeyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hayır, hayır.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sabah akşam suçlama getireceksiniz...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Suçlamıyorum, hayır.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Onlara hiçbir laf yok. Buna tepki gösterilince de olan bütün lafi tehdit diye...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Açıyor musunuz?

BAŞKAN – Ama lütfen yeni bir tartışmaya mahal vermeyelim.

30.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, Sayın Başkan şunu söyledi, bakın: “Partimize bir davayla ilgili kamuoyunda saldırılar var, gazeteciler, siyasetçiler bunu yapıyor. Bununla ilgili kamuoyuna bir mesaj verdik.” diyor. Türkiye Cumhuriyeti’nin mahkemeleri Milliyetçi Hareket Partisinin kamuoyuna mesaj vereceği bir yer değildir. Ben de tam bunu anlatmak istiyorum. Çıkar bu kürsü...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne mesajı? Basın açıklaması ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bu kürsüler niye var? Bunları konuşmak için.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Mahkemelerde Amasya bardağı gibi dizilenler veriyor asıl siyasi mesajı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ha, mahkeme vasıtasıyla bize mesaj veriliyorsa, işte bu konu başka yere gider. Ben bunu söylemeye çalışıyorum.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Ellerin de belge, bilgi varsa mahkemeye getirsinler.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

31.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, her gün sonuçta birçok olay yansıyor basına. Biliyorsunuz, bu Sinan Ateş dosyası üzerinden dünya kadar olay oldu. Zaten şu an bir yargılama konusu ama bunun dışında, kamuoyunun, özellikle orada ismi olan birçok gazetecinin çok yakın süreçte yazdıkları yazılar var. Bakın, bu, aslında kamuoyuna bir tehdittir, basına bir tehdittir. “Yazmayın.” diyorlar, “Konuşmayın.” diyorlar, “Bizi eleştirmeyin, siyasetimize karışmayın.” diyen bir mesajdır.

Şimdi bunu böyle, bu kadar naif... Ya, efendim, çok açık ve net, bugün Genel Başkanları diyor ki: “Dosya elimde, ne diyorsunuz, ne yapıyorsunuz, sizi gözetliyoruz, yeri geldiğinde de bununla hesaplaşacağız.”

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Adalet önünde!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hukuk yoluyla!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, bunu sadece... Ya, ben bir de şunu söyleyeyim: Mesela benim hiçbir televizyon programında konuşmuşluğum yok MHP'ye ilişkin, diyelim ki özel olarak bu dava meselesi için de ama MHP'yi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Ama tabii ki MHP'nin politikalarını eleştiriyoruz, akşama kadar burada MHP ve AKP iktidarının yaptıkları yanlışları söylüyoruz. Ne yapalım, bunlara sessiz mi kalalım? Bunlara söz söyleyelim mi? Bunlara alkış mı tutalım? Vallahi, kusura bakmayın, çok açık ve net, adını söyleyelim, eşyayı adıyla çağıralım, bu açık ve net bir tehdittir. Bir zamanlar bu ülkede andaçlar vardı, bu bir andaçtır, bu kamuoyuna bir operasyondur. Bunun adını böyle koyalım, doğru tartışalım. Bu anlamıyla öyle naif, basına bir açıklamamış, suymuş buymuş değil, hepimizin adı, soyadı, ismi cismi yazıyor ya! “Gözetliyoruz, sizi takip ediyoruz, gelecekte bunun gereğini yapacağız.” deniliyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani açıklamaları takip ediyoruz tabii canım; kim neye yorum yapıyor, ne diyor?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Böyle masum bir şey mi? Öyle sıradan bir şey mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu her partinin yapacağı doğal bir faaliyettir yani, kamuoyuyla da paylaşıyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Böyle bir şey yok ki Sayın Başkan.

O anlamıyla bu öyle masum gösterilecek bir hamle değil. Mahkemeler bunun hesaplaşma yeri ise varsa bir şeyleri giderler mahkemeye başvururlar, orada konuşuruz, tartışırız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Zaten mahkemeye başvuruluyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ama böyle hedef göstermeyi doğru bulmuyoruz. Basına bir tehdit, en başta basına bir tehdit.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Zaten mahkemeye verilmiş bir şey.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Mahkemeye başvurduk. Gülüstan Hanım, mahkemeye başvurduk.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, böyle bir başvuru mu olur? Bu başvuru böyle olabilir mi?

BAŞKAN – Evet Sayın Akçay, buyurun.

32.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, bu polemiği devam ettirmekte herhangi bir fayda mülâhaza etmiyorum. Bu görüşleri de, zaten görüşlerimizi ifade ettim. Arkadaşların görüşlerine de katılmıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi, söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'ya ait.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

33.- *Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, DEM PARTİ Eş Genel Başkanı Tuncer Bakırhan'ın annesinin vefatına, soykırımcı İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarının 290'ıncı gününde aralıksız devam ettiğine ve Uluslararası Adalet Divanının aldığı son karara, Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıl dönümüne, Hatay'ın ana vatan Türkiye'yle birleşmesinin 85'inci yıl dönümüne, aşure gününe, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'inci yıl dönümüne, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine, vergi kanunu ve sokak hayvanlarıyla ilgili düzenlemelere ilişkin açıklaması*

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla hürmetle selamlıyorum.

DEM PARTİ Eş Genel Başkanı Tuncer Bakırhan'ın vefat eden annesine ben de Allah'tan rahmet diliyorum. Tüm ailesine ve sevenlerine de başsağlığı diliyorum.

Soykırımcı İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik havadan, denizden ve karadan başlattığı saldırıları 290'ıncı gününde aralıksız devam ediyor. maalesef. Bu İsrail'in mezalimi sadece Filistin'in sorunu değil, tüm insanlığın sorunudur, Uluslararası Adalet Divanının aldığı son kararlar bir daha tescil edilmiştir.

Birkaç gün önce Birleşmiş Milletlerin en üst yargı organı olan Uluslararası Adalet Divanı İsrail'in son yıllarda Batı Şeria da dâhil olmak üzere Filistin topraklarında inşa ettiği yerleşim yerlerinin yasa dışı olduğuna karar verdi. Uluslararası mahkeme İsrail'in bu bölgelerde Filistinlilere karşı sistematik ayrımcılık suçu işlediğine de hükmetti. Mahkeme, İsrail'in işgal altındaki topraklardan bir an önce çekilmesini ve Filistinlilere de tazminat ödemesini istedi. Umuyoruz ki ve bekliyoruz ki, bu karar sadece kâğıt üstünde kalan bir karar olmaktan öteye geçer ve Birleşmiş Milletler bu yasa dışı işgali sonlandırmak için harekete geçer.

Değerli milletvekilleri, bugün 23 Temmuz, Erzurum Kongresi'nin 105'inci yıl dönümü. Ulusal egemenliğin koşulsuz olarak gerçekleştirilmesine karar verilen bu kongrede, aziz milletimiz vatanın bölünmezliğine ve bağımsızlığına dair inancını kararlı bir şekilde ortaya koymuş, sonu zaferle biten Millî Mücadele'nin rotasını belirlemiştir. Erzurum'da ilk fitili ateşlenen yüksek şuur ve iradenin bugün de bizlere rehber olduğunu ve güç kattığını ifade etmek istiyorum.

Kardeşliğin, hoşgörünün merkezi olarak yüzyıllarca en kadim medeniyetlerin beşiği olan ve her kültür ve medeniyetin bir arada kardeşçe yaşayabileceğinin en güzel örneğini bugün de tüm dünyaya gösteren Hatay'ın ana vatan Türkiye'yle birleşmesinin 85'inci yıl dönümündeyiz. Hatay Millet Meclisinin kendi iradesiyle aldığı bu karar millî birlik yönünde gücümüze güç katarken, yedi düvelle çetin bir mücadeleden çıkan genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kazandığı çok önemli bir diploması zaferi olması bakımından da son derece önemlidir. Bu vesileyle, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve dönemin Hatay Cumhurbaşkanı Tayfur Sökmen olmak üzere bu birliği sağlayanları rahmetle yâd ediyoruz. Hataylıları ve bütün vatandaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyoruz.

Muharrem ayının ve birlikteliğimizin pekişmesinin bir nişanesi olan aşure gününün ülkemiz ve tüm İslam âlemi için huzur ve bereket getirmesini temenni ediyor, bu vesileyle de şahadetlerinin yıl dönümünde Hazreti Hüseyin Efendimizi ve Kerbelâ şehitlerini de rahmetle yâd ediyoruz.

Yine, üç gün önce, 20 Temmuzda Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 50'nci yıl dönümünü kutladık. Bu vesileyle de tüm şehitlerimizi ve orada yaşanan zulmü bitirmek üzere harekâtın başlamasında kritik kararlar alan dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'i ve Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'ı rahmetle anıyoruz. Kıbrıs davasını aynı kararlılıkla savunmaya devam edeceğimizi bir kez daha beyan ediyoruz.

Az önce yapılan konuşmalarda Sayın Cumhurbaşkanımıza ait olduğu iddia edilen bir limuzin görseli paylaşıldı. Bu limuzin bir ülke tarafından hediye edilmiş ancak hiç kullanılmamış. Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş, buradan da bir ihaleyle satılarak geliri de Meclise verilmiş bir araç olduğunu özellikle kamuoyuyla ve tutanaklara geçmesi için paylaşıyorum. Bu tip kara propagandalara ihtiyacımız yok, bunların doğru olmadığını bile bile buraya bunları getirmek de doğru bir usul değil.

Yine, bir kadın düşmanı olarak suçlandık, AK PARTİ'nin kadın düşmanı olduğuyla ilgili çok ağır ithamlarda bulunuldu. Eğer AK PARTİ kadın düşmanıysa bugün benim burada oturmam mümkün değildi. Bugün burada oturuyorsam, bu, bizim iktidarımızın kadınlara vermiş olduğu güven, vermiş olduğu haklar ve vermiş olduğu değer sayesinde. Kadın düşmanlığından bahsedeceksek eğer maalesef Aybuke Öğretmeni gencecik yaşında öldüren teröristlerden bahsetmek gerekir, dağa kaçırılan gencecik kızlarımızdan bahsetmek gerekir; asıl kadın düşmanlığı budur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dağda

teröristlere birer ödül olarak sunulan genç kızlardan bahsetmek gerekir. Evet, kadın cinayetlerini sonuna kadar kınıyoruz. Hiçbir kadının bu ülkede hiçbir sebeple ve hiçbir gerekçeyle öldürülmesine müsaade etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunun için her türlü kanuni düzenlemeyle her türlü tedbiri korkmadan alan yine bizim iktidarımızdır. Ne gerekiyorsa yapmaya aynı kararlılıkla devam edeceğiz. Kadınlarımızın daha da güçlenmesi için, daha da öz güvenle aynı şekilde hiçbir ayrımcılığa uğramaksızın eşit şekilde yaşamlarını sürdürmeleri için bugüne kadar verdiğimiz mücadelemizin aynı kararlılıkla devam ettiğini vurgulamak istiyorum.

Evet, önemli konular var önümüzde. Bugün vergi kanununa başlayacağız. Özellikle emeklilerimizin bu düzenlemeyle birlikte maaşlarındaki iyileştirmenin ve düzenlemenin hayata geçirilmesi için bütün milletvekillerimizin bu konudaki katkılarını bekliyor, şimdiden teşekkür ediyoruz.

Sokak hayvanlarıyla ilgili gündem getiriliyor, yapıyor; Komisyon çalışıyor. Bu Komisyon öncesinde de Grup Başkan Vekilimiz Sayın Bahadır Yenişehirlioğlu, saatlerce yaptığı çalışma, görüşme ve toplantılarda toplumun her kesiminden, her sivil toplum kuruluşundan, sanatçı, gazeteci, siyasetçi, hepsiyle yaptığı görüşmelerle ilgili çalışmasını klasörler dolusu dosyada yazılı olarak sunmuştur, yine bu Komisyona da vermiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Tamam Başkanım, teşekkür ederim.

Komisyon Başkanımız Vahit Kirişçi'nin ve Komisyon üyelerinin hepsinin değerlendirmesine açıktır. Bu konuda samimiyetle bir çözüm yapmak zorundayız. Sokaklarımızda ölen çocuklarımızı görmezden gelemeyiz. Mağdurların dinlenilmesinden kimsenin rahatsız olmaması lazım. Aladağ Komisyonunda Komisyonun üyesiydim, Adana'nın en uç noktasındaki köylerine giderek evlerinde ziyaret ettik mağdur çocukları ve ailelerini, hepsiyle tek tek görüştük ve dinledik. Hiç kimseyi dinlemekten korkmadık ve kaçınmadık, bugün de korkmuyoruz ve kaçınmıyoruz. Herkese açık konuşmalarla ve tartışmalarla doğru çözümlerin üretildiği ve doğru yasaların yapıldığı bir Meclis hâlinde çalışmak istiyoruz; bu konuda muhalefetin de katkısı bekliyoruz. Toptancı bir yaklaşımla, “katliam yapıyor” anlayışıyla toplumu galeyana getirmek, bir kaos ortamı oluşturmaya çalışmak isteyenlere fırsat vermeyeceğimizi söylemek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın, son kez uzatıyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Meclisin koridorlarında hiç hoş olmayan görüntülerin yaşanmasından hepimiz üzgünüz. Her türlü hak aramak meşrudur ama hakkı ararken de başkalarının hakkına ve hukukuna riayet etmek önemlidir diyorum.

Bizim derdimiz, sokaklarımızda çocuklarımızın ölmemesi, kuduz salgınından ölen çocuklarımızın, ölen insanlarımızın olmaması, toplumun güvenliğinin sağlanması, hayvanların da korunması.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Kuduz salgınına dair rakam veremiyorsunuz.

LEYLAŞAHİN USTA (Ankara)–Sokaklarda yaşamak, sokakta yaşamak hayvanların sağlığı açısından en tehlikeli mevzudur. Acaba hiç baktılar mı, bir yılda sokakta bakımsızlıktan, açlıktan, hastalıktan ölen köpek sayısı kaçtır? 500 binin üzerinde köpeğin sokakta bu sebepten öldüğü tespit edilmiştir. Kamuoyu araştırmalarında bu kanunun çıkması noktasında yüzde 80'in üzerinde bir destek vardır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Tam tersi, araştırmalar tam tersi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu konuda uzlaşarak, doğru çözümleri bularak iyi bir kanun teklifi yapabileceğimizi, Meclisin bu konudaki çalışmalarıyla başarıya ulaşacağına inanıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Kanunu Meclis yapsın, Bakanlıktan gelsin.

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu konu gündeme geldiğinde tartışmaların yapılacağını söyleyerek teşekkür ediyor, bütün heyeti saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, teşekkür ederim.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açtıklarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, Sayın Başkan, biz AKP'ye boşuna “kadın düşmanı” demiyoruz. Şimdi, biz “kadın düşmanı” diyoruz, oradan terör hikâyesi anlatıyor. Bakın, ben altı ay için rakam verdim ve basına yansıyan somut rakam; 221 kadın erkekler tarafından katledilmiş, 2023 yılında 315 kadın erkekler tarafından katledilmiş. Ben iktidarsam, tamam, sorun değil, ben çıkayım, çözeyim ama hem iktidarda oturacaksınız hem bir yılda kadın kırımına, cins kırımına varacak şekilde erkek şiddetine göz yumacaksınız, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkacaksınız, soyadımızı değiştirmeye karışacaksınız...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Dağa kaldırdığınız kadınlarımızın hesabını ver önce.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...yetmiyor, 6284 sayılı Yasa'yı uygulamayacaksınız, kadınlara sığınmaevi açmayacaksınız...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Dağa kaldırdığınız kadınların hesabını ver.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...kadınları ilk işsiz bırakan iktidar olacaksınız, eteğinin boyuna, bilmem neyine karışacaksınız, gece saat kaçta dışarı çıktığına karışacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bütün bunları yapan iktidar dönecek diyecek ki: “Vallahi biz öyle değiliz, biz kadın düşmanı değiliz, kadınları koruyoruz.” Arkadaşım, korumuyorsun işte; 315 kadın 2023 yılında ölmüş, katledilmiş, bu sene 221 kadın katledilmiş, sizin de hemcinsiniz Sayın Usta, ne yaptınız, bu Meclis ne yaptı? Onlarca önerge verdik, bugün de genel görüşme önergesi veriyoruz; bu Meclis ne yaptı kadın şiddetini engellemek için? AKP, kadın bakanlığından “kadın” adını çıkarıp “aile” yapandır ya, şimdi dönmüş ailenin bilmem neyini sarsıyor diye bizim kendi soyadımızı taşımamızı engelliyorlar ama çok kadınsever bir iktidarmış maşallah!

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Aileden niye rahatsız oluyorsun, aileden niye rahatsız oluyorsun?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Nerede gördük sizin kadınlara bir faydanızı ya?

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Aile isminden niye rahatsız oldun, onu anlatsana.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Diğer bir mesele, bu sokak hayvanı. Ya, sokak katliamını inancı olan bir insanın, inanan bir insanın, bütün diğer hukuksal şeyleri geçtim, savunması kabul edilebilir mi Sayın Başkan? Biz Allah'a sığınmaz mıyız ya, katliamın, zulmün karşısında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan, böyle bir usulü asla kabul etmiyoruz, böyle bir usulü kabul etmiyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bitiriyorum Sayın Başkan, tamamlayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Herkese eşit.

Sayın Başarır, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkanım, bitirmedim, sözüm yarım kaldı.

BAŞKAN – Efendim, herkese bu konuda aynı, iki dakikadan fazla hiçbir uygulamamız yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamam, sözümü geçireyim o zaman tutanaklara, yarım kaldı çünkü Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, geçti, geçti Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ama yarım kaldı Sayın Başkan, tamam da geçireyim yani.

BAŞKAN – Geçti efendim. Ama kuralı bozmayalım.

Sayın Başarır, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ben şunu geçireyim.

BAŞKAN – Efendim, kuralı bozmayalım, lütfen ama.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, tutanağa geçireyim o zaman müsaade edin, açmadıysanız. Tamam, tutanağa geçireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ama herkes bu kurala... Tutanağa bakın, burada herkese iki dakika uygulaması yapıyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkanım, tutanağa geçirmeme müsaade edin, sözümü yarım bıraktırdınız.

BAŞKAN – Efendim, siz söylediniz zaten, şu anda geçti, tutanaklara geçtiyse...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hayır, böyle bir şey yok Sayın Başkanım, tutanağa geçirebiliriz.

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Böyle bir katliam yasasını bu Mecliste bir Grup Başkan Vekilinin, iktidara mensup herhangi bir milletvekilinin savunmasını zül sayıyoruz, onlar adına da zül sayıyoruz, kabul etmiyoruz. Bu bir katliam yasasıdır, bu bir tür soykırımdır, bunu çocukların acısını, ailelerin acısını istismar ederek savunamazsınız. Ortada bir gerçek var “Kısırlaştır, aşla, yerinde yaşat.” diye bir yasa var. 5199 sayılı Yasa’yı uygulayın, sorun kalmaz. Kuduz oranlarına da baktık, orada da manipülasyon var, o da ayrı bir mesele.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başarır, buyurun.

35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, Sayın Başkanım, ben şunu söyledim: “Bu ülkede açlık sınırının çok çok altında yaşayan milyonlarca emekliye 2.500 liralık bir zam yapıp da bununla övünen beyefendi şu araca biniyor.” dedim, Sayın Grup Başkan Vekili “Binmiyor.” dedi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Binmiyor, evet.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Arka sahada oturan ben miyim?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – O hediye edildiği gün verilmiş.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ha, hediye edildiği gün bindi. Ben miyim? Bakın, ben bunu gösteriyorum, arka sahada oturan kim? Ve bu araba 550 milyon. Dedi ki: “Hediye edildi.” Ya, ne güzel; 550 milyon dolarlık uçak hediye edilir, 550 milyonluk limuzin hediye edilir. Keşke yabancı devletlerin Tayyip Bey’e cömert olduğu kadar kendisi de emeklisine bir cömert olabilseydi. Ya, bu olabilecek bir şey mi?

Geliyorum, iki: Şimdi diyorsunuz ki: “500 bin hayvan açlıktan sokakta ölüyor.” Ha, sen işi toptan çözeceksin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Siz işi toptan çözeceksiniz, “Açlıktan ölmesin, ben öldüreyim.” diyorsunuz, öyle mi?

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Aynen öyle.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Biz öyle bir şey demiyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Öyle diyorsun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Öyle demiyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – 500 bin köpek sokakta açlıktan ölüyor, işi... Sorunun çözümü bu değil.

Gelelim mağdurların Meclise gelmesine.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Mağdurların Meclise gelmesinden niye rahatsız oldunuz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bakın, Sayın Başkan, barolarla ilgili yasa görüşülürken bu ülkede İstanbul Baro Başkanı, İzmir Baro Başkanı, Trabzon Baro Başkanı Meclisin kapısında bankta yattı, bankta; Komisyona getirmediniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Geldiler.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Gelmediler. O bank da... Benim odamda imzalı duruyor, gelin size göstereyim yani lütfen... Senin mağdurun, benim mağdurum değil; iyi bir yol açtınız, bundan sonra Türkiye’de mağdur olan tüm yurttaşlarımızı komisyonlara getiririz, getiririz; getireceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, kadın düşmanı ithamında bulunuldu, cevap verdim. Dağa kaçırılan kızlardan ve teröristlere peşkeş çekilen kızlardan bahsettim, birileri kendi üstüne alındı, cevap verdi; hiçbir yorum yapmıyorum ve söylemiyorum.

Şunu söyledim: Bu ülkede hiçbir kadının şiddet görmesine, katledilmesine rızamız yok, bununla ilgili çalışmaları bu Mecliste hep beraber yapıyoruz ama popülist söylemlerle “kadın düşmanı” diye itham edilmeyi hiçbir şekilde kabul etmiyoruz, AK PARTİ Grubunu kesinlikle hiç kimse “kadın düşmanı” diye itham edemez. Bunun en canlı örneği olarak da kendimi gösterdim, eğer kadın düşmanı olsaydık bugün burada olmazdım dedim.

İkinci mevzumuz sokak hayvanlarıyla ilgili, çok tartışılacak; evet. Biz toplu bir katliamdan hiç bahsetmedik, bahsetmiyoruz da. Kanunda ne olduğunu da çok iyi biliyorsunuz ama bu konuyu böyle provoke ederek tartışma mevzularını uzatmak noktasında başarınıza ve mahirliğinize bir şey demeyeceğim ama sırası geldiğinde bu kanunla ilgili bütün bilimsel veriler ve çalışmalar tek tek Meclisin gündemine sunulacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Şundan hiç bahsedilmiyor: MASAK raporlarında 460 milyar TL’lik bu mama lobileri sayesinde faaliyet gösteren, hiçbir kaydı kuydu olmayan, “sivil toplum kuruluşu” adı altında işlem yapan pek çok grup ortaya çıkmış. Şimdi, bunların hepsi için cumhuriyet başsavcılıklarına suç duyuruları da yapılmış. Bundan hiç bahsetmiyorlar. Buradaki paraların ne olduğu, nereye harcandığı, bu

köpekler kimin baktığı ve bakmadığı, bu “hayvanseverler” denilerek sokaklarda köpekleri beslediklerini iddia edenlerin bu mamaları nereye harcadığına da hiçbir bilginin ve kaynağın olmadığını da tutanaklara geçmesi için özellikle söylüyorum.

Tartışmayı uzatmak niyetinde değilim ama bu, toplu bir katliam yasası değil; bu, sorumluluk gerektiren, milletin sorunlarına çözüm üretmek için getirilen bir yasa teklifi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Yasa gelince konuşuruz yine.

BAŞKAN – Peki.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Başkanım, yasa gelsin öyle konuşalım ya, şimdi niye konuşuyoruz ki?

37.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, bir şey söyleyeceğim. Ben bu tartışmayı uzatmak istemiyorum ama...

BAŞKAN – Ya, bu, zaten konuşulacak Sayın Başarır.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Başkanım, yasa gelince konuşalım, şimdi niye konuşuyoruz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – ...burada, bir Grup Başkan Vekilinin konuşmasıyla ilgili “Provokasyon yapıyor.” denilirse o Grup Başkan Vekili söz alır.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Siz de yapıyorsunuz, siz de yapıyorsunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Diyemez.

Şimdi, şunu söyleyeyim, Sayın Grup Başkan Vekili diyor ki: “Biz, toplu hâlde katliam yapmayacağız.” Doğru, biraz daha değiştirdiniz, grup grup bu katliamı yapacaksınız.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Değiştirme, lafi değiştirme.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Katliam sizin işiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, gelelim, bir milletvekili çıkıyor sorununun çözümünde, bakın, aşırı, yerinde kısırlaştırmayı...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Başkanım, yasa gelince konuşalım, şimdi niye konuşuyoruz ki?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – ...birçok şeyi konuşmuyor, “Köpekler spiral takalım.” bile diyecek kadar işi hafife alıyor, hanımefendi mama kartelleriyle ilgili söylüyor.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yasa Komisyonunda şu anda.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Zaten gelecek yasa, o zaman konuşuruz. Gündemimizde değil ki.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yahu, bunlar olabilir de bunların çözümü için bu hayvanları katledecek miyiz, öldürecek miyiz? Ben anlamıyorum söylediğini.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Onu siz söylüyorsunuz, siz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Biz de seni anlamıyoruz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Algılarla karşı karşıyayız yine. Algı oluşturunuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Yasa gelince konuşursun, şimdi konuşmanın bir anlamı yok.

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Ya, bir dinlesenize ya, Allah Allah! Bir dinleyin!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Gelsin öyle konuşalım, nesini dinleyeceğiz ya.

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Dinlemeyi öğren önce.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bu yasayla bu şekilde bu sorunu çözemeyiz. Sen 2004’ten 2019’a kadar hiçbir yatırım yapmayan, barınak açmayan belediyelerle ilgili hiç soruşturma açmıyorsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, belediyelere cezai hüküm getiriliyor...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ben yasa gelince konuşursun dedim, şimdi konuşmanın bir anlamı yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Başkanım, böyle olmaz ama, bir dakika.

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, Sayın Başarır...

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Dinlemiyorlar ki Başkanım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Doğru, gelsin öyle konuşalım. Nesini dinleyeceğiz ya.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Gerçekleri konuşuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Açıkkanı...

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bakın, hatipler konuşuyor, milletvekillerini saygıyla dinlesinler.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Tamam da Başkanım, zaten gelince konuşacağız, niye konuşuyoruz ki şimdi.

BAŞKAN – Cevap vermesi gerektiği zaman Sayın Grup Başkan Vekillerine söz veriyorum. Lütfen sabırla dinleyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – O bir dakikayı baştan başlatırsanız...

BAŞKAN – Şimdi başlatıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, bakın, belediyelere cezai sorumluluklar getiriyorlar bu, binde 3 ve binde 5’i vermedikleri zaman.

Sayın Başkan, bakın, “Niye bunu yapıyorsunuz?” dedim. “Bir sürü Sayıştay raporu var, bu paralar buralara harcanmamış, barınaklara.” diyor. Yahu, düne kadar bu ülkede Sayıştay denetçilerinin usulsüz gördüğü noktalarda o kurum hakkında suç duyurusunda bulunma hakkı, yetkisi yok muydu? Vardı. Peki, bunu kim kaldırdı? AKP kaldırdı.

Peki, her şeyi bıraktınız -bakanlıkların ihalelerinde, belediyelerin ihalelerinde, bütçesinde bir sürü sıkıntılı durum var- sadece belediyelerin binde 3’ü harcayıp harcamadığı konusunda sorumluluk veriyorsunuz; olmaz, iyi niyetli değil, bu yasa iyi niyetli değil. İyi niyetliyseniz sorumluluğu paylaşalım, sorunu çözelim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yine üstüne alındı ya.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

38.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, hiçbir şeyi üzerimize almadığımız yok, açık ve net bir şekilde verilerle konuşuyoruz, çok somut bir zeminden konuşuyoruz ama bütün bunlara cevap veremeyince her seferinde aynı manipülasyonlar, aynı ithamlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Siz cevap verin o zaman.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, Sayın Usta kendi milletvekilliğini bir lütuf olarak görüyor olabilir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Lütuf olarak görmüyorum, hak olarak görüyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Vallahi, çok açık ve net söyleyelim: Benim partimde bulunan bütün milletvekili arkadaşlarımla beraber kadın özgürlük mücadelesinin kazanımları sonucunda burada oturuyoruz ve bunun farkındayız. Bu ülkede kadınlar lehine nasıl gelişme oluyorsa her biri bu ülkedeki kadınların mücadelesi sonucunda olmuştur ve kadınların kazanımıdır. AKP Grubu neredeyse her gün 3 kadının, 2 kadının öldürüldüğü bu Türkiye gerçeğinde nafakayı konuştukları kadar, kadınların aldığı nafakaya söz söyledikleri kadar kadın cinayetlerini, kadın katliamını konuşmuyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlıyorum.

Yargı her gün kadınları öldüren o kravatlı erkeklere, o katillere haksız tahrik indirimi veriyor; bir tane düzenleme var mı? Yok. Koruma altındaki kadınlar katlediliyor, koruma talep ediyor kadınlar koruma verilmiyor. Karakola gidiyorlar, polis memuru dönüyor “Ya, kocandır; döver de sever de hele sen git.” diye kadını eve gönderiyorlar. Bu ülkede çocuğa şiddet almış başını gidiyor. Son üç yılda kaç kat çocuk istismarı vakası artmış biliyor musunuz? Ama biz şunu da söyleyelim: O tecavüzçülerin o çocuklarla evlendirilmesini dillendiren Grubun Grup Başkan Vekilidir Sayın Usta. Bugün, soyadımızı kullanamayız diye yasa teklifi getiren Grubun Grup Başkan Vekilidir Sayın Usta. Bütün bunlara söyleyecek sözü yok, dönüp dönüp suçlama, dönüp dönüp dezenformasyon, dönüp dönüp karalama. Biz kadınların bu boş sözlere karnı tok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – “Öldürülüyoruz, katlediliyoruz ve bu katliam dursun.” diyoruz, bu kadar açık ve net. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

39.- *Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması*

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, “Dönüp dönüp suçlama, dönüp dönüp tehdit.” vesaire deniliyor da şöyle, şunu söylemek istiyorum: Birkaç hafta önce veya iki hafta önce KEFEK Komisyonuna İçişleri Bakanımız geldi -kendileri de muhtemelen oradaydı- ayrıntılı olarak madde madde, tek tek bunların hepsini saydı ve dinlediler. Şimdi burada vakit elvermiyor, konumuz, gündemimiz var, oturur sayarız hepsini. Ben şu zihniyetten rahatsızım: “Ya, AKP toplu bir vaziyette kadın düşmanıdır. İşte, kadınları ötekileştirir, kadınları öldürür.” Ya, böyle bir şeyi söylemek haddiniz değil, söyleyemezsiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yapıyorsunuz, yapıyorsunuz, yapıyorsunuz; iktidarsınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu ülkede benim inancıma da laf söyleyemezsiniz, benim milletvekili olmamı “lütuf” diye de değerlendiremezsiniz, böyle bir haddiniz yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz öyle görüyorsunuz, siz öyle görüyorsunuz; siz öyle gördünüz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Kadın düşmanı sizsiniz ya.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – İnançla ne alakası var?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yıllarca bu ülkede ayrımcılığa uğrayan kadınlara hiçbir ses çıkartmayanların bugün aile üzerinden kadınları vurmasına da müsaade etmiyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) – Siz öyle gördünüz, bence de lütuf değil, bence de lütuf değil ama siz kendinizi öyle görüyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Aile üzerinden kadınları ayıştırmaya da karşıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Aile üzerinden kadınları hapsediyorsunuz. Evlendirilmiş çocuklar için ne yaptınız, sizin sorumluluğunuz.

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, şunu söylemek istiyorum: Başbağlar katliamını anmaya Genel Başkanları neyle gitmiş? Özel uçakla gitmiş, özel helikopterle geçti. Bir de özel uçak tutup belediyenin imkânlarıyla yandaşlarını alıp geziye götüren belediye başkanları bütçelerini ayırıp hayvan barınaklarını kursalardı bugün böyle olmazdı. Düzce’de, Balıkesir’de, Konya’da, Samsun’da, pek çok büyükşehirimizde ve ilimizde bizim barınaklarımız kurulmuş vaziyette ve işletilmeye çalışılıyor. Bu konuda belediyelerimizin bir sıkıntısı yok, hepsinin barınakları var. En iyi örnekler de yine bizim belediyelerimizde. Bugün sorumluluktan kaçanlar neden kaçıyor? Bu işi yapmak istemedikleri için, buraya ayıracak bütçeleri konserlere, eğlencelere, gezilere, yandaşlarına peşkeş çekmek için kullanmak istediklerinden dolayı bu teklifle toplu bir itirazlarının olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.17

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.41****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106’ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

İlk tezkereyi okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Anayasa Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmelerine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/909)

22/07/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Anayasa Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep, İç Tüzük’ün 25’inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmelerine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/910)

22/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışmasına dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük’ün 25’inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Şimdi, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, et ve süt sektörünün sorunlarının tespiti ve tarımsal reformların gerçekleştirilmesi amacıyla 23/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/7/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından, et ve süt sektörünün sorunlarının tespiti ve tarımsal reformların gerçekleştirilmesi amacıyla 23/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 23/7/2024 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Saadet Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; grubumuzun et ve süt sektörünün yaşadığı sorunlarla ilgili Meclis araştırması önergesinin gerekçesini açıklamak üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tarım, bir millî güvenlik meselesidir. Avrupa Birliğinin Maastricht Kriterleri'ne kendimizi şeklen uyduracağız diye tarımda çalışan oranını düşürmek adına çiftçilerin ürünlerine kota uygulamak tam anlamıyla bir sorunun farklı açılardan değerlendirilmesidir.

Anadolu topraklarını insansızlaştırmak güvenlik problemidir, beka problemidir. Kendi üreticisine vermediklerini başka ülkelerin çiftçilerine vermek, onlara altın tepside sunmak bu millete yapılabilecek en büyük kötülüktür. Üretim merkezli anlayışın tam anlamıyla merkezinde olan tarımdır. Pandemi gibi önemli bir süreçte yaşadığımız sorunlarda, tarım ürünlerine ulaşımındaki sıkıntılarda bizim bunu net olarak görmüş olmamız gerekirdi ve buna göre adımları atmamız gerekirdi ama gerekli dersleri çıkarmadığımızı görüyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, sütü çözemezseniz kısa vadede besi için yemi çözemezsiniz, sütü çözemezseniz damızlık ihtiyacını çözemezseniz, her ikisini birlikte çözemezseniz kırmızı et ihtiyacını sürdürülebilir kılamazsınız. Bunun neticesinde kırsal tamamen boşaltırken yabancı çiftçiye hizmet eder noktaya gelirsiniz.

Nasıl mı çözeceksiniz? Bakınız, size çözümü söylüyoruz. Eğer bu ülkede et ve sütte dışa bağımlılığı istemiyorsak zincirin ilk ve en önemli halkası olan süt üreticilerinin emeğini koruyacak, onları sektörlük tekellerini elinde bulunduranların kucağına atmayacak, özellikle küçük aile işletmelerini destekleyerek 1 litre süt fiyatını en az 1,5 kilogram süt yemine endeksli hâle getirmek zorundasınız. Küçük ve aile

işletmelerini göz ardı etmeden onları teşviklerle desteklemek zorundasınız. Yağlı tohumlarda özellikle yem için kullanılan soya, aspir gibi ürünlerde dışa bağımlılığı azaltacak, hatta bitirecek hamleler yapmak zorundasınız. Yerli ve millî hayvan katkı maddelerinin üretimini öncelemek zorundasınız, öncelememiz şarttır. Ekonomik et üretmek istiyorsak meraya dayalı hayvancılığa önem vermeliyiz; bunun için meralarımızı enerji ve proteince zengin “kaba yem” dediğimiz otlarla ıslah etmek zorundayız. ıslah edilen meralarda yerli melez ırk ineklerle angus, şarole, limuzin, hereford gibi yalnızca et yönü baskın sperm aşılması yapılarak kullanma melezlemesi yoluyla et verimi yüksek melez besi materyali üretmeliyiz. Yani şunu söylemek istiyoruz: Çiftçi Hasan’ın malına değer vermezsek Hans’ın elinin arttığı olan hayvana dövizleri aktarmak zorunda kalırız. Bizim bu serzenişimizi ne zaman anlayacaksınız? Süt fiyatları yüzünden geçimini sağlayamadığı için son çare olarak ineğini kestirmek zorunda kalan bir çiftçinin çaresizliğine şahit olduğunuz da mı anlayacaksınız? Hayvanını yem fiyatlarına kurban vermek zorunda kalan bir besicikle konuştuğunuz da mı anlayacaksınız?

Çiğ süt fiyatları, üreticilerinin maliyetlerini karşılamaktan maalesef uzaktır. Bu fiyat politikası, sürdürülebilir bir üretim için gerekli olan damızlık hayvanların kesime gitmesine sebep olmaktadır. Süt fiyatları makul olmadığından dolayı damızlık ineklerin gün geçtikçe sayılarının azalması ve bu durumun, maalesef, kısa ve orta vadede bize çok büyük tehlikeler getiriyor olmasını mutlaka görmek zorundayız. Hâl böyleyken, artan maliyetlerin altında ezilen süt üreticileri, sanayicilerin haksız düşük fiyat talepleriyle karşı karşıya kalmakta ve bu durum üreticilerin ekonomik sürdürülebilirliğini ciddi şekilde tehdit etmektedir. Sanayicilerin Ulusal Süt Konseyinin belirlediği 14,65 lira referans fiyatın da altına düşürülmesi talebi birlik ve kooperatiflere tehdit ve baskı yoluyla dayatılmaktadır. Bu da sektördeki rekabet şartlarını vahim derecede bozmaktadır. Sanayicilerin organize bir şekilde hareket ederek üreticileri tehdit etmesinin önüne geçilmek zorundadır. Tarım, başta söylediğimiz gibi, bir millî güvenlik meselesidir. Bu millî güvenlik meselesine olması gerektiği şekliyle yaklaşmak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Daha önce salgın döneminde yapılan değerlendirmelerde, tarımla ilgili yapılan değerlendirmelerde bunu net olarak gördüğümüzü zannediyorduk. Millî gelirden tarıma ayrılan paya gerekli derecede önem vermediğimiz için bugün Anadolu’nun boşaldığını maalesef görüyoruz; Anadolu’nun köylerinin tatil köylerine dönüştüğünü görüyoruz; İstanbul’dan, Ankara’dan İzmir’den insanların bir Kavimler Göçü gibi yazın Anadolu’ya taşındığını görüyoruz. Anadolu’yu canlandırmak, Anadolu’yu olması gereken noktaya taşımak tarıma olacak destekle doğru orantılıdır. Yüksek teknoloji neyse tarım da aynıdır. Bir sıcak savaş esnasında yaşayacağımız sıkıntılar tarımla çok daha iyi anlaşılabilir.

Sizlerden bu önerimize destek talep ediyor, et ve süt üreticilerinin sorunlarının tam anlamıyla kamuoyuna açıklanması gereğini buradan ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz talebi İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Turan Yaldir’a ait.

Sayın Yaldir, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURAN YALDIR (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarım ve hayvancılık sektöründeki en önemli sorunlardan biri de ülkemizde yaşadığımız et ve süt krizidir. Son zamanlarda et ve süt ürünleri piyasasında yaşanan fiyat istikrarsızlıkları üreticilerimizi ve tüketicilerimizi olumsuz etkilemekte, sektörde derinlemesine bir krizin işaretlerini vermektedir.

Ülkemizdeki süt üreticilerinin karşı karşıya kaldığı ekonomik sıkıntılar süt fiyatlarının maliyetin altında kalmasına ve küçük aile işletmelerinin ayakta kalma mücadelesine dönüşmüştür. Ulusal Süt Konseyinin belirlediği çiğ süt fiyatları bilimsel ve ekonomik gerçeklerle bağdaşmayan düşük seviyelerde seyretmekte ve bu durum sadece üreticilerin değil, aynı zamanda ülkemizin gıda güvenliğinin de temelini sarsmaktadır. Aynı şekilde, hayvancılık sektöründe yaşanan tekelleşme süreci de endişe verici boyutlara ulaşmıştır. Damızlık sığır fiyatlarının hızla artması ve küçük üreticilerin bu maliyetleri karşılamakta güçlük çekmesi sektördeki yapısal sorunları derinleştirmektedir. İthalat politikalarının yerli üreticiler üzerindeki olumsuz etkileri göz ardı edilemez bir gerçektir. Üretimden çekilen küçük işletmeler sadece ekonomik açıdan değil, aynı zamanda ülke genelinde tarımsal üretim kapasitemizin azalmasına da yol açmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu kritik noktada Tarım ve Orman Bakanlığı ve ilgili kurumlar acil önlemler almak zorundadır. Sektördeki rekabet koşullarının yeniden düzenlenmesi, adil fiyatlandırma politikalarının oluşturulması ve yerli üretimin desteklenmesi gerekmektedir; aksi takdirde sadece ekonomik kayıplarla kalmıyacak, aynı zamanda ülkemizin gıda güvenliğini ve azalan toplumsal refahını da yok edecektir. Türkiye'nin tarım ve hayvancılık sektöründeki sektörleri canlandırmak ve sürdürülebilir bir gelecek için akla ve bilime dayanan millî bir tarım politikasıyla kararlı adım atılması elzemdir. Üreticilerimizin yanında olmalı, onların ekonomik sürdürülebilirliğini sağlamalı ve ülkemizin tarımsal potansiyelini korumalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yaldir, lütfen tamamlayın.

TURAN YALDIR (Devamlı) - Bu sorumlulukla hareket ederek Türk tarımını düştüğü bu durumdan kurtarıp Türkiye'yi kendi kendine yeten ülkeler listesine yeniden taşıyabilmeliyiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yaldir, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e ait.

Sayın Düşünmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Saadet Grubunun önergesi üzerine söz hakkı almış bulunmaktayım.

Öncelikle bugün vefat eden Eş Genel Başkanımızın annesi İpek Bakırhan'a Allah'tan rahmet, sevenlerine de başsağlığı diliyorum.

Saadet Grubunun vermiş olduğu önergeye biz de Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi olarak destek sunuyoruz, bütün Parlamentodan da destek talep ediyoruz.

Şimdi, bildiğiniz üzere, Türkiye'de et, süt ve damızlık sığır ithalatı had safhada ancak bunun yanında, bir de bunların beslendiği temel gıdası olan samanın da ithal edildiğini üzülerek belirtmek istiyorum. Şimdi, biz burada sürekli enflasyon üzerine bir görüşme yapıyoruz. Enflasyona bakmak istiyorsak öncelikle şunu söyleyelim: Ben Hakkâri'den örnek vereyim, bundan birkaç yıl önce, dört ya da beş yıl önce samanın bir balyası 50 kuruşken bugün o balya 50 TL civarına yükselmiş durumda. Enflasyona bakmak istiyorsak önce buradan da bakabiliriz.

İthal ettiğimiz tek şey et, süt, karkas hayvan veya saman değil, maalesef ki artık çobanları da ithal etmek zorunda kalıyoruz çünkü bilindiği üzere, artık bu meslek çok zor bir meslek hâline geldi. Hakkâri'den örnek vereyim yine: Hakkâri'de biz İran'dan gelen çobanlarla çalıştığımızda bu çobanları çalıştıran ailelere, çiftlik sahiplerine 180 bin, 200 bin gibi çok büyük rakamlarda para cezaları kesiliyor; bu da bu üreticilerin artık bu işten el çekmesine, hayvancılık sektörünün bitmesine yol açan bir durum olarak gözler önüne seriliyor.

Yine, Hakkâri'den örnek vereceğim ama söylediğim bu politikaların hepsi Türkiye'nin tamamında da aslında mevcut. Hakkâri'de ve doğu illerinin tamamında yayla ve mera yasakları var bu güvenlikçi politikalar sebebiyle. İnsanlar yaylalara çıkamıyorlar, meralarda hayvanlarını otlatamıyorlar ve bunu yapamadıkları için de en kısa yol olan, hayvancılığı terk edip şehir merkezlerine, metropollere işçiliğe gelmeye çalışıyorlar ve bu büyük bir probleme yol açıyor. Bizim orada hayvancılık gelişkinen ne kadar süt verimliliği olduğunun, ne kadar et verimliliği olduğunun -ben de öyle bir aileden gelme olduğum için- bire bir çok yakinen şahidiyim ama şu an şunu söyleyebilirim: Kendi yaşadığım bölgede, özellikle Yüksekova'da hayvancılık, iktidarın tamamen bu güvenlikçi politikaları nedeniyle, bu yayla, mera yasakları nedeniyle, bu yayla ve meraların bakımsız kalması, yol olmaması ve çeşitli bu gibi sorunlar olması nedeniyle tamamen terk edilmek zorunda kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Düşünmez, lütfen tamamlayın.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamlı) – Biz hayvancılığın ithalatla çözülemeyeceğini biliyoruz, ithalattan bir an önce vazgeçilmesi gerekmektedir. Hayvancılığın teşviklerle daha iyi seviyelere taşınması gerekmektedir.

Biliyorsunuz, bu yayla ve meralardan bahsettik, yayla ve mera dediğimiz alanlar yerleşim yerlerine uzak olan alanlar ve bunlara yeterli yol, su olanakları sağlanmamakta, taşıtlar oraya zamanında varamamakta ve bildiğiniz üzere süt çabuk bozulabilen bir madde olduğu için oradan yerleşim yerine uygun araçlarla getirilmediği zaman bozulmaya elverişli ve bu yönüyle bir sürü bu şekilde heba olan süt üreticisinin sütü var. Bunları bizim ancak bir şekilde giderebilme şansımız var; biz oradaki sorunları tamamen çözeceğiz, hayvancılığı teşvik edeceğiz, berivanlarımıza gerekli prim ve teşvikleri vereceğiz, hayvan sahiplerine meraları yasaklamayacağız, hayvan sahiplerini destekleyeceğiz.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Düşünmez.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'a ait.

Sayın Tahtasız, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öyle bir iktidarla karşı karşıyayız ki çiftçiye düşman, hayvancılıkla uğraşana düşman, işçiye düşman, memura düşman, emekliye düşman, sanayiciye düşman, öğretmenlere düşman, sokak hayvanlarına düşman. Ülkenin kaynaklarını 5'li çetelere, kur korumalı mevduat hesaplarına, dövizde endeksli geçiş garantili yollara oluk oluk akıtan iktidar, konu millete, çiftçiye gelince kuruşun hesabını yapıyor. Tarım bitmiş, çiftçi üretime küsmüş, hayvancılık bitmiş, damızlık inekler kesime gitmiş; iktidarın umurunda bile değil. Çorum'da süt üreticilerimizle görüş alışverişinde bulunduk. Hepsı borçlarını nasıl ödeyeceğini düşünüyor, damızlık ineklerini satmamak için mücadele veriyorlar ama gelin görün ki bir elimde ayna, bir elimde cımbız misali hiçbir şey iktidarın umurunda değil. Çiftçimiz AKP iktidarına soruyor: “Ey AKP Hükûmeti, size göre bizim inekler vatan haini, memesinden çıkan süt de enflasyonun sebebi midir ki desteklerimizi vermiyor, damızlık hayvanlarımızın kesime gitmesine göz yumuyor, et fiyatlarını yükseltiyorsunuz? Ey AKP iktidarı, size göre bizim yerli tarım ürünlerimiz kıymetsiz, değersiz; yabancı ülkelerin ürünleri değerli, çiftçileri kıymetli midir ki sürekli hayvan ve et ithal ediyorsunuz?”

Değerli milletvekilleri, Ulusal Süt Konseyi çiğ süt fiyatını 1 Mayıs'ta 14 lira 65 kuruş olarak açıkladı. Süt toplama gideri olarak da 2 lira verecekti; bu da yalan oldu. Çiğ süt fiyatı artışı kaşıkla verildi, girdi maliyetlerindeki zamlar nedeniyle para üreticinin cebine girmeden kepçeyle tekrar alındı. Bugün süt üreticisi 1 litre sütü 15 ila 15,5 lira arasında satıyor, 2 lira da toplama gideri düşülüyor ve üreticinin cebine

yaklaşık 13,5 lira para giriyor. Çiğ süt destekleme primi ise yaklaşık üç yıldır 50 kuruşta sabit tutuluyor. Konya ve Aksaray’da çiğ süt fiyatı 2 lira aşağı düşürüldü. Sanayicinin sütü almaması ve devletin sütün fazlalığını alarak süt tozu alımını açmaması nedeniyle diğer illerde de fiyat 2 lira düşürülmeye çalışılıyor. Tarım Bakanlığının acilen çiğ süt regülasyonunu sağlaması, süt tozu alımını açarak süt pazarlamasında sıkıntı olan illerde alım yapması gerekiyor.

Kıymetli milletvekilleri, sorun çok ciddi ancak Ulusal Süt Konseyi de Tarım Bakanı da kafasını kuma gömmüş bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tahtasız, lütfen tamamlayın.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) - Maliyeti karşılayamayan fiyatla hayvancılığın kökünü kazımayan ant içmiş Ulusal Süt Konseyini ve Tarım Bakanını görevini yapmaya, aksi takdirde istifaya davet ediyorum. Besicimizin ve süt üreticimizin haklı çılgınlığını duysunlar. Eğer duymazlarsa, hiç merak etmeyin, tüm sorunları biliyoruz, Cumhuriyet Halk Partisinin yani halkın iktidarında üreticimizin, halkımızın sorunlarını biz çözeceğiz. Milletin efendisi olan köylümüşe ve çiftçiye anasının ak sütü gibi helal olan millî gelirin yüzde 1’ini destek olarak bizler vereceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tahtasız, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer’e ait.

Sayın Özer, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Saadet Partisinin vermiş olduğu önerge üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime Paris Olimpiyatları’nda ülkemizi temsil etmek üzere bugün ülkemizden ayrılan millî sporcularımıza başarılar dileyerek başlamak istiyorum.

Kıymetli milletvekilleri, 26 Şubat tarihinde Sayın Bakanımız İbrahim Yumaklı tarafından 2024-2028 Hayvancılık Yol Haritası açıklanmıştır. Hayvancılıkta temel amacımız verimli, kaliteli, sağlıklı üretimi artırmaktır.

Bu kapsamda, 2024 yılında, iklim değişikliği, coğrafi kısıtlılıklar, doğal kaynakların etkin kullanımı ve gelecek nesiller için hayvansal üretimin garanti altına alınması adına üretim planlaması hayata geçirilmiştir. Suyu merkeze alarak stratejik öneme sahip kırmızı etin, sütün, beyaz etin ve yumurtanın nerede, ne kadar ve nasıl üretileceğine ilişkin hedef politikalar oluşturulmuştur. Hayvan sağlığının ve refahının ön planda tutulduğu, biyoteknolojik ıslah yöntemlerinin kullanılarak verimliliğin artırıldığı, aile işletmeleri ile genç ve kadın üreticilerin desteklendiği, birbirini tamamlayıcı faaliyetleri kapsayan reform niteliğinde politikalar hazırlanmıştır.

Bu kapsamda, 2024 yılı itibarıyla üretim planlaması, yeni destekleme modeli, hastalıklarla etkin mücadele, hastalıklardan ari işletmelerinin artırılmasına yönelik eylem planı, Ulusal Islah Eylem Planı, Çiğ Süt Eylem Planı’yla birim hayvandan maksimum verimi elde etmek amaçlanmaktadır, kendine yeterli ve bölgesinde ihracat odaklı büyüyen bir Türkiye hedeflenmektedir.

Son yirmi iki yılda uyguladığımız politikalarla büyükbaş hayvan sayımız yüzde 67,09 artışla 16,58 milyona, küçükbaş hayvan sayımız yüzde 63,87 artışla 52,36 milyona ulaşmıştır. Gıda ve Tarım Örgütü 2022 verilerine göre Avrupa Birliği ülkeleri arasında küçükbaş, büyükbaş ve toplam hayvan varlığı sayısında lider konumdayız. Kırmızı et üretimimiz yüzde 206 artışla 2 milyon 394 bin 47 tona, süt üretimimiz yüzde 155 artışla 21 milyon 481 bin 576 tona, kanatlı et üretimimiz yüzde 227 artışla 2 milyon

376 bin 366 tona, yumurta üretimimiz yüzde 79 artışla 20,6 milyar adede, bal üretimimiz yüzde 54 artışla 114 bin 886 tona ulaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özer, lütfen tamamlayın

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Devamla) – Verimliliğe yönelik çalışmalar sayesinde sığırdan karkas verimi 2022 TÜİK verilerine göre yüzde 61 artışla 287 kilograma, koyundan karkas verimi 19 kilogramdan 21 kilograma çıkmıştır.

Bakanlığımızca çiğ süt piyasalarında istikrarın korunması, sürdürülebilirliğin ve fiyat istikrarının sağlanması bakımından gerek çiğ süt fiyatları gerekse çiğ süt maliyetleri yakından takip edilmektedir. Bu kapsamda, 2024 yılı Kurban Bayramı döneminde 15-23 Haziran tarihlerini kapsayacak şekilde arz fazlası bütün sütün piyasadan çekilerek üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla arzın yoğun olduğu 19 ilimizde 5 bin ton süt başarıyla regüle edilmiştir. 2024 Temmuz ayının ilk haftasından itibaren süt işleme tesislerince piyasada süt fiyatlarının geri çekilmesine yönelik spekülasyon girişimleri olduğu iddialarıyla ilgili olarak bu ayın 8’inde Konya, Aksaray, Niğde, Karaman; 18’inde Iğdır, Isparta, Denizli, Antalya; 19’unda Balıkesir, Aydın, Denizli ve İzmir ilimizde Bakanlığımızca üretici temsilcileri ve süt sanayicilerinin katılımıyla süt sektörü değerlendirme toplantıları düzenlenerek yerinde inceleme yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özer, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Devamla) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Özer, sürenizi uzattım, lütfen...

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Devamla) – Bakanlığımızca çiğ süt arzının yoğun olduğu illerimize yönelik çalışmalar devam etmekte olup arz fazlası çiğ süte yönelik spekülasyon hareketleri başlamadan engellenerek üreticilerimizi korumaya yönelik tedbirler alınmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Özer, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunacağım...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yoklama talebimiz var efendim oylamadan önce.

BAŞKAN – Oylarınıza sunmadan önce yoklama talebi vardır.

Sayın Başarır, Sayın Kaya, Sayın Arslan, Sayın Uzun, Sayın Coşar, Sayın Tahtasız, Sayın Kış, Sayın Sarı, Sayın Bayraktutan, Sayın Aygün, Sayın Arı, Sayın Ünver, Sayın Akay, Sayın Yücel, Sayın Meriç, Sayın Gökçen, Sayın Taşkent, Sayın Taşkın, Sayın Ocaklı, Sayın Yaman.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.12

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.32****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106'ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Saadet Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Sayın Başkanım, pusula sahipleri Meclisten ayrılmasınlar, ricamız odur.

BAŞKAN - Sorun yok.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Biz buradayız efendim.

BAŞKAN - İhtiyaç hâlinde pusula gönderen vekillerimizin isimlerini okuyacağım, o yüzden pusula gönderen milletvekilllerimiz lütfen ayrılmasın.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, et ve süt sektörünün sorunlarının tespiti ve tarımsal reformların gerçekleştirilmesi amacıyla 23/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Saadet Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, emeklilerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyen ekonomik, sosyal ve sağlıkla ilgili sorunların araştırılması ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 22/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/7/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından emeklilerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyen ekonomik, sosyal ve sağlıkla ilgili sorunların araştırılması ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 22/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 23/7/2024 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Edirne Milletvekili Mehmet Akalın’a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti Grubu önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin bildiği gibi 2024 yılı emekliler yılı olarak ilan edilmiştir ancak maalesef, bu ilan sadece bir sembol olmaktan öteye geçememiş ve emeklilerimizin yaşadığı derin sorunlara yeterince çözüm bulunamamıştır. Emekli maaşlarının yetersizliği emeklilerimizin yaşamlarını zorlaştıran en temel sorunlar arasında yer almaktadır. Mesela, Ankara’da 4 kişilik bir ailenin sadece gıda harcamaları sınırı yani açlık sınırı 19 bin liradır; buna, giyinme ve barınma gibi diğer zorunlu harcamalar da eklendiğinde rakam 60 bin liranın üzerine çıkmaktadır. Yıllarca çalışıp ülkemize hizmet etmiş emeklilerimiz şimdilerde temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz duruma gelmiştir. Gerçeklikten ve maalesef, insani değerlerden uzak emekli maaşlarının enflasyon oranlarının gerisinde kalması emeklilerimizi ekonomik bir çıkmazın içine sürüklemektedir ve onların hak ettikleri yaşam kalitesini imkânsız hâle getirmektedir. Emeklilerimiz 12.500 lira maaşla âdetâ açlığa terk edilmiştir.

Gelelim emeklilerimizin sağlık hizmetlerinden faydalanmalarına. Sağlık hizmetlerine erişim ise emeklilerimizin karşılaştığı bir diğer önemli sorundur, özellikle kronik hastalıklara sahip olanlar sağlık hizmetlerine ulaşmakta büyük zorluklar yaşamaktadır. Yetersiz sağlık hizmetleri, ilaç temininde yaşanan sıkıntılar ve sağlık merkezlerine erişimde karşılaşılan engeller emeklilerimiz için ciddi bir tehdide dönüşmüştür. Gerek randevu sisteminde gerek hastanelerde yaşanan uzun bekleme süreleri ve yaşlı bakım hizmetlerinin yetersizlikleri emeklilerimizin sağlıklı bir yaşam sürdürmesini engellemektedir. Sadece yaşam kaygısıyla boğuşan emeklilerimiz sosyal hayattan da kopma noktasına gelmişlerdir. Bunun neticesinde yalnızlık ve depresyon gibi psikolojik sorunlar baş göstermektedir. Sosyalleşmelerinde yaşanan yetersizlik emeklilerimizin ruhsal sağlıklarını da olumsuz yönde etkilemektedir. Emeklilerimizin bu durumdan kurtulmalarını sağlamak için önce ekonomik, sonra da sosyal refaha ihtiyaçları vardır.

Barınma konusu ise emeklilerimizin karşılaştığı bir diğer büyük sorundur. Kendilerine uygun konutlarda barınma imkânı bulamayan emeklilerimiz bu konuda ciddi sorunlar yaşamaktadırlar. Konut yetersizliği yaşanan ülkemizde emeklilerimiz de bu durumdan paylarına düşeni almışlardır. Hükümet, emeklilerimizle dalga geçer gibi, öğrenciler için bile yeterli olmayan KYK yurtlarını emekliler için kullanıma açmıştır yani emeklilerimize “Koşuş sistemi odalarda sizi ağırlamak isteriz. Gelin, tatilinizi burada yapın.” denilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu sebeple, konut projelerinin arttırılması, emeklilerimiz için konut önerilerinin getirilmesi ve bu konuda planlı bir çalışmanın ve desteğin sağlanması gerekmektedir. Aslında, Türkiye’de emeklilerin düşük maaş almasının başlıca nedeni AK PARTİ Hükümetinin 2008’de yürürlüğe koyduğu yasadır. Bu yasayla, emekli aylıkları azaltılmış, emeklilik yaşı yükseltilmiş ve aylık bağlama oranları düşürülmüştür; bugün, milyonlarca emekli açlık ve yoksulluk sınırının altında maaş almak zorunda kalmıştır. Eğer 2008’de yapılan düzenleme olmasaydı bugün emeklilere yaklaşık 25 bin lira maaş

bağlanacak ve yaşam standartları önemli ölçüde yükselecekti. 2024 yılının “Emekliler Yılı” olarak ilan edilmesine rağmen emeklilerimizin sorunlarına yönelik somut adımların atılmaması, emeklilerimizin açlığa ve sefalete mahkûm edilmesi, bu ilanın sadece siyasi bir söylem olduğunu doğrulamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKALIN (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Akalın, lütfen tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) – Bu nedenle, emeklilerimizin karşı karşıya kaldığı sorunlar kapsamlı bir şekilde araştırılmalıdır. Çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve uygulanabilir politikaların oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması komisyonu kurulması zorunludur. Ayrıca, ilk olarak, emekli maaşlarının ivedi olarak en az asgari ücret seviyesinde olması gerektiğini belirtiyor; herkesi, konunun çözümü için özverili, samimi ve ciddi davranmaya davet ediyorum.

Yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz talebi Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Birol Aydın’a ait.

Sayın Aydın, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hıcap duyuyorum değerli milletvekilleri, hıcap duyuyorum, 10 bin liralık emekli maaşının 12.500 lira yapılmasından hıcap duyuyorum! 2.500 liralık emekli maaş artışının haftalarca konuşuluyor olmasını ve bu ülkede gündem yapılıyor olmasını duymaktan hıcap duyuyorum! “Emeklilere müjde!” diye manşet atılmasından hıcap duyuyorum! Televizyonlarda tartışma programlarında ağız açık bir kısım yazarların çizerlerin ballandıra ballandıra bu işi anlatmasından ve onların varlığından hıcap duyuyorum! “Şuna, şuna, şuna verirken gelin, emekliye de verin.” dediğimizde bütçe dengelerinden bahseden anlayıştan hıcap duyuyorum! “Şu, şu kesimler kayınlırken, düzenlemeler yapılırken, gelin, en azından en düşük emekli maaşını asgari ücret seviyesine çekelim.” dediğimiz zaman “Bekâra boşamak kolay, leblebici dükkânı mı idare ediyoruz?” diyen anlayışın varlığından hıcap duyuyorum! TÜİK gözlüğüyle meselelere bakanlardan hıcap duyuyorum! Rakamlara takla attırılmaktan, 2002 şartlarıyla döviz cinsinden hesaplamalarla bugünkü emekli hâlini izah etmek durumunda kalan anlayıştan hıcap ediyorum! Nimet-külfet dengesini gözetmeyen anlayıştan hıcap duyuyorum! Bu matematik anlayışından hıcap duyuyorum! Bu adil olmayan bölüşümden hıcap duyuyorum! Onun için siz değerli milletvekillerimizi, emeklilerimizin içinde bulunmuş olduğu hıcap durumundan ve kendimizi de bundan hıcap etmekten kurtarmak için nimet-külfet dengesini adil bir seviyeye getirmeye davet ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç’a ait.

Sayın Kamaç, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, bugün vefat eden Eş Genel Başkanımız Sayın Tuncer Bakırhan’ın annesine Allah’tan rahmet, Bakırhan ailesine de başsağlığı ve sabır diliyorum.

Evet, emekliler yasası, emekliler meselesi gündemde, aylardır tartışılıyor. Doğrusu biz emeklilerden bahsederken uzaylılardan bahsetmiyoruz; annelerimizden, babalarımızdan, dayılarımızdan, teyzelerimizden bahsediyoruz; en önemlisi de bu toplumun geçmişinden, birikiminden, tecrübesinden bahsediyoruz. Bu

insanların insanca yaşam koşulları içerisinde, refah içinde yaşamalarının sağlanması çok zor bir iş olmasa gerek. İnaniyorum ki iktidar grubunda oturan arkadaşlarımızın da yakınları, anneleri, babaları, teyzeleri, dayıları “Ya, siz Mecliste bu konuyu konuşurken 10 bin liranın bir insana yetmeyeceğini bilmiyor musunuz?” diyorlardır ama ne kadar duyuyorlar, onun da takdirini onlara bırakıyoruz. Mesele sadece rakama indirgenecek bir mesele değil değerli arkadaşlar. Sonuçta, insanca yaşam koşullarına erişemeyen yaşlarımızın, emeklilerimizin bu toplumun sosyal yaşamı üzerindeki etkileri çok daha farklıdır.

Ben bununla ilgili sizinle birkaç madde paylaşmak istiyorum: Maddi katkısı azalan emekliler aile içerisinde gereksiz bir yük olarak görülüyor artık. Aile yapısı çok hızlı bir şekilde yaşlıları yalnızlaştırmakta ve gündelik hayatın dışına çıkarmaktadır. Ahlakı ve dinî olarak yaşlılara verilen değer ve saygı yerini hoyrat davranış biçimlerine bırakmaktadır. Sokaklarda yaşlı görmeye tahammülü olmayan bir anlayış geliyor; öyle ya, ekonomik şeyi olmayınca böyle bir anlayış geliyor. “Toplu taşıma araçlarında yaşlılara yer vermek gerekiyor.” öğretisi yerini “Çalışmıyor ki neden bu saatte geziyor?” gibi ortak kabullere bıraktı. Hem aile içinde hem toplumda yaşlıların gençlerle buluşması ve iletişim kurması tamamen kısıtlanmış durumda. Toplumdaki bu ahlaki dönüşümün temelinde iktidar politikalarının rolü çok büyüktür, her kesim yoksullaşmış ve her kesimin birbirine tahammülü azalmıştır. Devlet nezdinde değersizleşen yaşlılar, toplum ve aile içinde de karşılığını bulmuştur maalesef. “Emeklilik yılı” diye büyük puntolarla şaşaalı bir şekilde ilan edilen projeleri incelediğimizde, emeklilerin alım gücünün çok üstünde kalan tesislerde yüzde 15 indirimle konaklama ya da “KYK yurtlarında sizi barındıralım, ücretsiz konaklama.” gibi gerçekten komik uygulamalar var; içi boş bir balondan ibaret maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kamaç, lütfen tamamlayın.

MEHMET KAMAÇ (Devamla) – 10 bin TL maaşla zaten gidemeyeceği tatile “Gelin, size indirim sağlayalım.” diyorlar; böyle bir anlayışı -en önemlisi de gerçekten bu toplumun tecrübesi olan emeklilerimizin takdirine bırakıyoruz. Emekli maaşı yaşlıların sağlık, barınma, beslenme gibi en temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta yetersizken “Hadi, tatile gidin, indirim yapacağım.” demek tam da bu iktidarın aymazlığının bir sonucudur, en derin belirtisidir.

Şimdi, buradan emeklilere bir dönem bin lira yardım -ikramiye-verdiniz, bu bin lirayla emekli kurbanını kesebiliyordu ama şimdi bu bin lirayla sadece kurbanının kulağını bile satın alamıyor; ya, bari buna oranla emeklilere bir yaşam standardı sağlayalım, bu Mecliste bu emeklilere el birliğiyle insani yaşam koşullarını sağlayalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kamaç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Cumhur Uzun’a ait.

Sayın Uzun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CUMHUR UZUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izlemekte olan sevgili yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emekli kimdir değerli arkadaşlar? Emekli, sizin annenizdir, babanızdır, kardeşiniz, komşunuz, arkadaşınızdır; sizi buraya gönderen, sizden iyi şeyler yapmanızı bekleyenlerdir; emekli, Mehmet amca, Ayşe teyzedir. Emekli, yıllarca yaşamın tüm zorluklarına rağmen ülkesi ve milleti için çalışmış; gençliğini, enerjisini ülkesi için harcıyıp tüketmiş, şimdi ise kalan ömründe sizden huzur içinde yaşayacağı bir ülke yönetmenizi; ihtiyaçlarını giderebildiği, torunlarını sevip okşayabildiği, onları mutlu edebildiği bir yaşam bekleyen kişidir. Siz ise bu kişileri yirmi iki yıllık iktidarınızın sonunda açlığa, yoksulluğa ve hatta sefaletle mahkûm ettiniz, yaşama sevinçlerini yok ettiniz. 19 bin lira olarak açıklanan yoksulluk sınırı altındaki bir parayla, 10 bin lirayla “Aç açına yaşı.” dediniz; “Karnını doyurma, insanca bir yaşam sürdürme, sağlığına

bakma, sürün sürünebildiğin kadar.” dediniz. Bir de utanmadan sıkılmadan 2024 yılını da “Emekliler Yılı” ilan ederek kendileriyle âdeta alay ettiniz. Bu mudur sizin büyüklerinize saygınız? Bu mudur sizin emeklilerinize saygınız, sevginiz, minnetiniz?

Bakın, emekliye reva gördüğünüz bu sefalet maaşıyla sadece kendisine değil vefat eden kızının, oğlunun çocuklarını yanına alarak torunlarına bakmak zorunda olanlar var. 5-6 bin lirayla ihtiyaçlarını gidermek zorunda olan dul ve yetimler var. Kendisine yetemediği hâlde boşanarak baba evine dönen, yanında çocuğuyla birlikte baba evine dönen evladına ve torununa bakmak zorunda kalan emekliler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Uzun, lütfen tamamlayın.

CUMHUR UZUN (Devamla) - Dramlar var, sefalet var, ilerleyen yaşına rağmen çöp toplayanlar var, çöp; pazarda atılan sebze meyveyi alıp temizleyip yiyenler var, yüzü gülmeyen insanlar var, her gün bir kez daha kahrolanlar var; ayıptır, günahdır, yapmayın bunu emeklilerimize. Yandaşınıza, garantili ihalecilerinize, koruyup kolladığınız bir avuç insana aktardığınız kaynağı kesin; emeklinize dönün yüzünüzü, verin emeklilerimizin haklarını. Emeklilerimiz, sizin dediğiniz gibi, bu ülkenin üzerine yük, iktidarın sırtına küfe ve görmezden geleceğiniz insanlar değillerdir; bu ülkenin üzerine yük, sırtında bir küfe arıyorsanız o da sizin iktidarınızın ta kendisidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uzun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'ya ait.

Sayın Korkutata, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ olarak göreve geldiğimiz ilk günden itibaren emeklilerimizin ve milletimizin yaşam standartlarını yükseltmek için çalıştık. Sağlık hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması ve sosyal haklarının genişletilmesi konusunda önemli reformlara imza attık. 2002’de göreve geldiğimizden bu yana emekli aylıklarını reel olarak artırmaya çalıştık. Temmuz 2024 döneminde SSK ve BAĞ-KUR emeklilerimize yüzde 24,73; Emekli Sandığı emeklilerimize yüzde 19,31 oranında maaş artışı gerçekleştirdik. Ocak 2024’te tüm emeklilik kollarında aylıklara yapılan zammı yüzde 49,25 olarak gerçekleştirmiştik. Son bir yılda emeklilerimizin bayram ikramiyelerini yüzde 50 oranında artırarak 2 bayram için 6 bin liraya çıkardık. Ayrıca, geçtiğimiz hafta en düşük emekli aylığını da yüzde 25 artırarak 12.500 lira seviyesine yükseltme kararı aldık.

Bu yıl SGK’yi sadece maaş ödeyen kurum olmaktan çıkarak ulaşımından konaklamaya, giyimden gıdaya kadar birçok sektörde yapılan protokollerle emeklilerimize ayrıcalıklar ve avantajlar sağladık. Emeklilerimizi gerçek anlamda SGK’ye paydaş hâline getirdik. SGK’nin yaptığı protokollerle bugün itibarıyla Türkiye genelinde 1.718 iş yerinde emeklilere özel indirim ve ayrıcalık bulunmaktadır. Emeklilerimizin en büyük ihtiyacı olan sağlık hizmetlerinde yaptığımız iyileştirmeler sayesinde emeklilerimiz artık daha hızlı ve nitelikli sağlık hizmeti alabilmektedir. Ayrıca, sosyal güvenlik raporlarımızla emeklilik sistemini daha sürdürülebilir ve adil bir hâle getirdik.

Biz elbette emeklilerimizin taleplerini ve ihtiyaçlarını çok iyi biliyoruz. Enflasyonla mücadelede ve diğer makroekonomik verilerde her geçen gün iyileşmeleri görebiliyoruz. Bu iyileşmeler sağlandıkça nasıl emeklilerimize en iyisini biz sunduysak bundan sonra da biz sunmaya devam edeceğiz ancak bunları sağlarken AK PARTİ öncesi gibi sosyal güvenlik sistemini iflasa sürükleyecek popülist politikalarından kaçınarak bunu gerçekleştireceğiz. Zira 2000’li yıllara kadar ülkemizde sosyal güvenlik alanında mali

dengeler gözetilmeden uygulanan politikaların vatandaşlarımızın en temel hakkı olan sağlık ve sigorta hizmetlerini âdeta bir çile hâline getirdiğini de çok iyi biliyoruz. O yılları hepimiz çok iyi hatırlıyoruz. Burada muhalefete de önemli bir sorumluluk düşüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Korkutata, lütfen tamamlayın.

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - Allah korusun, Türkiye'yi tekrar o kötü yıllara götürecek, sosyal güvenlik sistemini bozacak ve iflas ettirecek popülist söylemlerden vazgeçilmelidir. Sadece bugünün emeklilerini değil gelecekte emekli olacak olan vatandaşlarımızı da gençlerimizi de evlatlarımızı da düşünmek zorundayız. Yeni projeler ve reformlarla emeklilerimizin yaşam kalitesini daha da yükselteceğiz. Emekli maaşlarını enflasyon karşısında koruyacak düzenlemeler yaparak emeklilerimizin alım gücünü artıracacağız. Biz, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, başkaları gibi lafta değil, emeklilerimizin hak ettiği saygı ve değeri görmesi için gerçek anlamda samimiyet ve gayretle çalışmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Korkutata.

Değerli milletvekilleri, önergenin oylamasından önce bir yoklama talebi vardır, şimdi bu talebi yerine getireceğim.

Önce, yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerinin isimlerini okutup salonda bulunup bulunmadıklarını tespit edeceğim.

23/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına

23 Temmuz 2024 tarihli Genel Kurul görüşmelerinde İYİ Partinin grup önerisinin oylaması sırasında toplantı yeter sayısı (yoklama) aranmasını ekte yer alan imza sahipleri olarak arz ederiz.

Bülent Kaya? Burada.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu? Burada.

Rıdvan Uz? Burada.

Hüsmen Kırkpınar? Burada.

Şenol Sunat? Burada.

Ersin Beyaz? Burada.

Yavuz Aydın? Burada.

Selcan Hamşioğlu? Burada.

Burak Akburak? Burada.

Dursun Ataş? Burada.

Mehmet Akalın? Burada.

Metin Ergun? Burada.

Burhanettin Kocamaz? Burada.

Nimet Özdemir? Burada.

İsa Mesih Şahin? Burada.

Serap Yazıcı Özbudun? Burada.

Selçuk Özdağ? Burada.

Mehmet Atmaca? Burada.

Birol Aydın? Burada.

Cemalettin Kani Torun? Burada.

Mehmet Salih Uzun? Burada.

Sema Silkin Ün? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.04

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.20****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106’ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, emeklilerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyen ekonomik, sosyal ve sağlıkla ilgili sorunların araştırılması ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 22/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, kadın yoksulluğunun nedenlerinin araştırılması amacıyla 23/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/7/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

23 Temmuz 2024 tarihli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (6462 grup numaralı) kadın yoksulluğunun nedenlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 23/7/2024 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyığı’ta söz veriyorum.

Sayın Kaçmaz Sayyig it, buyurun. (DEM PART  sıralarından alk ışlar)

DEM PART  GRUBU ADINA G L CAN KAÇMAZ SAYY   T (Van) –Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PART  olarak kadın yoksullu una ilişkin verdiğimiz grup  nerisi üzerine konuşaca ım. Bu vesileyle, cezaevlerinde ve alanlarda direnen tüm kadın yoldaşlarımızı saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün Eş Genel Başkanımız Sayın Tuncer Bakırhan’ın annesini kaybettiği haberini aldık. Eş Genel Başkanımıza başsa lı ı, kıymetli annesine de Allah’tan rahmet diliyorum.

(U ultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KO Y  T (Kars) – Başkanım, duymuyoruz.

BAşKAN – Sayın Sayyig it, bir dakika... S renize ilave edeceğim.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda büyük bir u ultu var, hatibin ne dediği anlaşılmıyor. Lütfen hatibi dinleyelim ve sessiz bir şekilde birbirimizle anlaşalım.

AL  BOZAN (Mersin) – Başkan, sizi de dinlemiyorlar, dönüp bakan bile yok size.

BAşKAN – Ben söyledim, onlar duydular, bakalım bakmışlar mı görelim.

Sayın Kaçmaz Sayyig it, buyurun.

G L CAN KAÇMAZ SAYY   T (Devamla) – AKP iktidarının kadınlara bakışı, kadın örgütlenmelerine yönelik tutumu zaten hepimizin malumu. Kadına yönelik şiddet hız kesmiyor. Öyle ki kadın örgütlerinin açıklamasına göre, 2023’te 315 kadın erkekler tarafından katledildi, 248 kadın şüpheli bir şekilde  l  bulundu. Buna karşı, AKP’nin yaptığı tek şey İstanbul Sözleşmesi’ni feshetmek, 6284 sayılı Yasa’yı etkisizleştirmek. Tabii, kadına yönelik şiddet sadece fiziksel değil çünkü kadınların yaşamın her alanında var olmasını engelleyen, kadın yoksullu unu derinleştiren politikalarla da maalesef karşı karşıyayız. Bu anlamda, yoksulluk, cinsiyet temelli eşitsizliğin en önemli sebebi olarak karşımıza çıkmakta. Kadınlar siz kabul etseniz de etmeseniz de geniş bir toplumsal realitedir dolayısıyla kadın yoksulluğu arttıkça bunun sa lıktan eğitime, hijyenik gıdadan temiz suya erişime değin her alanda ciddi sorunlara neden olduğu ortada.

Kadın yoksulluğu ve yoksunlu una ilişkin veriler de vahameti ortaya net bir şekilde koymakta. D SK-AR’ın T  K verilerinden yararlanarak yaptığı çalışmaya göre geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 33,8 düzeyinde, her 10 kadından sadece 3’  çalışma hayatındayken geniş tanımlı kadın işsiz sayısının 4,5 milyon civarında olduğu belirtilmekte. Yine, 12 milyona yakın kadının ailevi, kişisel nedenler ve ev işleri dolayısıyla çalışma hayatına katılmadığı da görülmekte. Bugün kadınların yüzde 30,8’i kayıt dışı çalıştırılırken 3 milyon 248 bin kadın da sosyal güvenceden yoksun bir şekilde yaşam mücadelesi vermek zorunda. Kadın istihdamının yüzde 73,5’inin işçi, yüzde 1,8’inin işveren olduğu da istatistiklere yansımış durumda. Bu sebepledir ki Türkiye’de kadın işsizliği Avrupa Birliği ve OECD’ye  ye ülkelerin 2 katından fazla olarak karşımıza çıkmakta. Aynı şekilde, Dünya Ekonomik Forumu’nun 2023 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu’ndaki iş gücüne katılım ratinginde de Türkiye 146  lke arasında 133’üncü sırada karşımıza çıkmakta. Sizleri tebrik ediyoruz çünkü bu sizin eseriniz.

Sayın milletvekilleri, açıkçası, kadınlar bunların devlet aklından bağımsız gelişmedi inin çok iyi farkında çünkü balık baştan kokuyor. Bugün kadınların iş gücüne katılamamasının önündeki en büyük engel desteklenen erkek egemen cinsiyet rolleri olarak karşımıza çıkmakta, bununla cinsiyetçi  n yargılar canlandırılmakta, ayrımcılık âdeta bir normalmiş gibi algılanmakta. Sonuç olarak, bu, bakım ve ev içi emeğin kadınlar tarafından  stlenilmesine neden olmakta. Işsizlik, toplumsal yaşamın her kademesinde var olmamak hâlen ciddi sorun olarak karşımıza çıkmakta.

Ama kadın iş bulduğunda da tabii ki sorunlar bitmiyor çünkü çalışan kadınlar, iş yerlerinde toplumun erkek egemen yapısı ve ekonomik sistemin cinsiyet ili i nedeniyle ikincil konuma getirilmiş durumdalar.

Emek piyasasında kadınlar düşük ücretle, kayıt dışı ve sigortasız bir şekilde çalıştırılmakta, mobbinge maruz kalmakta, kriz döneminde işten çıkarılmakla karşı karşıya gelmekte ve istihdam sıralamasında ikincil sırada yer almakta. Ayrıca, kadınlar çalışsa da kazandıkları çocuk bakım masraflarına dahi yetmemekte çünkü devlet ve iş yerleri yaygın, ücretsiz ve ulaşılabilir çocuk bakım hizmeti sunmaktan kaçınmaya devam etmekte.

Elbette kadınların sorunları, kadın yoksulluğu beş dakikaya sığmayacak bir düzeyde bu ülkede çünkü siyasi iktidarın yirmi iki yıllık yıkımı söz konusu. Bu sebeple, AKP ve MHP iktidarını kadınların sesine kulak vermeye davet ediyorum. Kadın örgütlerinin açıklamalarını dinleyin, hazırladıkları raporları okuyun. Ülke nüfusunun yarısını oluşturan kadınları yok saymakla kadın yoksulluğu yok olmuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sayyîğit, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Bunun ilk adımları olarak da size bazı tavsiyelerimiz, önerilerimiz var: Mesela, kadınlar için güvenceli istihdam olanaklarının yaratılması...

(Uğultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, hâlâ duymuyoruz, çok uğultu var, gerçekten duyamıyoruz arkadaşımızı.

BAŞKAN – Lütfen buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – ...iş gücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmesi, sendikal haklar ile sağlık ve sosyal güvenlik hakkının güvence altına alınması, çocuk, engelli, yaşlı bakım hizmetlerinde kamusal, kurumsal hizmetler sunulması önemli olacak. Sizlere de bunlar önerilerimiz.

Bu vesileyle tüm siyasi parti gruplarına önerimize destek verme çağrısında bulunuyorum. Çünkü kadınların yaşadığı sorunların tek parti, din veya etnik grupla ilişkisi yok. Bugün kadınların sorunları toplumsal sorunlardır, geniş bir kesimi kapsamakta. Bunu hiçbir iktidar ve siyasi parti grubu da inkâr edemez, bundan kaçamaz. Biz de bir kadın partisi olarak, DEM PARTİ olarak kadın mücadelemizi yükseltmekten geri durmayacağız.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyîğit, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, hatip kürsüde konuşurken Genel Kurulda bulunan sayın milletvekillerinin konuşmalarındaki ses tonu Divana kadar geliyor, biz dahi burada duyuyoruz. Birbirimize saygı içinde hatibi dinlemek Meclisin mehabetine yakışan bir durumdur. Hem gülmeler hem konuşmalar ta buraya kadar geliyor. Siz rahatsız olmaz mısınız bundan?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sizin grubunuz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Başkanım, dışarı çıkarın, oy kullanmak için geliyorlar zaten.

BAŞKAN – Sayın Sayyîğit, müsaade buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Ediyorum.

BAŞKAN – Ben bunu Genel Kurula söylüyorum, AK PARTİ Grubuna da söylüyorum, diğer gruplara da söylüyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederiz Başkanım uyarınız için.

BAŞKAN – Ve burada biz birbirimizi saygı içinde dinlemek zorundayız ki dediklerimiz anlaşılsın, kayda geçsin. O yüzden ben değerli milletvekillerimizin her birinin hatibin meramının salonda anlaşılmasını sağlamasına imkân verecek bir şekilde dinlemelerini, konuştuklarında da birbirlerini duyacak ses tonuyla konuşmalarının daha doğru olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek isterim. Divana kadar gelen

gürültülerin bize yakışmadığını da tabii buradan ifade etmek isterim. İnşallah, bir daha böylesi bir uyarı yapma ihtiyacı duymayız.

Şimdi, öneri üzerinde ilk söz Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a ait

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Sayın Tuncer Bakırhan'a annesinin vefatı dolayısıyla -ve tabii aile üyelerine- başsağlığı dileklerimi sunuyorum.

Saadet-Gelecek Grubu olarak DEM PARTİ'nin verdiği bu önergeye destek vereceğimizi peşinen ifade edeyim. Çünkü, hepimizin yakından bildiği gibi, Türkiye'nin en önemli sorunu yoksulluğun giderek toplumun çok geniş kesimlerini içine alması ama yoksulluk sorununun içinde kadının yoksulluğu çok daha özel bir önem taşıyor çünkü araştırmalar ve ampirik örnekler şunu gösteriyor: Kadın sosyoekonomik ve sosyokültürel bakımından güçlendikçe aslında toplumun tamamı güçleniyor, toplum çok daha sağlıklı ve bilinçli bir toplum hâline geliyor. Dolayısıyla, öncelikle kadının sosyoekonomik ve sosyokültürel koşullarını düzeltmeliyiz ki genel olarak toplum da güçlü bir toplum hâline gelebilsin.

Bu bakımdan, cumhuriyetin kuruluş yıllarının politikalarını övmeden edemeyiz çünkü kadının seçme ve seçilme hakkına sahip kılınması Batı coğrafyasından çok daha önce olmuştur. Dahası, eşit işe eşit ücret ilkesi Türkiye'de çok eski yıllara dayanan bir kuraldır. Öte yandan, bir kız çocuğunun babasının kaybı dolayısıyla eğer evli değilse ve çalışmıyorsa ömür boyu babasının sosyal güvenlik haklarından yararlanması yani pozitif ayrımcılık kuralına tabi olması hep cumhuriyetin kuruluş yıllarının eseridir ama tabii, burada objektif olalım, 2004 ve 2010 Anayasa değişikliğiyle, Adalet ve Kalkınma Partisinin kadınlar lehine pozitif ayrımcılık kuralını içeren bir Anayasa değişikliğini kabul etmesi ve kadınlar üzerinde uygulanmakta olan başörtüsü yasağının kaldırılmasına öncülük etmesi fevkalade olumlu bir adım olmuştur ama bugün geldiğimiz noktada kadının karşı karşıya olduğu engelleri inkâr edemeyiz. Öncelikle şunu vurgulayalım: Kadının çalışma hayatında yer alabilmesi için, kadın istihdamının güçlenmesi için önce kadının aile içinde özgürleşmesi yani kreş imkânlarına sahip kılınması gerekiyor ki bu son ekonomik tasarruf tedbirleri paketinde kreş yapımına son verileceği belirtilmişti, biz bunu kınıyoruz ve bunun değiştirilmesini öneriyoruz.

Öte yandan, Anayasa'mız, ekonomik bakımdan güçlük içinde olan çocuklar için burs imkânlarından söz ediyor. Bunun derhâl kız çocukları lehine bir pozitif ayrımcılık kuralına dönüştürülmesi gerektiğini savunuyoruz. Bundan başka, her vesileyle ailenin korunması gerektiğini savunan Parlamento çoğunluğuna şunu hatırlatıyoruz: Ekonomik koşullar güçleştikçe...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, lütfen tamamlayın.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Tamamlıyorum.

...ekonomik koşullar zorlaştıkça istatistiklerin doğruladığı bir hakikat var, boşanma oranları yükseliyor ve boşanan kadın çocuğuyla birlikte veya yalnız olarak çok daha zor hayat şartlarına mahkûm ediliyor, dolayısıyla önce kadını güçlendirelim ki toplum güçlenebilsin.

Biz bu önergeye destek veriyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'na ait.

Sayın Hamşioğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önce de aynı içerikteki önergelerde söz aldığım gibi aslında bugün de niyetim emekli maaşının 12.500 TL, asgari ücretin 17.002 TL ve fakat açlık sınırının 18.978,77, yoksulluk sınırının 61.820,10 olduğu memleketimden maaşı yoksulluk sınırının altında kalmış öğretmen, doktor, hemşire, polis, asker, öğretim görevlisi, avukat, vaiz, mühendis, teknisyen; maaşı açlık sınırının altında kalmış işçi, ne maaş ne de sosyal hak ve güvencesi olmayan tarımdan sanayiye, hizmete sayısız sektörde özde köle statüsünde, sözde kayıt dışı çalışan manzaraları paylaşmaktı sizinle. Hangi kuruluşun hangi verisini esas alırsanız alın nüfusunun baskın çoğunluğunun gizlenemez şekilde yoksul, azımsanmayacak çoğunluğunun da aç olduğu memleketimden; yatağa aç giren, okula aç giden çocuk manzaralarına çevirmeye çalışacaktım dikkatinizi bir kere daha. Bez ve mama reyonlarında hırsızlığa sürüklenen annelere, intihar eden annelere, bir lokma ekmek için tacize, mobbinge; üstelik de rızası var sayılarak bedenlerinin ve onurlarının üzerinde tepinilen kadınlara, aile kurumunu çökerten sefalet ve kıyasında turlayıp durduğumuz sosyal cinnete... Ama ne gördüm dersiniz? Bu ülkede yaşayan herkesin kolaylıkla ortaklaşabileceği bir meselenin bile, hiç de hatibin konuşmasında iddia ettiği gibi, söylediği gibi değil, tam olarak kör bir kine kurban edildiğini gördüm çünkü önerenin gerekçesine göre, bütün diğer kötülükler gibi maalesef Türkiye’de kadın yoksulluğunun da temel sebeplerinden biri milliyetçilikmiş. Yani ne alakası var arkadaşlar Allah aşkına! Yani konumuz kadın yoksulluğu, yani cehalet, yani ekonomik çöküş, yani Millî Eğitimi kuşatan örümcek ağı ama günah keçimiz yine milliyetçilik. Konumuz yoksulluk ama hedefimiz, Türkiye’nin geniş bir bölümünü yatırım yapılamaz hâle getiren, insanlarla birlikte istihdamı da katleden terör örgütleri değil, militarist politikalar. Bizden yeniden aş, yeniden iş, yeniden yuva umudunu yeşertecek bir insani, vicdani adım. Haber bekleyen milyonlardan utanmamız lazım.

Ben onlarca kere bu kürsüde gururla ifade ettim, bir kere daha ifade edeceğim anlaşılabilmesi için. Ben Tomris’in torunuyum; Raziye Begüm’ün, Altuncan Hatun’un, Terken’in, Dilşad’ın, Hayme’nin, Naima’nın, Selcen’in torunu Selcan olarak buradayım. Üzerine oturduğu sacayağının bir köşesi milliyetçilik olan bir partinin milletvekili olarak buradayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, lütfen tamamlayın.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Hâlâ soyadının, mal paylaşımının, kadının toplumdaki, ailedeki rolünün çözülemediği 2024’ten binlerce yıl önce bu meseleleri çözmüş değil, mesele bile etmemiş; kadının eşit haklara sahip olduğu, törenlerde, kabullerde –resmî-gayriresmî- hayatın her alanında eşinin yanında ve dahi bazen önde olduğu bir milletin mensubu olarak, kadının boşanma hakkının da ortak mal paylaşımının da bulunduğu bir milletin mensubu olarak gerçekten bu zırva üzerine konuşmayı da kendime zül sayıyorum. Kadının yoksulluğunu da genel yoksulluğu da sahiden çözmek üzere atılacak bütün adımları destekliyoruz ancak bu mesnetsiz, nefretengiz, kindar saiki reddediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, teşekkür ediyorum.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu’nun DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, sayın hatip, öngemize atfen milliyetçi ve militarist politikalara yönelik sözler kurdu, şimdi aydınlatmak gerekiyor. Bu ülkede milliyetçilik yok mu? Gayet milliyetçilik var. Bu ülkede milliyetçilik değil, yer yer faşizm var, faşizan uygulamalar var. Bunu nerede görüyoruz? Çok yakın bir tarih

söyleyeyim: Çanakkale’de yaşlı bir çift hastanede kendi aralarında Kürtçe konuştukları için başlarına soda şişesiyle vuruldu ve yaralandılar. Sakarya’da Kadir Sakçı ve oğlu yolda yürürken kendi aralarında Kürtçe konuştukları için darbedildiler; Kadir Sakçı yaşamını yitirdi, oğlu yaralandı, dava hâlâ devam ediyor. Muğla’da bir Kürt, sadece Kürt olduğu için götürüldü, darbedildi, Atatürk heykeli öptürüldü. En son Karadeniz’de -onlarca defa görmüşüzdür- tarım işçileri, çocuklar, kadınlar orada kaç defa lince maruz kaldılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Aybuke Öğretmen niye öldürüldü?

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Antalya’da yine oldu, Antalya’da yine bir grup Kürt işçi lince maruz kaldılar, saldırıya uğradılar. Konya’da Dedeoğlu ailesi cinayetini hatırlatmak istiyorum: Bir aileden 7 kişi katledildi ve bütün saikler ırkçı ve milliyetçi bir saldırı olduğunu gösteriyordu. O anlamıyla bu ülkede ne zaman bu ırkçılık yükseltilmişse sonucunu kadınlar ödemiştir. Bu ülkede militarizm yok mudur? Militarizm vardır ve kadınlar bu militarist politikaların sonuçlarının mağdurlarıdır. Bugün bölgede bütün köyler boşaltılırken, hiçbir şey değil daha bu en son üniformalıların kadınlara yönelik şiddeti ortadayken, Hakkâri’de ev baskını yapan üniformalılar orada kadınlara cinsiyetçi küfürler edip tecavüz etmekle tehdit ederken “Bu ülkede militarizm yok.” diyemez hiç kimse.

Bu kadın önergesi öylesine yazılmadı, toplumsal hakikatlerden, toplumsal olgulardan besleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam, iki dakika süremiz zaten.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – O nedenle, bu, önergeye girdi; bunu da herkes böyle bilsin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Başkanım, çok kısa söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, buyurun.

41.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu’nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Şimdi, o önergenin öylesine yazılmadığı çok aşikâr olduğu için satır arasında gizledikleri o ifadeye ben vurgu yapmak ihtiyacı duydum.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Gizlemiyoruz, açık açık söylüyoruz.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Kadın yoksulluğu ile ya da yoksulluk ile milliyetçilik arasında bir paralellik kurabilecek hiçbir ilim, bilim dalı mevcut değildir. Dolayısıyla kadın yoksulluğunu da genel yoksulluğu da -az önce söylediğim gibi- sahiden çözmek üzere atılacak bütün adımları destekliyoruz biz ama yoksulluk gibi, partisi, ideolojisi, dini, kökeni, mezhebi olamayacak, olmayacak ve çok acil de bizden çözüm bekleyen bir sorunu bu etnik körlükle bağlamından koparan zihniyeti ben bir kere daha kınıyorum, Türk kadınlarının kavrayışına havale ediyorum. Konuyu uzatmamak için, dediğim gibi, herhangi bir bilimsel paralellik kurabiliyorlarsa yoksulluk ile milliyetçilik arasında bunu ben bilim adamlarından rica ediyorum ama etnik körlüğe sahip siyasilerden değil.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir defa, engelli olan yurttaşlarımızı rencide eden “etnik körlük” kavramındaki “körlük” kavramını reddediyorum, bunu öncelikle ifade edeyim.

Diğer bir mesele Sayın Başkan, çok büyük bir paralellik var. Bu ülkede on binlerce köyün boşaltıldığı, on binlerce insanın yaşam alanından koparıldığı bir hakikat var. Bugün, insanlar yaşadıkları yerlerde doyamıyorlar. Bugün, insanlar mevsimlik tarım işçisi oluyor ve bunların en başında gelenler kadınlar ve çocuklar. Kadınlar ve çocuklar yaşam yerlerinde tarım yapamadıkları için, oraya fabrika kurulmadığı için, bölgesel eşitsizlik tam da bu “terörö” hikâyesiyle derinleştirildiği için, sosyoekonomik olarak Türkiye’nin en geri kalmış, en yoksul illeri Kürt illeri olduğu için ve o Kürt illerinde de en yoksullar kadınlar olduğu için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇİĞDEM ERDOĞAN (Sakarya) – “Kürt ili” yok, “Kürt ili” diye bir şey yok.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...göç ettikleri yerlerde dil bilmedikleri için, eğitimleri yeterli olmadığı için işsiz kalan kadınlar olduğu için, sosyoekonomik olarak en niteliksiz işlerde kadınlar çalıştırıldığı ama bir gün işine son vermek gerektiğinde ilk tercih edilen kadınlar olduğu için bunu görmeniz gerekiyor.

ÇİĞDEM ERDOĞAN (Sakarya) – Türkiye Cumhuriyeti, “Kürt illeri” değil.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bu ülkede savaşa, tanka, topa, uçağa para ayırmıncaya kadar kadınların istihdamına, kadınların öldürülmemesine yönelik politikalara para ayırılsaydı bugün bu önergeyi böyle yazmazdık. Bu ülkede cinsiyetçilik, milliyetçilik, militarizm var ve bütün bu politikalar da kadınları katlediyor, kadınları yoksullaştırıyor. Bu hakikate gözünüzü açın.

Bir kez daha diyorum: Engellileri rencide edecek kavramları kullanmaktan da sizi menediyoruz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN (Sakarya) – Biz de sizi “Kürt illeri”ni kullanmaktan menediyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz etnik olarak gayet ne dediğimizi biliyoruz. Etnik siyaset yapmıyoruz, bu ülkedeki her kadın için sözümüzü kuruyoruz; bu kadar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) – Aybuke Öğretmeni kim öldürdü?

ÇİĞDEM ERDOĞAN (Sakarya) – “Kürt illeri” diye bir şey yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili...

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Selcan Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ne diyecek Sayın Başkan, buyur da ne? Ama neye cevap verecek yani?

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Benim ne deyiş demeyeceğime siz mi karar vereceksiniz?

BAŞKAN – Ya, şimdi siz söylediniz, onun da bir cevap hakkı var.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ama ben bir sataşmaya cevap verdim.

BAŞKAN – Siz de söylediniz, o da söyleyecek yani sizin birbirinizi ikna etmeniz diye bir şey yok, herkes görüşlerini kayda geçirecek ayrı partiden.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, sataşmaya cevap verilir, sataşmaya.

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, buyurun.

43.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Ben de Türkiye Cumhuriyeti devletinde yaşayan, Atatürk ilkelerini benimsemiş, cumhuriyetin kurucu değerlerini benimsemiş, milliyetperver, vatansever bütün Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşları adına milliyetperverlerin, milliyetçilerin faşizmle özdeşleştirilmelerinden dolayı kendilerinden özür diliyorum. Söz oyunları ile böyle anlamsız göndermeler yapmalarına gerek yok. Eğer kadın istihdamı ya da istihdam konusunda o kadar duyarlılarsa -konuşmamda da söyledim- terör örgütünün bölgeyi baltalamasına, Türkiye Cumhuriyeti devletinin çok geniş bir coğrafyasındaki bütün yatırımları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, lütfen tamamlayın.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – ...istihdam imkânlarını baltalamalarına karşı birkaç söz söylerlerse kimse göç etmek zorunda da kalmaz, herkes de layığıyla çalışma koşulları bulabilir bölgesinde, doğduğu yerde doymayı becerebilir diye düşünüyorum.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Zorunlu göç diye bir şey var; yakılan, boşaltılan köyler var. Ne demek göç?

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Türkiye Cumhuriyeti devletinin militarizm sorunu yoktur...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Size göre, size göre.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – ...terör örgütü vardır, terör örgütüyle de mücadele vardır. Burada istedikleri kadar bağırsınlar, bu mücadele de devam edecektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

44.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, son zamanların bir geleneği oluştu; bir siyasi parti, İYİ Parti -çok açık ve net adı verelim- siyasi olarak eriyor, üst üste de istifaları geliyor, Mecliste de ne yaparlar; yeri geliyor öyle, yeri geliyor böyle. “E, DEM PARTİ'ye sataşalım, DEM PARTİ üzerinden kendimizi 'milliyetçi' olarak gösterelim; popülizmle belki bu gemiyi yürütürüz.” gibi çok ucuz bir siyasetin peşindeler.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Siz kimsiniz ya sizin üzerinizden tanımlayacağız kendimizi?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Çok açık ve net söylüyoruz: Biz nasıl konuşacağımızın sözünü İYİ Partililerden öğrenecek değiliz. Önergemiz çok açık; orada, bu ülkedeki cinsiyetçi politikaları, kadın yoksulluğunu çok açık ve net eleştiriyoruz. Bu ülkede bir göçmen kadın gerçeği var mı? Var. Göçmen işçi gerçeği var mı? Var. Peki, geçen haftalarda Kayseri'de, Konya'da, Antalya'da o hezeyanı yaşayanlar kimlerdi?

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Feodaliteyi eleştiriyor musunuz o arkasına saklandığınız?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Herhâlde demokratlar, solcular gitmedi Suriyelilerin evini taşlamaya, değil mi?

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Cehaleti eleştiriyor musunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Onların kapısına gidip dayanıp da o evleri, iş yerlerini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...solcular, devrimciler, bu ülkedeki Kürtler yapmadı. Kim yaptı?

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Ya, yoksullukla ne alakası var ya? Yoksulluk önergesi veriyorsun, saçma sapan şeyler söylüyorsun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hangi işaretle yaptılar? O Suriyelilerin evlerini kim linç etti, kim yaptı? Kim “Suriyelileri bu ülkede istemiyoruz.” diye sabahtan akşama kadar bağırıyor? Peki, bu milliyetçilik değil mi?

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Ne alakası var yoksullukla?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bakın, bir kadın kapının arkasına koltuklarını dayamış içeriye girmesinler diye, çocuklarıyla içeride korku içinde bekliyor. İşte, biz o iklimi yıllardır yaşıyoruz bu ülkede; Kürtler, kadınlar, sığınmacılar, Ermeniler, bu ülkenin öteki halkları ve kadınlar her gün katlediliyoruz, güvercin tedirginliğinde yaşıyoruz.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) – Sayın Başkan, yeter ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Bu ülkenin kadın öğretmenlerini köy yerinde şehit ettiler, bir gün ağzınızı açtınız mı?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siyasetiniz varsa söylersiniz, siyasetiniz yoksa bizim üzerimizden prim yapmayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Bir şehit öğretmeni andınız mı?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İYİ Partililere söylüyorum: Biz sizin prim yapacağınız parti değiliz, başka kapıya, başka kapıya! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Siz başka kapıya!

BAŞKAN – Sayın Kavuncu, buyurun.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Neşe Alten, Tekirdağlı bir öğretmendi, sizin o söylediğiniz sandalyeyi, masayı koyma fırsatı da bulamadı. Türkiye’nin en doğu ucuna, orada çocukları eğitmeye, aydınlatmaya, başından beri konuştuğunuz o yoksulluğu ortadan kaldırmaya gitti.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başka yerde popüler ol, başka yerde popüler ol!

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Baba kızın gözleri önünde parça parça edildi, siz bir tek cümle kurmadınız.

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu... Sayın Hamşioğlu...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamam, partinin gözüne girdin.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – O lanet olası terör örgütünün arkasına saklandınız yıllarca.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başka yerden konuş, başka yerden.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Aybüke Öğretmeni konuş ya! Siz o çocukların aydınlanmasını da istemiyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sözün varsa konuş.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Milliyetçilikle değil, cehaletle savaşıacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, bakın, birleşime ara vermek zorunda kalacağım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sözün varsa konuş, sözün.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Saygısızlık yapıyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın Kavuncu...

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Feodaliteyle savaşıacaksınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İtham etme, tamam mı?

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Feodaliteyle savaş, savaşa biliyor musun?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İtham etme, sen bir kadınsın, kadın önergisinde yaptığın şeye bak!

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Kimsin ya sen!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Yüreğin yetiyorsa söyle!

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, lütfen...

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Yazıklar olsun, utanıyorum burada olmanızdan!

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sen bir kadınsın, kadın önergesindeki tutumuna bak!

Kadın önergesi konuşuyoruz.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Yazıklar olsun!

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, Grup Başkan Vekilinize söz vereceğim.

Buyurun Sayın Kavuncu.

45.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kendinizi var etmenin yolu bu değil.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Şimdi, İYİ Partinin eriyip erimeğine siz karar verecek değilsiniz, bunun kararını millet verecektir. Öncelikle haddinizi bilin! Bir de ucuz politika...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Eriyorsunuz.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Bakın, tekrar söylüyorum: Bunun kararını verecek olan siz değilsiniz, ucuz politikalar yapan sizsiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz de bizim üzerimizden siyaset yapmayın, bize laf atarak siyaset yapmayın. Aylardır aynı şeyi yapıyorsunuz, aylardır bize sataşarak gündem olmaya çalışıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, lütfen...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Sizin üzerinizden siyaset yapmıyoruz.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Dinler misiniz ya!

BAŞKAN – Bakın, sizi dinlediler, siz de onları dinleyin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir sınırınızı bilin ya, yeter artık! Çok istiyorsanız gidin, orada oturun.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, bakın, siz konuştunuz, dinlediler; şimdi siz de onları dinleyeceksiniz.

Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Konu kadın yoksulluğu, cümleyi aynen okuyorum: Milliyetçilik ile kadın yoksulluğunu bir araya getiriyor. Şimdi, bu Mecliste sadece siz değil, kim bu tür sıkıntıları milliyetçiliğe atfederse biz bunu kendimize...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Konu kadın yoksulluğu ve milliyetçilikle bunu bağdaştırıyor, bu Mecliste kim milliyetçilik ile bu tür sıkıntıları bir araya getirirse biz bunu kendimize söylenmiş bir söz kabul ederiz Türk milliyetçileri olarak.

Bir daha da İYİ Partinin eridiğine dair ağzınıza tek bir cümle alırsanız tepkimiz çok daha ağır olur, bunun kararını verecek olan yüce Türk milletidir.

Sağ olun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Yeter artık, yeter!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Size ne? Size ne, size mi soracağım? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Yeter ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Dört aydır Van’da işten attığımız kadınlar eylem yapıyor!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Arkadaşlar...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Size mi soracağız? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Size mi soracağız konuşup konuşmayacağımızı?

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ayıp ama Başkan, oradan müdahale ediyorlar.

BAŞKAN – Söz verdim, siz de dinleyin ama herkes konuşuyor, ben söz veriyorum, meramınızı anlatıyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Oraya müdahale edin Başkan, oraya müdahale edin.

BAŞKAN – Bakın, buradan biz söz verirse rahat anlaşılır.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, Gülüstan Hanım müsaade ederse, izin verirse konuşacağız.

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

46.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulun bir gündemi var, bu gündem üzerine, bir grup önerisi üzerine tartışıyoruz. Gülüstan Hanım, konuşmacınızı çıkardınız, önerinizle ilgili konuşuldu; parti gruplarına müsaade edin, herkes konuşsun, bizim de konuşmacımız var ama karşılıklı bir itham üzerinden gündemimizi kaybettik. Ben bu tartışmanın bitirilmesini ve diğer parti gruplarının da temsilcilerinin bu konuyla ilgili, bu verilen öneriyle ilgili konuşmalarını yapmalarını talep ediyorum.

“Kadın ve etnik köken” diye her cümlemin başına ekleyerek siyasi polemige kimse girmesin, kalkışmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Siz herhâlde konuşma metnini dinlemediniz, dinleseydiniz bunu ifade etmezsiniz.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Şahin Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

“Kadın ve etnik köken”i her cümlemin önüne ekleyerek burada siyasi bir propaganda yapmaya kimse çalışmasın.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime kırk dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.53

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.50

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106’ncı Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, kadın yoksulluğunun nedenlerinin araştırılması amacıyla 23/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisi üzerinde diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Aliye Coşar’a ait.

Sayın Coşar, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİYE COŞAR (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kadınlar cinsiyete dayalı rol ayırımından kaynaklanan sorunlarla karşılaşmaya devam ediyor. Bu sorun, ülkemizde kamu ve özel sektörde kadın istihdamına da yansımaktadır. Fırsat eşitsizliğinin yarattığı sonuç kadınlardaki yoksulluk oranını artırmaktadır. Kadınlar ve erkekler arasında eşitsizliğin en fazla olduğu alan çalışma hayatıdır. DİSK-AR’ın araştırmasına göre kadın işsizliği yüzde 33,8’dir, geniş tanımlı kadın işsiz sayısının 4 milyondan fazla olduğu görülmektedir. Dünya Ekonomik Forumu’nun Cinsiyet Eşitsizliği Raporu’nda Türkiye, iş gücüne katılımda 146 ülke arasında 133’üncü sıradadır. TÜİK verilerine göre şirketlerde üst düzey ve orta kademe yönetici pozisyonlarındaki oran ise 2021 yılında sadece yüzde 20,7’dir. Ayrıca Türkiye’de kadınların toplam istihdam içindeki oranı yüzde 26,6 iken kamu istihdamında kadın oranı yüzde 25’tir. OECD ülkelerinde kadınların toplam istihdam içindeki oranı yüzde 45,40’tır, kamu sektöründe istihdam oranı ise yüzde 57,8’dir. Türkiye’de kadınların istihdama katılımı OECD ve Avrupa ülkelerinin çoğundan az, iş gücüne katılımda dünya ortalamasının altındayız.

Kadın yoksulluğunun temel nedenlerinden biri de kadınların tam zamanlı ve güvenceli iş sahibi olmamalarıdır. Kadınlar öncelikle düşük ücretli ve güvencesiz işlerde çalışmak zorunda kalıyorlar. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’nın Türkiye’de yaptığı araştırmaya göre pandemi sürecinde kadınların yaklaşık yüzde 50’si işsiz kalmış veya ücretsiz izne çıkarılarak iş kaybına uğramıştır.

Kadının tarım istihdamı içerisindeki payı diğer sektörlerle göre yüksektir, dolayısıyla tarım sektöründe de güvencesiz ve düşük ücretli olarak çalışma oranı yüksektir. Mevsimlik tarım işçiliğinin en mağduru da maalesef kadınlar olmaktadır.

DİSK verisine göre deprem bölgesindeki 8 şehirde cinsiyete göre işsizlik oranları Türkiye genelinde fazladır. Kadın işsizliği oranı ülke genelinde yüzde 14,7 iken bu oranın deprem bölgesinde yüzde 16,8 olduğu görülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Coşar, lütfen tamamlayın.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar, kadınlar hayatın her alanında olduğu gibi iş hayatında da ayrımcılığa maruz kalıyor. Kadın-erkek arasındaki ayrım eşit iş ve eşit ücrette de karşımıza çıkmaktadır. Kadın, iş sektöründe aldığı ücrette bile ayrımcılığa uğramaktadır. Maalesef, eğitilmiş kadınların işsizlik oranı erkeklere göre daha fazladır. Yirmi iki yıllık AKP iktidarı döneminde maalesef kadına şiddet ve ayrımcılık gittikçe artmıştır. Kadını yok sayan yanlış politikaları nedeniyle kadınların güvencesi olan İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede çıkan ve kadının soyadıyla uğraşan AKP iktidarında kadın yoksulluğu artarak devam etmektedir. Ekonomik krizin en mağduru kadın olmaktadır. Kadın istihdamını artırmak için daha etkili politikalar üretilmektedir. Kadını artık yok saymaktan vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİYE COŞAR (Devamla) – Çalışma hayatında toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık ortadan kaldırılmalı, kayıtsız ve güvencesiz kadın istihdamının önüne geçilmeli, kadın istihdamı artırılmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın , teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'ya ait.

Sayın Yazmacı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; DEM PARTİ grup önerisi üzerine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kadınlarımız toplumun temel taşı, Türkiye'nin en önemli gücüdür. Kültürümüz ve inancımız gereği kadınlar her zaman ülkemizde farklı bir değere sahip olmuştur. “Güçlü kadın, güçlü toplum” düsturuyla yirmi iki yıldır kadınlarımıza yönelik politikalar yürütüyoruz. Akademide, siyasette, kamu ve özel sektörde kadınlarımızın gücü AK PARTİ öncesi tabloyla kıyaslanamayacak kadar artmıştır, artırmaya devam edeceğiz. Türkiye küresel bir lider ülke olma yolunda ilerlerken bunun en önemli taşıyıcısı kadınlarımızdır. İşte bu nedenle “Türkiye Yüzyılı kadınlarımızın yüzyılı olacak.” diyoruz.

Ekonomik sıkıntıların çözümünden savaşların durdurulmasına, iklim krizinden sosyal meselelere kadar dünya her alanda kadın zekâsına ve sezgisine muhtaçtır. Yirmi iki yılda AK PARTİ olarak çok çeşitli alanlarda kadınları önceleyen politikalar gerçekleştirdik. Anayasa, kanun, yönetmelik düzenlemeleriyle bugüne kadar bu kararlılığımızı gösterdik. Kadınların perde arkasındaki güç olmaktan çıkarak sahne önündeki güç hâline gelmesi için önemli düzenlemeler gerçekleştirdik.

21'inci yüzyıl kadınların ekonominin ve kalkınmanın yön veren aktörleri olmaya başladığı bir dönüşüm sürecine sahne oluyor. Kadınlar artık yalnızca çalışan değil, girişimci olarak da iş hayatına atılıyor. Çağımızda güçlü bir ülkenin üç bileşeni vardır; güçlü kadın, güçlü aile, güçlü toplum. Ülkemizde kadınların iş gücü piyasasındaki durumu incelendiğinde, TÜİK verilerine göre, 2002 yılında ülkemizde istihdam edilen 6 milyon 122 bin kadın bulunurken 2023 yılı Kasım ayı itibarıyla bu rakam 10 milyon 551 bine ulaştı. Bu kapsamda, söz konusu dönem için kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 27,9'dan yüzde 35,9'a, kadın istihdam oranı ise yüzde 25,3'ten yüzde 31,8'e yükselirken kayıt dışı çalışan kadın oranı ise yüzde 72,5'ten yüzde 33,6'ya geriledi. KOSGEB'in pozitif ayrımcılık uygulamalarıyla kadınlara geçen yıl 268 milyon 528 bin lira destek sağlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yazmacı, lütfen tamamlayın.

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Devamla) – “Kadınlar siyasetin nesnesi değil, öznesidir.” ilkesiyle hareket ettik. 2000'li yılların öncesinde ortalama yüzde 2'nin altında olan siyasette kadın temsil oranı, 2002 seçimlerinden sonraki yirmi iki yıl içinde cumhuriyet tarihinin en yüksek rakamlarına ulaşmıştır.

İktidara geldiğimiz ilk andan itibaren kız çocuklarının da eğitimlerinden geri kalmaması için çalışmalar yürüttük, yüz binlerce çocuğumuz bu çalışmalar sonucunda okullu oldu. Kadınlarımız güçlü oldukça Türkiye güçlü olacaktır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın kadınlarımıza verdiği önem ve destek kapatılamayacak, gizlenemeyecek, çamur atılamayacak kadar büyüktür. AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yapılan çalışmalarda, kadınlara pozitif ayrımcılık ilkesi benimsenmiştir ve her alanda böyle olmaya devam edecektir.

Teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yazmacı, teşekkür ediyorum.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Oylamadan önce karar yeter sayısı aramanızı istiyoruz.

BAŞKAN – Peki, öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Sayalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yok Başkan, elektronik girelim göreceksiniz olmadığımı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – 151 yok. Yok, yok, elektronik girelim. Sayın Başkan, elektronik girelim. Sayın Başkan, 100 bile yok burada.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yok Başkan, elektronik girelim. Olmadığı açık Başkan. Burada 100 bile yok.

(AK PARTİ, CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Peki, elektronik cihazla oylama yapacağım.

İki dakika süre veriyorum.

Süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.03

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.19

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106'ncı Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir. Karar yeter sayısı vardır.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, hayvan haklarının korunmasında ortaya çıkan sorunların tüm yönleriyle araştırılması, alınacak önlemlerin ve yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 18/3/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/7/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından hayvan haklarının korunmasında ortaya çıkan sorunların tüm yönleriyle araştırılması, alınacak önlemlerin ve yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 18 Mart 2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 23 Temmuz 2024 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'e söz veriyorum.

Sayın Suiçmez, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

(Uğultular)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Sayın Başkan, arkadaşlar dışarıya çıkacaksa çıksınlar.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda büyük bir uğultu var. Hatibin konuşmaya başlaması hâlinde duyulması, anlaşılması zor olacağı anlaşıyor. O nedenle, konuşmaya başlamadan önce arkadaşlarımızı bir kez daha uyarıyorum. Lütfen hatibi saygıyla dinleyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Süreyi baştan başlatırsanız...

BAŞKAN – Süreyi yeniden başlatacağım.

Sayın Suiçmez, buyurun.

CHP GRUBU ADINA SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin görüşmeleri devam ediyor. İlk gün on sekiz buçuk saati aşkın, dün on dört saati aşkın, bugün de saat on ikiden beri görüşmeler devam etmektedir. Anlaşılan odur ki AKP bu yasa teklifini geçirecektir ama nasıl geçirecektir? Böylesine antidemokratik uygulamalarla ve insan haklarına aykırı bir şekilde çalışma düzeniyle. İlk gün halk ile güvenlik kuvvetleri, ilk gün güvenlik kuvvetleri ile milletvekilleri karşı karşıya kaldılar. Bir sürü tartışmanın üzerine sivil toplum örgütleri ancak koridorun ortasındaki televizyonda izlemeye girebildiler, barolar ve veteriner hekimleri birlikleri de içeride olamadı. İkinci gün geldiğimizde daha fazla güvenlik kuvvetleri vardı etrafta ama her nasılsa ortadaki koridorda bu sefer televizyon bozuldu, televizyonu söküp almış gitmişlerdi. İlerleyen aşamalardaysa Türkiye Büyük Millet Meclisinin trafosuna, bilişim sistemine kedi girdi. (CHP sıralarından alkışlar) Biz ancak sabaha karşı tutanaklara ulaşabildik. Böyle ortamda konuşmalar sürmektedir, görüşmeler sürmektedir. Komisyonada görüşülmekte olan kanun teklifiyle hayvan katliamının önünün nasıl açıldığını ve bu teklife CHP olarak neden karşı olduğumuzu bir kez daha anlatmak, sokaklarda eylem yapan, Meclise girişini yasakladığınız hayvan hakları savunucularının ve halkımızın sesi olmak için söz almış bulunmaktayım.

1 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe giren Hayvanları Koruma Kanunu'nun amaç ve hedefi hayvanları korumak iken yeni kanun teklifi hayvan katliamının önünü açmaktadır. Bu konu niye şimdi gündeme gelmiştir? Burada tipik bir AKP gündem saptırması yöntemi devreye sokulmuştur. Amaç hayvanları korumak değil; amaç, hayvanları katletmek, belediyeleri zor duruma düşürmek, onları cezalandırmaktır.

Sokaklarda hayvan popülasyonu artışı sorunu olduğunu görüyoruz. Yasama olarak görevimiz, milletimizin sorunlarını yasa yaparak çözmektir. Katılımcılıktan uzak, bilimsel verileri saptırılmış, kanun yapma tekniğine aykırı, kalitesiz bir yasa teklifiyle çözüm üretilemeyeceği açıktır. Nitekim, Komisyon sırasında 4'üncü maddede verdiğiniz önergeyle tüm hayvanları barınaklara hapsedip katletmeyi planlarken birden bu durumu masum köpeklerle sınırlamaya karar verdiniz. Bu durum, yasama faaliyetlerinde ne kadar plansız, dayanaksız olduğunuzun da bir göstergesidir.

2004 tarihli, 5199 sayılı Kanun yirmi iki yıldır yürürlükte. Söz konusu kanunu uygulamamış, uygulatmamışsınız. Yirmi iki yılın başarısızlığı hayvanlara değil, sizlere aittir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu başarısızlığınızı katliama yol açacak kalitesiz bir yasa yaparak örtemezsiniz. Bu teklifte bilimsellik, uzmanlardan görüş almak, katılımcılık, şeffaflık, ticari satışları yasaklamak, hayvan üretimini yasaklamak, sahiplenmeyi özendirme ve teşvik uygulaması, mamadan KDV indirimi, bütçe fonu oluşturmak, vicdan, çözüm yok; teklifte şiddet, zulüm, katliam, halkı hayvanlara ve birbirine karşı kışkırtmak, nefret, bölme, hayvan katliamı, hayvan kırımı var; bu yasada ölüm var, kan var. Oysa, 2019 yılında kurulan Meclis Araştırma Komisyonu, elli beş saati bulan 12 toplantı ve yerinde incelemeler sonucunda ne yapılması gerektiğini elimdeki raporla ortaya koymuştur. Bu rapor söylüyor ki en etkin popülasyon indirim yöntemi kısırlaştırma. Peki, bunlar için biz ne yaptık bu sürede? Hiçbir şey yapmadık.

Sayın Başkan, 2021'de Emine Erdoğan, Hayvan Dostu Şehirler Ödül Töreni'nde konuştu ve elimde gördüğünüz şu sözleri söyledi: “Kafeslerin içinde geçen yaşam, yaşam değil tutsaklıktır. Belediyelerin hayvanseverlerle dirsek temasında olmasının faydalı olacağını düşünüyorum.” 2022 Haziran, Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan “Dünyadaki canlı ve cansız tüm varlıklar gibi hayvanlar da bize Allah'ın emanetidir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Suiçmez, lütfen tamamlayın.

SİBEL SUİÇMEZ (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

“Hayvanların korunmasıyla ilgili en ileri yasal düzenlemeleri, uygulamaları hayata geçirmiş bir yönetim olarak aksi yönde hiçbir davranışa rıza göstermeyiz.” demiştir.

2018 Haziran, Sayın Bahçeli'nin "tweet": "Hayvanları Koruma Kanunu'nda ihtiyaç duyulan iyileştirmeleri yapacağız. Hem insan hem de hayvan katilleriyle mutlaka hesaplaşacağız." Bu sabahki sadedi: "MHP hayvanseverdir, üzerine düşeni yapacaktır." Öyleyse çözüm net; yakala, kısırlaştır, aşılat, yerinde yaşat. Bunun için fon kur.

Sayın Başkan, şunu söyleyeyim: Burada önemli olan hayvanları yaşatmaktır. Katliama "dur" deyin; bu yasayı geçirmeyin, geri çekin. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Vcdanı olan anlar; bravo!

BAŞKAN – Sayın Suiçmez, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a aittir.

Sayın Özdağ, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Genç cumhuriyet 1926 yılında bir kanun çıkarttı, Hayvan Hakları Kanunu ve 1931 yılında ise bunun nizamnamesini çıkartmıştı. Aradan yıllar geçti, 1978 yılında Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi açıklandı ve ardından 1990'lı yıllara kadar da bunun kanunu çıkması lazımdı, çıkmadı. 1990'lı yıllarda da yine çalışmalar yapıldı ama buradan bir kanun çıkmamıştı. 2004 yılında 5199 sayılı Kanun çıkarıldı, bu kanun Kabahatler Kanunu'yu çünkü burada müeyyidelerin getirilmesi lazımdı, Türk Ceza Kanunu'na göre de işlemlerin yapılması gerekiyordu, yapılamadı. Ardından, 24'üncü Dönemde, benim de milletvekili olduğum Çevre Komisyonunda görev yaparken bu kanun Bakanlar Kurulu tasarısı olarak geldi ve Komisyonumuzda değerlendirildi ve bir alt komisyon kurularak alt komisyona havale edildi. Ben de Alt Komisyon Başkanıydım, iki buçuk ay paydaşlarla çalıştık. Aklınıza kim geliyorsa, hayvan hakları savunucuları dâhil olmak üzere, burada çalışarak -ve Meclis tarihinde çok nadirdir bu kadar uzun süre bir alt komisyonda çalışmış olmak- ardından bu kanun tasarısını şekillendirerek üst komisyona yani Çevre Komisyonuna gönderdik. Çevre Komisyonu da bunu daha sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna indirdi fakat Genel Kurula geldiği zaman seçimler olduğu için de kadük kalmıştı. İki konuda anlaşılamamıştık: Bir, yunus hayvanları nedeniyle, yunus sirkleri nedeniyle "Bu yunus sirkleri devam etsin, yenilerine ruhsat vermeyelim." ama bunu doğru bulmadık "Genel kurulda düzelterceğiz." dedik, ayrıca dedik ki: "Bunları da kaldıracacağız, belli bir süre vereceğiz -para harcamışlar- daha sonra ise bunları, bu yunus sirklerini de ortadan kaldıracacağız." Sadece deney hayvanları konusunda anlaşılamamıştık.

Aradan aylar geçti, 24'üncü, 25'inci Dönem, 26'ncı Dönem geldi; bu sefer Adalet Bakanlığının böyle bir kanun tasarısı hazırladığını duydum. Aradık Adalet Bakanını "Amerika'yı yeniden keşfetmenize gerek yok. Gelin, mevcut kanun şu an Mecliste duruyor, o kanunu alın, zamanın ruhuna göre şekillendirin ve getirin, bunu halledelim ve çözelim." dedik. Bu ciddi bir problem çünkü hem dinî tarihimizde, İslam tarihinde hem Osmanlı tarihinde hem cumhuriyet tarihinde çeşitli travmalar var, aynı zamanda çeşitli güzellikler var, bunları da anlatmıştık.

Şimdi ise yeni bir kanun getirmeden önce, 27'nci Dönemde 5 parti burada -Cumhuriyet Halk Partisi, Adalet ve Kalkınma Partisi, İYİ Parti, o zaman HDP ve aynı zamanda Milliyetçi Hareket Partisi- bir Meclis araştırma komisyonu kurmuş, doğru bir şey yapmışsınız ve Meclis araştırma komisyonu kurmuşsunuz.

Ciddi şekilde dört ay çalışmış bu komisyon, ardından da bu Genel Kurula indirmişsiniz ve bir kanun çıkarmışsınız ama kanunun ciddi eksikleri var. Neler var? Belediyelere görevler vermişsiniz ve belediyelere görevler verdikten sonra “Şu kadar nüfusu olan belediye şunları yapacak, bu kadar nüfusu olan bunları yapacak.” demişsiniz ama bakıyoruz, karşısında müeyyideler yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Peki, bu belediyeler bunları yapmazsa ne olur? Bir şey olmaz, devam eder bu problem; etmiş ve siz 2021 yılında çıkarttığınız kanuna şimdi 2024 yılında yeniden bir kanun çıkarıyorsunuz. Gelin, bu kanunu gelecek yasama yılına bırakın ve yeniden bunu paydaşlarla bir daha görüşün. Apar topar, alalecele, sel önünden kütük kaparcasına veya durumdan vazife çıkartırcasına çok önemli bir problemle karşı karşıyasınız.

Ben diyorum ki: Gelin, paydaşlarla, derneklerle, bir diğer yandan veteriner odalarıyla, bir diğer yandan akademiyle, bir diğer yandan bununla ilgili yazarçizer takımıyla, derneklerle, vakıflarla ve platformlarla görüşün ve bu görüşmelerin sonucunda en doğru kararı verelim. Almanya bunu nasıl yapmış; belli, yaptığı süreci biliyorsunuz. Gelin, bir heyet gönderin Almanya’ya, İtalya’ya bir heyet gönderin ve göreceksiniz ki onlar, o parlamentolar, hiçbir zaman için kamuoyuyla çatışmadan çok rahat bir şekilde bu kanunları çıkarmışlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Gelin, bu iki ay içerisinde bu kanunu çıkarmak için çalışalım. Almanya’ya gitsin bir heyet, İtalya’ya gitsin, onların nasıl yaptığını öğrensinler ve buna göre çıkarsınlar diyoruz. Ve de Türk Ceza Kanunu’na göre de daha ağır cezaların getirilmiş olması yeterli değil, aynı zamanda eğitimin yapılması gerekmektedir.

Ben, Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisini desteklediğimizi söylüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Diğer söz talebi İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir’e ait.

Sayın Özdemir, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; bu kadar bir yazı hazırladım ama hiçbirini okumayacağım. Üç dakikaya bunu sığdırmam mümkün değil; kırk beş saatin üzerinde bir Komisyondayız ve kırk beş saattir anlatıyoruz. Diyorsunuz ki: “Biz öldüreceğiz.” “Yaratılanı Yaradan’dan dolayı severiz.” dedi Sayın Cumhurbaşkanı. Siz, ne kadar büyüksünüz ki öldürebilmeyi düşünüyorsunuz? Kimden daha büyüksünüz, neyle savaşıyorsunuz arkadaşlar? Bunu bir düşünün. Neyi öldürüyorsunuz? Canlı, kanlı, duygusu olan canlıları öldürünce çocuklarınızın yüzüne nasıl bakacaksınız? “Barınaklar yapacağız.” diyorsunuz, “4 milyon hayvan var.” diyen sizsiniz. 3 metrekareden bir barınak yapsanız 12 milyon metrekare barınak yapıyor. Bunu ne zaman yapacaksınız, nasıl yapacaksınız? Yaptınız diyelim, öldürmediğinizi düşünelim, “Toplayacağız.” diyorsunuz, nasıl toplayacaksınız? Eğitimi verdiniz mi, kaç adamla? “Gel yavrum, seni biz barınağa götüreceğiz.” diyerek götüremezsiniz.

Biz hayvanseverleri çocuk düşmanı yaptınız. İki hakkı karşı karşıya getirip kutuplaştırıyorsunuz. Ben anneyim, anneannemim, o insanlar da anne; biz çocuğumuzun saçının teline zarar gelsin istemeyiz ama siz bu hayvanları alırsanız dağdan bayırdan gelen aşısız, iğnesiz, saldırgan köpeklerle bırakırsınız. 2018’den beri bunun fitilini yaktınız arkadaşlar. Sanki bütün köpekler çıktı, çocukları yemeye çalışıyor.

Bir sorun var, biz bunu biliyoruz ve diyoruz ki: Bu sorun, hayvanlarımız, çocuklarımız siyasetüstüdür. Gelin, akla dayalı, ilme dayalı, vicdana dayalı, bilime dayalı çözelim bunu. “Bu problemi ortadan

kaldıralım.” diyoruz size. Biz problemi inkâr etmiyoruz. Her ırk önce kendi ırkını savunur, ben önce kendi çocuğumu savunurum ama kendi çocuğumu savunurken de Allah’ın verdiği canı almam.

Hiç barınak gezdiniz mi siz? Ben bütün barınakları gezdim. Anne doğuruyor, ilk ne oluyor biliyor musunuz? Oradaki öbür hayvanlar gelip o yavruları yiyor. Hiç barınak gezdiniz mi siz? Ne hâlde biliyor musunuz? Koyamayacağınız yere nasıl topluyorsunuz? Nereye gömeceksiniz? (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Lütfen bu kanundan önce 4 tane barınak gezin, ne hâldeler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir, lütfen tamamlayın.

NİMET ÖZDEMİR (Devamla) – Siz “Hasta hayvanı toplarız, koyarız barınağa, sonra da uyuturuz.” diyorsunuz. Hasta hayvan barınağa geldiğinde dört gün içinde o barınaktaki bütün hayvanlar hasta olur. 176 milyar yapıyor 4 milyon hayvanın bir yıllık bakımı. 176 milyarımız var da niye biz buraya harcıyoruz? O barınağı yapmak milyon dolarlar. Yaptınız, kısırlaştırdınız, düştü; ne yapacağız o barınakları? Yıkmaya mı çalışacağız? Hangi hazine arazisine, hangi orman arazisine yapacaksınız? Amaç ne? Yaşatmak varken öldürmek niye? Biz doğanı yaşatalım da doğmaya engel olalım. Niye bu hayvanlar suçlu? Ha, “Verdik biz muhalefete belediyeyi sürünsün.” Bu mudur, amaç bu mudur ya?

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) – Bağırmadan konuş.

NİMET ÖZDEMİR (Devamla) – Bunlar can arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİMET ÖZDEMİR (Devamla) – Hep mahallemizin köpekleri bunlar. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bravo!

BAŞKAN – Sayın Özdemir, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk’a ait.

Sayın Çubuk, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Biz burada bir katliam yasası nedeniyle bir önerge görüşüyoruz. Meclis bahçesinde her gün gördüğünüz kedilerden ve onların yavrularından utanmayanların hazırlayıp buraya getirdiği bir yasa teklifi var ve bu yasa teklifi Komisyonunda vekillerin sesleri kesilerek, söz hakları tırpanlanarak, muhalefet vekillerinin her sözüne saldırılarak -bir not da şunu söyleyeyim- bu yasayı getirenler o kadar yasayı bilmiyorlar ki arkadaşlarımızın önerileriyle değiştirmeye çalışıp daha fecaat hâle getiriyorlar ve hiçbir yasa üzerine konuşamıyor, sadece sözlerimize saldırıyorlar, başka bir özellikleri yok. Öyle bir yasa teklifi getiriyorlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Siz de yasa üzerine konuşmuyorsunuz.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) – Biz yasa üzerine konuşuyoruz, yasanın ruhu üzerine konuşuyoruz; bu yasayla nasıl katliam yapılacağını anlatıyoruz, bu yasayla hayvanlara dair tutumun nasıl örgütleneceğini anlatıyoruz.

Bu bir geçiş şiddetidir; sokakta yaşayan canlar üzerinden normalleştirilecek katliam, soykırım yasasıdır bu; bunun için de karşıyız. Biz, mütemediyen yaşamı savunduk. Siz başka bir şey söyleyemiyorsunuz. Aynı şekillerde sataşacaksınız ama tutarlılığımız var bizim, bizim grubumuzda vegan, vejetaryen vekiller var. Bizim, bu meseleye salt sizin karşıtlığınız üzerinden baktığımız iddianız var ya, saçmalık. Size karşı olmak meşru ve doğrudur ama bu yasaya karşı olmak çok daha doğrudur.

Bakın, bütün bir muhalefeti bu yasa karşısında bir araya getirdiniz. Biz birbirimizle aynı şeyleri savunuyor hâlde geldik farklı yerlerde duruyorken. Yunus parklarını kapatmazsınız, üretimi durdurmazsınız, ticaret yapanları engellemezsiniz, hayvana işkence, cinsel tacize de bir şey yapmazsınız. Daha birkaç gün

içerisinde kaç tane hayvan bu tasarıya güvenerek katledildi, başı kesik kediler bulunuyor. Arnavutköy Belediyesi yerinde yatan, sıkıntı çıkarmayan hayvanları toplayıp öldürüyor. Siz burada ancak sataşın. Siz yaşama dair bir şey getirin buraya, biz de konuşalım.

Komisyonu getirdiğiniz yasayı Bakanlık hazırlamış, Komisyondaki vekillerinizin haberi yok. Getirin, Komisyon yapsın. Hiçbir yasayı komisyonlara yaptıramıyorsunuz, vekillerinize de güvenemiyorsunuz. En kötü örnekleri önümüze getiriyorsunuz. Romanya örneğiyle geliyorsunuz, Romanya dünyanın en kötü örneklerinden biri; Hindistan örneğini getiriyorsunuz, en kötü örneklerden biri. Hollanda'ya bakabiliyor musunuz? Ya, çok uzağa gitmeyin; gidin, Adalar'da gönüllülerin yaptıklarına bakın; gidin, bu ülkede gönüllülerin ne kadar can kurtardığına, neler yaptığına bakın; kısırlaştırmayla, aşılamayla neler yapıldığına bakın. Her şehre hayvan hastanesi yapacağınızı beton hapisaneler, toplama kampları yapmak istiyorsunuz ve bunu da trollerle sağlayacağınızı sanıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çubuk, lütfen tamamlayın.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) – Anketler gösteriyor; biz haklara dair bir meselede anket vesaire üzerinden tartışmayız ama sizin sevdiğiniz anketler halkın bu katliamı istemediğini söylüyor; bilimsel, haklara dayalı, vicdani bir çözüm istiyorlar ve bunun taraftarı değilsiniz.

Son bir sözüm de trollük yapan TRT Haber'e. TRT Haber işçi katliamlarında hiçbir çalışma yapmamış; kadına yönelik şiddette, tecavüzde, çocuk istismarında hiçbir şey yapmamış fakat arka arkaya "tweet"ler atıyor: "Başıboş sokak hayvanları şunu yaptı, bunu yaptı..." Yalan rakamlarla, yalan ifadelerle TRT Haber sizin için halkta sağlayamadığınız meşruluğu sağlamaya çalışıyor ama o Komisyonda rezil oldunuz. Siz...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Çocuğu ölene "Şov yapıyor." diyen de sizsiniz.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) – Hayır, sizin vekiliniz şov yapmaktan bahsetti, yine az önce Nimet Hanım konuşurken de "şov yapmak" dediniz bizim vekillerimiz de o vekile "Şov yapmayın." dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çubuk, teşekkür ediyorum.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Acılı anne-babaların üstüne yürüdüünüz ya, üstüne yürüdüünüz anne-babaların.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Yalan! O kısım yalan! Kimse yürümedi; biz oradaydık.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yalan!

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) – Acılı anne-babayı tiye alan sizsiniz, acılı anne-baba üzerinden rant devşiren sizsiniz.

BAŞKAN – Sayın Çubuk...

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) – Acılı aileleri Komisyona getirerek acılarını sonuna kadar...

BAŞKAN – Uzattım sürenizi, uzattım bitti.

Teşekkür ediyorum.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) – Hayır, devam edeceğim, tutanaklara geçsin...

BAŞKAN – Efendim, bitti süreniz.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) – Devam ediyorum, kusura bakmayın.

BAŞKAN - Sayın Çubuk, süreniz bitti.

Teşekkür ediyorum.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) – Komisyonda konuştuk ama anlamıyorsunuz. Acılı aileleri oraya getirerek, onların acılarından rant devşirerek yapamayacaksınız bunu.

BAŞKAN – Sayın Çubuk, teşekkür ediyorum.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - O zaman, hayvanları savunan ve bu nedenle öldürülenlerin ailelerini de dinleyeceksiniz. Onları dinlediniz mi? Sinem Güçlü'yü dinlediniz mi? Hayır.

BAŞKAN – Sayın Çubuk, Sayın Çubuk...

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Sinem Güçlü Mecliste bekledi, sabaha kadar bekledi, dinlediniz mi? Hayır. Siz sadece işinize gelenleri dinliyorsunuz, trollerinizi... (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çubuk, teşekkür ediyorum.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Tahir Akyürek'e söz veriyorum.

Sayın Akyürek, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bakalım ne konuşacak? Bakalım bu katliamı nasıl savunacak?

AK PARTİ GRUBU ADINA TAHİR AKYÜREK (Konya) – Sayın Başkanım, kıymetli arkadaşlar, değerli milletvekili arkadaşlarım; ben çok bağırarak konuşmayacağım çünkü daha hayvan haklarıyla ilgili kanun teklifi Meclis gündemimize gelmeden Komisyonunda görüşülürken uzun tartışmalara vesile oluyor, buraya geldiğinde de ayrıca değerlendirme yapılacak ve Meclisin takdirine sunulacak. Ama bir hakkı teslim etmek istiyorum: Hayvan haklarıyla ilgili; hayvanlara kötü muamelelerin önlenmesi, işkencenin önlenmesi, öldürülmesinin önüne geçilmesiyle ilgili ilk kanunu bu Meclis 2004 yılında AK PARTİ Grubunun da katkısıyla, diğer grupların da iştirakiyle çıkarmıştır. O dönem Meclisinde görev alan, sonra da 2021 yılında uygulamayla ilgili cezai, adli ceza ve idari cezalarla ilgili mevzuat düzenlemesini gerçekleştiren milletvekillerimize ve AK PARTİ Grubuna teşekkür ediyorum, Allah kendilerinden razı olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Uygulamadınız yirmi yıldır ama o kanunu, o kanunu yirmi yıldır ne uyguladınız ne de...

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Yirmi sene ne yaptınız?

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Tabii, çıkarılan bu kanunlar problemi tam olarak çözmedi. Bunda hayvan hakları kurullarında görev yapan idari birimlerin de belediyelerin de gönüllü kuruluşların da sorumlulukları var.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Öyle bir kurul oluşturulmadı, hiçbir valilik bünyesinden öyle bir kurul yok ama.

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Bu konuda, şu Mecliste bu kanunun uygulanmasını fiilen gerçekleştirmiş olan, hayvan bakımevi ve rehabilitasyon merkezi yapan ve sahipsiz hayvanlarla ilgili çalışmalar yapan sayılı arkadaşlarınızdan birisiyim. Belediye Başkanı olduğum dönemde Türkiye'nin ilk hayvan bakımevini gerçekleştiren şehrin Belediye Başkanı olarak 1 milyon metrekaresel bir alanda Türkiye'nin, hatta dünyanın belki de en modern bakımevlerinden birini hayata geçiren bir arkadaşınızım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İstanbul, Ankara'da yok muydu o zaman? İstanbul'da, Ankara'da yok muydu o zaman? İlk Konya'da siz mi yaptınız?

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Fiilen bu problemle yüzleşmiş bir arkadaşınızım.

Şu anda Konya'da tam teşekküllü...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Soru soruyorum ben, soru soruyorum: İstanbul'da yok muydu, Ankara'da yok muydu o zaman? Biz mi yönetiyorduk İstanbul'u, Ankara'yı ha?

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Gökhan Bey, şu anda Konya'da tam teşekküllü hayvan hastanesi olan bir barınağa ev sahipliği yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akyürek, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İlk siz mi yaptınız diye soruyorum ben, öyle dediniz ya. İstanbul'da yok muydu yani?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ondan katliam yaptılar değil mi, ondan katliam yaptılar? Gel, Tekirdağ'a gel, göstereyim sana barınağı ben, gel barınağı göstereyim, hastaneyi göstereyim. Yazıklar olsun be! Kırk iki saatten beri uğraşıyoruz orada.

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Burada cerrahi, doğum, ortopedi, kısırlaştırma, dâhiliye birimleriyle... (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar) Anlayamıyorum ki.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yirmi beş yıldır sendeydi. Ne anlatıyorsun sen, yirmi beş yıldır sendeydi. O elini başka yere salla!

BAŞKAN – Sayın Akyürek, siz Genel Kurula hitap edin.

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Arkadaşlar, şimdi biz görevi devrettikten sonra -bakın, bir müeyyideden bahsediyorum- barınakta çalışan 2 arkadaşımızın yaptığı zalimce bir uygulama kamuoyuna yansdı...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Öyle oluyor zaten genelde, genelde öyle oluyor zaten.

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – ...ama 2021 yılında çıkardığımız kanun gereğince...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 2004'ten beri... Neredeydiniz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bir dinleyin ya!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 2019... Neredesiniz? Neredesiniz? AK PARTİ ve MHP suçlu burada!

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – ...bu arkadaşlarımız hem idari yaptırıma uğrayarak görevden alındı...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – AK PARTİ ve MHP suçlu!

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – ...hem de barınakta çalışıyor olduğu hâlde hayvanlara bu işkenceyi yaptığı için...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Kanun çıkarıp uygulamayan sizsiniz!

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – ...on sekiz ay hapis cezasıyla da cezalandırıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Biz... Sayın Başkan...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – On sekiz ay mı katliamın bedeli, on sekiz ay mı!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Şimdi, altı aydan iki yıla kadar belediye başkanlarına... Suçlu sizsiniz, merkezî hükümet!

BAŞKAN – Sayın Akyürek, teşekkür ediyorum, uzattım bir dakika da.

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Şimdi, biz boynuzsuz koyunun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hikâye anlatmayın hikâye, karnımız tok.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ya, bir dinler misiniz!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – La Fontaine'den hikâyeye karnımız tok.

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – ...boynuzlu koyundan hakkını alacağını bilen bir anlayışın temsilcileriyiz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Vekil, gerçekler acı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ya, nasıl işinize gelmiyor değil mi, işinize gelmiyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Biraz evvel siz laf atıyordunuz ya, biraz evvel siz laf atıyordunuz ya!

BAŞKAN – Sayın Akyürek, teşekkür ediyorum.

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – Biz katliam yasası çıkarmayız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Siz evde uyurken biz sabah sekize kadar orada hayvancılık... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Katliama hayır!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1’inci sırasına, yine bu kısımda bulunan 157 ve 143 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise aynı kısmın sırasıyla 2’nci ve 3’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak maddeler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/7/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Leyla Şahin Usta

Ankara

AK PARTİ Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1’inci sırasına; yine bu kısımda bulunan 157 ve 143 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise aynı kısmın sırasıyla 2’nci ve 3’üncü sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında; 26, 27, 28 ve 29 Temmuz 2024 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri saat 14.00’te toplanması ve bu birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi;

23 Temmuz 2024 Salı günü (bugün) birleşiminde 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

24 Temmuz 2024 Çarşamba günü birleşiminde 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

25 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde 157 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

26 Temmuz 2024 Cuma günü birleşiminde 143 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

27 Temmuz 2024 Cumartesi günü birleşiminde 121 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

28 Temmuz 2024 Pazar günü birleşiminde 63 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

29 Temmuz 2024 Pazartesi günü birleşiminde 64 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi,

159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması;

159 Sıra Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde

Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2290)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde sayısı
1'inci Bölüm	1 ila 27'nci Maddeler	27
2'nci Bölüm	28 ila 54'üncü Maddeler	27
	Toplam Madde Sayısı:	54

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup önerisi üzerinde ilk söz Saadet Partisi Grubu adına Bülent Kaya'ya ait

Sayın Kaya, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; haziran ayının ortalarından bu yana temmuz ayında da Meclisi açık tutmaya dönük Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun niyeti ortaya çıkınca defaatle bütün muhalefet partileri olarak bir çağrıda bulunduk: “Yaz döneminde, Meclisin tatilde olması gereken bir dönemde, memleketin acil sorunları varsa getirin, müzakere edip ortak çözümlerle hızlıca bunları yasalaştırılmalı ama hiç kimse Türkiye Büyük Millet Meclisine dışarıdan hazırlanmış ev ödevlerini dayatmak üzere Meclisi açık tutma gibi bir gaflette bulunmasın.” dedik.

Değerli AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarım, elbette yasama çoğunluğunu elinde bulunduran bir parti veya partilerin diledikleri gündemi veya yasa tekliflerini Türkiye Büyük Millet Meclisine getirmek en doğal haklarıdır. Muhalefet de eleştirilerini yapar, daha doğru bir yasa çıkmasıyla ilgili sizi ikna ederse Genel Kurulda değişikliğe uğrayarak bu yasalaşır, ikna olmazsanız da yasama çoğunluğu zaten size bunu yasalaştırma imkânı veriyor ama muhalefete de yüklenen bazı görev ve sorumluluklar var. Yasama çoğunluğunu elinde bulunduran parti veya partileri ikna edemeyen muhalefet partileri hem Meclis içi hem de Meclis dışı muhalefetin sesi ve öncüsü olmak gibi bir sorumlulukla karşı karşıyadır. Dolayısıyla sizin bu yasaların bir an önce yasallaşmasıyla ilgili muhalefetten geri adım atmasını beklemeniz demek, muhalefetin bu vazifesini ihmal etmesi manasına gelir. Bakın, 1 Temmuzdan 22 Temmuz'a kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi yirmi iki gün çalıştı. Sadece 2 yasa, biri sivil havacılık yasasıydı, diğeri de tasarruf tedbirleriyle ilgili yasa; o da muhalefetin anlayışı ve sizlerin anlayışıyla ortaklaşa bir uzlaşıyla geçmiş oldu. Bugün, siz yirmi iki günde 2 yasa çıkarmış bir yasama çoğunluğuna diyorsunuz ki: “Geride kalan sekiz günde 5 tane yasa çıkaralım, 1 tane Somali tezkeresini konuşup çıkaralım. Ayrıca, 3 tane de uluslararası sözleşme çıkaralım.” Bu, eşyanın tabiatına aykırı olduğu gibi yasamanın kendi işini yapmaktan ziyade, dışarıdan verilen ev ödevlerini yapmaya dönük bir talebi burada dile getiriyorsunuz. Ticaret Kanunu'na “Alibaba” denilen şirkete vergi muafiyeti vermeyle ilgili bir gündemleri olabilir o şirketlerin ama Türkiye Büyük Millet Meclisi bunu yasallaştırmak için var olan bir kurum değildir. Sendikaların sizlerden yüzde 1 üyesi olmayanlara dönük bir kısım yaptırımları getirme gibi bir talepleri olabilir ama Türkiye Büyük Millet Meclisi, o sendikaların ev ödevlerini yapan bir yasama organı değildir. Dolayısıyla, buradan Adalet ve Kalkınma Partisindeki değerli arkadaşlarımızın vicdanlarına sesleniyorum: Yasama olarak biz, sınırlı bir sürede 5 kanunu çıkarma imkânına sahip değiliz çünkü bu hakkımızdan vazgeçersek bu topluma karşı biz bir kötülük yapmış oluruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Ama Grup Başkan Vekilimize, Grup Başkanımıza da önerilerimizi ilettik. Gelin, üzerinde daha geniş tartışmamız gereken, belki de ortak bir uzlaşa aramamız gereken Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu ve hayvan haklarıyla ilgili yasa teklifini ekime erteleyelim, orada

geniş geniş konuşalım. Birbirimizi ikna edemezsek zaten yasama çoğunluğunuz var ama sekiz güne 5 kanun, 1 tezkere, 3 uluslararası sözleşme sığdırmak Adalet ve Kalkınma Partisi Grubundaki milletvekili arkadaşların da iradesine karşı bir haksızlık olur diye düşünüyorum. Niye? Çünkü bu grubun değil dışarıda verilen ev ödevlerinin yapıldığı bir Meclis hâline getirmiş oluruz bu Meclisi. Onun için, önerimizi tekrar dikkate almanızı, ilgili 2 kanunu ekim ayına bırakmanızı istiyoruz çünkü acil gündemler değil onlar, elbette sorun ama iki ay sonra daha geniş bir şekilde konuşabiliriz. Diğerleriyle ilgili de yapıcı muhalefetimizi ortaya koyarız, bu Mecliste birkaç gün içerisinde bu işleri yapıp tatile girme imkânımız olur. Takdir yüce Meclisindir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na ait.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkanım, muhterem milletvekilleri; kerameti kendinden menkul kalemşorlarınızdan, geçmiş dönem milletvekillerinizden biri bakınız neler yazmış: “Sığınmacıların doğurganlık hızının 5,3 olduğu dikkate alınırsa yakın gelecekte Türkiye'nin demografik yapısı çok değişecek gibi gözüküyor ve tehlikeli oluyor.” diyor. Günaydın! Biz bu tehlikeye bizzat sınır boylarına giderek hudutlarımızın delik deşik edildiğini risk alarak ispatladığımızda da bıyık altından gülüyordunuz. Devam etmiş o muhterem: “Milletle derin bir umutsuzluk var. TÜİK'in açıkladığı göç istatistikleri de bunu teyit ediyor. 2023 yılında Türkiye'den yurt dışına göç eden Türk vatandaşı sayısı önceki yıla göre yüzde 108 oranında artışla 300 bine yaklaştı.” Vay vay! Demek ki neymiş? Kötü yönetiminiz sayesinde algı mühendisleriniz bile tek tek kazan kaldırarak uyanma ve uyandırma çalışmalarına başlamışlar. Bitmedi. Şöyle devam etmiş: “Eğitim sisteminden istihdam politikasına, ekonomiden adalete, temel hak ve özgürlükler alanlarına kadar sorunu derinleştiren her çarpıklığı ince işçilikle giderecek yönetime ihtiyaç var.” Devamında yani zamanında milleti sizin adınıza hizaya çekiyordu, şimdi size âdeta gözdağı verir gibi tavsiyelerde bulunuyor, diyor ki: “Artık çatışmacı olmayın barışçı olun, uzlaşmacı olun çünkü çatışmacı siyaset muktedir AK PARTİ'ye zarar veriyor, siyaset alanını daraltıyor.” Hızını alamamış, bir de itirafta bulunmuş: “Eskiden vesayetçilerle kavga yaşandığı için toplumdan destek görebiliyordu.” Yani demek istiyor ki: Şimdi muktedirsiniz ama asıl vesayetçi siz oldunuz. Bütün silahlarınız neden bumerang oldu da sizi vuruyor biliyor musunuz? Çünkü milletimizin sığınmacılara yönelik ilk başlardaki merhamet duygularını sömürerek en başından beri Türksüz Anadolu projesini, çok milliyetli toplum gibi bir garabeti, hadsiz bir uluslararası dayatmayı uygulamaya koydunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Tamamlayayım efendim.

Üstelik hâlen küresel boyuttaki efendilerinize vermiş olduğunuz sözü tutuyor, bilerek ve isteyerek devam ediyorsunuz. Sonuç itibarıyla, zamanındaki yanlış politikalarınıza yardım ve yataklık edenlerin de işte böyle birer birer açtığı isyan bayrağıyla yüzleşiyorsunuz.

DEM PARTİ'nin bugünkü önerisiyle alakalı sadece bir şeyi tekraren hatırlatıyorum: Yüz yirmi gündür Van'da işten çıkarılan, sayıları 820'ye ulaşan işçiler eylemde, içinde de 100'ün üzerinde kadın işçi var; kadın yoksulluğundan bahsedene duyurulur.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e söz veriyorum.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu selamlıyorum.

Evet, 23'üne geldik ve bir angarya çalışmayla, hiçbir kamu yararı olmayan, hiçbir toplum yararı olmayan ve tamamen verimsiz bir yasa yapma süreciyle karşı karşıyayız. Bunu niye tercih ediyorsunuz? Çünkü hayatın, her şeyin kendi iktidarınızın ekseninde döndüğünü düşünüyorsunuz. Her şey sizin ihtiyaçlarınıza göre şekilleniyor, her şey sizin toplumsal ihtiyaçlarınıza göre şekilleniyor. Aslında, bütün ülkenin ihtiyaçlarını yok sayıyorsunuz. Topluma meydan okuyorsunuz, siyasete meydan okuyorsunuz, muhalefete meydan okuyorsunuz. Sonuç, yaz günü gelmişsiniz burada bir toplu katliam, bir tür kırımına varacak bir yasayı görüştürüyorsunuz. Yetmiyor, 54 maddelik bir vergi kanunu getirmişsiniz, içerisinde dişe dokunur, bu toplum yararına, halk yararına, işçi yararına tek bir madde yok neredeyse. Yetmiyor, bir taraftan Sanayi ve Ticaret Komisyonuna ticaret kanunu teklifi getiriyorsunuz, orada Trendyol'a milyonlarca dolarlık vergi affı, lisans affı sağlayacak bir uygulama getiriyorsunuz ki o Trendyol işçileri işten çıkarmıştı, yetmemiş, işçileri polise dövdürmüştü ve bizim Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder o sürece müdahil olmak istedi, işçilerin işe iadesi için Çalışma Bakanını aradı, Çalışma Bakanı dönüp, tenezzül edip telefona bile çıkmadı. Bir Meclis Başkan Vekilinin telefonuna bile dönmeyecek bir tekelle karşı karşıyayız. Yani siz kimi koruyorsunuz? Burada millî irade gerçekten halkın iradesine yönelik mi düzenlemeler yapıyor? Hayır. Burada sermayenin ihtiyaçlarına göre, paranın başına oturan büyük sermayedarlara göre bir yasal düzenleme yapıyorsunuz ve bu düzenlemeleri getirip yaz boyu komisyonda arkadaşlarımızı, bizleri saatlerce çalıştırarak çıkarmak istiyorsunuz.

Şimdi söyledik, tekrar söyleyelim: Düzenleme mi yapmak istiyorsunuz? Gelin, bütün yaz boyunca çalışalım ama gerçekten bu toplumun sorunlarını çözelim. Bakın, 12.500 lirayla emeklileri yaşatmaya çalışıyorsunuz 1 kilo etin 500 TL olduğu bir ülkede. 2002 yılında, geçmiş yıllarda bir emekli maaşıyla, en düşük emekli maaşıyla 7 çeyrek altın alınıyordu, şu anda 3 çeyrek altın alınıyor; siz emeklinin 4 çeyrek altınını çalmış bir iktidarsınız. Geçmiş yıllarda en düşük emekli maaşıyla 20 kilo et alınıyordu, şu anda 16,5 kilo et alınıyor; siz emeklinin evine giren, sofrasındaki 4 kilo eti çalmış bir iktidarsınız. Soruyoruz: Saraylarınıza saray, hanlarınıza han, katlarınıza kat koyuyorsunuz; ya, bu işçinin köylünün, emekçinin, yoksulun sofrasından çalmaya doymadınız mı? 12.500 lirayla tek bir gün geçinin, bir ay geçinin demiyoruz, bakın, tek bir gün geçinin, valla tamam, biz de demek ki oluyormuş diyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

17.002 TL'yle bir ay siz ailenizi geçindirir, bir ay siz çocuklarınıza harçlık verin, bir ay siz çocuklarınızın servis ücretini ödeyin, bir ay siz büyük bir şehirde kira ödemeye çalışın; elektrik, doğal gaz, su faturasını siz ödeyin. 17.002 TL'yle siz pazara gidin, bakalım pazardan pazarın çöpi dışında eve bir şey getirebilecek misiniz? 1 kilo elmayı bir ay boyunca çocuğuna yediremeyen bir halk gerçeğiyle karşı karşıyayız ya. Kirazın kilosu 200 TL bu ülkede ya, kiraz ihraç eden bir ülkeden bahsediyoruz. Yaz günü domates 40 lira, salatalık 30 lira. Kiraz yemeyelim değil mi? Ben yemem, sorun değil ama çocuk o manavını önünden geçince yutkunuyor ya. Çocuklar bodur kalıyor bu ülkede, bodur; açlıktan dolayı, iyi beslenemediği için. Niye buna bir yasa getirmiyorsunuz da gelmiş, burada hayvanları katledelim, öğretmenleri atanmadan eleyelim; solcusunu, devrimcisini, Kürt'ünü, Alevi'sini, Ermeni'sini, onu oradan eleyelim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Yine sermayeyi palazlandırılım diye yasa yapıyoruz, ayıptır ya! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’a ait.

Sayın Başarır, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekim ayından bugüne kadar, şöyle bir bakıyorum, kaç yasa görüştük, kaç önemli iş yaptık ve Meclis tatile girerken, son bir hafta ne yapacağız? Ekim 2023’ten bugüne kadar on ay geçmiş, vergi kanunları çok önemli, yıllar sonra vergi kanunlarında düzenleme yapmak aklınıza geldi, bazı kurumları gördünüz, son bir hafta geliyor. Şimdi, Ekim 23’ten sonra Öğretmen Meslek Kanunu’yla ilgili yasa yapmak aklınıza geliyor. O kadar önem veriyorsunuz ki topluma, hayvana, insana, doğaya, sağlığa Hayvanları Koruma Kanunu’nu getiriyorsunuz. Ya, neredeydi aklınız? Bununla da yetinmiyorsunuz, 3 tane uluslararası anlaşma getiriyorsunuz, yargı paketini getiriyorsunuz ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’u getiriyorsunuz ki çok kritik bir kanun, milyarlarca lira parayı, ülkenin bütçesini ilgilendiriyor. Ya, böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? Bunları altı günde konuşacağız, komisyonda tartışacağız, burada tartışacağız, yasa yapacağız. Buna nasıl inanabiliyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından “Sabaha kadar...” sesi)

Bak, oradan laf atan arkadaşım, az önce hayvan yasasıyla ilgili konuşurlarken, ne diyordunuz? Bağırıyordunuz “Çocuklar.” diyordunuz ama eminim, yarın saray dese ki: “Ya, katil misiniz siz, köpekleri öldürüyorsunuz?” oraya geçersiniz, “Katiller.” dersiniz.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Ya, ne alakası var?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Çünkü sizin iradeniz tek adamın, sarayın iradesiyle eşit hâle gelmiş. (CHP sıralarından alkışlar)

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – O senin iddian.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Şimdi ben sormak isterim: Yarın Recep Bey bunun tam tersini söylesin, gelip sen burada savunursun, vallahi savunursun, billahi savunursun.

Ben soruyorum: “4 milyon hayvan.” diyorsunuz, o kadar önem veriyorsunuz, neden bunu iki günde konuşuyoruz Allah aşkına, bu normal bir şey mi? Salıdan çarşambaya kadar yaklaşık 150 tane maddeyi konuşacağız, 4’le çarpıyorum, 600 konuşmacı. Geneli, özeli konuşacağız, sabahlara kadar uyumayacağız -ki yine yetişmeyecek- bunun adı “yasa” olacak. Ben buna bir isim koyamıyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar) O kadar kalitesiz, tartışılmayan, mutfağı burada olmayan öneriler geliyor ki bakın, şu 5 kanun görüşmesinin 3’ünde büyük çoğunlukla Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddeleri konuşuyoruz. Yahu, bir parça bizde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Tamam.

...Komisyonlara saygı olsa, Meclis iradesine saygı olsa, komisyonlarda günlerce tartışılrsa, Genel Kurulda günlerce tartışılrsa, Anayasa Mahkemesi bu kadar maddeyi iptal eder mi? İptal eder mi, soruyorum size? Ve iptal etmesine rağmen yine aynı maddeleri getirmekte de direniyoruz. Arka planda “Ya, Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti, ne yapıyorsunuz?” dedikten sonra “Evet.” diyorsunuz. Olmaz arkadaşlar, gerçekten olmaz bu. Bu, akla, mantığa, hukuka, kanun yapma tekniğine, insan haklarına, Meclise, topluma saygısızlık, saygısızlık, saygısızlık. (CHP sıralarından alkışlar)

Gelin, aklımızı başımıza alalım, Hayvanları Koruma Yasası’nı ve Öğretmenlik Kanunu’nu ekime bırakın; makul şartlarda bu Meclis bu yasaları çıkarsın, zorlamayın.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım, yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebi vardır.

Sayın Başarır, Sayın Günaydın, Sayın Meriç, Sayın Aliye Coşar, Sayın Arslan, Sayın Uzun, Sayın Akay, Sayın Kış, Sayın Öneş Derici, Sayın Çan, Sayın Tahtasız, Sayın Karakoz, Sayın Özçağdaş, Sayın Güzelmansur, Sayın Yıldızlı, Sayın Sümer, Sayın Gündoğdu, Sayın Özcan, Sayın Öztunç, Sayın Aygun.

Evet, değerli milletvekilleri, yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, pusula veren sayın vekillerimizin Genel Kuruldan ayrılmamasını rica ediyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.13

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106’ncı Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin oylamasından önce talep üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1’inci sırasına, yine bu kısımda bulunan 157 ve 143 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise aynı kısmın sırasıyla 2’nci ve 3’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak maddeler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

No:35

23/7/2024

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 23/7/2024 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda, 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Gökhan Günaydın

Cumhuriyet Halk Partisi

Grubu Başkan Vekili

Leyla Şahin Usta

Adalet ve Kalkınma Partisi

Grubu Başkan Vekili

Gülistan Kılıç Koçyiğit

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi

Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay

Milliyetçi Hareket Partisi

Grubu Başkan Vekili

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İYİ Parti

Grubu Başkan Vekili

Bülent Kaya

Saadet Partisi

Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN – Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Öneri kabul edilmiştir.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER

1.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, (2/1794) esas numaralı 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/67)

BAŞKAN - Şimdi, İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

19/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgili komisyonda kırk beş gün içinde görüşülmeyen (2/1794) esas numaralı 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesi gereğince doğrudan Genel Kurul gündemine alınması hususunda bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla arz ederim.

Umut Akdoğan

Ankara

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Ankara Milletvekili Umut Akdoğan konuşacaktır.

Sayın Akdoğan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, mavi yakalı, beyaz yakalı, gri yakalı; burada çalışan kavas arkadaşlarımızdan, danışmanlarımızdan; fabrikada çalışan işçilerden, deniz kenarındaki cankurtarandan; öğretmenden, doktordan; maaş karşılığında çalışan kim varsa herkesi ilgilendiren ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak çok yaşamsal önemde bulduğumuz bir konuyu sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, 33 milyon çalışan var, maaşıyla geçinen 33 milyon yurttaşımız var. Maaşıyla geçinen 33 milyon yurttaşımız birkaç şey istiyor; bir: Benim maaşım enflasyon karşısında erimesin. İki: Maaşım enflasyon karşısında eriyorsa eğer, maaşıma zam yapılsın. Üç: Maaşıma zam da yapılsa vergiler maaşımı alıp götürüyor, vergiler maaşımı alıp götürmesin.

Değerli milletvekilleri, önerimiz şudur; önerimiz bu maaşıyla geçinen 33 milyon yurttaşımız içindir, bir: Asgari ücret, biliyorsunuz, vergi istisnasında ancak bunu vergi indirimi yoluyla değil, matrah indirimi yoluyla yapmalıyız. İki: Gelir vergisinin dilimlerinin oranını 5 puan düşürmeliyiz, gelir vergisinin tutarlarını da artırmalıyız. Tabii, teknik bir konu, bugün Sayın Genel Başkanımız grup toplantısında da söyledi, ben de biraz açmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, aldığımız maaş ay ay arttıkça ve yıllık geliriniz arttıkça, sizin maaşınızın vergi dilimi değişiyor; her ne kadar sizi etkilemese de her ne kadar Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun önemli bir bölümünü ilgilendirmese de emekçinin, maaşıyla geçinenlerin, sabit gelirlielerin maaşı aybeay düşüyor. Neden? Çünkü önce yüzde 15'lik dilime giriyor, sonra yüzde 20'lik dilime, sonra yüzde 27'lik dilime, sonra 35'lik dilime, sonra 40; böyle gidiyor.

Değerli milletvekilleri, birinci önerimiz, bu oranın düşürülmesidir yani hani diyoruz ya, çok kazanan çok, az kazanan az vergi diye, maaşıyla geçinen 33 milyon yurttaşımızın bu vergi oranını beşer puan düşürelim istiyoruz.

İkinci mesele, değerli milletvekilleri, vergi dilimleri. Sizin vergi dilimi diye bir probleminiz olmadığı için bu konuşmayı dinlemeye tenezzül bile etmeyebilirsiniz ancak emekçiler, maaşıyla çalışanlar birkaç ay sonra ikinci, birkaç ay sonra üçüncü vergi dilimine geçiyorlar ve maaşları eriyip bitiyor.

Değerli milletvekilleri, Anayasa açık; Anayasa diyor ki: “Herkes mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükü adaletli ve dengeli dağıtılmalıdır.” İşte, partinizin adında yazdığı gibi adaletli olmadığınız için, partinizin adında yazanın aksine adaletli olmadığınız için siz vergiyi de çok kazananlardan da az kazananlardan da aynı alıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Devriiktidarınızda servetin yüzde 40’ı yurttaşlarımızın yüzde 1’inin, servetin yüzde 70’i yurttaşlarımızın yüzde 10’unun elinde. ÖTV, KDV gibi dolaylı vergiler 1990 yılında vergilerin yüzde 48’ini, 2000 yılında vergilerin yüzde 59’unu oluştururken bugün artık zenginin de fakirin de hep birlikte verdiği verginin payı yüzde 70’lere gelmiş durumda. Tabii, çalışan bu vergiyi verecek ki sizler uçaklardan konvoy yapasınız, çalışanlar bu vergiyi verecek ki örtülü ödenekten Cumhurbaşkanı altı ayda 6 milyar lira harcasın, çalışanlar bu vergiyi verecek ki Okluk Koyu’nda yazlık, Ahlat sarayında kışlık keyif çatabilesiniz. Cengizin ve Kolinin döviz üzerinden olan borcunu Türk lirasına çevirip bir de 6’ya böldünüz. 10 milyon sığınmacıyı içeri sokacaksınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UMUT AKDOĞAN (Devamla) – Hemen tamamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Akdoğan, lütfen tamamlayın.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Demirel’in kırk sene önce 21 milyon dolara yaptığı köprüyü siz kırk sene sonra tam 143 katına yapacaksınız, hazine garantili projelere 100 milyarlarca dolar vereceksiniz.

Değerli milletvekilleri, işçinin, emekçinin, maaşıyla geçinen sabit gelirlinin hâli hâl değil. Tekrar ediyorum, siz onları enflasyona karşı ezdiriyorsunuz, siz bu zevküsefanız nedeniyle onların maaşını da artıramıyorsunuz, bari gelin hep birlikte bu vergi yükünü işçinin, emekçinin, çalışanın sırtından kaldıralım. Ocak ayında aldığı maaş ile -bir sonraki ay- aralıkta aldığı maaş aynı olmayan emekçinin derdine derman olalım diyorum.

Yüce Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 132 milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- *Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 132 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2290) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 159) (*)*

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 159 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır. Alınan karar gereğince teklifin tümü üzerinde yapılacak görüşmelerde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi 2 konuşmacı tarafından da kullanılabilir.

(*) 159 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Şimdi teklifin tümü üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

Saadet Partisi Grubu adına birinci söz, İstanbul Milletvekili Selim Temurci'ye ait.

Sayın Temurci, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELİM TEMURCİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Ben konuşmamın başında Hatay'ımızın ana vatana katılımının 85'inci yılı kutlu olsun diyorum. Cumhuriyetimizin banisi ve Ulu Önderi "Hatay benim şahsi meselemdir." demişti. Bu vesileyle kendisini ve Hatay'ın ilk ve değişmez Cumhurbaşkanı Tayfur Sökmen Bey'i ve bu uğurda mücadele eden herkesi saygıyla, rahmetle anıyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, elimizde 54 maddelik bir vergi kanun teklifimiz var. İlk defa, belki, vergiyi bu kadar konuşacağız. Dolayısıyla şanslıyız çünkü bir torba kanunu konuşmayacağız. Ben hızlıca zamanımın elverdiği ölçüde biraz... Gelir adaletsizliğini bu Mecliste çok konuştuk, komisyonlarda çok konuşuyoruz. Gelir adaletsizliği konuşulunca da hep şu tekerlemeyi yapıyoruz, diyoruz ki: Bu ülkede servetin, gelirin yüzde 40'ına sahip olan yüzde 1'lik bir kesim var. Olağanüstü bir gelir adaletsizliğimiz var ve son on yıl içerisinde bu çok arttı. Dolayısıyla biz eğer vergiden bahsediyorsak bizim gibi gelişmekte olan bir ekonomide verginin adaletli olması, vergi yükünü nasıl dağıttığımız aslında gelir adaletini de belirleyen çok temel bir fonksiyon olarak karşımıza çıkıyor.

Şimdi, sormamız gereken soru şudur: Elimizdeki bu vergi kanunu teklifi, acaba şu anda bizim bu "vergi adaleti" diyerek yola çıktığımız bu kanun teklifi sadra şifa olacak mıdır? Ben, kısaca, bir iki veriyi paylaşayım -biraz önce de ifade edildi- KDV, ÖTV gibi vergiler ödüyoruz; bunlar dolaylı vergiler. Günde 1 milyar kazanan da aynı KDV, ÖTV'yi ödüyor, 17 bin lira asgari ücret alıp aylık 17 bin lirayla geçinen de aynı KDV, ÖTV'yi ödüyor; işte, bunlar dolaylı vergiler ve bu dolaylı vergiler Türkiye'de 2024 bütçesinde neredeyse yüzde 70'e varmış -detaya girmeyeyim- ve yüzde 30'a yakın da doğrudan vergi yani gelir -kazanç- üzerinden alınan vergi.

Şimdi, bu kanun teklifine baktığımızda, şu hakkı teslim edelim: Doğrudan vergi konusunda kurumlar vergisi -gerek küresel kurumlar vergisi ki OECD'nin bir uygulaması, bunu yapmamız gerekiyordu, biz almazsak zaten ana ülke, merkez ülke bunu alacaktı- orada yüzde 15 bir vergi getiriyoruz ve yurt içi asgari kurumlar vergisi getiriyoruz. Dolayısıyla kurumlar vergisi açısından bakıldığında, doğrudan vergileri artırıyoruz. Peki, bu paket yani bu 54 maddelik yasa teklifi bize ne diyor? Eğer buradaki bütün teklif yasalaşırsa biz 220 milyar TL ilave bir gelir yaratacağız, 220 milyar TL. Şimdi, değerli milletvekilleri, burada hakikaten genel tabloya baktığımızda yani yüzde 70'e yüzde 30 dağılımı gördüğümüzde, aslında bunun sadra şifa olmadığını biliyoruz ama şunu söylemek lazım: İlk kez böyle bir kanun teklifiyle karşılaşıyoruz, ümit ediyoruz ki inşallah bunun devamı gelir.

Şimdi, şu KDV, ÖTV'yle ilgili olarak -arkadaşlara da bunu ifade ettim çoğu kez- şöyle bir savunma geldi: "Biz bu vergi kanun teklifinde KDV, ÖTV'ye dokunmuyoruz." Arkadaşlar, biz şunu tespit edelim: Bakın, bir yıl oldu, neredeyse birçok üründe KDV yüzde 8'den yüzde 10'a çıktı, yüzde 18'den yüzde 20'ye çıktı. Bakın, hijyen malzemelerinde, sabunda, deterjanda, bezde KDV yüzde 8'den yüzde 20'ye çıktı ve şu anda bu KDV ve ÖTV artışının, bir yıl önce yaptığımız bu artışın enflasyon üzerindeki etkisini bir kere konuşmuyoruz ama şunu unutmayalım: Bugün o mazot, benzin dediğimiz meselemiz şu an Türkiye'de tarım da dâhil hepimizin ortak sorunu; orada litre başına ÖTV yüzde 2'ydi, o 7 liraya çıktı. Dolayısıyla, lütfen, rica ediyorum... Bizim siyasi şiarımız hep şu idi: "Ne aldanan ne aldatan olacağız." Dolayısıyla, bu, siyasi ahlaka sığmaz, bunun da tespitini yapmamız gerekiyor.

Şimdi, burada, ben özellikle vergi kanun teklifiyle ilgili olarak hızlıca bir iki konuya değinmek istiyorum. Bir, kayıt dışılık. Arkadaşlar, şu anda bu ülkede ölçülen kayıt dışılık rakamı yaklaşık 300 milyar

dolar, 300 milyar dolar; gayrisafi millî hasılamızın neredeyse üçte 1'i. Benim, burada önerim şudur: Kayıt dışılıkla mücadelede ilk görev devletimize düşer. Nedir bu? Bizim devletimiz eğer her birkaç yılda bir vergi affı çıkarırsa, tacir akıllıdır, ne yapar? "Nasıl olsa vergi affı çıkacak." der. Bu kanun teklifinde "Biz artık vergisini zamanında ödeyen taciri, işletmeciyi daha fazla ödüllendireceğiz." deyip "Vergi affı getirmeyeceğiz." desek aslında biz kayıt dışılığa karşı mücadelede ilk adımı atmış oluruz. Burada kayıt dışılıkla ilgili olarak özellikle şu kanun teklifine baktığımızda, en önemli hedeflerden biri kayıt dışılıkla mücadele ve bu mücadelede ceza meselesi öne geliyor.

Bakın, burada şunu ifade etmek lazım: Elbette "Cezaların caydırıcılığı yok olmuştu." deniliyor arkadaşlar ama gerek Anayasa'nın 13'üncü maddesindeki ölçülülük ilkesine baktığımızda gerekse "İnsaf!" dediğimiz o şeyi hatırladığımızda 25 kat, 30 kat cezalar artırılmaz arkadaşlar. 3.400 lira olan bir ceza kademeli olarak 100 bin lira olmaz, böyle bir şey olmaz, zaten bir ödeme gücüyle ilgilidir ceza ve vergi. Bakın, şu anda, mükellefler zaten cezalarının –ortalama- sadece yüzde 25'ini, dörtte 1'ini ödüyorlar. Önemli olan ceza değil tahsildir; bu konuda yanlış bir adım atıldı, bence bunun da düzelmesi lazım.

Çok ifade edilmeyebilir, burada söyleyeyim: Kayıt dışılıkla mücadelede gayrisafi millî hasılamızın içinde yer alan ama hesaplar içine baktığımızda detayı göremediğimiz göçmen ve sığınmacılarla ilgili olarak kayıt dışıyla mücadelede o alanı da bizim mutlaka ihmal etmememiz gerekiyor.

Ve hasılat tespiti: Değerli milletvekilleri, iki dakikam kaldı, bu konu çok önemli. İktidar muhalefet fark etmez, sahaya indiğimizde millet bize bunu soracak yani hasılat tespitinde bize şu söyleniyor: "Gelir vergisi mükellefi olan işletmeler, serbest meslek erbabı ve esnafa deniyor ki: 'Vergi dairesinden memurlar gelecek, yılda 12 defa sizi araştırarak, denetleyecek.'" Bakın, bu demode bir şeydir. Çocukluğumuzda kendi işletmemizde bunları yaşadık; artık modern vergilemede böyle bir şey yok, her şey dijital ortamda. Siz böyle bir ekonomik şartta, bu kadar krizin olduğu bir ortamda yüz binlerce insanın dükkânına gidip kasalarda oturup bu denetimi yapacağınızı düşünüyorsanız siyaseten çok büyük bir yanlış yapıyorsunuz ve bunun bu şekilde gerçekleşmesi mümkün değil. Zaten denetim konusunda personel sıkıntımız var; 7.600 kişiyle taşrada bunun gerçekleşmesi mümkün değildir. Zaten denetleme oranımız da yüzde 2'dir.

Değerli milletvekilleri, devreden KDV konusunda büyük bir adaletsizlik var, detaya giremeyeceğim. Devreden KDV matrahtan değil devlete olan vergiden ya da SGK priminden düşülmesi lazım. Eğer matrahtan düşerseniz esnafı cezalandırmış olursunuz, esnaf vergisinin yüzde 75'ini kaybetmiş olur.

Emekliler konusunda çok konuşuldu. Artık, emeklilikte herkes maaşta eşitleniyor. Bir kere, bu emeklilikte prim gün adaletsizliği problemini önümüzdeki dönemde bu Parlamentonun mutlaka çözmesi lazım. Yine emeklilikle ilgili olarak -yani bunu bence hep birlikte yapabiliriz- bakın, biz emeklilerimize yüzde 5... Ya, düşünebiliyor musunuz, İstanbul'da 25-30 bin liraya 2+1, 3+1 daire bulamıyorsunuz, emekli olmuş ama bu şartlarda emekli geçinmiyor. Ne yapıyor? Çalışmak zorunda. Emeklinin maaşı asgari ücrete gelene kadar -bakın, şu anda asgari ücretin yüzde 43'ünü alıyor- emeklilere yüzde 5, o işverene verdiğimiz o destek devam etsin. O desteği keserseniz işsizliği engellediğinizi sanırsınız ama emeklilerimiz daha büyük zora girmiş olurlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temurci, lütfen tamamlayın.

SELİM TEMURCİ (Devamla) – Ben, tabii, burada sözlerimi tamamlıyorum. Bugün olimpiyat takımımızı Paris'e uğurladık. Yüz yıl önce cumhuriyetimiz kurulduğunda, 1924'te ilk olimpiyatlara Paris'te katılmıştık ve yine Paris'teyiz. Tabii, bu muhteşem bir duygu. İnşallah, bu duyguyla, ben ay yıldızlı bayrağın çok daha fazla göndere çekileceğine, sporcularımızın çok daha fazla madalyayla yurdumuza döneceğine inanıyorum. Bu vesileyle milletin Meclisinden 102 sporcumuza -farklı branşlarda yarışacaklar- onlara Rabb'imden üstün başarılar diliyorum. İnşallah, onları burada karşılayacağız.

Bu duygularla yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Temurci.

Saadet Partisi Grubu adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin geneli hakkında Saadet-Gelecek Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Uzunca bir zamandır kamuoyunu meşgul eden ve beklenen bir vergi paketi nihayet Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuldu, Komisyonda görüldü, şimdi de Genel Kurulda yasalaşma sürecini hep birlikte yürütüyoruz. Konuşmamın başında şunu ifade etmek isterim ki maalesef bu paket beklentileri karşılayamamıştır. Kamuoyuna bilgi sızdırma yoluyla nabız yoklanan birçok düzenleme bu yasa teklifinde kendine yer dahi bulamamıştır.

Türk vergi sisteminin karmaşık hâli yıllardır sadeleştirmeyi ve daha etkin bir şekilde düzenlemeyi beklerken karmaşık yapı maalesef devam ettirilmektedir. Esasen, bu kanunda yapılan birçok düzenleme maalesef pansuman tedbirler mahiyetindedir, günü kurtarmaktan ötesi değildir. Beklenen ise kapsamlı bir reform paketidir. Vergi kanunlarımızın yapıldığı geçmiş yıllar 1953’ler, 60’lar, 61’ler, 84’ler vesaire, vesaire. Sürekli güncellenen ticari hayat, sürekli değişen ticari ilişkiler ama maalesef biz hâlâ eski vergi kanunlarımızı yeniden bir reformla düzenleyemedik ve bu bir eksikliktir, acil bir vergi reformuna ihtiyacımız olduğu gün gibi ortadadır. Vergide adaletin öncelendiği, dolaylı vergilerin yükünün hafifletilerek çok kazananan çok, az kazananan az vergi alınmasına yönelik düzenlemeler bu paketin temel beklentisiydi. Ancak ne hazindir ki âdeta dağ fare doğurdu, beklentiler ise karşılanamadı. Sermaye yine galip geldi, olan ise emeklimize, asgari ücretlimize, memurumuza, işçilerimize ve yine, vergi yükünün tamamını çeken sabit gelirli vatandaşlarımızın maalesef sırtına kaldı.

Kanun teklifinde yatırım, istihdam, üretim ve ihracatçının teşvik edilmesine yönelik maddelerin bulunması ve vergi harcamaları bakımından etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimlerin kaldırılacağına dair maddelerin bulunması ve ayrıca, tekno girişim şirketlerine yönelik yeni istisnaların getirilmesi elbette önemlidir. Ancak kanun teklifi içerisinde uygulanabilirliği olmayan ve hatalı çalışmaların olduğu da gözlemlenmektedir. Cezaların 30 katlara varacak düzeyde artırılması doğru değildir. Ayrıca, hasılat tespit denetimlerinin ihdas edilmeye çalışılması modern vergilendirme terminolojisine ters düşen uygulamalardır, ilkel bir vergilendirme tekniğidir ayrıca da uygulanabilirliği bulunmamaktadır, mükellefler tarafından da hoş karşılanmayacağı açıktır.

Diğer taraftan, kanun teklifinin en önemli hedeflerinden biri kayıt dışılıkla mücadele olarak ifade edilmektedir; ne yazık ki bu hedef kanun metninde yeteri derecede yansıtılmamıştır, ne yazık ki bu hedef kanun teklifinde kendisine yer bulamamıştır. Kayıt dışının vergilendirilmesi vergilendirmede adaleti sağlayacaktır. Ülkemizdeki kayıt dışı ekonominin yaklaşık 300 milyar doları geçtiği tahmin edilmektedir. Böylesi devasa bir tutarın vergilendirilmemesi ve bu kanun teklifi içerisinde kayıt dışının vergilendirilmesine yönelik çalışmanın olmaması elbette bir hayal kırıklığıdır. Ülkemiz, âdeta kayıt dışı ekonomi cenneti hâline getirilmeye çalışılmaktadır. Böylesine büyük rakamların vergilendirilmesinin devlet bütçesine katkısı çok büyük olacaktır. Basit bir hesaplamayla, kayıt dışı ekonomi vergilendirilmiş olsaydı yüzde 17,13’lük bir toplam vergi gelirinin gayrisafi millî gelire hesabı oranı olarak dikkate aldığımızda, bu 300 milyar dolar kayıt dışı ekonominin vergilendirilmemiş olmasının bütçeye kaybı 1 trilyon 698 milyar TL gibi bir rakama denk gelmektedir. Bu rakamla, hiçbir faiz gideri olmadan, faize tek

bir kuruş dahi harcamadan bütçenizi yönetme imkânınız olurdu. Bu rakamla, vatandaşlarımızın sırtına yüklenen birçok vergiyi ortadan kaldırılabildiniz; çiftçimizi, esnafımızı destekleyebildiniz; çiftçimize tarım girdi maliyetlerinin azaltılması için akaryakıtta ÖTV muafiyeti getirebilir, gıda enflasyonunda ciddi düşüşler meydana getirebildiniz; yıllara sâri şekilde yeni sanayi bölgesi ve ticaretin canlandırılmasında etkin kalkınma planları yapabildiniz, dolaylı vergi yükü azaltılarak vatandaşlarımıza rahat bir nefes aldırılabildiniz, enflasyonla daha etkin bir şekilde mücadele edebildiniz. Ancak enerjimizin sürekli farklı alanlara sarf edilmesi sebebiyle, kayıt dışı ekonomiyi vergilendirmekten ziyade, her zaman yaptığınız en rahat iş olan âdetâ kümesteki kazları daha fazla yolmayla ilgili bir çaba içerisine giriyorsunuz. Giderler artıyor, en basit yoldan “Gelirleri nasıl artırabiliriz?” diye kafa yoracağınıza “Vergileri nasıl artırabiliriz?” gibi hazır vergi oranları üzerinde bir artışa gidiyor ya da yeni vergiler ihdas ediyorsunuz. Oysa kayıt dışı ekonomiyi vergilendirebilecek hâle getirmiş olsanız, emin olun, bu memlekete çok daha büyük iyilikler yapmış olabildiniz.

Kanun teklifi içerisinde bulunan bir diğer önemli husus ise Gelir İdaresi Başkanlığının taşra teşkilatında denetim görevinde bulunan personelin fazla mesai ücretine ilişkin düzenlemelerdir. 666 sayılı Kanun’la düzenlenen fazla mesai ücretinin kaldırıldığına dair hükmü Anayasa Mahkemesi her zaman yaptığı gibi iptal etmiş, sizin Anayasa’ya uymayan bu tavrınızı cezalandırmıştı. Aradan on iki yıl gibi bir süre geçmesine rağmen maalesef bu hakkın iadesine dair düzenlemeler yapmamışsınız. Fazla mesai ücretiyle ilgili kısım yetersiz de olsa bu konuda bir adım atmış olmanız ve bu kanun teklifinde kendisine yer bulmuş olmasını elbette anlamlı buluyoruz ancak yeterli düzeye çekilmesi de mutlaka ama mutlaka çalışılmalı, vergi memurları birer angarya işçisi gibi fazla mesai ücretiyle ilgili haksızlıklara uğramamalıdır. Bu personellerin çalışma koşulları itibarıyla diğer personellere nazaran dezavantajlı duruma getirilmemeleri gerekir.

Yine, yap-işlet-devret ve kamu-özel iş birliği projelerinden elde edilen gelirlerin kurumlar vergisi oranının yüzde 30’a çıkarılmış olması da önemli bir adımdır. Vergi gelirlerini artırmaya dönük yapılan bu çalışma önemli ve makuldür ancak bugüne değin gerek yap-işlet-devret gerekse kamu-özel iş birliğiyle birçok proje yapılmış, geç kalınan bu düzenlemenin yıllardır ne tür vergi kayıplarına yol açtığını ve yıllarca bir avuç sermayedarın vergi muafiyetleri yoluyla nasıl zengin edildiğini de buradan hep beraber düşünmek ve değerlendirmek durumundayız.

Sözleşmelerin mali sorumluluk kısmıyla ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığının onay süreci ya da bilgi alması gibi süreçlerin işletilip işletilmediği ne kamuoyuyla ne de siyasi partilerimizle paylaşılmaktadır. Buna dair bütün soru önergelerine ya da Meclis araştırma taleplerimize de “Bu ticari bir sırdır.” deyip bu konuları asla ve asla kamuoyuyla paylaşmıyorsunuz. Dolayısıyla, endişe ettiğimiz şöyle bir husus var: Herhangi bir mali yükün ve sorumluluğun kamuya yükleneceği ve dolaylı yol ve yöntemlerle yani yeni hak edişler usulüyle bu zararların kamunun sırtına yüklenerek bir avuç müteahhidin zengin edilmekte olup olmadığı hâlâ kamuoyunda ciddi soru işaretleri uyandırmaktadır. Bu modellerin ihale süreçleri şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılmalıdır. İhale süreçlerinden sonra, bunların sözleşme süresinin uzatılması ya da sözleşmelerinde meydana gelen değişiklikler de kamuoyundan, siyasi partilerden ve Türkiye Büyük Millet Meclisinden asla ve asla saklanmamalıdır. Ama zaman zaman sızdırılan bilgiler ve kamuoyuna mal olan paylaşımlarla görüyoruz ki bu tip yap-işlet-devret veya kamu-özel iş birliği projelerinde müteahhitlere ihale şartlarının dışında birçok imkân tanınmakta. Kamuyu zarara uğratacak ya da kamuya tekrar yeni yükler yükleyecek birçok ek sözleşmenin yapıldığını da üzülerek müşahade ediyoruz.

Sonuç olarak, bu kanun teklifi içerisinde birçok istisnai hükmün değişmesini içeren maddelerin bulunmasını önemsiyoruz ancak buna rağmen bunun kamuoyunun beklentisini karşılayamayacağını da buradan geneli hakkında konuşurken bir kez daha ifade etmek istiyorum. Dağ fare doğurmuş; vergi

reformu beklenirken, dolaylı vergilerin yükünün azaltılması beklenirken, maalesef istenen değişiklikler bir kez daha ötelenmiştir. Bu kanun teklifinde, iktidarın ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in çokça dile getirdiği dolaylı vergilerin yükü azaltılarak dolaysız vergilerin artırılmasına dönük işlemlerin artırılması ve böylece bir vergi adaletinin sağlanması bir başka bahara ertelenmiştir.

Vergide adalet sağlanmadıkça gelir dağılımında adaleti sağlayamazsınız. İktidar partisi bu sözlerinde ve programında ciddiye dolaylı vergilerin yükünü azaltacak bir kanun teklifini yüce Türkiye Büyük Millet Meclisine derhâl, acilen getirmeli ve bu adaletsizlikler elbette, mutlaka ve mutlaka giderilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) – İsminde “adalet” olan bir partinin birçok alanda adaletsizliklere imza attığı gibi vergide de adaletsizliğe imza atması maalesef yirmi iki yıllık Adalet ve Kalkınma Partisinin siyasetinin bir uygulamasıdır. Unutulmaması ve hatırlatılması gereken bir durum da şudur ki dolaylı vergilerden vazgeçemedikleri müddetçe enflasyonla da etkin bir şekilde mücadele etmek mümkün değildir. Dolaylı vergi yükünün hafifletildiği ve oranlarının düşürüldüğü durumda enflasyon düşecek, yaşam maliyetleri azalacak, halkımızın refahı artacak, lüks gibi görünen birçok ürünün aslında lüks olmadığını, vatandaşlarımızın da bunlara çok rahat erişebildiğini hep birlikte göreceğiz. İktidar bunu anladığı zaman ülkemizde ciddi bir vergi reformu gerçekleşecektir ama yirmi iki yılda bunu anlayamamış bir iktidarın kalan sayılı günlerinde bunu anlamasını beklemek de elbette boş bir hayaldir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya aittir.

Sayın Usta, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuoyunda vergi paketi olarak bilinen 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hatırlayalım, Hükûmet kurulur kurulmaz, kabine belli olur olmaz -geçen yılın temmuz ayıydı- Sayın Mehmet Şimşek geldi ve katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi başta olmak üzere dolaylı vergilerde ciddi bir artış yaptı; kabaca, bugünkü rakamlarla yaklaşık 1 trilyon liralık bir vergi artışında bulundu. Tabii, bu çok eleştirilmişti çünkü hepimiz her zaman söylüyoruz, işte dolaylı vergiler en haksız vergilerdir yani kazancı az olsun, çok olsun, herkesin tüketimi üzerinden alındığı için haksız bir vergi türüdür diye söylendi, bu şekilde eleştirilmişti. Tabii, bu yapılırken deprem bahane edildi ama bir anlamda, tabii, deprem için bahanesi, deprem olmasa da bir vergi artışı yapılacaktı çünkü bütçe açıkları çok fazlaydı. Daha sonrasında, kamuoyu Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek'ten veya Hükûmetten, kabineden, Sayın Erdoğan'dan yani bu vergilere ilişkin... Vergilerde ciddi sorunlar var, mesela ben 2015'ten beri milletvekiliyim, burada defalarca vergi sistemindeki aksaklıkları, yapılması gereken işleri buradan söyledik; hiçbir şey yapılmadı, hiçbir yapısal sorun üzerine gidilmedi. Tabii, kamuoyunda biraz baskı da oluştu “Hep dolaylı vergilere yükleniyorsunuz, doğrudan vergilerde niye bir şey yapılmıyor?” filan diye. Bir yıl bekledik, en son bir çalışma ortaya çıktı, bu çalışmayı hepimiz biliyoruz. Gelir İdaresi Başkanlığının 104 sayfalık şöyle bir sunumu basına sızdı veya sızdırıldı. Tabii, biz bunu çok referans olarak gösteriyoruz, kimi arkadaşlar diyor ki “Ya, buradaki her şeyin arkasında mısınız?” Elbette öyle bir şey yok ama bu teknisyenlerin çalışması olarak gayet güzel yapılmış. Gerekçeleri çok enteresan; buradaki gerekçeleri okuduğunuzda -şimdi birazdan onlara gireceğiz- bu gerekçeler olmasına rağmen “Böyle vergi kayıp kaçağı var, şöyle sıkıntı var...” diye burada gerekçelendirilmiş ama şu paketin içerisine

konulmamış. Tabii, bu niye konulmadı, bu da ayrı bir şey. Buradaki gerekçelere veya kanun teklifindeki bir kısım gerekçelere, sonra çekilen maddelerin gerekçelerine baktığınızda aslında çok ürpertici ama buna rağmen, bu gerekçelere rağmen, teknisyenlerin bu görüşüne rağmen bazı hususlar da kanun teklifinde yer almadı, o da ayrı bir hikâye.

Şimdi, bu çalışma sızdı, en son, nihayetinde önümüze bir kanun teklifi geldi. İşte, 53 madde geldi, Komisyondan 54 madde olarak çıktı. Verginin dışındaki 3-4 tane maddeyi çıkartırsak aslında vergilere ilişkin kabaca 50 maddelik filan bir torba kanun teklifi. Bu anlamda kanun teklifinin torba olması açısından çok fazla eleştirilecek bir yanı yok. Kanun teklifine kadar hesap edilen -Gelir İdaresi Başkanlığı veya Maliye Bakanlığının “etki analizi” diye sunulan çalışmada hesap edilen- mali etkisi, şu anda önümüzdeki bu 54 maddelik kanun teklifinde gelir etkisi, arkadaşlar, yaklaşık 219-220 milyar liraydı, bir 5 milyar lirayı da geri aldılar, 215 milyar lira civarında. Şunu söylemeye çalışıyorum: Yani bir çırpıda, gelir gelmez, hemen hemen hiçbir kanun çıkarmadan kararnamelemlerle 1 trilyon liralık vergi düzenlemesi yapıldı, dolaylı vergi konuldu, haksız vergi konuldu, bir yıldır çalışıldı, çalışıldı, getirilen vergi tahsilatının mali etkisi 215 milyar lira, onun ancak beşte 1’i kadar. Tabii, bu şekilde “vergi adaletsizliğinin düzeltilmesi” diye bir şeyden söz etmek mümkün değil. Sayın Mehmet Şimşek’e bakarsanız “Vergi adaletsizliğinin üzerine gideceğiz.” filan demişti bunları yaparken.

Tabii, ne oldu? Bu çalışma sızdıktan sonra veya sızdırıldıktan sonra herkes bir tarafından çekistirdi “Aman bana vergi koymayın, aman öbür tarafa...” Bunlar kimler? Bunlar iktidara çok kolay erişebilen büyük sermaye kesimleri. Burada mesela borsa kazançlarının vergilendirilmesi vardı veya başka şeyler vardı; bir kısım sermaye kazançları üzerinden vergiler vardı, onların hepsi dışarıya itildi; kala kala 215 milyar liralık aslında pakette bir vergi tahsilatı yapacak düzenleme kaldı. Şimdi, bunu milletimizin takdirine arz ediyorum.

Şimdi, hatta sonra bazıları geç kaldı veya ayıkamadılar zamanında, 2 tane madde de Komisyonda çıktı; limanlar. Hiç yabancı değil arkadaşlar yani burada ben, hangi limanların kimler tarafından işletildiğini söylesem, kamuoyunda bildiğimiz o 5’liler diyelim veya 5’li çete diye bildiğimiz bir kısım isimler devreye girdiler, limanlarla ilgili -onların, efendim, KDV’de tam istisnasını kısmi istisnaya dönüştüren bir madde vardı, 21’inci madde- maddeyi, Komisyonda hiç kimse sahiplenmediği hâlde ama AK PARTİ’li milletvekillerinin, Cumhur İttifakı milletvekillerinin, efendim, kabul oylarıyla... Cumhur İttifakı demeyelim, MHP’liler orada el kaldırmadı, ona çok hâkimim ama AK PARTİ milletvekillerinin oyuyla, sahip çıkan olmamasına rağmen, arkasında duran olmasına rağmen bu madde Komisyondan gece yarısı çıkarıldı değerli arkadaşlar, gelen baskıyla. Liman işletmecilerinin vergileri bir miktar artacaktı, bazı istisnalar, indirimler kalkacaktı, onu kaldırma imkânı da kalmadı.

Serbest bölgelerdeki işletmelerle ilgili yine bizim de desteklediğimiz bir düzenleme vardı, onların hiç olmazsa bir kısım şeylerini; indirimlerini, muafiyetlerini azaltan birtakım düzenlemeler vardı, onu da gece yarısında çıkarmışlar. Dolayısıyla bir kısmı gelmeden, bir kısmı da Komisyon esnasında çekistirildi, sağından solundan oynatıldı ve bu hâle geldi.

Ha, bundan sonra neyle karşılaşacağız? Bakın, Erhan Usta dedi diyeceksiniz; önümüze gelen torbalarda, burada bir kısım yapılan düzenlemelerden istisna edecek düzenlemelerle yine karşılaşacağız, özellikle asgari kurumlar vergisinde. Yarın bir başka grup gelecek “Bizi bu asgari kurumlar vergisi kapsamının dışına çıkarın.” diye, bunlar bastırdıkça zaten bu iş de tamamen böyle yani hiç içerisinde bir şey olmayan bir hâle dönüşecek, bu kanun teklifine de hazır olmamız lazım.

Şimdi “liman” dedik ya, limanlarla ilgili bakın, KDV’nin tam istisnadan kısmi istisnaya dönüştürülmesinin gerekçesinde kanun teklifine imza atan Nilgün Ök Hanımefendi başta olmak üzere -Gelir İdaresindeki teknisyen arkadaşlar hazırlıyor bunu nasıl olsa- onların gerekçesi ne biliyor musunuz?

Buna rağmen bu madde AK PARTİ'li milletvekilleri tarafından bütün itirazlarımıza rağmen çıkarıldı. Bu çıkarılan maddenin gerekçesi diyor ki: "Hizmet karakterli bazı sektörlerde ödenmesi gereken KDV tutarını azaltmak, hiç ödememek veya iade etmek amacıyla gerçek bir yüklenime dayanmayan -sahte-KDV'nin indirim konusu yapılmasının eğiliminin arttığı görülmektedir." "İşte bu nedenle bu düzenlemeyi yapıyoruz." diyor. Bu gerekçeye rağmen arkadaşlar, değerli arkadaşlarımız bunu gelen bir talimatla Vergi Kanun Teklifi'nin dışına çıkardılar. Bunu sizin takdirinize arz ediyorum. Şimdi, ayrıca bir şey daha yapıldı: Gece yarısı bu kanun teklifiyle alakası olmayan 2 tane madde ilave edildi. Bu, bir defa hiç şık olmadı, onu söyleyeyim.

Değerli arkadaşlar, bakın, konu vergi konusu. Ben bir muhalefet partisi milletvekiliyim "Milletin faydası var, devletin faydası olacak, ülke ekonomisine faydası olacak." diye bir kısım, kesim insanlara vergi getirilmesi pahasına, ne olursa olsun onlar da bir seçmen yani oralarda biz başka şeyler diyebilirdik "Vergi artırılmasın, şöyle yapın, böyle yapın." ama biz bunları destekledik, biz orada destek verdik, iyi niyetli bir çalışma yaptık. Gece 03.30'da falan bitti Komisyon çalışması tamam mı, fakat son dakikada yani tamamen hukuka aykırı, Anayasa Mahkemesinin daha önceden iptal ettiği, hiç şık olmayan bir şekilde, bizim iyi niyetimizle bağdaşmayan bir şekilde biri sendikalarla ilgili -bu yüzde 1 meselesiyle ilgili- diğeri de Kızılayla ilgili 2 tane maddeyi, aslında biz de ne olduğunu bir anda anlamadan... Tabii, bize de artık ihtiyaçları kalmamıştı çünkü kanun görüşüldü, yeni madde ihdasları en sonunda yapılıyor, hiç nezaketsiz bir şekilde bu 2 tane madde de ilave edildi.

Özellikle burada sendikalar üzerinde durmak istiyorum. Küçük sendikaları boğan, sendika üyeleri arasında ayırım yapan, birisine 200 küsur bin lira, birisine 600 küsur bin lira ödenek vermeyi öngören ve önce Danıştayın, sonra Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir madde buraya bütün itirazlarımıza rağmen aslında getirilip konulmuş oldu. Sırf bu nedenden dolayı bu 53-54 maddelik kanun teklifine bu Mecliste bizim hepimizin direnmesi gerekiyor, İYİ Parti bu direnci gösterecektir. Bu maddenin çekilmesi durumunda belki başka şey olabilir ama çekilmemesi durumunda bu kanuna hiçbir şekilde izin verilmeyecek, en azından İç Tüzük'ten kaynaklanan bütün haklarımızı kullanacağız.

Şimdi, diğer bir madde, en düşük emekli maaşı -vergi konusuna geleceğim- 12.500'e çıkarılıyor biliyorsunuz bu kanun teklifiyle; tabii, bunun bir sefalet maaşı olduğunu söylemek lazım. Tabii, AK PARTİ kendisine yakışanı yapıyor, her şeyi asgariden konuşuyoruz arkadaşlar, en azdan. Asgari ücretin hiç bu kadar konuşulduğu bir ortamı ben hatırlamıyorum, ben otuz yıldır bu işin içerisindeyim. Yani çalışanların yüzde 40'ının, asgari ücretin bir tık üzerindkilerle birlikte baktığımızda yüzde 60'ının asgari ücret ve yakınında ücret aldığı bir ülke. İşte, memuru da en düşük memur maaşı üzerinden tartışıyoruz. Ondan sonra, emeklinin en düşük emekli maaşı üzerinden bir tartışma yürütüldüğü bir Türkiye manzarası maalesef. Şimdi, efendim, açlık sınırı 19.044 lira, haziran sonu; temmuzda artacak. Bu 12.500 lira yıl sonuna kadar devam edecek. Yıl sonuna kadar açlık sınırı büyük ihtimal 25 bin lirayı bulacak. 25 bin lira açlık sınırı fakat burada en düşük emekli maaşının 12.500 lira olduğu bir madde var, bir kanun teklifi görüşüyoruz. Şimdi, baktığımız zaman, günlerce tartışıldı bu "Ne verilecek emekliye?" diye. Ya, verile verile 12.500 lira, 2.500 lira artış verilmiş oldu bir kısım emekliler için. Ondan sonra, değerli arkadaşlar, bunun yükü -"yük" olarak tabir ediyor arkadaşlar bunu- altı aylık 33 milyar lira, yıllık da 66 milyar lira yani 2 milyar dolar. Şimdi, mukayeseli olsun diye birazdan başka rakamlar vereceğim. Milyonlarca emekliye, efendim, günlerce uğraşıldıktan sonra, bu kadar baskıdan sonra en düşük emekli maaşı artışı üzerinden yapılan iyileştirmenin -diyelim- 2 milyar dolar değerli arkadaşlar, yıllık etkisi. Mesela, bunu neyle mukayese edelim? İşte, bir sürü yanlış politikalar uygulandı özellikle son iki üç yıldır, 2021 Eylülünden itibaren. Nas var, işte, efendim "Faiz sebep, enflasyon sonuç." dedikten sonra, mesela kamu bankaları, kamu bankaları ucuz kredi vermeye zorlandı. Ondan sonra, kamu bankaları bu 128 milyar doların eritilmesinde bir araç

olarak kullanıldı. Mesele onu da söyleyeyim, kamu bankalarının, değerli arkadaşlar, zararları acayip bir şekilde arttı. Yani, bir özel banka olmuş olsa kesinlikle bu bankalara el konulurdu, tabii devlet bankası olduğu için el konulma diye bir şey olmadı.

Ondan sonra, mesela, geçmiş yıllara baktığımızda şöyle bir tablosu da var bunun: Mesela, bu kamu bankalarına elbette bir kısım transferler yapılıyor. Ben baktım, 2006'dan beri ortalama yıllık 645 milyon dolar civarında hazineye kamu bankalarına transfer yapmışız, 645 milyon dolar yani yarım milyar dolar civarında. Ama 2019'dan sonra, değerli arkadaşlar, yıllık 8 milyar doları bulan transferler yapmışız. Ne yüzünden? Bu yanlış politikalar yüzünden. Yani kamu bankalarının geçmişten gelen bir kısım ihtiyaçları için değil, bir yanlış politika uyguluyorsunuz; bir cehalet, kara cehalet, kuru inadin sonucunda buralardan 8 milyar dolara kadar yıllık para veriyorsunuz. Emekliye ne verdik? Milyonlarca emekliye sadece yıllık etkisi 2 milyar dolar olan bir şey verildi, burada 8 milyar dolar. Mesela, son dört yılın toplamı, kamu bankalarına bu yanlış politikalar nedeniyle... Bakın, tekrar ediyorum, yani bu yanlış politikalar uygulanmasa, şu inatlar olmasaydı bu para hiç ödenmeyecekti, böyle bir ihtiyaç yoktu. 31,4 milyar dolar para ödeditiler ama emekliye 2 milyar lirayı çok gören bir zihniyetle Türkiye maalesef karşı karşıya. Mesela kur korumalı mevduat... Buradan ben bunun detaylarını açıkladım. O, 818 milyar lira sadece Merkez Bankasının zararı değil kur korumalı mevduatın -kim varsa karşısında çıkar, tartışırım bunu- Türkiye ekonomisine sadece doğrudan mali etkisi olarak maliyeti 83 milyar dolardır değerli arkadaşlar. Yani az önceki yapılan o 2.500 lira, kırk yıl boyunca emeklilerin maaşında bu iyileştirmeyi yapacak kadar parayı sırf yaptıkları bir hata nedeniyle kur korumalı mevduat üzerinden harcadılar; anlatabiliyor muyum? Dolayısıyla emekliler niye hakkı olanı alamadı, bunu çok net bir şekilde görüyoruz. Bugünkü bu sıkıntının temelinde bu yanlış politikalar nedeniyle ortaya çıkan o aşırı ihtiyaç var. Tabii, ondan sonra da bu sefer ne yapmak zorunda kaldı TÜİK? Enflasyonu yanlış ölçtü, bilerek yanlış ölçüldü, siyasi talimatla yanlış ölçülmüştür değerli arkadaşlar bu ülkede enflasyon; niye? Çünkü enflasyon yüksek çıktığı zaman memurun, işçinin, emeklinin maaşını daha yüksek arttırmak durumundaydınız, özellikle bu, Mehmet Şimşek öncesi dönem -Bakan Nebati dönemi- için söylüyorum. Açıkça söylüyorum: Çıksın burada, itiraz etsin bana, gelsin, işte burası Parlamento, tartışalım. Siyasi talimatla bu ülkede TÜİK, TÜFE rakamlarını düşük gösterdi ve bunun sonucunda da işte bu bütçe buralardan alındı, kur korumalı mevduata, kamu bankalarına aktarıldı.

Şimdi, neler var diye baktığımızda... Artık oraya girmeyeceğim, olmayanlar daha önemli. Değerli arkadaşlar, şimdi, bu kanun teklifinde olmasını beklediğimiz bazı meseleler vardı. Niye? Çünkü Gelir İdaresinin şu çalışmasına -az önce söyledim- baktığınız zaman burada yer alıyor fakat kanun teklifinde yer almıyor. Şimdi, bazı arkadaşlar diyecek ki: "Efendim, önümüzdeki aylarda gelecek." Arkadaş, bu daha mı az önemli, niye önümüzdeki aylarda gelecek? Şimdi gelsin; önümüzdeki aylarda geleceğini nereden biliyoruz? Gelecek olsaydı şimdi gelirdi; zaten bir yıl çalıştıktan sonra getirdiniz. Hani, böyle bir anda olsa da "Hazırlayamadık." falan deseniz, öyle bir şey yok. Dolayısıyla bunlar büyük ihtimal zaten gelmeyecek. Oradaki gerekçelere bakıp da insanın ürpertiği noktaların niye bu kanun teklifine konulmadığını anlamak hiç mümkün değil.

Tabii, o çalışmada da olmayan bir şey var, önce onun üzerinde biraz duralım, bu imar rantları meselesi yani şehirlerde oluşan bu rantların Türkiye ekonomisinde vergilendirilmesi gerekir değerli arkadaşlar. Türkiye'de yolsuzluğun temeli burasıdır, siyasetin finansmanının, haksız finansmanının temelinde burası vardır, şehirlerimizin bozulmasının temelinde burası vardır ve ekonominin büyümemesinin temelinde.

"Niye büyümemesin?" diyeceksiniz. Şimdi, siz bir alanı çok kârlı hâle getirirseniz -inşaat sektörü, bu rant üzerinden diyorum- Türkiye'nin en büyük elektronikçisi gider AVM yapar. Niye AR-GE'yle uğraşsın? Niye işçiyle uğraşsın? Niye sanayile uğraşsın? Dolayısıyla sanayinin kaynakları hep bu yanlış politikalar nedeniyle -bu imar rantları yani haksızlık doğuran- işte bir emsal değişikliği üzerinden, bir anda böyle bir

arsanın değerini 1’den 100’e fırlattığınız o ayarlamalar, o usulsüzlükler, o yolsuzluklar nedeniyle... Yani işin yolsuzluk boyutu, siyasetin finansmanı boyutu bir yana, Türkiye ekonomisinin büyümesinin önündeki en büyük engel oldu; bütün kaynaklarımız üretken alanlardan üretken olmayan, verimli olmayan inşaat sektörü gibi alanlara kaydı maalesef, bugün çektiğimiz sıkıntıların temelinde o var. Bu, burada hiç yok değerli arkadaşlar yani burada, bu teklifte de yok, bu çalışmaların içerisinde de yok. Hâlbuki Türkiye’nin en acil ihtiyacıdır, bütçenin bütün sorunlarını çözecek kadar burada kaynak var.

Onuncu Kalkınma Planı çalışmalarına baksın, teknik koordinasyonu Planlama Müsteşar Yardımcısı olarak ben yönettim, ben yürüttüm. Onuncu Kalkınma Planı’nın detay çalışmalarının tamamı bunun üzerinden gitmiştir. Burada biz bunları yazdık, sonrasında dönemin Başbakanına sunuş yapıldı, Ahmet Davutoğlu’na. Ali Babacan’ın çok emeği vardır, çalıştılar ettiler. Teknik koordinasyonu biz yaptık fakat sonra Sayın Erdoğan “Biz bunları çıkarırsak Türkiye’de siyaset yapacak, il, ilçe başkanlığı yapacak insan bulamayız.” deyip bunları bir tarafa attı, gitti. Bunların yapılması lazım. Mesela, bunlara ilişkin, bu imar aflarının vergilendirmesi konusunda hiçbir şey yok.

Sermaye kazançlarının vergilendirilmesi meselesi... Bununla ilgili de değerli arkadaşlar, bir şey yok. Şurada ben gelirken oranları çıkarayım diye bir çıktı aldım; bakın, 8 sayfa, şöyle minnacık minnacık yazılmış 8 sayfalık sermaye kazancı. Nedir bu sermaye kazancı? İşte, borsa var bunun üzerinde, mevduat faizi var, tahvil faizi var, varant piyasası var yani paradan para kazanma meseleleri. Bunlarla ilgili genel oran, kanuni oran yüzde 25 Türkiye’de, stopaj usulüyle. Yani bir artan oranlılık yok bir defa, yüzde 25 bir defada veriyorsun nihai vergilendirmede; çoğu için, istisnaları var, onları saymıyorum. Tamam mı? Yani bir müterakki yok, müterakkilik yok; hani nasıl ücrette diyoruz ya 15’le başlarsın, 20, 25, 35, 40’a gidersin, öyle bir şey yok. Hadi yüzde 25 olsa gene razıyız. Mesela, biz, yüzde 25’e çıkarılması konusunda önerge verdik, önergemizi AK PARTİ’liler yine reddetti tabii her zaman olduğu gibi. Arkadaşlar, şunların birçoğunda vergi sıfır; Cumhurbaşkanı, yetkisini kullanıyor ve diyor ki: “Bu vergiyi...” Çünkü sıfıra kadar indirmeye, 1 katına kadar çıkarmaya, 2 katına çıkarmaya yetki verildiği için bu yetkiyi hep aşağı doğru kullanmış; kimisinde 5, bazılarında istisnai olarak 10. Düşünebiliyor musunuz? Yani ekmekten, sudan vergi alınan bir ülkede, milyarlarca liralık sermaye kazancından, paradan para kazananlardan, milyarlar kazananlardan vergi alınmıyor bu ülkede. Biz mesela bunların olmasını bekliyorduk. Bu çalışmaların bir kısmı, bunların bir kısmı Gelir İdaresi Başkanlığının çalışmasında vardı fakat önümüze gelen bu kanun teklifinde, hani “Dağ fare doğurdu.” dedğimiz kanun teklifinde maalesef bunların hiçbirisi yok.

Şimdi, gelir vergisi dilimleri meselesi var. Şimdi, bu çok önemli bir konu değerli arkadaşlar, bunların çok detayına girmeyeceğim, yarın büyük ihtimalle bununla ilgili biz bir araştırma önergesi vereceğiz. Gelir vergisi dilimlerinin yeniden değerlendirme oranı kadar artırılmasını şey yapar, kanun öyle der. Fakat yetki vardır, yine Sayın Cumhurbaşkanının her zaman olduğu gibi orada da yetkisi -veya geçmişte Bakanlar Kurulunun- vardır. O yetki kullanılarak düşük artırılması nedeniyle haksız bir vergi alınıyor çalışanlardan; tabii, sadece çalışanlardan değil, diğer esnaftan da yani gelir vergisi mükelleflerinden. Burası üzerinden mesela bir şey bekliyorduk, buradan bir rahatlama olmasını bekliyorduk, hiç olmazsa şu vergi dilimlerinin bir miktar düzeltilmesini bekliyorduk, bu çalışmada o da yok, bunun detaylarını yarın konuşacağız.

Şimdi, devreden KDV meselesinde, arkadaşlar, ikili görüştüğümüz Gelir İdaresindeki arkadaşlar bir haksızlık olduğunu, buradan kayıt dışılık olduğunu veya işte birtakım şeyler olduğunu söylediler, ona biz o anlamda ikna olduk.

Şimdi, bu asgari kurumlar vergisi getiriliyor hem yerel firmalar için hem de küresel firmalar için. Çok uluslu firmalara getirilmesi normal, zaten bu bir OECD çalışması. Yerel firmalara getirilmesine de netice itibarıyla tamam dedik ama eğer bir firma yine kayıt dışı çalışır, hile yapar, matrahını zarar gösterirse... Çünkü bu asgari kurumlar vergisinde, yüzde 10 olan asgari kurumlar vergisinde esas alınan matrah, ticari

bilanço yine şirketin sunduğu bilanço. “Onun üzerinden geçmişte bir kısım yaptığın indirimlerin bazılarını indirim olarak kabul etmeyeceğim. Hiç olmazsa asgari şu kadar vergi ver.” diyor yani yaklaşım olarak çok fena değil ama yine hilenin üzerine gidilmiş değil, burada da bu meseleyi söyleyelim.

Şimdi, bir uzlaşma meselesi var, bunu belki dikkatli dinleyen arkadaşlarımız fark etmiş olabilirler. Ben uzlaşma meselesini burada çok fazla söyledim bu vergide uzlaşma müessesesi mutlak surette düzeltilmelidir diye, çok şükür sesimiz duyuldu ve -bu kanun teklifinde var ve takdir ediyoruz onu; vergi aslını, aflarını değil- vergi aslını uzlaşma kapsamının dışına çıkardılar; bu çok güzel, bu yapılması gereken bir şeydi, çok geç kalmış bir şeydi. Dünya kadar vergi aslı burada aslında silindi geçmişte fakat şimdi vergi cezaları yine burada devam ediyor uzlaşma kapsamında. Mesela, bir iki tane rakam vereceğim. 2020 yılında -çünkü istikrarlı değil bunun verileri- değerli arkadaşlar, 1 milyar 203 milyon liralık uzlaşma başvurusu olmuş vergi cezası açısından, 709 milyon lira üzerinde anlaşmış idare ile mükellef ama bunun karşısında ödenecek ceza sadece 36 milyon lira yani 709’a karşı 36, yüzde 5’ine falan geliyor. Yani, mesela, biz buraya bir limit koyun dedik, vergi cezasında da uzlaşma tamam olacaksa olsun da yani hiç olmazsa “Yüzde 50’den daha düşük olamaz.” diyelim. Vergi aslında pazarlık yapmıyorsan, vergi aslında haklıysan cezasında da haklı olman lazım, mantık bunu icap ettirir zaten. Vergi cezasından bu uzlaşmayı niye bu şekilde yapmaya devam ediyoruz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Uzlaşma işi böyle yani bu uzlaşmada hâlâ yapılması gereken işler var, arkadaşlarımız zannediyorun onu yapacaklar. Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, tabii, yine her zaman olduğu gibi meseleyi yetiştiremedik.

Üzerinde duracağım bir iki konu daha var, onları çok kısa söyleyeyim. Bu aşırı kârlar meselesi... Bütün dünya bu yüksek kârları, özellikle pandemi sonrası aşırı kârları tartışıyor; Türkiye tartışmıyor arkadaşlar bunu. Ya, ciddi olarak bazı sektörlerde çok yüksek oranda

kârlar var, buraların vergilendirilmesi lazım. Bir de bizde bir şey daha oldu dünyadan farklı olarak; bu ucuz kredi yoluyla bir servet transferi yapıldı, buralarda vergilendirme yapılması lazım, ona ilişkin bir şey yok. Vergi aflarının bir daha çıkmamasına ilişkin bir kanaat oluşturulması lazım, orada bir şey yok. Dâhilde işleme rejiminin bir miktar ıslahına ilişkin... Bu, Gelir İdaresi Başkanlığı çalışmasında vardı, kanun teklifine bu da taşınmadı. Dâhilde işleme rejimiyle ilgili sadece bir cümle olarak söyleyeyim. Yani ciddi vergi kaybına neden olan, ciddi usulsüzlüğe neden olan bir rejimdir. Bu rejimin de mutlak surette ıslah edilmesi gerekmektedir. Meseleyi bu çerçevede görüyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Mustafa Kalaycıya ait.

Sayın Kalaycı, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Ağırlıklı olarak vergi uygulamalarıyla ilgili düzenlemeleri içeren kanun teklifinin 15 maddesi küresel ve yerel asgari kurumlar vergisi ihdasıyla ilgilidir. OECD Matrah Aşındırma ve Kâr Kaydırma Projesi kapsamında Türkiye’nin de aralarında bulunduğu yaklaşık 140 ülke tarafından onaylanan mutabakat metnine göre yıllık konsolide hasılatı 750 milyon avro eşliğini aşan çok uluslu işletme gruplarının düşük vergileme yapılan ülkelerdeki şube, iştirak ve işyerlerinin asgari bir tamamlayıcı vergilemeye tabi tutulması kararı alınmıştır. Faaliyet gösterilen her bir ülke bazında belirlenen efektif vergi oranı yüzde 15 oranının

altında olduğunda o ülkede doğan kârlara tamamlayıcı bir vergi uygulanacaktır, tamamlayıcı verginin alınmaması durumunda grubun merkezinin bulunduğu ülke bu vergiyi alacaktır.

Teklifte uluslararası model kurallarıyla uyumlu olarak verginin konusu, tanımı, muafiyet ve istisnaları, matrah ve oranı, vergilendirme dönemi, beyan, tarh ve ödenmesine dair düzenlemeler yapılmaktadır. Ülkemizde kurumlar vergisi genel oranı yüzde 25'tir. Beyan edilen kazanç üzerinden indirim ve istisna uygulamaları nedeniyle efektif vergi oranı bu oranın çok altında kalmaktadır.

Teklifte yerel asgari kurumlar vergisinin indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının yüzde 10'undan aşağı olamayacağı düzenlenmektedir. Bu vergi yeni işe başlayanlardan üç yıl alınmayacaktır. Mevcut yatırım teşvik belgeli mükelleflerin hakları korunmaktadır. İştirak kazancı, gemicilik kazançları, mikro ve küçük işletmelerin teknoloji geliştirme bölgeleri kazançları, AR-GE ve tasarım indirimleri gibi bazı istisna kazançlar kapsam dışında bırakılmaktadır. Teklifte yer alan diğer vergi düzenlemeleri şu şekildedir: Yapı-İşlet-devret ve kamu-özel iş birliği projeleri kapsamında elde edilen kazançlara uygulanacak kurumlar vergisi oranı yüzde 30'a çıkarılmaktadır. Yatırım fon ve ortaklıklarına tanınan istisna, gayrimenkul kazançlarının yüzde 50'sinin ortaklarına kâr payı dağıtılması şartına bağlanmaktadır. Serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflere tanınan kazanç istisnası ihracat gelirleriyle sınırlandırılmaktadır. Serbest meslek ve ticari kazanç kapsamında, gelir vergisi mükelleflerinin yapılacak yoklamalarla tespit edilecek hasılatları ile beyanları arasında yüzde 20'yi aşan oranda uyumsuzluk olanların izaha davet edilerek vergi tarh edilmesine imkân veren düzenleme yapılmaktadır. Yapım işleri, iş gücü temin hizmeti, danışmanlık ve denetim hizmetleri, yemek ve servis hizmetleri gibi özellikli bazı işlemler ile e-ticaret platformları aracılığıyla gerçekleşen ödemelerin vergi tevkifatına tabi tutulması düzenlenmektedir. Tekno girişim şirketi niteliğini haiz, işverenlerce personele verilen ve ücret olarak değerlendirilen hisse senetleri için elde tutulduğu süreye göre farklı oranlarda vergi istisnası sağlanmaktadır. Şirket ve bankaların aktifinde yer alan kıymetli madenler ile bunlara dayalı menkul mevduat hesaplarının borsa rayiciyle değerlendirilmesi ve değerlendirme farklarının vergilendirilmesi düzenlenmektedir. Ulusal güvenlik kuruluşlarına millî savunma ve iç güvenlik ihtiyaçları için yapılan teslim ve hizmetlerde KDV istisnası ithalatı teşvik edici etkisini ortadan kaldırmak adına yurt içinde ve ithalatta eşitlenmektedir. Deniz ve hava taşıma araçları için uygulanan KDV istisnasında gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan araçların, özel tekne ve yatların deniz taşıma aracı olarak kabul edilmemesi düzenlenmektedir. KDV iadelerinde temel usul, vergi incelemesi olarak belirlenmektedir. Yabancı devlet, kurum ve kuruluşları tarafından deprem nedeniyle yapılacak yardımlara KDV istisnası sağlanmaktadır. Beş yıl devreden KDV'nin özel bir hesaba alınarak mükellefin talebi üzerine yapılacak vergi incelemesi sonucuna göre gider kaydına imkân verilmektedir. Birleşme, devir ve bölünme işlemlerinde devreden KDV ve iade hakkının vergi incelemesi yoluyla yeni şirkete devrine izin verilmektedir. Bazı tütün mamullerinden alınan maktu vergide asgari maktu vergi tutarının yüzde 20'sine kadar olan sınırlama kaldırılmaktadır. Yurt dışına çıkış harcı 500 liraya yükseltilmekte, her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılması öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, teklifle usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları artırılmakta, bazı özel usulsüzlük cezalarının tekrarında artırımlı ceza uygulanması öngörülmektedir. Kira bedelini elden ödeyen kiracılara özel usulsüzlük cezası getirilmekte, elden ödendiğinin idarenin tespitinden önce kiracının bildirmesi durumunda kiracıya özel usulsüzlük cezası verilmemesi düzenlenmektedir. Fatura düzenlenmediğinin beş iş günü içerisinde alıcı tarafından idareye bildirilmesi durumunda alıcılara ceza verilmemesi, satıcıya özel usulsüzlük cezasının 3 kat uygulanması öngörülmektedir. Vergi Usul Kanunu kapsamında olmayan belgeleri düzenleyenlere 2 kat özel usulsüzlük cezası verilmesi, bu durumun alıcı tarafından beş iş günü içerisinde idareye bildirilmesi durumunda bu cezanın 6 kat uygulanması düzenlenmektedir. Kayıt dışı faaliyette bulunanlara verilecek vergi zıyayı cezasının artırımlı uygulanması sağlanmaktadır. Her türlü dijital ortamda

alım satım, kiralama, ilan ve reklam gibi ticari faaliyet gösterenlere yönelik bilgi verme mecburiyeti kapsamına alınanlar ve bilgi verilecek konular düzenlenmektedir. Damga vergisi ödenmemiş kâğıtları işleme koyan noterler adına uygulanacak asgari özel usulsüzlük cezası artırılmaktadır. Vergi mükellefiyeti tesis ettirmeyenlere verilen özel usulsüzlük cezaları artırılmakta, elektronik ticaret platformlarının bilgi verme yükümlülüğüne uymaması hâline ilişkin yeni fiiller tanımlanarak cezaları düzenlenmektedir. Başkasına ait pos cihazını kullanan ve kullandıranlara, mal teslimi veya hizmet ifalarına ilişkin para transferlerini başkasına ait banka hesaplarına yaptıranlara ve hesaplarını kullandıranlara artırılmış özel usulsüzlük cezası getirilmektedir. Bakanlık düzenlemelerine aykırı davranan banka, ödeme kuruluşu, güvenlik servisi sağlayıcısı, sipariş, satış ve benzeri yazılım gerçekleştirenler, e-belge ve e-defter uygulamalarına ilişkin hizmet veren özel entegratör ve yazılım şirketlerine özel usulsüzlük cezası verilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. 7 bin lirayı aşan tahsilat ve ödemelerin banka ve finans kurumları üzerinden yapılmadığının beş iş günü içinde bildirilmesi durumunda ödemeyi yapana ceza uygulanmaması öngörülmektedir. Sahte belge düzenlediği için mükellefiyeti kapatılanlardan istenilen teminatı vermeyenlere ceza getirilmektedir. Vergi aslı uzlaşma kapsamından çıkarılmaktadır, sadece cezalar uzlaşmaya konu edilebilecektir. Kamunun ödemelerinde ilgilinin vergi borcu bulunup bulunmadığının aranması kapsamına mahkeme kararları ve icra dairelerinin ödeme veya icra emirleri üzerinde yapılacak ödemeler dâhil edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, devletin kamu giderlerini karşılamada en temel gelir kaynağı vergilerdir. Vergi politikasının temel amacı devlete gelir sağlarken vergi yükünün toplumun çeşitli kesimleri arasında mümkün olduğu kadar adaletli dağıtılmasıdır. Ülkemizde toplam vergi gelirlerinin millî gelir içindeki payı yüzde 20,8, OECD ortalaması ise yüzde 34 düzeyindedir. Ülkemizde gelir ve kazanç üzerinden alınan vergilerin millî gelir içindeki payı yüzde 5,8 olup OECD ortalaması yüzde 12,3'ün yarısından bile düşük düzeydedir.

Ülkemizde gelir ve kazançlardan alınan vergilerin payının düşük olmasının vergi oranlarından değil, vergilendirilmeyen kazançların, kayıt dışılığın yaygınlığından kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Kayıt dışılık önemli bir sorun olarak varlığını devam ettirmektedir. Bu kanun teklifiyle yapılan düzenlemeler kayıt dışılıkla mücadelede, vergi güvenliğine, vergi uyumunun artırılmasına, vergi adaletini güçlendirmeye ve dolaysız vergilerin payının artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Kanun teklifi Meclise sunulmadan önce kamuoyuna yansıyan ve günlerce tartışılan; tüm mükelleflere yönelik asgari gelir ve kurumlar vergisi, beyana tabi gelirleri ile harcamaları arasında uyumsuzluk olan mükelleflerden özel gider bildirimi istenmesi, borsa ve kripto varlık işlemlerinden vergi alınması, gayrimenkullere bölgesel rayiç bedel uygulanması, gayrimenkulün beş yıldan sonra satışından sağlanan kazançta dair istisnanın tek konut için geçerli olması gibi konular bu teklifte yer almamıştır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konudaki düzenlemelerin de hızla hayata geçirilmesi görüşündeyiz.

Vergi mevzuatımız karmaşık ve sürekli değişen bir yapıya sahiptir; esasen, basit, sade, anlaşılır, tabana yayılmış ve hakkaniyetli bir vergi reformu ihtiyacı bulunmaktadır. Vergiye uyumu kolaylaştıran, öngörülebilirliği artıran, yatırım ve üretimi destekleyen, herkesin mali gücüne göre vergi ödediği adaletli bir vergi sistemi mutlaka oluşturulmalıdır. Vergisel teşvikler tüm iktisadi ve sosyal etkileriyle birlikte değerlendirilmeli, etkin olmayanlar kaldırılmalıdır.

Teklifte Gelir İdaresi Başkanlığı taşra teşkilatında görev yapan personelden icra, tahsilat, yoklama ile yaygın ve yoğun vergi denetimi işlemlerini yapmakla görevlendirilen ve daire dışında çalıştırılan personele her bir saat için 160 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda fazla çalışma ücreti ödenmesi öngörülmektedir. Denetime 4 bin personelin çıkacağı belirtilmiş olup bu personele aylık 7.262 lira fazla çalışma ücreti ödenecektir. Yoğun iş yükü altında büyük bir özveriyle çalışan Gelir İdaresinin kurumsal kapasitesi güçlendirilmeli, yaygın ve yoğun vergi denetimi yapan personel sayısı

ve fazla çalışma ücreti artırılmalı, vergi denetimleri kapsamlı ve etkin biçimde sürdürülmelidir. Maliye teşkilatında personel ihtiyacı giderilmeli, iş yükü hafifletilmeli, tazminat ve ek ödemeleri artırılmalıdır.

Ayrıca, Milliyetçi Hareket Partisi olarak fahiş fiyat ve stokçulukla mücadelede Ticaret Bakanlığıyla birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile şirketlerin faaliyet alanına göre, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı denetim elemanlarından oluşturulacak ekiplerle özellikle şirket merkezlerinde denetim yapılmasını gerekli görüyoruz. Bu denetimler gerek enflasyonla gerekse kayıt dışılıkla mücadeleye büyük katkı sağlayacaktır. Denetim elemanlarına ödenen gündelik ve konaklama ücretleri de günün koşullarına uygun hâle getirilmelidir.

Diğer taraftan, kayıt dışılıkla mücadele ve vergi bilincinin yerleştirilmesi için çok önemli bir işleve sahip mali müşavirlerin sorumlulukları sürekli çoğalmakta ve iş yükleri gün geçtikçe artmaktadır. Mali müşavirlerin aynı verilere dayalı olarak yapılan tekrarlı beyan ve bildirim yükleri hafifletilmeli, beyan ve bildirimler sadeleştirilmelidir. Enflasyon düzeltilmesinin yıllık uygulanması, geçici vergi dönemlerinde kaldırılması yönündeki yoğun talepler dikkate alınmalıdır. Mali müşavirlerin tahsilat sorununa çözüm getirilmeli, KDV indirimi mali müşavirlik hizmetleri için de yapılmalıdır. Mali tatil de gerçekçi bir yapıya kavuşturulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifiyle hizmet kolunda en az yüzde 1 üye kaydeden kamu görevlileri sendikalarına üye kamu görevlilerine aylık 637 lira toplu sözleşme ikramiyesi ödenmesi öngörülmektedir.

Yine teklifle emeklilik veya yaşlılık aylığı kesilmeksizin görev yapabilecekler kapsamına Türkiye Kızılay Derneği ile işletmelerinde çalışanlar da alınmaktadır.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda yapılan değişikliklerle de kısa vadeli sigorta kolları prim oranı yüzde 2'den yüzde 2,25'e yükseltilmekte, emeklilikte yaşa takılanlardan aylık bağlananların aynı iş yerinde çalışmaya devam etmeleri hâlinde işverenlere sağlanan 5 puanlık sosyal güvenlik destek primi sonlandırılmakta, emeklilerimize ve hak sahiplerine dosya bazında 10 bin lira olan aylık asgari ödeme tutarı 12.500 liraya yükseltilmekte ve dosya maaşının üzerinde hazinece karşılanacak kısım için bütçenin ilgili tertibine ödenek eklenmesi düzenlenmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak emeklilerimiz ile dul ve yetimlerinin aylıklarında artış sağlayan her kararın yanındayız.

Değerli milletvekilleri, millet olarak nice kompo ve kumpasları, 15 Temmuz hain işgal teşebbüsünü, isyan denemelerini, terör eylemlerini ve ekonomik saldırıları bertaraf ederek bugünlere ulaştık. Bunlarla birlikte pandemi, savaş, jeopolitik gerilimler ve küresel krizlerin ve de asrın felaketi 6 Şubat depremlerinin ekonomimiz üzerindeki olumsuz etkisini de önemli ölçüde giderdik. Hâlen ekonomide dengelenme sürecine girilmiş olup kararlılıkla uygulanan programın olumlu sonuçları alınmaktadır. İstihdam yükselmekte, işsizlik azalmakta, cari açık inmekte, dış finansman girişi artmakta, finansman maliyeti düşmekte, rezervler artmakta, dezenflasyon süreci belirginleşmekte, enflasyon beklentileri kesintisiz gerilemektedir. IMF "Küresel Ekonomi Zor Bir Durumda" başlığıyla bu ay yayımladığı raporunda Türkiye'nin büyüme beklentisini yüzde 3,6'ya yükselterek gelişmekte olan ülkeler arasında en yüksek yukarı yönlü güncellemeyi Türkiye için yapmıştır. Bu yılın ilk altı ayında bütçe gelirleri faiz dışı bütçe giderlerinden daha fazla artmış, faiz dışı açık yüzde 16,9 oranında azalmıştır. Gerek tasarruf ve verimliliği artırmaya yönelik düzenlemeler gerekse bu teklifle vergi gelirlerinde sağlanacak artışlar bu açığı daha da düşürecektir.

Türkiye ekonomisinin tam bir istikrara kavuşma sürecinde başta emeklilerimiz olmak üzere, çalışanlar, esnaf ve çiftçilerimizle birlikte toplumun her kesimi hak ettiği payı mutlaka alacaktır. Enflasyonun düşmesiyle de kalıcı refah sağlanacaktır. Cumhuriyet İttifakı sözlerini de unutmamıştır, bütçe imkânlarıyla birlikte emekli aylıkları arasındaki eşitsizlikleri giderecek, birinci dereceye gelen memurlara 3600 ek gösterge verecek, BAĞ-KUR'luların prim gün sayısını 7200'e düşürecek, ev kadınlarına prim desteğiyle birlikte emeklilik hakkı tanıyacak düzenlemeler mutlaka yapılacaktır.

Türkiye'nin gelişmesi parlak bir geleceğe doğrudur. Türkiye, zorlu şartlara rağmen hak ettiği seviyelere, layık olduğu gelişmişlik mertebelerine aşama aşama ulaşmaktadır. Türkiye'nin küresel güç vizyonu doğrultusunda her biri milletimize gurur yaşatan kendi uydumuz, uçak, helikopter, İHA, SİHA, tank, top, gemi, denizaltı, füze gibi tüm savunma sistemlerimiz Türk mühendisleri tarafından tasarlanıp üretilmektedir. Savunma sanayisinde ihracatımız her geçen yıl artmaktadır. Bununla birlikte enerji yatırımları, keşfettiğimiz doğal gaz ve petrolden sağlanan ve her geçen gün artan üretim şüphesiz bütçe gelirlerimizi daha da artıracak ve cari açık sorununun köklü çözümüne katkı sağlayacaktır.

Türkiye, yatırım, üretim, istihdam ve ihracat odaklı büyüme politikasıyla, millî teknoloji hamlesi ve millî enerji atılımıyla, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin güçlü yönetim yapısıyla, çok yönlü ve etkin dış politika anlayışıyla millî birlik ve dayanışma ruhu içinde lider ülke Türkiye hedefine doğru kutlu yürüyüşünü kararlılıkla sürdürmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak “kabul” oyu vereceğimiz kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini niyaz ediyor, sizlere ve aziz Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk sözü Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a veriyorum.

Sayın Oluç, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, sayın vekiller; kapsamlı bir vergi paketi hazırlığı yapıldığı bilgisi uzunca bir süredir kamuoyunu meşgul etmekteydi. Vergi paketi hazırlık süreci epey uzun ve dolambaçlı bir yol katetti. Bu uzun hazırlık sürecine ve iddialı sözlere rağmen maalesef dağ fare doğurdu. “Dağ fare doğurdu” lafı üzerinde bütün muhalefet partileri anlaşmış vaziyette. Neden? Çünkü bu vergi paketinde esaslı ve köklü bir çözüm yok, olması gereken adımlar maalesef bu vergi paketinde yok, adaletsiz vergi yapısı aynen devam ettiriliyor, vergide adaletin sağlanması, çok kazananın çok vergi alınması yönünde köklü bir değişim adımı maalesef atılmıyor. Az kazananın çok vergi alınan bu ülkede, bu nedenle, bu paket, sadece Bakan Şimşek'in yaptığı gibi sermayedarlarla değil, ücretli çalışanların, işçi ve emekçilerin, emeklilerin, esnafın temsilcileriyle Mecliste daha uzun ve detaylı bir biçimde tartışılmalıydı ama maalesef bu da yapılmadı.

Şimdi, sayın vekiller, pek çok hesaplama göre bu paketten 2024 yılında elde edilecek gelir yaklaşık 200-210 milyar civarında. Tasarruf paketi olarak sunulan paketin de yaklaşık 120 milyarlık bir gelir getireceği hesaplanmıştı, geçen hafta tartıştığımız paketten söz ediyorum. Dolayısıyla hem tasarruf hem de bu vergi paketi toplamda aşağı yukarı 330-340 milyar liralık bir gelir yaratacak gibi görünüyor ancak 2024 bütçesinde öngörülen bütçe açığı 2 trilyon 700 milyar lira. Gerçekleşen açığın yılın sonunda nereye ulaşacağı henüz belli değil. Bu iki paket, öngörülen bütçe açığının yaklaşık yüzde 12'sini karşılayabilecek gibi görünüyor yani ortada hâlâ koskoca bir açık bulunuyor. Bu nedenle “Dağ fare doğurdu.” diyoruz esas itibarıyla. O nedenle bu pakette yer alan maddelerden daha çok, yer almayan maddelere ve konulara değinmek istiyoruz.

Şimdi, sayın vekiller, vergi paketinde Türkiye'deki vergi adaletsizliğini giderecek, vergi adaletini güçlendirecek herhangi bir düzenleme maalesef yok. Derin vergi adaletsizliği bu paketle giderilemez, hazırlayanlar da bunun farkında zaten. Bunun için kapsamlı bir vergi reformu yapılması şarttır ve vergi yapısını, vergilendirme mantığını esaslı bir şekilde değiştirmeyen hiçbir düzenleme gerçek anlamda bir vergi reformu olarak da değerlendirilemez. Dolayısıyla bu vergi paketi yaraya pansuman bile olamayacak niteliktedir. Pakette az kazananın az vergi alınacağına dair tek bir hüküm bile yoktur. Az kazananın

çok vergi alınmaya bu paketle de devam edilmektedir. Emeğiyle geçinen alt gelir gruplarının büyük çoğunluğunun ücret geliri elde ettikleri düşünülürse maaşlarından stopaj yöntemiyle gelir vergisi kesilmekte ve ödenen vergi bununla sınırlı kalmamaktadır, tüketilen her ürün üzerinden de dolaylı olarak birçok vergi ödemektedirler. Böyle baktığımızda alt gelir gruplarının, işçilerin, emekçilerin, esnafın, çiftçinin, emeklinin reel gelirlerini, yaşam standartlarını düşüren bir durumla karşı karşıya kalınmaktadır. Türkiye’de dolaylı vergilerin toplam vergiler içerisindeki oranı yüzde 65-70 bandında salınmaktadır ve OECD ülkelerinde bu oran bildiğimiz gibi aşağı yukarı 30-35 bandında dolaşmaktadır. Herkesin bildiği çok açık bir şey var ki o da yüksek dolaylı vergiler yurttaşın belini büküyor. Türkiye’de son yıllarda vergi payları içerisinde dolaylı vergilerin payı sürekli olarak artmıştır. Son zamanlarda kurumlar vergisi toplam vergi gelirleri içerisindeki ağırlığını kaybederken KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerin vergi gelirleri toplamı içerisindeki payı artmayı sürdürmüştür. Bu durum, düşük gelirli grupların aleyhine sonuçlar doğurmaktadır, bunu da hep beraber izliyoruz, görüyoruz. Dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payının yüksek olması vergilendirmede adalet ilkesinin sözde kaldığını gösteren bir adımdır esas itibarıyla. Vergi dilimi uygulaması emekçilerin üzerindeki vergi yükünü çok daha fazla ağırlaştırmaktadır. Bu yılın başında ilk vergi dilimi 110 bin lira olarak belirlenmiştir, asgari ücretin 6,4 katı olan düşük tutar nedeniyle milyonlarca emekçi altı aydan önce ikinci vergi dilimine girmiştir bile. Yıllardır sermayedarlardan, patronlardan vergi toplanmaz ve teşvikler yağdırılırken işçilerin, emekçilerin kısa sürede bir üst vergi dilimine girmesi tuhaf karşılanmamaktadır. Vergi dilimleri bu hayat pahalılığında ve yüksek enflasyon koşullarında aynı oranda artırılmamıştır, bilinçli olarak düşük bırakılmıştır. Böylelikle, emekçilerden daha fazla gelir vergisi alınmasının yolu açılmıştır. Emekçilerin vergi yükünü haksız bir şekilde artıran vergi dilimleri değiştirilerek yükseltilmelidir ama bu vergi paketinde böyle bir adım yoktur. Yani emekçilerin lehine yeniden düzenlenen bir madde bu vergi paketinde yer almamıştır.

Sayın vekiller, kayıt dışı gelirler uzun zamandır çok büyük sorundur, hep tartışılmaktadır. Türkiye ekonomisinin yaklaşık yüzde 30’unun kayıt dışılıktan oluştuğu tahmin edilmektedir, yaklaşık. Şimdi, bugünkü ekonomik büyüklükle hesaplandığında yaklaşık 300 milyar dolarlık bir büyüklüğe tekabül etmektedir bu kayıt dışı ekonomi. Özellikle büyük sermayenin rant alanı olarak işlev gören bu büyüklükteki bir alan vergi dışında kalmaktadır. Bu alandan elde edilebilecek olası vergi gelirinin en az 30 milyar dolar civarında olduğu hesaplanmaktadır, tahminler bu doğrultudadır. “Kayıt dışılıkla mücadele” adı altında bu iktidarın yaptıkları nedense bu alana hiç uğramamaktadır ve kayıt dışılıkla mücadele sadece küçük esnafın pos cihazlarına dayandırılarak çözülmeye çalışılmaktadır. Vergi gider bildiriminden yola çıkılarak vergilendirilmemiş, kayıt dışı kalmış gelirleri yakalayıp vergilendirmeye yarayacak olan inceleme ve vergilendirme yetkisi bu pakette yoktur. Böylece kayıt dışı ekonomiyi kayda alma olanağı da tamamen dışlanmıştır. Türkiye son yıllarda bu tür kayıt dışı servetlerin, gelirlerin inanılmaz boyutlara ulaştığı bir ülke konumuna gelmiştir maalesef ve bu tür kayıt dışı servetlerin, kayıt dışı gelirlerin sahipleri aynı zamanda siyaseti de finanse edenler arasında yer almaktadır. Bu nedenle iktidar bu alana dokunmaktan özellikle kaçınmaktadır, çok açık bir şekilde bundan kaynaklıdır. Servet bildirim ve gider bildirimi olsa, bir defaya mahsus olarak beyan alınıp ortaya çıkacak farklardan vergi alınsa bu yılın bütçe açığı kapanır ve gelecek yıllar da kurtarılır ama iktidarın böyle bir siyasi cesareti kesinlikle yoktur. Kayıt dışı ekonomiyi kayda almak, vergi dışı servet ve gelirleri vergilendirmek için en ufak bir adım atılmamaktadır.

Bildiğiniz gibi, vergi harcaması kalemi vardır bütçede ve çoğu sermaye kesiminden olmak üzere toplanmasından vazgeçilen yani peşkeş çekilen vergiler ki bütçede “vergi harcaması” olarak kaydedilen bu vergi muafiyetleri 2024 yılında 2 trilyon 200 milyar tutarındadır. Bunun yaklaşık 1,6 trilyonluk kısmı sermayedardan toplanmayacak vergiler ve teşviklerdir. Toplanmasından vazgeçilen bu vergiler, 2024 yılında toplanması hedeflenen vergilerin yaklaşık yüzde 30’una yaklaşmaktadır. Bütçe açığı 2,6 trilyon,

sadece sermayedardan toplanması vazgeçilen bu 1,6 trilyonluk vergi alınsa bütçe açığı 1 trilyon liraya kadar düşmektedir ama bu da yapılmamaktadır.

KÖİ projeleri: Şimdi, bu kanun teklifiyle yap-işlet-devret modeli çerçevesinde, kamu-özel iş birliği modeli kapsamında bulunan şirketlerin kurumlar vergisinin yüzde 25'ten yüzde 30'a çıkarılması öngörülüyor. Bunun çok büyük bir getiri sağladığını düşünmeyin sakın, şaka gibi bir adım bu aslında baktığımızda. Neden? Bu düzenlemeyle milyar dolarlık kazanç garantileri verilen firmalardan alınması öngörülen vergi sadece ve sadece 500 milyon lira tutarındadır. Şaka burada bitiyor, 500 milyon lira tutarında yani açık ortada, alınması gerekenler ortada ama bu yapılmıyor.

Gelir İdaresi Başkanlığının raporunda -o sızdırılmış olan diye ifade edilen raporda- 44 kamu-özel iş birliği işletmesi olduğu ve bunların 37'sinin matrah beyan etmediği, dolayısıyla, bu 37 şirketin tek kuruluş vergi vermedikleri ve zarar beyan ettikleri bilgisi kamuoyuna yansımıştır. Buralara el atıyor mu iktidar? Hayır, buralara da el atmıyor.

Peki -Komisyonda da tartıştık- borsa kazançlarından bir vergilendirme söz konusu mu? Hayır, öyle bir şey söz konusu değil. Kripto varlık yasası çıktı, Kripto varlık yasasında bir vergilendirme yoktu "Bu yapılacak." dendi, geldi mi bu, Komisyona? Gelmedi. Bugünkü pakette var mı kripto varlıkların vergilendirilmesi? Yok. Çok büyük haksız kazançlar elde edilmeyecek mi? Edilecek ama o konuda da iktidar bir adım atmıyor, aynı kur korumalı mevduatın vergilendirilmemiş olması ve büyük haksız kazançların yaratılmış olması gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Oluç, lütfen tamamlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) - Bu açıdan baktığımızda bu pakete, görüldüğü gibi pakette olanlar değil olmayanlardır esas konuşulması gereken ve olmayanlar esas itibarıyla eğer değerlendiriliyor olsaydı, eğer iktidarın böyle bir siyasi cesareti olsaydı o zaman başka bir paketle karşı karşıya kalınırdı ve başka adımlar konuşulurdu. Peki, ne var bu pakette? Ne var bu pakette? Bunların hiçbirisi yok, sermayenin vergilendirilmesi yok, haksız kazancın vergilendirilmesi yok; emeklilerin maaşlarının 10 bin liradan 12.500 liraya çıkarılması var. Utanç verici bir durum, gerçekten utanç verici durum ve inanıyorum ki AK PARTİ'li vekillerin birçoğu için de utanç verici bir durum bu. Emeklilerin maaşlarının 2.500 lira artırılmasının büyük bir başarı olarak bu topluma anlatılmasının hakikaten savunulabilir hiçbir yanı yoktur ve bu ayıbı da AKP-MHP iktidarı birlikte işlemiştir.

Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Oluç, teşekkür ediyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci söz, Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'a ait.

Sayın Bozdağ, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli Genel Kurul; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, baştan bir tespit yapalım: Bu ülkenin 61 bin dolar milyoneri, 30 da dolar milyarderi bulunmakta ve ülkenin en zengin yüzde 1'i millî gelirin, servetin yüzde 37'sine sahip. Bu ülkenin en fakir yüzde 20'si dediğimiz grubun başını asgari ücretliler ve emekliler çekiyor ve toplam tüketim içindeki payları yüzde 8 yani enflasyona etkileri önemsenemeyecek kadar az çünkü bu ülkede asgari ücretliler, emekliler tüketmiyorlar, tüketemiyorlar, olsa olsa tükeniyorlar. Bu ülkenin en zengin yüzde 20'si yüzde 40 oranında tüketime sahip. Merkez Bankası Başkanı ve Sayın Hazine Bakanı, eğer enflasyonist bir popülasyon arıyorsanız bu en zengin yüzde 20'lik gruba bakmanızı öneriyoruz.

Vergi Denetim Kurulu (VDK) daha yeni bir açıklama yaptı. İlk etapta yapılan denetimlerde 800 kişinin aylık 5 milyon üzerinde harcama yaptığını ama hiç gelir beyan etmediğini ve vergi mükellefi olmadığını tespit etti; bunlar lüks araçlara biniyor ve lüks tüketimde bulunuyorlar. Oysaki nereden buldun yasası bu vergi düzenlemesinin kayıt dışıyla mücadelede en önemli ve temel konularından biri olması gerekirken bu pakette yer almıyor. Gelir adaletsizliği bir yana, kazananın nasıl kazandığının sorgulanmadığı ve üstüne vergi bile vermediği bir düzen bu düzen. Aslında bunun en çarpıcı örneğini hazine garantili kamu-özel iş birliği projelerinde gördük; 44 şirketin 37'si kâr göstermiyor, matrah beyan etmiyor, vergi vermiyor ama bunların genel bütçeden payları gayet güzel, peşin peşin ayrılmış durumda. Bu işletmelere tam 162 milyar lira "kira ücreti ve geçiş ücreti" adı altında garanti ödemesi yapılacak. Bu koca kara deliğin bütçeye yükü göz ardı edilirken diğer yanda zar zor bile geçinemeyen ama vergi alınmadığı için devlete yük olarak görünen ve zam yapılmayan asgari ücretli var, milyonlarca emekli ve ortalama asgari ücret düzeyinde bir gelirle geçimini sağlamak zorunda kalan yurttaş var ve tüm bu insanların açık sınırının altında bir ücretle geçinmeleri bekleniyor.

Bakın, bu vergi paketiyle en düşük emekli maaşı 10 bin liradan 12.500 liraya yükseltiliyor. Daha Komisyon görüşmeleri sırasında iktidar vekilleri emekliler açısından ortaya konulan bu düzenlemenin yeterli olmadığını bildiklerini, bütçe imkânları çerçevesinde böyle bir düzenleme yaptıklarını itiraf ettiler. Yani göz göre göre ekonomik daralmanın faturası milyonlarca emekliye kesilerek emeklileri açlığa ve yoksulluğa mahkûm etmeye devam ediyorlar.

Defalarca söyledik, buradaki mesele, bütçe imkânlarından çok, bütçedeki sınıfsal tercihlerinizdir. İktidarınız boyunca gayrisafi yurt içi hasıladan emeğin payı ile sermayenin payı arasındaki fark gittikçe açılmıştır. Türkiye'deki en yoksul yüzde 20 ile en zengin yüzde 20 arasındaki gelir dağılımı farkı da gittikçe açılmaktadır. Emekliler yirmi yıl önce en düşük; asgari ücretin yaklaşık yüzde 40'ı üzerinde bir aylık alırken şu anda asgari ücretin sadece yüzde 60'ına denk gelen bir maaşa mecbur bırakılmışlardır. Ömürlerinin en verimli zamanlarını çalışarak geçirmiş olan yurttaşların emekliliklerini huzur ve refah içinde geçirmelerini sağlamak iktidarın en temel görevidir.

Bir kez daha belirtelim ki emekliler iktidarınızdan kıyak beklemiyorlar, emeklilerin bahşiş veya harçlık talebi de yok. Emekliler yıllarca döktükleri alın terinin karşılığını istiyorlar. Hayat pahalılığının her geçen gün de arttığı ve enflasyonun resmî rakamlara göre yaklaşık yüzde 75, bağımsız araştırmacılara göreyse yüzde 120'lere vardığı bir ortamda bu ücretle geçinmek ve insanca yaşamak imkânsız ve bu dayatma kabul edilemez. Biz DEM PARTİ olarak en düşük emekli maaşının yoksulluk sınırının yarısına eşitlenmesi gerektiğini savunuyoruz. Bu ücret Temmuz 2024 itibarıyla yaklaşık 32 bin liradır. Bu ücret de geçim koşulları gözeticilerle yılda 2 defa artırılmalıdır.

Sayın iktidar, emekçiye hak ettiği ücreti vermiyorsunuz, vermediğiniz gibi daha fazla almayı da sürdürüyorsunuz. Bu pakette gelir vergisi tarifesine dair de bir düzenleme yok. Düşük tutulan vergi dilimi nedeniyle emekçiler gelirlerinin büyük bir kısmını vergi olarak vermek zorunda kalıyor. Zaten reel geliri olduğu için yani alım gücü düşük olduğu için geçim sıkıntısı yaşayan milyonlarca memur, emekçi, işçi tam bir sefalet aylığıyla baş başa kalıyor. Vergi dilimini düşük tutmanız işçinin, emekçinin ücretine göz diktiğinizin kanıtıdır. Bu ekonomik kötü gidişin sorumlusu onlar değiller. Bu vergi dilimi düzenlemesi adil değildir.

Türkiye'de toplam vergilerin yüzde 65-70'i dolaylı vergilerden, yüzde 30-35'i dolaysız vergilerden oluşmaktayken Avrupa Birliği ve OECD ülkelerinde bu oranlar tam tersidir. Türkiye'deki dolaysız vergilerin önemli bir bölümü de yine bordro mekanizması üzerinden peşin peşin alınmaktadır ve emekçilerin sırtındadır. Bu getirmiş olduğunuz düzenlemede de verginin yine tabana yayılmadığını, dolaylı vergiler, istisna ve muafiyetler ve yine kayıt dışıyla eskinin devam ettiğini, değişen bir şey olmadığını görüyoruz.

Bu tercihin sınıfsal bir karakteri olduğu apaçık ortada. Görüldüğü gibi, bütçe yapılırken de sermaye sınıfı kollanıyor, vergi alınırken de yine sermaye sınıfı kollanıyor. İktidarınız halkın değil, sermaye sınıfının emrindedir. Hakikatte zenginliği yaratan işçidir, emekçidir. Toplumun ürettiği bu zenginliğin süregelen bir biçimde sermaye sınıfına akıtılması da iktidarınızın hakikatidir. Bu vergi paketinde olacağını ifade ettiğiniz çok kazananan çok vergi alınacağı iddiası da toplumsal bir beklentiye dönüşmediği gibi pakette de görüldüğü üzere lafta kalmıştır. Servet vergisi ise mevzu bahis bile edilmemiştir, yanına bile yaklaşılmamıştır. Kötü ekonomi politikanızla servet sahibinden ancak borç alıyorsunuz ve faizini de yine işçinin, emekçinin vergisiyle ödüyorsunuz. Bu yıl sadece 1,2 trilyon lira alınan borçlara karşılık olarak faiz ödemesi gerçekleşecek. Bu durum ülke kaynaklarının sermayeye transferi değil de nedir? Tasarruf paketiyle 120 milyar, bu vergi paketiyle ise yaklaşık 150 milyar lira kaynak beklenmektedir. Bu yılki bütçede öngörülen bütçe açığı ise 2,7 trilyon lira. Öngörülenden daha fazla bütçe açığı söz konusuysen sermaye üzerindeki vergi yükü artırılmadan, servetten vergi alınmadan, emek yanlısı bir tutum ortaya konulmadan bu paketlerle çözüm üretilmesi mümkün değildir. Her şey bir yana, bu yıl 2,2 trilyon lira vergiden vazgeçilecekken 150 milyar liralık bir kaynak için düzenleme yapılıyor olması “-mış” gibi yapmak değil de nedir? Bu düzenlemede silinen vergi borçları yok; istisnalar, teşvikler ve muafiyetler gündeme alınmamıştır. Sayın vekiller, bu ülke emekçileri uzun saatler ve de emek yoğun çalışmak zorunda kalıyorlar. Verimlilik artıyor, üretim artıyor, patronlar kârını artırıyor ama emekçinin emeğinin karşılığı verilmiyor; kamusal hizmetlerden eşit, ücretsiz, nitelikli olarak faydalanılmıyor. Üstüne üstlük, ekonomik darlığın, enflasyonun müsebbibi olarak görülüyorlar ve yine, düşük tutulan vergi dilimleri ve yüksek vergi oranları ve dolaylı vergileriyle tüm bu kötü gidişatın faturasını işçiler, emekçiler, ödüyor.

Türkiye işçileri, emekçileri OECD ortalamasında bir üretkenliğe sahip iken yani gayet iyi çalışan ve emeğini esirgemeyen bir durumda iken OECD içerisinde en düşük 5’inci asgari ücreti alıyor. Oysaki en az OECD ortalaması kadar bir asgari ücret alması gerekmez mi? Ama maalesef bu ülke yurttaşının emeği, iktidarınız tarafından kıymetsiz görüldüğü gibi, toplum bir de enflasyon baskısı altında iyice eziliyor ve yoksullaşıyor. Bu yoksulluk işçiye, emekçiye pay edilmiş durumda. Öyle ki ülkedeki toplam ücretlilerin yarısı asgari ücret düzeyinde ücret alıyor ve asgari ücret ortalama ücrete dönüşmüş durumda. Bakın, TÜİK yüzde 71,6 enflasyon açıklıyor, gerçeği yansıtmamasına rağmen bu bile çok yüksek bir oran ve karşısında reel ücretler korunamazken, alım gücü düşerken konu, TÜİK’in yalancılığından, enflasyonun bu hâliyle bile ne kadar yüksek olduğuna bir türlü gelemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bozdağ, lütfen tamamlayın.

HEVAL BOZDAĞ (Devamlı) – Tamamlıyorum Başkan.

Buradan halkımıza sesleniyoruz: Ülkemizin de içinde bulunduğu bu neoliberal kapitalist dünya düzeninde geniş toplum kesimlerinin, işçilerin, emekçilerin, köylünün, esnafın payına düşen bir şey yok. Ulus devletler, egemen sermaye sınıfı bu sömürü düzenini devam ettirmek için hiçbir şey yapmazsa savaş çıkarır, halkları birbirine düşürür, yine ekmeğimizi elimizden alır. Kurtuluş ancak özgür, demokratik bir toplum düzeniyle, işçinin, emekçinin iktidarıyla mümkündür; adil bir üretim ve bölüşüm ancak böyle sağlanabilir. Merkezîyetçi otoriteden kurtulmuş, doğayı gözeten, özerk, yerel ekonomiler, dayanışma ekonomileri, komün meclis ve kooperatiflerle ancak bu piyasacı kâr maksimizasyonuna dayanan sömürü düzeninin karşısında alternatif, onurlu bir yaşam sürdürülebilir.

Saygılarımla. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bozdağ, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli’ye ait.

Sayın Türeli, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergi kanun teklifi olarak görüşmeye başladığımız ancak Komisyona son dakikada gelen 2 yeni madde ihdasıyla torba kanun formatına çevrilen kanun teklifinin tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisinin görüşlerini belirtmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifi Komisyona 53 madde olarak geldi, 1 madde çıkarıldı, 2 madde eklendi; şu anda 54 madde oldu ama ilginç olan, kanun teklifi, torba kanuna dönüştü. Ben sonunda bir kanunu da torba kanun değil kendi bütünlüğü içinde konuşacağız diye sevinirken, ümitlenirken, bu ümidimiz başka bir bahara kaldı, gene bir torba kanun görüşmesi içindeyiz.

Diğer taraftan Anayasa’ya aykırılıklar bu torba kanuna damgasını vurdu. Hem yeni getirilen 2 madde hem de aynı zamanda 5 madde, daha önce Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilmiş hükümlerin yeniden Türkiye Büyük Millet Meclisine getirilmesidir, bunu kabul etmiyoruz. Bu şekildeki bir çalışma yöntemi son derece yanlıştır, Anayasa Mahkemesi kararlarının hiçe sayılmasıdır ve özellikle son dakikada getirilen 2 madde Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma yöntemlerine ve teamüllerine aykırıdır.

Bu 2 maddenin 1’i emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olan kişilerin Kızılayda görev yapacaklarsa aylıklarını almaya devam edebileceklerini düzenliyor. Buna ilişkin bir düzenleme sadece Kızılay değil, Kızılay gibi benzer Yeşilay, Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı gibi vakıflar için de getirilmişti ama Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti ve iptal tarihi kaç biliyor musunuz değerli milletvekilleri? 14 Haziran 2024 tarihinde Resmî Gazete’de iptal yayımlandı yani bir ay oldu ve bir ay sonra siz bu Kızılayı yeniden tekrar önümüze getiriyorsunuz.

Diğer madde de sendikalarda hizmet kolundaki örgütlenme düzeyi ile toplu sözleşme ikramiyesi arasında ilişki kuruluyor ve orada bir yüzde 2 barajı getirilmişti. Gene Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti. Şimdi de yüzde 1 barajı getiriliyor ve doğal olarak bu yüzde 1 barajının üstünde kalan sendikal örgütlenmeler ile altındakiler arasında ciddi bir ücret farkı görüşülüyor.

Gene aynı şekilde Anayasa Mahkemesi kararı var 5 Mart 2024 tarihli. El insaf arkadaşlar, daha bu yıl içinde 2 tane Anayasa Mahkemesi kararı var ve siz Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kararları, düzenlemeyi yeniden getiriyorsunuz. Hâlbuki, Anayasa’nın 153’üncü maddesi çok açık, Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organlarını bağladığı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, Komisyona son dakikada getirilen bu 2 madde, özellikle bu 2 madde kanun teklifinden çıkarılmalıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Burada, tabii, vergiyle ilgili düzenlemeleri konuşuyoruz. Şunu biliyoruz: Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde -bu sistem tam bir başkanlık sistemi değil ama- kanun teklifleri teklif olarak geliyor ve teklifleri milletvekilleri imzalıyor; tabii, eskiden tasarı da vardı, eski yöntemde, parlamenter sistemde. Fakat şunu biliyoruz: Bu kanun tekliflerini hazırlayanlar milletvekilleri değil, bürokrasi ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları hazırlıyor.

Şimdi, burada bir vergi teklifi görüşüyoruz; temel anlamda, maddelerinin büyük bir çoğunluğu vergiyle ilgili. Sonuç itibarıyla bunun sorumlusu kim? Bunu hazırlayan, bunun sorumlusu, bir anlamda sahibi Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek. Ama Mehmet Şimşek her ne hikmetse görüşmelere katılmadı. Ama Sayın Şimşek, meslek odalarıyla görüşüyor, işveren örgütleriyle görüşüyor, yurt dışına gidip yatırımcılarla görüşüyor; vergi kanunları üzerine, vergi düzenlemeleri üzerine her gün konuşmalar yapıyor, sosyal medyada mesajlar paylaşıyor ama Sayın Şimşek, Plan ve Bütçe Komisyonunda vergi kanun teklifi görüşülürken gelmiyor. Tabii, Meclis İhtüzüğü, istedikleri takdirde bakanların Meclisteki, Komisyonlardaki çalışmalarına katılabileceklerini hükme bağlamış; TBMM İhtüzüğü’nün 29, 30 ve 31’inci maddeleri bunu düzenliyor ama ısrarla bizim, muhalefetin, Hazine ve Maliye Bakanının katılmasını

istememize rağmen Hazine ve Maliye Bakanı bu toplantılara katılmadı. Hâlbuki siyasetçilerin de hem siyaset alanında hem ekonomi alanında iletişim stratejileri son derece önemlidir. Hazine ve Maliye Bakanı oraya gelmiş olsaydı hem bu kanun teklifini sahiplenirdi hem de iletişim stratejisinin bir ayağı olurdu burada ama ne yazık ki, dediğim gibi, kendisi bana göre ciddi bir fırsat kaçırmıştır. Tabii -biraz sonra maddelerde de bahsedeceğim- ortaya çıkan vergi kanununu savunmak istememiştir.

Şimdi, son iki ayda -diğer, benden önceki konuşmacı arkadaşlarım da söyledi- Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının hazırladığı 104 sayfalık bir metin elden ele dolaştı, kamuoyunda tartışıldı fakat çok ilginçtir, önümüze gelen bu kanun teklifinde bu 104 sayfalık metnin sadece yaklaşık üçte 1'i var, üçte 2'si yok.

Şimdi, burada iki soru sormak istiyorum. Bir: Bu metin neden kamuoyuna sızdırıldı? Çünkü burada şunu görüyoruz: Aslında bu Gelir İdaresi Başkanlığının bir hizmet içi çalışmasıydı ama sızdırıldı. Bu konuları kamuoyunda tartışmak için mi sızdırıldı, yoksa bir biçimde Hükûmet içinde bu vergiyle ilgili düzenlemelerle ilgili görüş ayrılıkları mı var, bunu bilmek isteriz.

İkinci olarak, bu metindeki vergi düzenlemelerinin büyük bir kısmı burada yok, çok az bir kısmı geldi. Hâlbuki bazı düzenlemelere biz muhalefet olarak yapıcı bir muhalefet anlayışımız çerçevesinde destek olurduk ama dediğim gibi gelmedi. Sonuç itibarıyla ortaya çıkan torba kanun teklifi, bu, bizim tasarruf kanun teklifinde de söylediğimiz gibi “Dağ fare doğurdu.” tanımıyla çok iyi bir biçimde belirlenebilir, betimlenebilir.

Şimdi, konuya makro açıdan yaklaşırsak iktisat literatüründe ikiz açık hipotezi var. Buna göre bütçe açıkları, daha geniş anlamda kamu açıkları dış açık yani cari işlemler açığı doğuruyor. Bu hipotez Türkiye açısından da doğru. Bu yüksek kamu açıkları, cari işlemler açığı ama Türkiye ekonomisinin kalkınma potansiyelini olumsuz etkiliyor ve ekonominin büyüme hızını aşağı doğru çekiyor ve bunun sonucunda kamu kesimi dengeleri sürdürülemez bir noktaya ulaşıyor. Hem ciddi bir vergi reformunun yapılmaması neticesinde gelirlerinin artırılabilmesi hem de kamuda tasarruf yapılarak kamu harcamalarının azaltılamaması neticesinde borçlanmaya dayalı bir ekonomik modelin sürdürüldüğünü görüyoruz. Bu çerçevede de dış finansmana ve sıcak paraya dayalı bir borçlanma modeli bir taraftan faizleri yükseltirken bir taraftan Türkiye'nin iç ve dış borçların kar topu gibi büyütüyor. AKP'nin yirmi iki yıllık iktidarında vergi sistemindeki sorunları çözecek bir politika seti ne yazık ki ortaya konulamamıştır. Beş yıllık kalkınma planlarında, orta vadeli programlarda ve yıllık programlarda defalarca zikredilmesine rağmen ortada baktığımız zaman bir vergi reformu, vergi düzenlemesi ne yazık ki yoktur.

Türkiye'nin vergi sistemindeki sorunları özetlemek isterim öncelikle. Bunun birincisi, vergi sisteminde bir bütünsellik ve uyum bulunmamaktadır. Birbiriyle çelişen amaçlar ve araçlar vergi sistemini aşındırmaktadır. Özellikle torba kanunlarla getirilen düzenlemeler, istisna ve muafiyetler vergi sisteminin bütünlüğünü zedelemektedir.

İkinci bir husus, son derece karmaşık bir vergi sistemi vardır. Mükellefin de büyük ölçüde anlayamadığı genelgeler ve muktezalar yoluyla vergi uygulamasının yönlendirildiği bir yapıyla sağlıklı bir vergi sistemi kurmak mümkün değildir. Diğer taraftan, genelgeler ve muktezalar yoluyla yapılan vergi uygulamaları yetki aşımı nedeniyle yargıya intikal etmektedir ve şu anda idare mahkemelerinde, Danıştayda ve Anayasa Mahkemesinde bu konuda verilmiş kararlar vardır. Verginin tabana yayılmadığı ve çok yüksek bir kayıt dışılık oranının varlığını sürdürdüğü bir yapı vardır. Vergi yükünün dağılımının adil olmaması en önemli problemlerden biridir. Oysa Anayasa'mızın 73'üncü maddesi çok açıktır, ödeme gücü ilkesini belirlemiştir, buna göre der ki: “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.” Bununla birlikte bizim vergi sistemimiz ödeme gücü ilkesinden uzaktır.

Türkiye’deki vergi yapısı dolaylı vergilere dayalıdır. Harcamalar üzerinden alınan ÖTV, KDV gibi vergiler toplamın yüzde 65’i iken gelir ve servet üzerinden alınan dolaysız vergiler sadece yüzde 35’tir. Bazı yıllarda dolaylı vergilerin yüzde 68, yüzde 70’lere kadar çıktığını görüyoruz. Gelir ve servet unsurları üzerinden alınan dolaysız vergilerin de yüzde 87’si stopaj usulüyle kaynaktan kesilen, çalışanlardan kesilen vergilerdir, beyanname usulüyle alınan vergiler sadece yüzde 13’tür; bu da aslında Türkiye’deki servetten bir verginin alınmadığının, sermaye kesimi üzerindeki verginin çok düşük olduğunun en tipik göstergesidir. Vergi harcamaları, diğer bir ifadeyle istisna, muafiyet ve indirimler nedeniyle vazgeçilen vergilerin tutarı çok yüksek seviyelere ulaşmıştır. Bakın, 2023 yılında, değerli arkadaşlar, bütçe açığı 1 trilyon 375 milyarken vazgeçilen vergiler 1 trilyon 477 milyar liradır yani bu vergi harcamaları, istisna, muafiyetler olmasa Türkiye’de bütçe fazla verecektir. 2024 yılında da bütçe açığı 2,6 trilyon olarak öngörülmüş, vergi harcamasının ise 2,2 trilyon olması gene aynı şekilde öngörülmüş ve beklenmektedir. Ve çok ilginç olan, zaman içinde vergi harcamalarının artmasıdır AKP iktidarları döneminde. 2006 yılında gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1’ini oluşturan vergi harcamaları 2019 yılında yüzde 4’e çıkmış, 2024’ten itibaren de yüzde 5’in üzerindedir.

Şimdi, önümüze gelen bu kanun teklifiyle ilgili baktım değerli arkadaşlar, bu sene -rakamı tekrar vurgulamak istiyorum- 2,2 trilyon vergi harcaması var, vazgeçilen vergi. Bu gelen kanun teklifinde vergi harcaması ne kadar biliyor musunuz? Sadece 11,3 milyar, kaldırılan istisna sadece 11,3 milyar lira yani binde 5 oranına tekabül ediyor. Hep “Vergi harcamaları etkinlik açısından gözden geçirilecek, daraltılacak.” diye söylüyordunuz. “Dağ fare doğurdu.” diye bunun için söylüyoruz, ne yazık ki ortada ciddi hiçbir yapı, hiçbir şey yok.

AKP iktidarları döneminde vergi afları yaygınlaşmıştır. Bakın, bir kıyaslama yapmak istiyorum: 1923-2002 arasında, seksen yılda Türkiye’de 26 adet af kanunu çıkarılırken AKP iktidarları döneminde 14 adet af kanunu çıkarılmış; 14 adet, neredeyse bir buçuk yılda bir af kanunu çıkarılmıştır. Böyle bir ortamda sağlıklı işleyecek bir vergi sistemi kurmak ve mükellefin vergilerini düzenli ödemesini sağlamak mümkün değildir.

Gelir vergisi dilimleri daraltılmış ve bu çerçevede artan oranlılık olma özelliğini kaybetmiştir. AKP iktidarları döneminde vergi dilimlerinin yeniden değerlendirilme oranı kadar artırılması gerekirken önce Bakanlar Kurulu kararlarıyla, sonra Cumhurbaşkanı kararıyla düşük belirlenmiştir. O yüzden, Türkiye’de çalışanlar yaklaşık mart ayında, nisan ayında bir üst vergi dilimine, ilerleyen aylarda da gene onun bir üstündeki vergi dilimine girmektedir; bu da ücretliler üzerindeki vergi baskısının inanılmaz bir boyutta olduğunu bize gösteriyor. Beyanname vermeyen ücretlilerin sağlık ve eğitim giderlerinin matrahtan indiriminin sağlanmaması önemli bir konudur, bu konuda ciddi bir ayırım oluşmuştur beyanname veren ücretliler ile vermeyenler arasında fakat bu gelen kanun teklifinde gene buna ilişkin hiçbir düzenleme yok. Vergi sisteminin ekonomik büyüme ve istihdamla ilişkisi son derece zayıftır. Üretim ve ihracatta sektörel ve bölgesel teşvik ve desteklerin vergi-istihdam ilişkisi, etkinlik analizleri yapılmamaktadır. Kentsel rantlar konusu vergi sisteminde ve vergi uygulamalarında yer almamaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün görüştüğümüz vergi kanun teklifi bir vergi reformu niteliğinde olmayan bir pakettir, bütüncül bir ekonomik programın parçası değildir. Bu kanun teklifiyle vergi sistemindeki hiçbir sorun, hiçbir aksaklık çözülmemiştir ve vergi adaleti sağlanmamıştır. Öncelikle şunu belirtmek isterim ki bir vergi reformunun başarılı olması için vergi reformunun böyle kısım kısım değil, bir bütün olarak yapılması ve vergi reformunun bir ekonomik programın asli parçası olması gerekir ama ne yazık ki yok. Biraz önce de söylediğim gibi, 104 sayfalık metindeki var olan diğer düzenlemelerin neden önümüze gelmediğini anlamış değiliz. Diğer taraftan da vergi yükü vatandaşlar arasında adil bir biçimde bölüşülmeli yani vergi adaleti sağlanmalıdır. Bu çerçevede, vergi reformu konusunda yapılması gerekenleri ama bu

kanun teklifinde olmayan hususları belirtmek istiyorum. Bir, vergi sistemi daha basit ve anlaşılır bir yapıya kavuşturulmalıdır. Vergi tabanı genişletilmeli ve bu çerçevede kayıt dışılık oranı azaltılmalıdır. Doğrudan vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payı artırılmalıdır. Vergi harcamaları etkinlik açısından gözden geçirilmeli ve azaltılmalıdır. Vergide af ve varlık barışı gibi uygulamalara son verilmelidir. Gelir vergisi dilimleri genişletilmeli ve alt dilimdeki vergi oranı yüzde 15'ten yüzde 10'a indirilmelidir. Beyanname vermeyen ücretlilerin, sağlık ve eğitim giderlerinin matrahtan indirimi sağlanmalıdır. Vergi sisteminin ekonomik büyüme ve istihdamla ilişkisi güçlendirilmelidir. Bu konuda etki değerlendirme raporu hazırlanmalı ve bu kapsamda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Çiftçinin tarımsal amaçla kullandığı mazottan ÖTV alınmamalıdır. Bu, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim en çok üzerinde durduğumuz hususlardan biridir; hem tarımsal üretimin artırılması hem de tarım kesiminde gelir seviyesinin yükseltilmesi için bu zorunludur. Büyük meblağda menkul kıymet geliri elde edenler beyanname usulüyle vergilendirilmelidir. Vergi sistemi yeşil dönüşümü destekleyecek bir çerçeveye kavuşturulmalıdır. Ve son olarak kentsel rantlar vergilendirilmelidir. Ne yazık ki bu hususların hiçbirini bu önümüze gelen kanun teklifinde yok, oysa, böyle olmasını beklerdik. Gerçekten bu konularda da bir düzenleme gelmiş olsaydı yapıcı bir muhalefet anlayışı içinde bunu desteklerdik ama ne yazık ki böyle bir şey yok.

Diğer taraftan, kanun teklifinde emeklilerle ilgili yapılan düzenlemeler var, son derece yetersizdir.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye'de bölüşüm ilişkileri cumhuriyet tarihinde hiç görülmemiş ölçüde bozulmuştur. Yirmi iki yıllık AKP iktidarında zenginin daha zengin olduğu, yoksulun daha yoksul olduğu bir sistem yaratılmıştır. Oysa sosyal devletin görevi işçilere, memurlara, emeklilere, çiftçiye, esnafa, yoksullara yönelik politikaları yine onların sesine kulak vererek yaşama geçirmektir. Açlık sınırının 19 bin lirayı, yoksulluk sınırının ise 65 bin lirayı geçtiği, manipüle edilmiş TÜİK verilerine göre bile enflasyonun yüzde 71,6 olduğu ve memurun, işçinin, çiftçinin, küçük esnafın, tüm dar gelirlerinin durumlarının gittikçe kötüleştiği bir ortamda kamuoyunda oluşan tepkiler nedeniyle en düşük emekli maaşının 10 bin liradan 12.500 liraya yükseltilmesi son derece yetersizdir. Bu artışın bütçeye maliyeti 33,2 milyar liradır yani yapılabilecek bir düzenleme ne yazık ki yapılmamıştır. 2002'de en düşük emekli aylığı asgari ücretin yaklaşık 1,38 katı iken 2024 yılında bu oran 0,59'a gerilemiştir, şimdi 12.500 lira olduğu için belki bu 0,74 olacak ama son derece bozuktur.

Diğer taraftan, emeklinin tek sorunu bu değildir, emeklilerin ciddi sorunları vardır. Örneğin, emeklilerin kök aylıkları değişmemektedir. Emekli intibak düzenlemesi beklemektedir; 2000 öncesi, 2000-2008 arası ve 2008 sonrası emekli olanlar arasında ciddi maaş farkları vardır. Refah payı emekliye verilmemektedir. Zaman içinde düşürülen aylık bağlama oranlarının ve güncelleme katsayılarının yeniden artırılmasına yönelik herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Değerli milletvekilleri, emekli bunları bekliyor. Emekli bu konuda bundan sonrasında -sadece böyle bir seferlik, altı ayda bir para vererek değil- yaşamını insan gibi yaşayabileceği, yıllarca prim ödemiş olan insanların bundan sonra hayatlarını iyi bir biçimde geçirebileceği bir düzenlemeyi beklemektedir. Oysa iktidar sistemi düzeltmek yerine emekli aylıklarında dipte bir eşitlik sağlamayı hedeflemektedir. Nasıl ortalama ücret ile asgari ücret birbirine yakınsadıysa, âdeta üst üste geldiyse burada da biraz fazla aylık alan emekliler de gene dipte, sefalet aylığında eşitlenmiş olacaktır. Teklifin Komisyonda görüşülmesi sırasında grubumuzca verilen ve en düşük emekli aylığının asgari ücrete eşitlenmesini belirten önergemiz ne yazık ki iktidar grubunun oylarıyla reddedilmiştir. Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi, sosyal devlet ilkesi doğrultusunda, yıllarca primini düzenli bir biçimde ödeyen emeklilerimize anayasal hakları olan sosyal güvenlik hakkı çerçevesinde insanca yaşayabilmelerine olanak sağlayan bir emekli aylığına hak kazanabilmeleri için gerekli düzenlemeleri yapmaktır fakat ne yazık ki buna ilişkin bir düzenleme de yok. Yani aslında, önce gelen tasarruf paketi hiç ciddi anlamda harcamalarda bir tasarruf yapmazken gelen vergi paketi de vergi alanında ciddi hiçbir düzenleme yapmamıştır.

Konuşmamda belirttiğim hususlar çerçevesinde, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu kanun teklifine “ret” oyu vereceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türel, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahıslar adına ilk söz, Antalya Milletvekili Mustafa Erdem’e ait.

Sayın Erdem, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yirmi iki yıllık AKP iktidarında özellikle son yıllarda uygulanan akıl dışı ekonomik politikalar neticesinde ekonominin bütün göstergeleri bozulmuştur. Mayıs 2023 seçimleri sonrası geçmişteki hatalı ve yanlış ekonomi politikalarını inkâr edercesine “rasyonel zemine dönüş” adı altında ortaya konulan politikalar geçmişte oluşan ve gizlenen yükü dar gelirlilerin, emekçilerin, emeklilerin, küçük esnaf, çiftçi ve KOBİ’lerin sırtına yüklemektedir. Çalışanların millî gelirden aldığı pay sürekli düşmekte, şu an Türkiye’de yoksullaştırılan bir büyüme süreci yaşanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, çoğunlukla vergiyle ilgili düzenlemeleri içeren bu yasa teklifinde başta işsizlik ve enflasyon olmak üzere Türkiye’nin karşı karşıya kaldığı ekonomik ve sosyal sorunların temelden çözümüne yönelik herhangi bir öneri yoktur. Zaten bunun itirafını da Sayın Bakan Mehmet Şimşek teklif sunulduğunda “Vergi paketinde dar gelirliye yönelik hüküm yok.” diyerek yapmıştır. Kanun teklifiyle oldukça teknik konularda düzenlemeler yapılmakta, caydırıcılığı vergi cezalarının artışıyla sağlamayı hedefleyen, yerel ve küresel asgari kurumlar vergisi önerisinde olduğu gibi yeni vergi güvenliği alanları da yaratılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Vergi Kanunu’na ilişkin değişiklikler tüm ülkeyi, tüm mükellefleri ve tüm vatandaşları ilgilendirdiğinden yasama organına sunulmadan önce etraflıca, tüm paydaşların katkısıyla ve katılımcı anlayışla, istişare edilerek, tartışılarak hazırlık ve olgunlaştırma çalışmalarının yapılması yeni düzenlemelere gönüllü uyumun artırılması bakımından çok önem arz etmektedir. Bu şekilde bir kanunlaştırma gerçekleşmeden sadece Hazine ve Maliye Bakanlığının teknik çalışmalarıyla şekillenen kanuni düzenlemelerin uzun ömürlü olmadığı ve vergiye uyumu artırmadığı, tekrar tekrar çıkarılan af ve yapılandırma kanunlarına giden yolu da açtığı örnekleriyle yaşanmıştır. Örneğin 2003-2023 yılları arasında tam 14 kez vergi affı kapsamında matrah artırımı ve varlık barışı kanunu çıkarılmıştır. Yerel asgari kurumlar vergisiyle gerçekleştirilmek istenen amacın ve kendi içinde oluşturulmuş bir sistemi olan kurumlar vergisinde yer alan indirim ve istisnaların kullanımının anlamsızlaştırılmasına yol açabilecek şekilde bir asgari vergilendirmenin sisteme getireceği artılar ve eksiler yani etki analizinin yapılmadığı görülmektedir. Gerçi alelacele yasalasması istenen kanun teklifinin Komisyonunda görüşülmesi sırasında teklifin bütünüyle ilgili olarak sunulan etki analiz raporunun özenle hazırlanmadığı, yetersiz olduğu ve bazı bilgi ve mali yük ve gelir hesaplamalarını içermediği ortadadır. Bu nedenledir ki etki analizi hesaplanmayan maddelerin kimin için neden getirildiği konusunda tereddütler yaşanmaktadır. Mevcut düzenleme Komisyona her ne kadar vergi reformu olarak sunulsa da bu düzenlemede reform niteliği taşıyan, yapısal değişiklikler içeren tek bir madde de yoktur. Yine bu paketle vergide adalet ve kayıt dışılıkla mücadele sağlanacağı iddia edilmektedir. Bu teklifte bu iddialar sadece slogan olarak kalmaktadır.

Değerli milletvekilleri, açlık sınırının 19 bine, yoksulluk sınırının 65 bine dayandığı, uydurma TÜİK rakamlarında bile enflasyonun yüzde 80’e ulaştığı dönemde bu düzenlemede dar gelirliye yönelik hayatı kolaylaştıracak ve insanca yaşamayı sağlayacak hiçbir hüküm yoktur. Bu pakette sadece emekliye 2.500 lira sadaka vardır, onu da “Bütçeye büyük yük getiriyor.” diye tanımlıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bu ülkenin üstündeki en büyük yük maalesef AKP iktidarı ve ülkenin kaynaklarını peşkeş çektikleri yandaşlarıdır; emeğiyle çalışanlar, yıllarca prim ödeyenler değildir. Bu iktidarın emeklisine reva gördüğü ücret maalesef 12.500 liradır. İktidar sistemi düzeltmek yerine emekli aylığında dipte bir eşitlik sağlamayı hedeflemektedir. Teklifin görüşülmesi sırasında en düşük emekli aylığının asgari ücret seviyesine çıkarılmasıyla ilgili verdiğimiz önerge de maalesef iktidar milletvekilleri tarafından reddedilmiştir, bunu da tüm halkımızın bilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın Şimşek paketle ilgili vergi adaletinin güçlenmesini ve doğrudan vergilerin artırılmasını sağlayacağını iddia ediyor. İşçilerin gelirini koruyamayan, asgari ücreti artıramayan Hükümet, işçilerin üzerindeki ağır vergi yükünü düşürecek düzenlemeler yerine yüksek enflasyon nedeniyle alım gücünde büyük kayıp yaşayan çalışanların eline geçen net ücretleri de yılın ikinci yarısında artan vergi kesintisi yükü nedeniyle daha da düşürüyor. Gelir vergisi oranlarının yüksekliği, vergi tarife dilimlerindeki adaletsizlikler ve asgari ücret vergi istisnalarının çalışanlar aleyhine uygulanması sebebiyle çalışanların vergi yükü artıyor; bu da sanırım sizde “vergide adalet” oluyor.

Türkiye’deki vergi yapısı dolaylı vergilere dayalıdır. Harcamalar üzerinden alınan KDV, ÖTV gibi vergilerin payı yüzde 65-70 civarında iken gelir ve servet unsurları üzerinden alınan dolaysız vergilerin payı yüzde 30-35’lerdedir. Vergi yükünün vatandaşlar arasında adil bölüşümü için öncelikle dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payının azaltılması gerekmektedir. Bu teklifte yine bununla ilgili bir düzenleme de maalesef yoktur.

Değerli milletvekilleri, bu teklif diğer taraftan ölçüsüz bir ceza paketidir. Bunu da “vergide gönüllülüğü artırmak” diye pazarlıyorsunuz. Kanun teklifinin 10 ila 13’üncü maddeleri arasında Vergi Usul Kanunu’nun usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin hükümlerinde düzenlemeler yapılarak mevcutta uygulanan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında oransal olarak çok fazla artış öngörülmektedir. Bu bir nevi devletin mükellefi ve vatandaşını tehdit anlamına gelmektedir. Kısa bir anlatımla bu cezaları tahsil etmek de mümkün değildir. Mesela, çocuğunuzu ekmek almaya gönderdiniz, bakkala gönderdiniz, çocuk ekmeği alıp bakkaldan çıkarken görevliler fiş soruyor, çocuk fişi almadığını söylüyor, uygulanacak ceza 5 bin lira yani ekmeğe diye bakkala giden çocuğunuz eve 5 bin liralık ceza makbuzuyla geliyor. Sakın çocuğunuzu bakkala bile göndermeyin.

Yine, değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tamamına yakını ihlali yapan mükelleflere kesilmesine rağmen maalesef uygulamadaki alışkanlıklardan dolayı bu cezaların büyük bir çoğunluğunu muhasebe meslek mensuplarının ödemesi konusunda genel bir eğilim olduğu bilinmektedir. Hâlihazırda sürekli artan iş yükü nedeniyle mesleğini gereği gibi yapmakta dahi zorlanan muhasebe meslek mensuplarının hizmet vermekte olduğu vergi mükelleflerine kesilen cezalar nedeniyle yaşadıkları sıkıntılar mesleğin yapılmasını neredeyse imkânsız hâle getirmektedir. Hâl böyleyken bari meslek mensuplarının haklı talebi olan enflasyon düzeltme işlemlerinin hesap döneminin sonunda yılda bir kez yapılmasını ve yeşil pasaport taleplerinin her zaman getirdiğiniz torba yasaların birine eklenmesini meslektaşlarımız adına buradan tekrar rica ediyorum.

Değerli milletvekilleri, ayrıca kanun teklifiyle Cumhurbaşkanına tanınan bir kısım yetkilerin Anayasa’ya aykırı olması durumu en sık karşılaşılan problemlerden birisidir. Teklifte yer alan birçok maddede Cumhurbaşkanına verilen yetkiler Anayasa’ya aykırıdır. Anayasa Mahkemesi bu düzenlemeleri iptal etmesine rağmen, aynı veya benzeri düzenlemeler ısrarla Meclis gündemine getirilmeye devam edilmektedir. Buradan uyarmakta yarar görüyorum, bu kanun tanımazlığınızdan vazgeçin, başınıza bir iş gelebilir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erdem, teşekkür ediyorum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Temelli, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geneli görüşülürken bu kanun teklifini hazırlayanların Genel Kurulda olmadığına ve AKP Grubunun kendi kanun teklifi üzerinde genele dair söz almadığına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Denizli Milletvekili Sayın Nilgün Ök ve Samsun Milletvekili Sayın Ersan Aksu ile 132 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz, geneli üzerine konuşuyoruz. 134 kişi burada değil, bu kanun teklifini hazırlayanlar burada değil, bunu dinlemiyorlar. “Muhalefet ne diyor? Bizim hazırladığımız teklif üzerinde ne konuşuyor?” diye bir kaygıları yok. Normal çünkü bu bir paket, yaptıkları da bir paket servis, bunu içselleştirmemişler çünkü yasama faaliyeti içselleştirilmiş değil, burada buna tanıklık ediyoruz, sadece bir sayının yerine getirilmesi. AKP Grubu kendi kanun teklifi üzerinde genele dair sözünü kurmuyor. Ya, hiçbir şey söylemeseniz bile çıkıp kendi arkadaşlarınıza nezaketten teşekkür edin, iki dakika kullanın ama dert o değil, dert, yirmi dakika tasarruf etmek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – O yirmi dakika tasarrufun peşinde olan bir anlayışla biz, burada, bir kanunu görüşüyoruz. Bu da belki de yasama faaliyetinin, bunun tarihinin en hicap duyulacak anlarından biridir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 132 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2290) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 159) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, şahsı adına ikinci söz, Denizli Milletvekili Nilgün Ök'e ait.

Sayın Ök, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilk imza sahibi olduğum 159 sıra sayılı Vergi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi ve sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugüne kadar AK PARTİ iktidarı olarak vergi adaletini güçlendirmek adına sayısız düzenlemeyi hayata geçirdik. Asgari ücreti vergi dışı bıraktık. Bundan sadece asgari ücret alanları değil, tüm çalışanları yararlandırdık. Asgari ücretin vergi dışı bırakılmasının bu yılki maliyeti 677 milyar TL. Gelir vergisi tarifemizi yeniden düzenledik. Gelir vergisi tarifemizin en alt dilimindeki vergi oranını yüzde 22'den yüzde 15'e indirdik, en üst dilimini de yüzde 35'ten yüzde 40'a çıkardık.

Yine, tarifiede ücretliler lehine değişiklikler yaparak mevcut vergi oranlarının daha yüksek matrahlara uygulanmasını sağladık. İşçilere verilen günlük yemek bedeli ve günlük yol bedeli gibi istisna tutarlarını artırdık. Çalışan kadınlara yapılan kreş yardımlarını vergiden istisna ettik, buna benzer birçok düzenlemeyi hayata geçirdik ve bunun sonucunda 2002 yılında sadece yüzde 15,1 olan ortalama ücret üzerindeki gelir vergisi yükü bugün yaklaşık 3 puan azalışla 2023 yılında yüzde 12,6'ya gerilemiş durumda.

Bakınız, kazançları basit usulde vergilendirilen 850 bin esnafımıza gelir vergisinden istisnayı sağladık. Basit usule tabi olmayan pazarcı esnafımıza da bu imkânı sağladık. Esnaf muafiyeti kapsamını genişlettik. Evlerde imal ettikleri malları internet üzerinden satanları esnaf muafılığı kapsamına aldık.

Yine, vatandaşlarımızın alım güçlerini güçlendirmek ve gelir dağılımında adaleti iyileştirmek adına gelir tarafında attığımız adımlar dışında harcama tarafında da vergi indirimlerini yaptık. Bu kapsamda, gıdadaki KDV'yi yüzde 1'e indirdik. Eğitimde, sağlıkta, turizmde, yeme içme hizmetlerinde, tekstilde indirimli oran uyguluyoruz. Meskenlerde kullanılan elektrikte de KDV oranını indirdik.

Biliyorsunuz, son dönemlerde yüksek gelir gruplarından ve sermaye kesiminden daha çok vergi alınması yönünde pek çok düzenlemeyi de hayata geçirdik. 2023 yılında kurumlar vergisi oranını 5 puan artırdık. Banka ve finans kurumları için bu oranı yüzde 30'a çıkardık.

Yine, deprem felaketinin etkilerini gidermek ve mali disipline katkı sağlamak amacıyla kurumlar vergisi mükelleflerinden ek vergi aldık. Kurumların yararlandığı taşınmaz satış kazancı istisnasını da kaldırdık.

Tabii, bu bahsettiklerim yapılanların sadece bir kısmı. İşte, bugün görüşeceğimiz kanun teklifi de aslında bunun devamı niteliğinde. Bizim On İkinci Kalkınma Planı'mızda ve orta vadeli programımızda yer alan hedefler doğrultusunda hazırlanmış bir teklifi bugün görüşüyoruz. Maalesef, son dönemlerde bilinçli bir şekilde ülkemizde vergi yükünün çok yüksek olduğu konusunda söylemlerde bulunuluyor. Biz, bu söylemlerin başarılı bir şekilde yürüttüğümüz orta vadeli programımızı baltalamak için yapıldığını biliyoruz.

Tabii ki gelelim dolaylı vergilere. Dolaylı vergilerin millî gelirdeki payı yüzde 9,1; biz, bu anlamda dünya da OECD ülkeleri arasında 12'nci sıradayız.

Yine, OECD tanımlamasına göre toplam vergi yükümüz yüzde 20,8'dir, böylelikle OECD ülkeleri arasında 2'nci sıradayız.

Vatandaşlarımıza “Her gün yeni vergiler geliyor.” diye konunun maalesef sosyal medyada ciddi anlamda propagandası yapılıyor. Bizim bu kanunda dar gelirli vatandaşlarımıza, çalışanlarımıza, emeklilerimize getirdiğimiz hiçbir yeni vergi yükü yoktur. Burada amacımız, az kazananan az, çok kazananan çok vergi alınması ve kayıt dışılıkla mücadele.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifiyle amacımız, vergilemede güvenliğin sağlanması ve kayıt dışılıkla mücadele ve mücadelede gönüllü uyumunun artırılması, vergi adaletinin güçlendirilmesi, vergilendirmede basitlik ve vergiye uyumun artırılması, dolaysız vergilerin payının artırılması, vergi tabanının genişletilmesi, bazı istisnaların kaldırılması veya uygulanma şeklinin değiştirilmesi, cezaların ve tahsilat etkinliğinin artırılması, devreden KDV'nin azaltılması, ithalatın azaltılmasına katkı sağlanması amacıyla ithalat ve yurt dışı içinde vergilendirmenin uyumlaştırılmasıdır.

Teklifimizle yaşlılık, malullük, ölüm aylığı alan emeklilerimize ve hak sahiplerine ödenen 10 bin TL olan en düşük emekli aylığı tutarını 12.500 liraya çıkartıyoruz. Bildiğiniz üzere, 2024 Temmuz ayı itibarıyla SSK, BAĞ-KUR emeklilerimize yüzde 24,73; Emekli Sandığı emeklilerimize yüzde 19,31 oranında zam yapıldı.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Açlıktan ölsünler diye.

NİLGÜN ÖK (Devamlı) – Bunun sonucunda 1,1 milyon emeklimiz 10 bin TL aylık almaya devam etmek durumunda kalmıştı. Teklifle en düşük emekli aylığı ödeme tutarının 12.500 liraya çıkarılmasıyla yaklaşık 3,7 milyon emeklimiz bundan yararlanabilecek. Bu durumun 2024 yılı bütçemiz içinde ilave 33,2 milyar gibi bir maliyeti vardır.

Biliyorsunuz, alım gücü başta olmak üzere ekonomik dengeleri yeniden yerli yerine oturtmak için çok güçlü bir program uyguluyoruz. Denge ve disiplin içerisinde ekonomimizi güçlü bir şekilde yükselttikçe, kalıcı refahı sağladıkça emeklimize, çalışanlarımıza daha fazla pay vermek için çalışmaya devam edeceğiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – O yüzden mi yeni vergiler koyuyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Devamla) - Bu konudaki tavrımız günü kurtarmak yerine enflasyonu düşürecek, kalıcı refahı artıracak adımları atmaktır.

Kanun teklifimizde vergi güvenliğinin sağlanmasına hizmet eden düzenlemelerin başında uluslararası model kurallarıyla uyumlu olarak çok uluslu şirketlerde küresel asgari kurumlar vergisi uygulaması ve yerel asgari kurumlar vergisi düzenlemeleri yer almaktadır. Vergide adalet ve etkinliği artırmak amacıyla teklifimizle yıllık konsolide hasılatı 750 milyon euroyu geçen çok uluslu şirketlerin düşük vergileme yapılan ülkelerdeki şube, iştirak ve iş yerlerinin asgari yüzde 15 kurumlar vergisine tabi tutulmasına yönelik tamamlayıcı bir vergileme sistemi uyguluyoruz.

Yine, teklifimizle bazı Avrupa Birliği ve OECD ülkelerinde olduğu gibi 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren uygulanmak üzere kurum kazancının yüzde 10 oranında asgari kurumlar vergisi düzenliyoruz. Yap-işlet-devret modeliyle kamu-özel iş birliği projeleri kapsamında faaliyet gösteren kurumların elde edilen kazançlarından alınan kurumlar vergisi oranını da yüzde 25'ten yüzde 30'a çıkarıyoruz.

Yine, yatırım fon ve ortaklıklarının kazançlarının tamamı kurumlar vergisinden istisna tutulmaktaydı. Biliyorsunuz, biz bu istisnayı en az yüzde 50 kâr dağıtım şartına bağlıyoruz. Serbest bölgelerde faaliyette bulunan işletmelere sağlanan kazanç istisnasının ihracat gelirleriyle sınırlandırılması, yurt içi satışlarının vergilendirilmesi gibi başlıklarda da düzenlemeler yapıyoruz.

Teklifimizle yeni vergi güvenlik müesseselerini de getiriyoruz. Bu kapsamda, yurt içi asgari kurumlar vergisi uygulaması aynı zamanda vergi güvenlik müessesesi olarak sistemde yer alıyor. Ayrıca, serbest meslek kazancı ve ticari kazanç yönünden gelir vergisi mükelleflerinin yılın belirli zamanlarında hasılatları tespit edilerek beyanları ile tespit edilen hasılatları arasında yüzde 20 oranında uyumsuzluk olanların izaha davet edilmesini ve bunların şartlarını belirliyoruz. Yine, vergi güvenliğini sağlamak amacıyla ticari kazanç elde eden gelir vergisi mükellefleri ile kurumlar vergisi mükelleflerine yapılan bazı ödemelerden gelir ve kurumlar vergisi kesintisi yapılmasına imkân sağlıyoruz.

Kayıt dışılıkla mücadeleye katkı sağlamak amacıyla da düzenlemeler yapıyoruz. Bu kapsamda, cezalarda etkinlik sağlaması için usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarını artırıyoruz. Kayıt dışı çalışanlara kesilecek cezaların artırımı uygulanmasını öngörüyoruz. Kayıt dışı faaliyette bulunanlara, bir başka anlatımla, vergi dairesinin bilgisi dışında faaliyette bulunanlara kesilecek olan vergi zıyaı cezasını yüzde 50 artırıyoruz. Başkasına ait POS cihazı kullananlara, başkasının İBAN'ını kullananlara yani ödemeleri başkasının hesabına yapılan havaleyle kabul edenlere ve hesaplarını başkalarına kullandıranlara kesilecek cezalarda da artışa gidiyoruz.

Diğer bir düzenlemeyse vergi uzlaşmalarına yönelik, vergi aslını uzlaşma kapsamının dışına çıkartıyoruz. Bundan böyle sadece cezalar için uzlaşma başvurusu yapılabilecek. Yine, ticari olmayan gezi, eğlence, spor gibi faaliyetlerde kullanılan deniz taşıma araçlarına yat limanlarında verilen kiralama, bakım ve benzeri hizmetlerdeki KDV istisnasını kaldırıyoruz.

Diğer önemli bir konuya devreden KDV. Mükelleflerin KDV beyannamelerinde yer alan indirilecek KDV tutarlarının beş takvim yılı süresince indirim yoluyla giderilememesi hâlinde, bu süre sonunda kayıtlardan çıkarılarak yapılacak vergi incelemesiyle gelir veya kurumlar vergisi tespitinde gider olarak dikkate alınmasına imkân sağlıyoruz.

Ayrıca, birleşme, devir ve bölünme işlemlerinde devreden KDV ve iade hakkını beş takvim yılı kriterine ve zaman aşımına bağlı olmaksızın vergi incelemesi yoluyla yeni şirkete devrine izin veriyoruz. Vergilendirmede vergiye uyumun artırılması amacıyla “start-up” şirketlerine, çalışanlara verilen hisse senedi opsiyonlarında vergileme kolaylığı da sağlıyoruz. İşletmelerin aktifinde yer alan kıymetli madenler ile kıymetli madenlere dayalı mevduat hesaplarının borsa rayiciyle değerlendirilmesine yönelik düzenlemeler getiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Toparlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ök, lütfen tamamlayın.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Yine, vergi denetimine giden 4 bin denetmenimize hafta sonu ve fazla mesai ödemesiyle ilgili bir düzenleme getiriyoruz.

Yurt dışına çıkış harcı tutarında da bir düzenleme getiriyoruz; 150 lira olan rakamı 500 lira olarak belirliyoruz. Bundan böyle harç tutarı her yıl yeniden değerlendirilerek artacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen başta Samsun Milletvekilimiz Ersan Aksu olmak üzere, değerli milletvekillerimize, katkılarından dolayı Plan ve Bütçe Komisyonumuza, kamunun değerli bürokratlarına ben çok teşekkür ediyorum.

Tabii ki bu bizim orta vadeli planımızla doğru orantılı olarak bir vergi programıdır. Biz bugün 54 maddeden oluşan bir düzenleme getirdik ama ileriki zamanlarda da plan doğrultusunda grubumuz tarafından yeni düzenlemeler hayata geçirilecektir.

Kanun teklifimizin, başta emeklilerimiz olmak üzere, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ök, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi on dakika soru, on dakika cevap işlemi yapacağız.

İlk soru Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e ait.

Sayın Düşünmez burada mı? Yok.

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Cezaevlerinde, gözaltı merkezlerinde onur kırıcı, boyun eğdirme amaçlı çıplak arama uygulamasını defalarca eleştirmiştim bu Mecliste. Özlem Zengin, AK PARTİ'li yetkililer, Adalet Bakanlığı bunu yalanlayıp iftira ve hakaretler savurmuştu. İlahi adalet tecelli etti, reddettiklerini itiraf ettiler sonunda. Türkiye'de işkence olmadığı yönünde savunma veren iktidar yetkilileri yurt dışında itiraf etti çıplak aramayı. BM İşkenceye Karşı Komite Toplantısı'nda konuşan Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdür Yardımcısı Fatih Güngör “Mevzuatımızda daha önce var olan çıplak arama uygulamasına 2021 yılında yapılan bir yasal değişiklikle son verilmiş ve çıplak arama detaylı arama şekline dönüştürülmüştür.” dedi. Oysa, 2021 yılındayken çıplak arama olmadığını iftiralarla, hakaretlerle söyleyen Özlem Zengin'i çıplak aramaya uğrayan tüm mağdurlardan özür dilemeye davet ediyorum.

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Samsun-Trabzon-Sarp demir yolu yılan hikâyesine döndü. Trabzon'un stratejik konumu ve Karadeniz'in önemli limanlarından biri olması nedeniyle Samsun-Trabzon-Sarp demir yolu hattı büyük bir öneme sahiptir ancak yıllardır süren belirsizlik ve tutarsız açıklamalar Trabzonlunun sabrını zorlamaktadır. Trabzonlu Ulaştırma Bakanı Sayın Uraloğlu “Samsun-Trabzon-Sarp Demiryolu Projesi çalışmalarına bu sene başlıyoruz.” demiştir, geçtiğimiz günlerde ise AKP Samsun Milletvekili Sayın Muş “Bizim yoğunlaştığımız yer Samsun-Trabzon arası proje değil, bizim gündemimizde Samsun-Ankara-Mersin hattı vardır.” şeklinde açıklama yapmıştır; neye, kime inanacağımızı şaşırdık. Yaklaşık yirmi yıldır her seçim öncesi Trabzonlu hemşehrilerimiz bu vaatlerle kandırılmaktadır.

Komisyon Başkanı Sayın Muş'a soruyorum: Samsun-Trabzon-Sarp Demiryolu Projesi ne zaman başlayacaktır?

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Murat Çan? Sayın Çan yok.

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Bakan, emeklilerimiz arasındaki maaş adaletsizliğini giderecek misiniz? “Emekliyi ve asgari ücretliyi enflasyona ezdirmeyeceğiz.” dediniz, sözünüzü tutacak

mısınız? Emeklilikte bir günle on altı yıl sonra emekli olacak vatandaşlarımızın sorunları çözülecek mi? Söz verdiğiniz BAĞ-KUR prim gün sayısı 9 binden 7.200 güne inecek mi? Stajyer ve çıraklığı emeklilik başlangıcı olarak sayacak mısınız? Tüm memurlara 3600 ek gösterge verecek misiniz? Seçimden önce “Ev hanımlarına devlet destekli sigorta yapacağız.” dediniz, sözünüzü tutacak mısınız? 2024 yılı için tahakkuk eden vergi cezaları ne kadardır, ne kadarı tahsil edilmiştir? Engellilerin yaşamlarını kolaylaştırmak için mecburen kullandıkları ithal araç ve gereçlerdeki ÖTV ve KDV istisnasını kaldıracak mısınız? Yirmi iki yılda 14 af kanunu çıkardınız, 15’inci af kanununu ne zaman çıkaracaksınız? Kentsel rantları vergilendirecek misiniz? Yandaş şirketlerin vergi borçlarını silmeye devam edecek misiniz; bugüne kadar kaç lira vergi borçlarını sildiniz? Az kazananan az, çok kazananan çok vergi alacak mısınız yoksa işçiyi, emekçiyi ezdirecek misiniz?

BAŞKAN – Karabük Milletvekili Cevdet Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

2013 yılından bu yana Merkezi Uzlaşma Komisyonu, Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonu ve 2023 yılı Türkiye geneli tarhiyat sonrası uzlaşma neticesinde toplam ne kadar vergi aslı ve cezası silinmiştir?

Bir de Sayın Bakan görevde bulunduğu süreler içerisinde vergiyi tabana yayacağını tam 11 kez söylemiş. Bu vergi paketiyle, vergi reform paketiyle sermayeyi tabana yaydığınıza inanıyor musunuz?

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Semra Dinçer...

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Vatandaşlarımız vergi yükünün altında ezilirken, AKP, yandaşlarını vergiden muaf tutarak âdeta onlara vergi kıyakları yapıyor. Halkımız her gün biraz daha fakirleşirken yandaşlar vergiden muaf tutulmanın rahatlığı içerisinde yaşamlarına devam ediyor. 2024 yılında 2 trilyon 210 milyar lira vergiden vazgeçtiniz, bu inanılmaz büyüklükteki meblağ ekonomide devasa bir delik açarken bütçede oluşan bu kayıp tabii ki her zaman olduğu gibi emekçilerin sırtına yüklendi. Yoksulun her lokmasından aldığınız vergiyi lüks ve şatafata harcarken hiç mi utanmıyorsunuz? Ekmeğinin peşinde koşan halkımızın zor durumda olduğunu bilmenize rağmen lüks ve israf içerisinde yaşamaya nasıl devam ediyorsunuz? Bu adaletsizlik karşısında vicdanınız hiç sızlamıyor mu?

BAŞKAN – Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı...

TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Başkan, Tuzla Devlet Hastanesinden bir hasta yakını beni aradı, size sormamı istedi, soruyorum efendim: Hasta adı Emriye Ökten, palyatif bakım hastası, hasta yakınları 2-3 kişi birleşip ancak parasını ödeyebiliyorlarmış ama hastanenin başhekimi demiş ki: “Hayır kardeşim, bunu yapamazsınız. Ya sen bakacaksın ya hastanı alıp evine götüreceksin ya da tek bir hasta bakıcı tutacaksın.” Bir emekli maaşı 13 bin lira olan bir kadının bir erkek oğluyla bu hizmet olur mu? Devletin bakması gereken bu durumla ilgili Meclisimiz ne yapacak, siz ne yapacaksınız? Bunu size sorup cevabını sizden almamı istediler.

Bilgilerinize arz ediyorum.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko...

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Kocaeli’nin Kuzuyayla bölgesinde yaşanan orman katliamıyla ilgili sizleri bilgilendirmek için söz aldım.

Yakın bir geçmişte açılışı yapılan teleferik bölgesinde Kocaeli turizminin geleceğine lokomotif görevi üstleneceği düşünülen Kuzuyayla’da büyük bir ağaç katliamı yaşanmaktadır. Bölge halkı ve turizmciler Kuzuyayla’nın taşıma kapasitesinin zorlanacağına dair defalarca uyarılarda bulunmuş ancak ne yazık ki bu uyarılar göz ardı edilmiştir. Millî Parklar bile bu katliamı durduramazken Bakanlık onayıyla bu yıkıma sebebiyet verilmektedir. Doğanın katledildiği bu turizmi istemiyoruz. Bölgenin yerleşime açılması

Kartepe'nin birkaç yıl içinde yaşanmaz bir yer hâline gelmesine yol açacaktır. Bölge halkı, STK'ler ve bizler Kartepe'de turizm bahanesiyle yerleşim istemiyoruz. Bölge halkı üç yüz yıllık kayın ormanının kesilmesine büyük tepki göstermektedir. TEDAŞ'ın elektrik direği dikme bahanesiyle gerçekleştirdiği bu katliamı kabul etmiyoruz.

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Dün Samandağ'da deprem konutlarıyla ilgili bazı görüntüler iddia edildi, basına yansıdı. Konutların inşaat durumundaki demirlerini ve görüntülerini belki görebiliyorsunuz. Bu konutlarla ilgili olarak 70 işçi -yaklaşık olarak- yirmi iki günlük ücretlerini alamadığı için bu iddiayı ortaya koydular. Dolayısıyla yetkili kurum ve kuruluşlardan kamuoyuna yansıyan bu görüntülerin akıbetiyle ilgili bir açıklama bekliyoruz.

BAŞKAN – Yalova Milletvekili Tahsin Becan...

TAHSİN BECAN (Yalova) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Buradan Sayın Bakanım sormak istiyorum: Yıllardır Yalova sınırlarında üretim yapan Akkök grubu, tersaneler ve OSB'lerin büyük bir kısmı olan güzide kuruluşlarımız vergi dairelerini Yalova merkezine getiremiyorlar. Yalova'da büyük mükellefler vergi dairesi olmadığı için bu geçiş sağlanamıyor. Dolayısıyla üretim yaptığı ilimize hiçbir katkıları da olmamaktadır. Yıllardır süren bu eksikliğin ivedilikle çözülmesini Yalova adına talep ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Aşkın Genç...

AŞKIN GENÇ (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Seçim bölgem Kayseri'nin Akkışla ilçesindeki diyaliz hastası vatandaşlarımız haftada 3 defa diyalize girmek zorundalar ancak bu tedavi için Kayseri'ye gitmeleri gerekiyor ki bu yol yaklaşık 80 kilometre, gidiş geliş 160 kilometre yol demektir. Bununla da kalmıyor, Akkışla'nın diğer mahallelerinden de hastalar toplanıyor ve her diyalize gitmede yaklaşık 250 kilometre yol yapılıyor. Sağlık sorunlarıyla boğuşan vatandaşlarımız için bu konu önemli bir mağduriyet yaratıyor. Sağlık Bakanlığından acilen Akkışla'mızda bir diyaliz merkezi kurulması için gerekli adımların atılmasını talep ediyoruz. Sağlık her vatandaşın temel hakkıdır.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Açıkladığı enflasyon verileriyle inandırıcılığını kaybeden, gerçek enflasyon verilerini gizleyen TÜİK kendi Başkanına bile sansür uygulamaya başlamıştır. Enflasyon sepetindeki madde fiyatlarıyla eleştirilere hedef olan TÜİK, konu hakkında açıklama yapan kendi Başkanının basın açıklamasına bile kurumun sitesinde yer vermemiştir. Kuruluşundan bu yana güncel, güvenilir ve tarafsız istatistik üretmekle görevli TÜİK, bugün içler acısı bir durum yaşamaktadır, ne güvenilirliği ne de tarafsızlığı kalmıştır. Haziran 2022'den beri madde fiyat listesini açıklamayan, yargı kararlarını hiçe sayan TÜİK geçmiş verileri silmeye ve değiştirmeye başlamıştır. TÜİK açıkçası suç işlemektedir. Sansürcü, yargıya meydan okuyan, güvenilirliğini, şeffaflığını yitirilen TÜİK yönetimini buradan uyarıyoruz: Siyasi kimliğinizden sıyrılın, görevinizi layıkıyla yapın ve milyonlarca insanın hayatıyla, geçimiyle oynamaktan vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Memur sendikalarının toplu sözleşme metnine yüzde 1'lik sendikal baraj konulmuştu. Bu, bazı sendikalar tarafından Danıştaya götürüldü ve Danıştay da bunu hukuka uygun bulmayarak iptal etmişti. Ardından, tekrar, hukuku dolanmak adına Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir kanun çıkarılarak bu kanunda da yüzde 2'lik baraj getirilmişti; bu da AYM'ye götürülmüştü ve Anayasa

Mahkemesi de bunu hukuki bulmadı. Tekrar, yeniden, bu kanunda yine aynı şekilde, yüzde 1’lik bir sendikal baraj getirilmiş olması AYM kararlarının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum. Süremiz dolduğu için...

Şimdi, Komisyon adına cevap vermek üzere Komisyon Başkanı Sayın Mehmet Muş’a söz veriyorum. Sayın Muş, buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Burada bazı sorular kanun teklifinin içeriğiyle alakalı, dolayısıyla onlarla alakalı cevap vermeye çalışacağım. Bir kısmı da farklı bakanlıklar ve disiplinleri ilgilendirdiği için onlarla alakalı herhangi bir yorumda bulunmayacağım.

“Uzlaşmada ne kadar ceza silindi?” Burada bir soru soruldu. Yıllar itibarıyla farklılık göstermekle birlikte vergi asıllarının ortalama yüzde 80’i, cezaların da yüzde 15’i uzlaşma yoluyla kesinleşmiştir. Gelir İdaresinin yayınladığı yıllar itibarıyla faaliyet raporu vardır; her yıl yayınlanır, orada bunlar detaylı olarak gözükmektedir. Benim elimde de bir tablo vardır; bu soruyla alakalı daha detay bilgi almak isteyen milletvekilimiz varsa bu tabloyu da paylaşabilirim veya Gelir İdaresinin faaliyet raporlarının internet sitesinde bulunmakta; yıllar itibarıyla geriye dönüp detaylı bir inceleme analizi de yapılabilir fakat bende de bir örnek vardır, bunun fotokopisini verebilirim.

Yine, bir başka milletvekilimiz, konuşması esnasında, kürsüden, Sayın Oluç sanırım, “2,2 trilyon vergi harcaması var, bunun 600 milyarı asgari ücret. Peki kalanı nerede?” diye bir soru yöneltti konuşması içerisinde. Bunun geri kalanını da şöyle, rakam rakam, aslında süreyi etkili kullanmak adına: 2024 yılı için vergi gelirlerimizin yüzde 30’una tekabül eden 2 trilyon 210 milyar vergi harcaması hesaplanmıştır sizin dediğiniz gibi. Vergi harcamalarına fonksiyonel olarak baktığımızda yatırımların teşvik edilmesi için 451,3 milyar; iş gücü piyasasının geliştirilmesi ve istihdamın teşviki için 640,3 milyar; eğitim, sağlık ve sosyal amaçlar için 120 milyar; AR-GE, yenilik ve tasarım faaliyetlerinin teşvik edilmesi için 79 milyar; tarımsal faaliyetlerin teşvik edilmesi için 136 milyar; yurt içi tasarrufların artırılması için 656 milyar; altyapı, enerji ve ulaştırma ve diğer kalemler için 126 milyar olmak üzere toplamda az önce ifade ettiğim rakam hesaplanmıştır. Bu tutarın içerisinde en yüksek kalemlerden biri tüm çalışanlarımızın yararlandığı asgari ücret istisnasıdır. 595 milyar lira olarak hesaplanan istisna tutarı tek başına ortalama vergi harcamasının yüzde 27’sini, gelir vergisi harcamasının ise yüzde 60’ını oluşturmaktadır. Bununla birlikte diğer taraftan 2024 yılı Ocak ayında asgari ücrete yüzde 49,1 oranında yapılan artış nedeniyle bu istisna tutarının 640 milyar liraya yükseldiği, damga vergisiyle birlikte hesaplandığında ise 677 milyar liralık bir rakama çıkılması öngörülmektedir. Bu hâliyle asgari ücret istisnasının vergi harcamasının içerisindeki payı yüzde 31’e yaklaşmıştır. İstatistikleri kalem kalem açıklamaya çalıştım.

Yine, sermaye gelirlerinin vergilendirilmediğiyle alakalı bir eleştiri burada sayın hatipler tarafından dile getirildi. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 67’nci maddesi kapsamında, mevduat faizleri, katılma hesapları kâr payları, devlet iç borçlanma senetleri, fon katılma belgeleri ile diğer menkul kıymetlerden elde edilen gelirler nihai olarak tevkifat yoluyla vergilendirilmektedir. Sermaye piyasalarının gelişimi ve sermaye birikiminin teşvik edilmesiyle döviz yatırım araçları yerine TL yatırım araçlarının cazip hâle getirilmesi amacıyla geçici sürelerle indirimli tevkifat uygulanmıştır. Son dönemde yapılan düzenlemelerle tevkifat oranlarında artışa gidilmiştir, döviz mevduat ve katılım hesaplarında tevkifat oranı yüzde 25 olarak belirlenmiştir, TL mevduat hesaplarına uygulan tevkifat oranları artırılmıştır, özel sektör banka tahvil ve bonoları ve kira sertifikalarından elde edilen gelirlerde tevkifat oranları artırılmıştır, yatırım fonlarından elde edilen gelirlere uygulanan yüzde sıfır tevkifat oranı yüzde 7,5’e yükseltilmiştir.

Yine, bir diğer milletvekilimiz, Sayın Temurci “Günlük hasılat tespitinde mevcut kapasiteyle ne kadar mükellefi denetleyebileceksiniz?” Bu anlamda bir eleştiri dile getirildi. Teklifte, ticari kazanç mükellefleri ile serbest meslek kazanç mükellefleri hakkında bir ayda en az 3 defa, yılda toplam 12 defadan az olmamak üzere yapılacak yoklamalarla günlük hasılat tespitinin sağlanması öngörülmektedir. Burada haklı olarak mevcut personel yapısıyla bu kadar fazla işletmenin bu kadar sıklıkla nasıl denetlenebileceği eleştiri konusu yapılmakla birlikte burada Gelir İdaresinin ve ilgili birimlerin yapacağı risk analizinde sınırlı insan kaynağıyla en riskli veya gelir tespitinde kayba uğradığını düşündüğü alanların üzerine yoğunlaşılacaktır. Tabii ki tamamının denetlenmesi gibi bir durum, mevcut insan kaynağıyla çok kolay gözükmemektedir.

Yine, Sayın Temurci “Devreden KDV tutarı, matrahtan değil, diğer vergilerden mahsup edilmelidir.” gibi bir konuyu dile getirdi. Şirketlerin satışları nedeniyle hesapladıkları KDV’leri, alışları nedeniyle ödedikleri KDV tutarlarıyla kıyaslanmakta ve aradaki fark “devreden KDV” olarak hesaplanmaktadır ve hazineye ödenmektedir. Aradaki fark eğer fazla ödenmişse, bu “devreden KDV” olarak kayıtlara geçmektedir. Ancak kanun gereği, indirimli orandan kaynaklı olarak devreden KDV varsa veya istisnalar nedeniyle devreden KDV olmuşa sırasıyla takip eden iki ve üç yıl içinde talep edilmesi kaydıyla kendilerine nakden veya mahsuben iade edilmektedir. İki üç yıllık süreler hak düşürücü sürelerdir.

Sayın Temurci’nin çok fazla sorusu olmuş. Dolayısıyla, yine Sayın Temurci “Teklifin 10, 11 ve 12’nci maddeleriyle yapılan usulsüzlük cezalarının artırılmasıyla ilgili düzenlemelerde cezalar 10-20 kat artırılmaktadır. Bu durum, Anayasa’nın ölçülülükle ilgili 13’üncü maddesine aykırılık teşkil etmekte midir?” sorusunu dile getirmiştir. Anayasa’nın 13’üncü maddesine göre, temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın, yalnızca Anayasa’nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasa’nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamazlar.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, zamanınızı kötü kullanıyorsunuz. Selim Temurci size soru sormadı, orada bir değerlendirme yaptı; soruları buradaki milletvekilleri sordu, bu sorulara cevap verin siz.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) – Sayın Özdağ, burasıyla alakalı, Komisyonun gündemiyle ve raporuyla alakalı sorulan sorulara cevap veriyorum fakat...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Önce buradakileri söyleyeceksiniz, zamanınız kalırsa oradakilere cevap vereceksiniz.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) – Sayın Özdağ, siz buraya oturduğunuz zaman çok daha verimli kullanırsınız. Müsaade ederseniz iki dakikam kaldı, bunları cevaplayayım lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Ver bakalım cevabını, gene de pek makul değil ama olsun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) – Anayasa’nın 38’inci maddesinde yer alan “Kimse kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz.” ve “Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.” hükümlerinde tanımlanan kanunilik ilkesi gereğince suç ve cezalar ancak kanunla ihdas edilir ve bunlar usulüne uygun olarak ilan edilmek suretiyle herkes tarafından öğrenilmesi sağlanır. Kanun koyucu kamu düzeninin korunması amacıyla ceza hukuku alanında düzenleme yaparken Anayasa’ya ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak şartıyla toplumda hangi eylemlerin suç sayılacağı ve suç sayılan bu eylemlerin hangi tür ve ölçüde cezai yaptırıma tabi tutulacağı konusunda anayasal sınırlar içinde takdir yetkisine sahiptir. Hukuk devletiyle ilgili bir kavram olan ve doğrudan Anayasa’da ifadesi bulunan ölçülülük ilkesi bir hak ve hürriyeti sınırlandırmada başvuru aracının amacı gerçekleştirmeye elverişli, amaç için gerekli, zorunlu ve amaca orantılı mütenasip olmak anlamına gelmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda idari yaptırım niteliğinde düzenlenmiş olan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının kanuni tutarında genel olarak 1998 yılında değişiklik yapılmış ve bu yıldan sonra topluca bir değişikliğe gidilmemiştir. Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları her yıl yeniden değerlendirilerek oranında artmakta, birlikte geline nokta bu cezalar öngörülen fiillerin caydırıcılığını sağlayamaz noktaya gelmiştir.

Sayın Özdağ'ın bir sorusu... Toplu sözleşme noktasında yüzde 1 barajını eleştirdi Sayın Özdağ. Bu biliyorsunuz Komisyon görüşüldü ve bir değerlendirme yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Muş, lütfen tamamlayın.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) – Tamamlıyorum.

Bundan sonrasıyla alakalı Genel Kurul burada bir değişiklik uygun görürse bir önergeyle burada bir değişikliğe gidebilir. Komisyon raporunu benim değiştirme yetkim yok ama bu Genel Kurulun takdirindedir. Bir önergeyle değiştirmek suretiyle buradaki yüzde 1'i tamamen kaldırabilir veya yukarı yönlü revize edebilir. Bu Genel Kurulun ve siz sayın milletvekillerinin takdirinde. Geldiğinde bir önerge burada Genel Kurulun takdirine sunulabilir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çoğunluk da lazım değil mi Sayın Muş?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) – Efendim?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çoğunluk da lazım o iş için.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) – Tabii, Sayın Başkan, ben bir şey diyemiyorum, nihayetinde benim de 1 oyum var.

BAŞKAN – Sayın Muş, on dakikanız doldu, iki dakika da uzattık.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, Sayın Temelli...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Mehmet Muş'un 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Muş sorulara yanıt verirken Sayın Oluç'un da sorusuna yanıt verdi. Tabii, şimdi, orada çok kritik bir şey var; kamu harcaması başka bir şey, vergi harcaması başka bir şey. Vergi harcamalarını kamu harcamaları olarak lanse etmek kabul edilebilir bir şey değil. Onu öyle bir anlatıyor ki Sayın Muş sanki bir kamu harcaması yapıyorlar ve toplum yararına bir kamu harcaması yapıyorlar gibi. Hayır, vergi harcaması sermaye yararına atılmış bir adım yani dolayısıyla sermayeden alacağınız vergiyi almamışsınız, bir de bunu bize bir kamu harcaması gibi anlatıyorsunuz ve sanki halkın yararına bir harcama yapıyor gibi. Tabii ki oradaki Hazine ve Maliye bürokrasisi çok iyi bilir bu konuyu; keşke daha önce bu konuda konuşmuş olsalardı.

Bir de bu asgari ücret konusu hep önümüze geliyor, “Asgari ücretten, işte, 600 milyar lira vergi almıyoruz.” Bu, asgari ücretliyi ilgilendiren bir konu değil, vergi stopajı yapan işvereni ilgilendiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Yani yine sermayeye yapılmış olan bir vergi harcaması. Dolayısıyla bunların birbirine karışmaması çok çok önemli, kayıtlara geçsin diye söz aldım.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 132 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2290) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 159) (Devam)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Ne istiyorsunuz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebi vardır.

Sayın Günaydın, Sayın Başarır, Sayın Türel, Sayın Akay, Sayın Tahtasız, Sayın Arı, Sayın Yıldırım Kara, Sayın Becan, Sayın Genç, Sayın Durmaz, Sayın Dinçer, Sayın Kış, Sayın Suiçmez, Sayın Timisi Ersever, Sayın Güneşhan, Sayın Bakırlioğlu, Sayın Dinçer, Sayın Gündoğdu, Sayın Sümer, Sayın Özçağdaş.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Başkan, ayakta olanları okumuyorsunuz.

OKAN KONURALP (Ankara) – Sayın Başkan, beni de okuyun, tutanaklara geçsin.

BAŞKAN – Efendim, 20 kişiyi okuyoruz, 20'yi bulduk.

Evet, şimdi, yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 132 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2290) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 159) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 27'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Hasan Ekici'ye ait.

Sayın Ekici, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN EKİCİ (Konya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Gelecek-Saadet Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifi yaklaşık bir ay önce...

(Uğultular)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, hatibi duyamıyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda büyük bir uğultu var. Sayın Hatibin konuşmaları anlaşılıyor. Sayın vekillerin sesleri Divana kadar geliyor. Lütfen, rica ediyorum, sayın hatibi dinleyelim. Seslerimizi kısarak, yakınımızdaki duyacak kadar bir sesle konuşursanız herkes bundan memnun olur.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Hatip, buyurun.

HASAN EKİCİ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifi yaklaşık bir ay önce basına sızdırılmış ve başlangıçta oldukça geniş bir çerçevede hazırlanan teklifin...

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın Ekici, bir dakikanızı rica ediyorum.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar, ya rica ediyorum, siz yanınızdaki masada biri yüksek sesle konuştuğunda rahatsız oluyorsunuz, hepimiz rahatsız oluyoruz bizim konuşmamızı bastırıyor diye. Herkes birbirine saygı içinde olursa çok iyi olur. Ben Divandan duyuyorum herkesi, dinliyorum. Ya, yapmayalım bunu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, yoklama isteyip de çağırmasaydık keşke.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Başkanım, görüşmeleri sürdürmek mümkün değil, bir ara verin, ara verin lütfen.

BAŞKAN - Meclisin mehabetine yakışmıyor, Genel Kurulun mehabetine yakışmıyor. Konuşmak isteyen arkadaşlar dışarıda konuşabilir, oylama yok ama hatibin sesinin kesilmesine yol açacak yükseklikte lütfen konuşmayalım; bugün üçüncü kez oldu uyarıyorum. Lütfen tekrar ettirmeyelim.

Evet, Sayın Ekici, sürenizi yeniden başlatıyorum.

Buyurun.

HASAN EKİCİ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifi yaklaşık bir ay önce basına sızdırılmış ve başlangıçta oldukça geniş bir çerçevede hazırlanan teklifin kamuoyundan gelen tepkiler üzerine oldukça daraltıldığı ve birçok önemli düzenlemenin teklif metninden çıkarıldığı görülmektedir. Örneğin, gelir vergisi mükelleflerine asgari gelir vergisi düzenlemesi, tapuda gerçek satış bedeline geçilerek emlak vergisi ve tapu harcının gerçek satış bedeli üzerinden alınması, özellikle büyükşehirlerde basit usulde vergilendirme ve esnaf muaflığının kaldırılması, borsadaki alım satım işlemlerinden sağlanan kazançların vergilendirilmesi gibi düzenlemelerin tekliften çıkarıldığı görülüyor. Basına sızdırılarak da olsa iş dünyası başta olmak üzere birçok vergi mükellefini ve vatandaşlarımızı ilgilendiren bir teklifin yasalaşma sürecinden önce tartışılmaya açılması ve gelen tepkiler üzerine bazı maddelerinin gözden geçirilerek olgunlaştırılması amacıyla teklif metninden çıkarılmasını olumlu buluyoruz.

Teklifin ilk hâlinde yer verilen engelli vatandaşlarımıza tanınan ÖTV istisnasının süresini beş yıldan on yıla çıkaran ve veraset yoluyla intikalinde ÖTV'nin tahsilini isteyen düzenleme teklif metninden çıkarılmış, bu düzenlemenin teklif metninden çıkarılması engelli vatandaşlarımızın kaygılarını gidermiştir ancak engellilerimizi olumsuz etkileyecek diğer iki düzenleme kanun teklifinde yer almıştır. Teklifin 18'inci ve 26'ncı maddeleriyle KDV ve ÖTV kanunlarında yapılan değişikliklerle engellilerin kullandıkları araç ve gereçlerin ithalindeki istisnaların kaldırıldığı anlaşılıyor. Bu düzenlemenin de teklif metninden çıkarılması gerekir. Engelliler zaten hayatlarında birçok sorunla mücadele ederek yaşamaya çalışıyorlar. Diğer yandan, ekonomik krizin en çok vurduğu toplumsal kesimlerden biri de engelliler. Engelli maaşlarının âdeta yoksulluk sadakalarına dönüştüğü bir ekonomik ortamda engellilere bir darbe de araç gereç alımlarındaki istisnalar kaldırılarak vurulmamalıdır.

Yine, çiftçilerimizin temel girdilerinden olan yem ve gübre teslimlerindeki KDV istisnalarının kaldırılacağı sızan teklif metninde yer alıyordu, bu düzenleme de tekliften çıkarılmış. Son yıllarda yem

ve gübre fiyatlarındaki fahiş artışlar çiftçilerimizin belini bükmüşken yem ve gübre teslimlerine KDV getirilmesi çiftçilerimize bir darbe daha vuracaktı. Bu nedenle, tekliften çıkarılması çiftçilerimiz adına olumlu olmuştur.

Diğer yandan, teklifin kapsamının daralması tekliften beklenen ek gelir tutarlarını da azaltmıştır. Teklifin ilk hâlindeki düzenlemeler sonucunda 400-500 milyar TL civarında ek gelir beklenirken bu tutar 200-250 milyar TL seviyelerine düşmüştür.

Değerli milletvekilleri, teklifin genel gerekçesinde 2024-2026 Dönemi Orta Vadeli Program'daki "adil vergi sistemi oluşturmak, doğrudan vergilerin payını artırmak" amaçlarına atıf yapılmış ve bu amaçlara ulaşmak için de kanun teklifinde vergilemede güvenliğin sağlanması ve kayıt dışılıkla mücadele, vergi adaletinin güçlendirilmesi ve dolaysız vergilerin payının artırılması, vergiye uyumun ve cezaların artırılması, bazı istisnaların kaldırılması, bazı istisnaların da uygulanma şeklinin değiştirilmesi hedeflerini gerçekleştirmek üzere vergi mevzuatında düzenlemeler yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak teklifin içeriğinde yer alan düzenlemeleri incelediğimizde görmekteyiz ki teklif hem orta vadeli programdaki hedefleri hem de vergileme sistemindeki hedefleri gerçekleştirmede kapsam ve içerik olarak yetersizdir. Teklifte önemli düzenlemeler yer almakla birlikte, bu düzenlemeleri yapısal vergi reformları olarak değerlendirmek çok zor. Örneğin, doğrudan vergilerin payının artırılması hedefiyle ilgili teklif metninde sadece kurumlar vergisi mükelleflerine getirilen asgari kurumlar vergisi var; bu düzenleme de tüm kurumlar vergisi mükelleflerini kapsamamakta, yaklaşık 1 milyon 150 bin kurumlar vergisi mükellefinden sadece 62 binini kapsamaktadır. Gelir vergisi mükellefleri için asgari gelir vergisi uygulamasına da teklifte yer verilmemiştir. Doğrudan vergilerin payının artırılmasıyla ilgili diğer bir düzenleme de bazı sektörler ile Cumhurbaşkanınca belirlenecek mal ve hizmet alımlarının ödemelerinde kurumlar ve gelir vergisi mükelleflerine kaynak da vergi kesintisi uygulamasının getirilmesidir. Yine, mükelleflerin vergi dairesince yapılacak yoklamalarla günlük, aylık ve yıllık hasılatlarının tespit edilmesi de doğrudan vergi gelirlerini artıracak bir düzenleme olarak değerlendirilebilir.

Teklif gerekçesinde vergi sistemimizde önemli bir yer tutan istisnalarla ilgili yapısal düzenlemeler yapılacağı ifade edilmiş ancak teklifin gerek KDV Kanunu'ndaki gerekse Kurumlar ile Gelir Vergisi Kanunlarındaki istisnalara yönelik hükümlerinin çok sınırlı ve dar kapsamlı olduğunu görüyoruz. Teklifte KDV Kanunu'ndaki istisnalardan sadece birinin kapsamı daraltılmakta, diğer bir maddeyle infisah eden kurumların devreden KDV'leri sınırlandırılmakta, başka bir maddeyle de mükelleflerin devreden KDV'leri için beş yıllık sınır getirilmektedir. Kurumlar vergisi istisnalarıyla ilgili olarak ise teklifte sadece 2 madde bulunmaktadır. Birincisinde, serbest bölgelerdeki kurumlar vergisi kazanç istisnası münhasıran ihracat kazançlarıyla sınırlandırılıyor, diğerinde de yatırım fon ve ortaklarının taşınmazlardan elde ettikleri kazançların yüzde 50'sini dağıtmaları şartıyla istisnadan yararlanmaları düzenleniyor. Sonuç olarak, istisnaların kaldırılmasına ya da yeniden düzenlenmesine ilişkin, teklifte topu topu 3-4 madde bulunmaktadır. Bu maddelerdeki istisnalar da hem vergi etkisi bakımından hem de kapsam bakımından sınırlı olan istisnalar.

Değerli milletvekilleri, teklifte yer verilen düzenlemelerden biri de yap-işlet-devret ve kamu-özel iş birliği kapsamındaki projelerin yüklenici şirketlerinin kurumlar vergisi oranının yüzde 25'ten yüzde 30'a çıkarılmasıdır. Kanunun etki analizine göre, bu artışla birlikte, kapsamdaki 44 şirketten bütçeye 550 milyon TL ilave kurumlar vergisi bekleniyor. Düşünebiliyor musunuz; yıllardır devletin trilyonlarca tutarındaki en büyük yatırım projelerini şeffaf olmayan ihale süreçleriyle, kapalı kapılar ardında yapılan pazarlıklarla alan, kamudan aldıkları ihalelerle zenginleşen, servetlerine servet katan 44 şirketten sağlanacak ilave vergi sadece 557 milyon TL. Bu tutarı 44 şirkete böldüğümüzde şirket başına ödenecek ilave kurumlar vergisi sadece 12,6 milyon TL. Milletimiz deprem gibi bütçe ağır yük getiren bir doğal afetten sonra oluşan bütçe

açığının finansmanında servetlerinin kaynağı büyük oranda aynı bütçe olan yandaş müteahhitlerden daha çok fedakârlık bekliyordu. Bu fedakârlığın oranını belirleyecek olan da iktidardır ama gördüğünüz gibi iktidar, bu şirketlerin yapmaları gereken fedakârlığı belirlerken çok insaflı davranmış, yüzde 5 kurumlar vergisi artışıyla şirket başına 12,6 milyon TL ilave kurumlar vergisi getirmiş. Sağladıkları geçiş, yolcu ve hasta garantileriyle, bütçedeki açıkların önemli nedenlerinden olan milletin kaynaklarıyla zenginleşen koca koca şirketlerin yaptığı büyük fedakârlığı ve bu fedakârlığı belirleyen iktidarı milletimize havale ediyoruz.

Buradan Hükûmete ve Sayın Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e bir çağrıda bulunuyoruz: Sayın Şimşek ve Hükûmet kayıt dışı ekonomiyle mücadelede gerçekten samimiyseler, gerçekten adil bir vergileme sistemi istiyorlarsa 2015 yılında Genel Başkanımız Sayın Ahmet Davutoğlu Başbakanken, Sayın Şimşek siz de Maliye Bakanıyken kamuoyuyla paylaştığımız Kamuda Şeffaflık Paketi'nde yer alan düzenlemeleri dokuz yıl gecikmeyle de olsa bir an önce hayata geçirin. Kamuda Şeffaflık Paketi'nde yer verilen imar rantlarının tam vergilendirilmesi ve kamuya kazandırılmasıyla ilgili düzenlemeler başta olmak üzere, siyasetin finansmanı ve siyasi ahlak yasası, kamu ihalelerinin açık yapılması, yolsuzlukların önlenmesi gibi tüm düzenlemeleri bir an önce Meclise getirin, getirin ki kayıt dışılığı ve yoksulluğu milletimizin kaderi olmaktan hep beraber çıkaralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN EKİCİ (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Ekici, lütfen tamamlayın.

HASAN EKİCİ (Devamla) – Biz bu konuda samimiyiz; Meclise getirirseniz Gelecek Partisi olarak bu teklifi sonuna kadar destekleyeceğiz çünkü biz kamuda şeffaflıkta 15 Ocak 2015'te nerede duruyorsak yine aynı yerde duruyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ekici, teşekkür ediyorum.

İkinci söz talebi İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Ümit Özlale'ye ait.

Sayın Özlale, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergi paketi üzerine birinci bölüm için partimizin görüşlerini aktarmak üzere huzurlarınızdayım. Hepinize saygılar diliyorum.

Ünlü bilim insanı Einstein kendi zamanındaki gelir vergisi sistemi için “Hayatımda gördüğüm en karmaşık sistem.” demiş. Einstein eğer şimdi bu dönemi görseydi haksızlık ettiğini düşünürdü, şu andan çok daha karmaşık, o zamankinden çok daha karmaşık, içinden çıkılmaz bir vergi sistemi var ve yıllardan beri tanınmış vergi muafiyetleri ve istisnalarıyla beraber bu sistem çok daha karmaşık hâle geliyor. Biz nelere muafiyet verdik, nelere istisna verdik, bunlar ne kadar etkili oldu, verdiğimiz muafiyet ve istisnalar karşılığında ne kadarlık bir istihdam fazlamız var; biz bütün bunları hiç hesaplamıyoruz. Ondan sonra aklımıza geliyor “Vergi gelirlerini artırmamız lazım, bütçe disiplini yapmamız lazım.” diye ve bir anda devasa boyutlara gelmiş olan vergi harcamalarında gözümüze çarpanları yine kısma başlıyoruz. Şu anda bile vergi harcamaları çok yüksek bir boyutta. Evet, bunların bir kısmı asgari ücretten kaynaklanıyor fakat Sayın Temelli yüzde yüz burada haklı, bu, sanki işçiye, emekçiye verilen bir hakmış gibi. Hayır, işverenin üzerinden bir yükü kaldırılırsınız, dolayısıyla bu vergi harcamalarında, özellikle asgari ücret tarafında “Ben emekçinin yanıdayım, işçimin yanıdayım, ben o yüzden bu muafiyet ve istisnayı getirdim.” demek yanlış bir yaklaşım olur.

Şimdi, burada karşımadaki vergi gelirlerinin boyutu 220 milyar TL. 220 milyar TL karşınıza büyük bir rakam gibi gelebilir fakat geçen sene Merkez Bankasının yaptığı zarar 818 milyar TL. Yani biz buraya

baktığımız zaman, burada günler boyu vergi paketini konuşuyoruz, her şeye vergi koyuyoruz, bazı muafiyet ve istisnaları kapatıyoruz, karşılığında 220 milyar lira kazanacağımızı söylüyoruz; oysa geçen sene çok yanlış bir politikadan dolayı, sadece geçen sene ve sadece Merkez Bankası bunun yaklaşık 4 katı kadar zarar yaptı. O yüzden, gerçekten doğru bir tasarruf tedbiri, doğru bir vergilendirme, daha iyi bir politika izlemek istiyorsanız -bu ilk yapmanız gereken şeylerden bir tanesi- bilimle, akılla, rasyonelitle uyumlu bir para politikası ve maliye politikası izlemeniz olur.

Burada, karşımızda Sayın Şimşek ve ekibinin kayıt dışıyla mücadeleyle ilgili bazı tedbirleri var. Kayıt dışıyla mücadeleyi gerçekten istiyorsanız birkaç tane şey söyleyebiliriz. Birincisi: Bütün toplumların yavaş yavaş geçtiği nakitsiz toplum projesine siz de geçebilirsiniz, bu hiç de o kadar zor değil. Nakitsiz toplum projesine başlarsanız biz de İYİ Parti olarak destek veririm, kayıt dışını neredeyse sıfırlarız. Bununla ilgili, özellikle son dönemde bizim de bu yüce Mecliste tartıştığımız teknolojiler buna fazlasıyla uyum sağlıyor. Daha basit bir şey mi istiyorsunuz? Çok basit, tapudaki TC kimlik no.larını banka hesaplarındaki TC kimlik no.larıyla eşleştirirsiniz -işte oradan size kim kayıt dışından ne kadar para kazanmış- bunu yaparak hemen bir günde kayıt dışıyla mücadelede ciddi bir ilerleme sağlarsınız.

Önümüzdeki dönemde, Meclis birkaç haftaya tatile girecek ve ondan sonrasında, bizler tekrardan yeni dönemde yapısal reformların öneminden bahsedeceğiz. Ben size birkaç tane şey söyleyeyim, yapısal reformla ilgili önümüzdeki dönem gerçekten ülkemiz için faydalı olacak şeylerden bir tanesi. Yıllar önce, akademisyenken, siyasete girmemişken Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne danışmanlık yapıyordum ve orada çok sevdiğim bir uzman bana şunu söylemişti: “Eğer bir sene öncenin bütçesi kaybolduysa biz önümüzdeki sene bütçe yapamayız Hocam.” Bu yaklaşık on dört, on beş sene öncesinin hikâyesi, hâlâ aynı mantığın devam ettiğini görüyorum. Bizler bugün çok değişik, çok farklı gelişmelerin yaşandığı bir dünyada sorunlarla boğuşan bir ülkeyiz. Eğer gerçekten ülkenin sorunlarını adresleyecek bir maliye politikası izlemek istiyorsanız ilk olarak işe sıfır bazlı bütçeyle başlamanız lazım. Bakın, yadsınamamız gereken, artık kabul etmemiz gereken birkaç tane gelişme var: Küreselleşmenin, bildiğimiz anlamda, sonuna geldik. Dördüncü sanayi devrimi bütün hızıyla beraber bütün iş dünyasını ve emeği derinden etkiliyor. Yaşlanıyoruz, yaşlanmayla beraber aynı zamanda iklim değişikliği etkileri var. Bütün bunları hesaba katmadan sadece geçen senenin bütçesinde belli revizyonlar, belli oynamalar yaparak Türkiye’nin büyüyen problemlerini adreslemeniz zor. O yüzden, benim buradan tavsiyem, önümüzdeki dönem bütçede sıfır bazlı bir bütçe çalışmasına başlamanız ve bu çerçevede, hem dünyada değişen koşulları hem Türkiye’de değişen koşulları bu bütçenin içerisine yedirmeniz olur.

Vergi paketiyle ilgili çok önemli gördüğüm şeylerden bir tanesi, aslında son dönemlerde torba yasanın en önemli eksiklerinden bir tanesi de bakanlıklar arasında koordinasyonun olmaması. Mesela, bu vergi paketinde serbest bölgelere vergi getirildi. İlk olarak bu, halk tabiriyle, aslında maç oynanırken kuralları değiştirmek demek. Şimdi, bildiğiniz gibi serbest bölgeler Ticaret Bakanlığına bağlı, bu yasayı getiren Hazine ve Maliye Bakanlığı; Ticaret Bakanlığının buna şiddetle itirazı olduğunu biliyoruz ama Hazine ve Maliye Bakanlığı buradan bir vergi toplamak istiyor. Bakanlıklar arası bir koordinasyonsuzluk var ve sanki aslında daha efektif, daha etkili bir yönetim modeli gibi karşımıza sunulan Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminin bakanlar arasındaki koordinasyon problemlerini çok fazlalaştırdığını görüyoruz. Serbest bölge örneği bunlardan çok önemli olanlardan bir tanesi. Neden? Çünkü siz bir yabancı şirketi buraya çağırıyorsunuz ve diyorsunuz ki: “Kırk beş yıllığına yap-işlet-devretle ben seni kurumlar vergisinden de muaf tutarak burada, serbest bölgede senin üretim yapmana izin veriyorum.” Ve ondan sonrasında bu serbest bölgede faaliyet gösteren şirket bir süre sonra bir torba yasayla karşılaşılıyor -geçen haftaki gibi- ve bir bakıyoruz ki o torba yasada kendisine kırk beş yıllığına verilen muafiyet ve istisnalardan vazgeçilmiş ve vergi konulmuş. Şimdi, bu, doğrudan yabancı yatırımları itmek için -çekmek için değil- bulunmaz

yöntemlerden bir tanesi. Bakın, biraz önce Sanayi Komisyonunda ünlü e-ticaret yasasını tartıştık. E-ticaret yasasında da benzer bir şey vardı, 3-4 defa kanun teklifini değiştirmek zorunda kaldınız. Çok iyi hatırlıyorum, iki sene önce dünyanın en büyük e-ticaret şirketlerinden bir tanesinin liderlerinden, “top” yöneticilerinden birisiyle konuştuğumda bana şunu söylemişti: “Tabii ki Türkiye çok iyi bir pazar, tabii ki ben buraya yatırım yapmak isterim ama düzenlemelerin, regülasyonların yılda 2 defa yapıldığı bir yere, kusura bakmayın, milyar dolar getiremem.” demişti. Çok haklı yani bizler burada baktığımız zaman, şu iki senede, bu yüce Meclisimizde devamlı aynı maddeler üzerinde düzenlemeleri tekrar değiştiriyoruz ve eğer biz doğrudan yabancı yatırım çekmek istiyorsak -ki çekmek istiyoruz- burada bizim net olmamız lazım, şeffaf olmamız lazım, ilk önce öngörülebilir olmamız lazım. Benim hem bugün tartıştığımız e-ticaret yasasında hem vergi paketinde hem diğer paketlerde ilk gördüğüm şey kesinlikle öngörülebilir değiliz ve ondan sonrasında bu şeffaflıktan uzaklaşma bizi bir sürü problemle baş başa bırakıyor.

En son olarak da tabii ki emekli maaşları ve asgari ücretle devam etmek istiyorum. Hiçbirimizi tatmin etmeyen, eminim, AK PARTİ’li ve Milliyetçi Hareket Partili arkadaşlarımızın bile içini acıtan bir durumla karşı karşıyayız, bugün emekli maaşları kesinlikle yetmiyor, asgari ücret ile ikisi açlık sınırının altında ve burada kulağa hoş gelen bir öneri var “En düşük emekli maaşı asgari ücret olsun.” diye. Umarım olur ama şunu biliyorum ki bu sosyal güvenlik sistemi içerisinde biz, en düşük emekli maaşını asgari ücrete eşitlersek ne olacağını çok iyi biliyorum; üç dört sene içerisinde neredeyse çalışanların ve emeklilerin yarısından fazlası açlık sınırının altında kalan bir maaşla geçinmek zorunda kalır ve bu, aslında, bir yerden sonra fazla prim ödeyen ile az prim ödeyen arasındaki farkı neredeyse sıfırlar; herkesin emekli maaşı eşitlenir, geçmişte daha fazla çalışan, daha fazla prim ödeyen ile daha az çalışan, daha az prim ödeyen arasında marj neredeyse sıfırlanır, nesiller arası adaleti unutmuş oluruz. O yüzden de bence burada yapılması gereken noktalardan bir tanesi... Asgari ücret de artırılсын çünkü bu gerçekten artık bir iktisadi mesele değil, insani mesele, emekli maaşları da artırılсын çünkü artık bu da iktisadi bir mesele değil, insani bir mesele fakat ikisini birbirine eşitlemek AK PARTİ’nin bu yönetim anlayışında çok daha fazla fakirlik ve hem emekli maaşının hem de asgari ücretin açlık sınırının çok altında kalması anlamına gelir. Peki, bu durumdan nasıl kurtarırsınız? Ben bu Meclis kürsüsünden sizlere seslenme imkânında bulunuyorum, Plan ve Bütçe Komisyonundayım, Sanayi Komisyonundayım, şu ana kadar çok önemli, Türkiye’nin en önemli problemlerinden hiçbirini biz Plan ve Bütçe Komisyonunda veya Sanayi Komisyonunda konuşmadık: Biz “İstihdamı nasıl artıracamız? Çalışan sayısını nasıl artıracamız?” bunu hiç konuşmuyoruz. Her seferinde tasarruf tedbirlerinden bahsediyoruz, her seferinde vergi paketinden bahsediyoruz fakat şöyle söyleyeyim size, bu ülkenin sadece üçte 1’i çalışıyor; tekrar söyleyeyim, üçte 1’i çalışıyor. Bu üçte 1 çalışanların da dörtte 1’i kamu için çalışıyor. Bu ülkede 15-24 yaş arası gençlerin üçte 1’i ne okula gidiyor ne de çalışıyor ve bakın, bir yasama yılını daha bitiriyoruz ve biz bu yasama yılında da bir kez bile, bu ülkenin nasıl nitelikli, iyi işler yaratacağını, işsizlikle nasıl mücadele edeceğini ve bu yasama yılında istihdamı nasıl artıracığımızı hiç konuşmadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Özlale, bitiremiyoruz, orayı bir düzeltelim.

Lütfen tamamlayın.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – Tamamlıyorum.

İyi işleri nasıl yaratacağımızı konuşmadık, ücretleri nasıl artıracığımızı konuşmadık. Hep tasarruftan, vergi paketinden bahsettik. Tekrardan söyleyeyim, sosyal güvenlik sisteminden tutunuz ülkenin sürdürülebilir bir büyüme ve kalkınmaya ulaşmasına kadar yapmamız gereken çok basit bir şey var; çalışan sayısını artırmak ve Türkiye’de, ülkemizde her 3 kişiden 1’i çalışıyor ve biz bu yasama yılında

ülkedeki çalışan sayısını nasıl artıracamıza dair hiçbir konuda, burada, Meclisimizde bir tartışma imkânı yaşamadık. Önümüzdeki dönem umarım nasıl daha fazla çalışan sayısına ulaşacağımızı, nitelikli, iyi işleri nasıl yaratacağımızı konuşacağımız bir gündemimiz olur diyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özlale, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'ya söz veriyorum.

Sayın Aksu, buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Vergi, devletin egemenlik hakkına dayanan maliye politikasının en etkin aracıdır. Kapsayıcı, verimli ve etkin, adil, aynı zamanda basit bir vergi sistemi kamu hizmetlerinin sunulması, ekonominin gelişmesi, toplumsal refahın artırılması ve gelir dağılımı adaletinin sağlanmasında önemli bir role sahiptir. Anayasa'nın 73'üncü maddesinde “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.” hükmü bulunmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi üreten, istihdam yaratan, üretilen değerden herkesin adil pay almasını mümkün kılan ve gelir dağılımını adaletli hâle getiren, nimet ve külfetin bütün kesimlerce hakça paylaşılmasına dayanan bir ekonomik ve toplumsal düzenin tesis edilmesini öngörmektedir. Bu doğrultuda devletin kamu giderlerini karşılamada temel gelir kaynağı olan vergileri herkesin mali gücüne göre ödemesini ve az kazananlardan az, çok kazananlardan çok vergi alınmasını temin edecek adaletli bir sistemin inşasını gerekli görmektedir.

Değerli milletvekilleri, orta vadeli programda etkin, basit, adil bir vergi sistemi oluşturmak ve kamu finansmanını kalıcı kaynaklarla sağlamak hedefleri doğrultusunda temel vergi kanunlarının gözden geçirileceği, etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimlerin kaldırılacağı belirtilmiştir. Görüştüğümüz kanun teklifinde de dolaysız vergi tabanını genişletmek, vergiden kaçınmaya yönelik alanların önünü kapatmak, cezaları caydırıcı hâle getirmek, tahsilatı artırıcı yöntemler geliştirmek, bazı istisna ve muafiyetleri revize etmek veya kaldırmak yönünde hükümler bulunmaktadır. Bu düzenlemeler sonucu kamu gelirlerinin artırılmasına, vergi tabanının genişletilmesine, vergiye uyum ve vergide adaletin tesisine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Teklifte, Kurumlar Vergisi Kanunu'na “Yerel ve Küresel Asgari Kurumlar Vergisi” başlıklı yeni bir bölüm eklenmektedir. Gerekçede de belirtildiği gibi vergi güvenliğinin sağlanmasına hizmet eden düzenlemelerin başında uluslararası model kurallarıyla uyumlu olarak küresel asgari kurumlar vergisi uygulaması ve uygulamayla birlikte yerel asgari kurumlar vergisi düzenlemeleri gelmektedir. OECD kapsamında, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu yaklaşık 140 ülke tarafından onaylanan mutabakat metnine göre yıllık konsolide hasılatı 750 milyon avro eşğini aşan çok uluslu işletmelerin düşük vergileme yapılan ülkelerdeki şube, iştirak ve iş yerlerinin asgari bir tamamlayıcı vergilemeye tabi tutulması kararı alınmış ve yasal düzenlemeler çeşitli ülkelere yapılmaya başlanmıştır; kanun teklifiyle de bu yönde bir düzenleme getirilmektedir.

Yapılan bir başka düzenleme ise yurt içi asgari kurumlar vergisi uygulamasına yöneliktir. Buna göre, beyan edilen kazanç ile matrah arasında bağ kurularak asgari bir vergi belirlenmekte, kurumlar vergisinin indirim ve istisna uygulamaları nedeniyle genel oranın çok altında kalmasının önüne geçilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, yap-işlet-devret modeliyle kamu-özel iş birliği projeleri kapsamında yürütülen faaliyetlerden elde edilen kazançlara uygulanacak kurumlar vergisi oranı yüzde 30'a çıkarılmaktadır.

Yine, ticari ve mesleki kazanç nedeniyle gelir vergisi mükellefleri ile kurumlar vergisi mükelleflerinin hasılatlarına yönelik düzenli şekilde yapılacak tespitlerin beyan edilen vergi matrahlarıyla kıyaslanması, varsa uyumsuzlukların izaha konu edilmesi yönünde ilave bir güvenlik müessesesi de getirilmektedir.

Teklifte önerilen bir diğer husus ise gelir ve kurumlar vergisinde bazı ödemelerin tevkifat kapsamına alınabilmesi için yetki düzenlenmektedir. Öte yandan, bazı istisna ve indirimler kaldırılmakta, bazılarının da uygulama şekli değiştirilmektedir. Bu kapsamda, yatırım fon ve ortaklıklarına tanınan istisna bu fon ve ortaklıkların gayrimenkul kazançlarının yüzde 50'sini kâr olarak dağıtmaları şartına bağlanmakta, ayrıca serbest bölgelerde üretim faaliyetlerinde bulunan mükelleflere tanınan kazanç istisnası ihracat gelirleriyle sınırlandırılmaktadır.

Kanun teklifinde şirket çalışanlarına verilen hisse senedi opsiyonlarına vergi kolaylığı sağlanmakta, işletmelerin aktifinde yer alan kıymetli madenler ile kıymetli madenlere dayalı mevduat hesaplarının borsa rayicisiyle değerlendirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Ayrıca, beş takvim yılı veya hesap dönemi süresince indirilemeyen ve sonraki dönemlere devreden KDV tutarlarının özel bir hesaba alınarak mükellefin talebi üzerine yapılacak vergi incelemesi sonucunda gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınması da öngörülmektedir.

Yapılan önemli bir düzenlemeyle de yaşlılık, malullük, ölüm aylığı almakta olan emeklilerimize ve hak sahiplerine dosya bazında 10 bin lira olarak uygulanan aylık asgari ödeme tutarı 12.500 liraya yükseltilmektedir.

Değerli milletvekilleri, yıllık programda sürdürülebilir ve sağlıklı gelir kaynaklarının artırılmasında vergisel işlemler ve kayıt dışılıkla mücadele gelir politikasının temel öncelikleri olarak sayılmıştır. Vergi sisteminin temel amacı, kamu harcamalarını finanse etmek için gerekli olan geliri toplamaktır. Ayrıca, vergi sistemleri gelir dağılımının iyileştirilerek toplumun refah düzeyinin yükseltilmesi gibi sosyal amaçlar doğrultusunda da kullanılmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak etkin kamu hizmetinin yanı sıra yoksul kesimlerin gözetildiği, üretimin özendirildiği, kamu harcamalarında israf ve usulsüzlüğün önlendiği, kayıt dışı ekonominin azaltıldığı ve bunlara yönelik yapısal tedbirlerin devreye konulduğu bir mali sistem öngörüyoruz. Parti olarak sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara köklü cevaplar hazırlayarak Türk ve Türkiye Yüzyılı'na temel olacak kalıcı ve güçlü reformları peş peşe hayata geçirmeyi hedefliyoruz. Büyümenin nimetlerinden çiftçimizden memurumuza, işçimizden esnafımıza ve sanayicimize kadar her insanımızın adil ve hakkaniyetli pay almasını sağlamayı, özellikle istismar edilen emeklilerimizin hak ettikleri sosyal, ekonomik ve insani seviyeye kavuşturulmalarını istiyoruz. Bunun için gayret göstermeye, haklı taleplerinin takipçisi olmaya devam edeceğiz. Türkiye ekonomisinde güven ve istikrar kuşkusuz ki doğru tedbirler yanında kararlı politikalarla sağlanabilecek; halkımızın refahını gözeten atılımlar bu şekilde mümkün olabilecektir. Türkiye'nin aydınlık geleceğinin mimarı olan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle, Cumhuriyet İttifakı birlikteliğinde fırsat ve imkânları değerlendirerek Türk ve Türkiye Yüzyılı hedefini adım adım gerçeğe dönüştüreceğiz. Bunu yapacak birikim, irade ve kararlılık Milliyetçi Hareket Partisinde ve Cumhuriyet İttifakı'nda mevcuttur. Türkiye için emsalsiz fırsatlar sunan yeni yüzyılda, millî birlik ve beraberlikle bu fırsatı yakalayacağımıza yürekten inanıyoruz.

Bu düşüncelerle kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aksu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'a ait.

Sayın Kunt Ayan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bakan değiştirerek ülke ekonomisinin düzeleceğini sanan, toplumda böylesi bir algı yaratarak ekonomik krizi neredeyse kendi seçtiği bakanlarla izah eden Türkiye ekonomi politiğinin geldiği sefaleti konuşuyoruz bugün. Enflasyona “düşman” diyerek kükreyen, kendi yarattığı enflasyona karşı “Halkı enflasyona ezdirmeyiz.” diyen, sanki karşısında başkasının üstümüze saldırdığı bir düşman varmış gibi konuşup aklımızla alay eden, TÜİK’e yalan attıran, attığı yalana inanan ve halkı inandırmaya çalışan bir sefalet sisteminden bahsediyoruz. Bugün önümüze getirdiğiniz bu sözde vergi paketiyle de devletin aslında batmaması için uğraştığınız açık. Baştan sona bilimsizlik, baştan sona riyakârlık, baştan sona akıl tutulması. Bütün dünyada var olan evrensel görüşler, evrensel politikalar, evrensel çözümler gözümüzün önünde dururken akıl almaz bir politikayı bu topluma dayatıyorsunuz. Sizin lisansız farklı, gerçekten bunu anlamak çok zor; sizinki size has, size özel. Hiçbir kabahati görmeyen, hiçbir sorumluluğu almayan; muhalefetinden enflasyonuna, sokak hayvanlarından kadın haklarına herkesi, her şeyi düşman ilan eden bir akıl var karşımızda.

Peki, neden bu vergi paketi hazırlandı? Bakan Şimşek aylardır kapı kapı gezdi. Yanlış anlaşılmasın, halka gitmedi, emekçiye gitmedi, yıllarca bu sefaleti çeken kişilere gitmedi; kime gitti? Sermayedarın kapısını eskitti tek tek. Ve her gün manşetlerde vergi paketi konuşuldu. 54 maddeyi önümüze getirdiniz koca bir balondan ibaret. Bu paketle ciddi bir kaynak yaratılacağı beklentisi vardı ama yapılan pek çok hesaplama göre en fazla 2024 yılı içerisinde 150 milyar TL elde edilecek. 2024 bütçesinde öngörülen açık ise 2 trilyon 700 milyar TL. Gülsen gülünmez, ağlasan ağlanmaz. Bu miktarla bohçaya yama bile yapamazsınız. Tasarruf paketini de alıp üstüne koysak ancak bütçe açığının yüzde 10’unu kapatabiliyorsunuz, bundan öteye bir şey gidemiyor. Peki, sonuç ne olacak? Emekçiye, işçiye, emekliye yeni vergiler, yeni borçlar. Sayın iktidar sıraları diyeceğim, 134 imzacı var, karşımızda 20 kişi bile yok. Zenginin sırtını sıvazlıyorsunuz, yoksulun ise üstüne biniyorsunuz. Bu iş böyle olmaz diyoruz, yıllardır bunu dile getiriyoruz fakat gören var mı, duyan var mı? Maalesef yok. Bu ülkede vergi oranı ve miktarları hangi sınıfsal kesimden alınacağına göre belirlenmektedir. Her yıl alınan stopaj vergisiyle alın teriyle geçinen milyonlarca emekçiden vergiler kesiliyor, üstelik adım atsak vergi vermek zorunda kalmaya devam ediyoruz. Ekmeğe, suya, telefona, kıyafete neye elimize atsak vergisini ödüyörsünüz. Bu ülkede tüketim vergileri tüm vergilerin yüzde 70’ini oluşturuyor; çay kaşığıyla ver, kepçeyle al. Türkiye’de en zengin yüzde 20’nin millî gelirden aldığı pay yüzde 49,8 iken en yoksul yüzde 20’nin aldığı pay ise sadece yüzde 5,9 ancak vergi yükü tam tersine işliyor. Varsa bu ülkede birbirine düşmanlık eden birileri o da AKP’nin yoksul düşmanlığıdır. Bu ülkenin ekonomisinin yaklaşık yüzde 30’u kayıt dışı, bu da yılda 300 milyar dolarlık bir rakama tekabül eder ki bu paketle toplamayı düşündüğünüz miktarın çok çok üstünde. “Kayıt dışılıkla mücadele” dendiğinde aklınıza hep küçük işletmeler geliyor. Oysa, sofranın büyük payı sermayedarda. Zengine dokunmadan yoksuldan almaya devam etmek bu ülkenin derdine derman olmaz.

2024 yılı bütçesinde toplam vergi geliri 8 trilyonun üstünde öngörülmüş ancak “vergi harcaması” adı altında sermayeye peşkeş çekilen rakam ise yaklaşık olarak 2 trilyon 200 milyar lira. Dudak uçuklatan bu rakamların karşısında emeklilere reva gördüğünüz ise 12.500 liralık maaş yani 2.500 liralık komik artışı bile burnundan, yüzünden getire getire vermeye çalışıyorsunuz. En büyük rezilliklerinden biri de yoksulluk sınırının 60 bin TL’ye dayandığı Türkiye’de asgari ücretlinin 17 bin lirasına “Düşük değildir.” diye açıklamak ve zam yapmamaktır, kaldı ki bu paket doğumu itibarıyla ölmüş bir pakettir zaten. Gel gelelim vergi paketinin ilk imzacısı olan AKP Denizli Milletvekili Sayın Nilgün Ök bir açıklama yaptı: “Az kazananan az, çok kazananan çok alacağız.” demişti. Pek tabii ki böyle olması gerekiyor fakat bir iddiaya göre Sayın Ök kendi vergisini ödemiöymüş. Yine, bir iddiaya göre ağabeyinizle beraber kurmuş

olduğunuz şirket son üç yıldır hiç vergi vermemiş. Yine, bir iddiaya göre eşinizin üzerine kayıtlı olan Gelişim Mühendislik şirketi son beş yıldır hiç vergi vermemiş. İddia ediyorum, cevap verirsiniz.

Yine, paketin imzacılarından biri Sayın Cantürk Alagöz. Burada mı? Burada bile değildir ya. Söylüyorum: Yine, iddiaya göre kurumlar vergisini ödememiş. Ödeyin, böyle bu paketleri getirerek, ödemeyerek bu işler olmaz.

Yine, bir iddiaya göre... Burada mıdır? Kesin o da değildir. Sayın Refik Özen'in üç yıldır ödemediği iddia edilen bir vergi var. Varsa çıkın açıklayın, şimdi bunları tek tek burada sıralamayalım.

şimdi, kendiniz zenginleşirken halkın aklıyla alay eder gibi böylesi vergi paketleri getirmeyin karşımıza.

YAşAR KIRKPINAR (İzmir) – İftiralar ne zamandan beri iddia oldu!

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Açıklamanızı yaparsınız.

YAşAR KIRKPINAR (İzmir) – Ayıp ya!

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Yine, Sayın Mehmet şimşek, tenis kortları lüks yerlerdir -burada olsa keşke, duysa bizi- herkes gidemez, oynayamaz.

YAşAR KIRKPINAR (İzmir) – Yani bir milletvekilisiniz siz de.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Oradan bakınca halkın sorunları çok güzel orada duruyor fakat oranlara bakınca, mesele bürokratların kullandığı milyonluk arabaların fiyatıysa size çerez parası olarak geliyor.

YAşAR KIRKPINAR (İzmir) – şov yapmanın bir anlamı yok!

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Tabii, İngiltere vatandaşı kendisi oradan almış olduğu oranda bakıyor. İngiltere'nin millî hasılası ne kadar? 55 bin dolar fakat fakir Türkiye'nin ne kadar? 13 bin dolar. Oradan öyle atıp tutmak güzel.

YAşAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen atıyorsun sen! Sen atıyorsun oradan!

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Yine, Sayın Bakana sesleniyoruz: Başınızı İngiltere'den kaldırın, doğduğunuz topraklar olan Batman'a bakın.

YAşAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, konuşmana renk katmak için birine iftira atmak zorunda değilsin! Daha güzel konuşmalar yapabilirsin.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - TÜİK verilerini açıkladı, Batman'la ilgili dedi ki: "İşsizlik oranı Batman'da... İlk 5'e girmiş ya!"

YAşAR KIRKPINAR (İzmir) – şuraya bak ya! Seviyeyi nereye düşürdüler ya!

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Doğduğu toprak, bakın, Sayın Bakanın doğduğu topraklar, yüzde 23,4'ü işsiz Batman halkının yani 4 kişiden 1'i. Onu takip eden yer neresi?

YAşAR KIRKPINAR (İzmir) – Seviyesiz ya!

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Mardin, Siirt, şırnak, Diyarbakır işsizlikle mücadele ediyor. Bir Kürt olarak çok iyi biliyorsunuz ki -Sayın Bakana söylüyoruz bunu- en büyük yoksulluğu yaşandığı yer olan Kürt illerinde işsizliğin, yoksulluğu bu kadar çok olmasının nedeni bu ülkenin ekonomisine en büyük darbe vuran Kürt sorununun çözümsüzlüğüdür.

YAşAR KIRKPINAR (İzmir) – İşte öyle şeyler söyleyin, bölücülük, ayrımcılık, ırkçılık; böyle şeyler konuşun.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Bir ekonomist olarak çok iyi biliyorsunuz ki savaşın, çatışmanın olduğu yerde yatırım olmaz, istikrar olmaz, ekonomi düzelmez. Bulunduğu bakanlar kurulunda hiç "Bu vergi paketleri, tasarruf paketleri iğne ucu kadar bile yer kaplamaz. Bizim, Kürt sorununu çözmemiz lazım. Mermiye, İHA'ya, SİHA'ya verdiğimiz paralarla ülke ekonomisini bu şekilde yönetemeyiz." diyor mudur? Tabii ki demiyordur, demiş olsa ülke bu hâlde olur mu? Olmaz. Savunmaya, silahlanmaya ve güvenlikçi

politikalara ayrılan payın ek ve örtülü ödenekle ve fonlarla beraber bütçenin yaklaşık yüzde 15-20'sine denk geldiğini, savaş sürdükçe ekonominin asla düzelmeyeceğini söylemiş midir? Söylememiştir çünkü söylemiş olsa ülke ekonomisi bu hâlde olmazdı.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Savaş yok terörle mücadele var, PKK'yla mücadele var, PKK'yla mücadele ediyoruz.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Yine, bu ülkenin ekonomik gerçekliği ne biliyor musunuz? Ben şimdi size tek tek anlatacağım. Görmediğiniz, o bindiğiniz jetler var ya, yediğiniz şeyler; ben şimdi size söyleyeceğim. Bakın, geçen hafta Urfa'dan Bursa'ya mevsimlik tarım işçisi olarak giden 16 yaşındaki Elif Argun ve kardeşi 15 yaşındaki Esmenur Argun traktörün devrilmesi sonucu yaşamını yitirdi. Her yıl onlarca mevsimlik tarım işçisinin güvencesiz, kayıt dışı, insanlık dışı koşullarda çalıştırılması emeğinin sömürülmesidir. Yine, atanamadığı için intihar eden öğretmenler... Toprak Mahsulleri Ofisi açıklama yaptı, ne dedi? Ton başına 9.250 liralık buğday alım fiyatından bahsetti. Sizin bunları konuşmanız gerekiyor, ekonominin geldiği nokta bu. Yine, kurulan pazarlara akşam saatlerinde giderek artık yiyecekleri toplayan ebeveynler var bu ülkede. Siz bunları konuşmuyorsunuz, gelmişsiniz, vergilerinizi de ödemiyorsunuz, burada atıp atıp tutuyorsunuz bize. Önce bu sorunları düzelteteceksiniz; halkı açlığa, sefaletle mahkûm etmeyeceksiniz. Şurada, gittiğiniz iktidar kulislerinde her biriniz tek tek koşup koşup ihale peşine koşmayacaksınız. Böylesi oylama vergi paketleriyle devasa ekonomik adımlar atıyormuş algısını bizlere yaratmayacaksınız. Gerçekçi, ekonomik ve bilime uygun adımlar atacaksınız. Yoksa böyle al gülüm ver gülüm sisteminizle kendinizi, yandaşlarınızı zengin etmeye, halkı sömürmeye devam eden uygulamalarla bir adım ileriye gidemezsiniz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kandırımlar seni.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Biraz uyandın, kendine gel, yatıyordun orada.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kandırımlar seni, zaten senden başka kimse de okumaz o metni.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Ök, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün, Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın 159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Başkanım, çok teşekkür ederim.

Adıma, ortağı olduğum -ve eşimin olduğu- bir şirketle ilgili bir atıfta bulundu konuşmacı.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Atıf değil iddia.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öncelikle, ben bu söylemi, konuşmayı, getirmiş olduğumuz kanun teklifini tamamen manipüle etmeye yönelik olduğu için ve böyle kişisel bazlı, şahısları hedef aldıkları için de kendilerini kınıyorum. Türkiye'deki vergilerin, kurumlar vergisinin ne şartlara göre verileceği bellidir, Gelir İdaresi de oradadır. Bizim bugüne kadarki şirketlerimizden biri mesela -tam araştıramamışlar- Doğa Plastik şu an tasfiye hâlinde olan bir şirkettir, zaten zarar eden bir şirkettir. Aynı zamanda, diğer şirketin de finansman giderleri yüksek olduğundan dolayı vergi doğmamıştır ama önceki yıllarda vergisini ödemiştir. Dolayısıyla bunu böyle yaparak, kanunun üstünde, burada insanları, kişileri itibarsızlaştırmanın çok doğru olmadığını biliyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yani vergi vermediniz öyle mi? Vergi vermediğinizi mi söylüyorsunuz?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Yani vergi vermediniz mi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hiç vergi vermediğini söylüyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Vergi verdiğini söylüyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Vergi vermediğinizi mi söylüyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Onun haricinde, öyle, bakın, çok net vergi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Net olarak söyleyin, vergi verdiniz mi, vermediniz mi?

Vermediğini söylüyor ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Leyla Hanım “Vergi verdi.” diyor

BAŞKAN – Sayın Ök, lütfen tamamlayın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bakın, vergi nedir? Sizin giderleriniz gelirlerinizden fazlaysa vergi vermeyebilirsiniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Zarar ettiniz yani, öyle mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kurumlar vergisini zarar ettiğiniz takdirde vermezsiniz. Dolayısıyla, şirketin birinde finansman gideri böyle olduğu için vergi doğmamıştır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Seni tebrik ediyorum Sayın Milletvekilim, ilk kez zarar eden bir AK PARTİ’li gördüm.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bunun haricinde şunu söyleyeceğim: Tabii ki kâr eden şirketlerimiz de vardır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Vergi verme, vergi paketi getir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – O kadar ayıp ki! Vergi verme...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Vergi verme, vergi paketi getir; aynen size yakışan budur işte ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bakın, getirmiş olduğumuz pakette... Çok ayıp ediyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bir de insanlara laf edin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Çok da ayıp ediyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İnsanlar saklıyor, getiriyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Çok da ayıp ediyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Önce şirketinden vergi vermeyi öğren de ondan sonra yani.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir dinlerseniz...

Getirmiş olduğumuz pakette de biz burada asla vergiyle...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Tasfiye hâlindeki bir şirket vergi mi ödesin?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Vergi vermediğini anlatıyor, sen ne diyorsun ya? Vergi vermediğini anlatıyor, sen ne diyorsun oradan ya? Sen ne diyorsun oradan?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Allah, Allah!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Tasfiye hâlindeki bir şirket vergi mi ödesin? Sen verginin ne demek olduğunu biliyor musun?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, gelir olsun verelim vergiyi yani gelir olduğunda tabii ki veriyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bir AKP’li vekil zarar ediyor, öyle mi?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, verginin ne demek olduğunu biliyor musun sen?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sen beni buna ikna edeceksin, öyle mi yani?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tasfiye hâlinde olan bir şirketten nasıl vergi doğar?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Vergi nedir?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Oradan konuşuyorsun ya. Ya, bir kere de gerçeğin peşinde olun hayatınızda be, bir kere de be!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ayrıca, ben şunu da söyleyeceğim...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hayatınızda bir kere gerçeğin peşinde olun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Vergi ne demek biliyor musun? Vergi ne zaman ödenir, niye ödenir?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bakar mısınız... Nilgün Ök olarak kurumlar vergisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, daha ne kadar konuşacak?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Laf yani laf! Laf olsun da torba dolsun!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Seninki laf!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – ...gelir vergisi de mükellefiyim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen verginin ne demek olduğunu biliyor musun? Vergi ne zaman ödenir, biliyor musun?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Tabii, tabii, zarar etti, vergi vermiyor(!) Sen gel başkasından vergi al.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bilmediğin hâlde konuşuyorsun ya! Ayıp ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Siz hepiniz zarar edin, siz vergi vermeyin, vatandaş vergi versin.

BAŞKAN – Sayın Günaydın...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İnsan biraz utanır be!

BAŞKAN – Sayın Günaydın...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hayatında vergi vermemiş bir adam konuşuyor ya.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ya, neyden utanacağız? Gökhan Bey, bir sakın olun ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çok net söyledim. Neyden utanırsın? Vergi vermezsen utanırsın.

BAŞKAN – Sayın Günaydın, bak şimdi, karşılıklı konuştuğumuzda konu anlaşılmıyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başka şirketlere ait...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Vergi vermediğin hâlde vergi paketini buraya getirirsen utanırsın; bu kadar basit, bu kadar basit.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 200 kişiyi istihdam ediyorum, hiç kusura bakmayın. Bu kadar...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Evet, 200 kişiyi istihdam ediyorsun ve zarar ediyorsun. AKP'nin vekili zarar ediyor; ondan sonra, yazana hakaret ediyorsunuz, yazana erişim engeli getiriyorsunuz.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.03

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 02.15

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106’ncı Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 132 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2290) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 159) (Devam)

BAŞKAN – 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, son söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Cevdet Akay’a ait.

Sayın Akay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına birinci bölüm üzerinde 159 sıra sayılı Kanun Teklifi’yle ilgili söz almış bulunmaktayım.

“Vergi reform paketi” olarak adlandırılan bu kanunla beraber vergide adaletin sağlanacağı, vergi muafiyet, istisna ve indirimlerinin verimsiz olanlarının devre dışı bırakılacağı, kayıt dışı ekonominin vergilendirileceği konularıyla ilgili olarak beklenti var. Söz konusu durumlarla ilgili, Sayın Hazine ve Maliye Bakanının da muhtelif zamanlarda açıklamaları var. Sayın Bakan görevde bulunduğu süre içerisinde yaklaşık 11 kez vergi adaletinden bahsetmiş. Bu vergi adaletini sağlamak üzere bu paketi bugün görüşeceğiz, birazdan fikirlerimizi de açıklayacağız. Sayın Bakanın, yine, muhtelif zamanlardaki “tweet” paylaşımlarından da birkaç örnek göstermek istiyorum: “Vergiye tabana yayacağız.” açıklaması 2010 yılı ile 2024 yılı arasında muhtelif zamanlarda. Yine, “Amacımız vergiyi tabana yaymak.” Yine, TRT Haber’de de vergide adaleti sağlamak ve kayıt dışıyla mücadele etmekle ilgili açıklamaları var. Bu açıklamalar var ama söz konusu açıklamalarla beraber vergide adalet maalesef sağlanmıyor, vergi yükündeki dağılım dengeli bir şekilde dağılmıyor. Bu vergi paketinde de açıkçası bunu görmüyoruz yani sermayenin servetin vergilendirilmesi konusunda yetersiz kaldığını görüyoruz.

Şimdi, kayıt dışı ekonominin vergilendirilmesinden bahsediyoruz. Gayrisafi yurt içi hasılanın yaklaşık üçte 1’i kayıt dışı ekonomi olarak tahmin ediliyor yani 300 milyar dolarlık bir tutar. Şimdi, bu kayıt dışı ekonominin yarısını kayıt altına alıp vergilendirirsek ülke bütçesinin yani 2024 yılı bütçesinin 1 trilyon 254 milyarlık faiz giderini ödeyebiliriz ama maalesef bunu yapmıyoruz.

Yine, biliyorsunuz, son zamanlarda kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanı ile ilgili mücadele konusunda bir sürü suç örgütü lideri ülkemizde yakalanıyor. Son yıllarda da özellikle kırmızı bültenle aranan 497 suç örgütü lideri vardı ülkemizde yakalanan. Bunlarla ilgili de el konulan para ve mal varlığı 105 milyar TL civarında. Hâlbuki buradaki bu kara parayla ilgili ekonomik büyüklük 25-60 milyar dolar civarında. Bunun vergilendirilmesinin ve kayıt altına alınmasının üstüne gidilse devlet geliri açısından da çok ciddi bir kazancımız olacak.

Yine, dolaylı-dolaysız vergiler ayırımıyla ilgili bahsediyoruz. Yüzde 65 ile 70 arasında değişen bir dolaylı vergi oranı var yani dolaysız vergiler çok düşük düzeyde kalıyor. Biz bu dağılımı dolaysız vergiler lehine düzeltmeye çalışıyoruz. Bir taraftan insanlar, ücretliler, emekliler, işçiler, çiftçiler, mal ve hizmet fiyatları arasında çok yüksek tutarlarda KDV, ÖTV gibi dolaylı vergileri ödüyorlar, az kazanan da çok kazanan da aynı vergiyi ödüyor ama bir taraftan da bu dolaysız vergiler, gelir ve kurumlar vergisiyle ilgili gerekli vergilendirme yapılmıyor.

Vergi harcamaları... Vergi harcamalarıyla ilgili olarak 2023 yılında 1 trilyon 477 milyarlık bir vergi harcamasından bahsediyoruz; 2024 yılı için de 2,2 trilyonluk bir vergi harcaması yani vergi, muafiyet ve istisnalarla beraber tahsilinden vazgeçtiğimiz vergi gelirlerinden bahsediyoruz. Şimdi, hakikaten verimsiz alanların devre dışı bırakılıp bu tahsilatların mutlaka yapılması gerekiyor. Bu kanunda bunu görmüyoruz, böyle bir maddeye rastlamadık; baktık, bu konuyla ilgili olarak da gördüğümüz maddelerde kayda değer bir şey yok. Bunun da çok önemli bir problem olduğunu buradan özellikle ifade ediyoruz.

Yine, vergi para ve cezaları var kesilen. 2023 yılı için tahakkuk eden 530 milyarlık vergi cezası, idari para, yargı giderleriyle ilgili, yargı harçlarıyla ilgili cezalar, hepsi dâhil; bunlardan sadece 60 milyarını tahsil edebilmişiz, 470 milyarını tahsil edememişiz yani tahsilat/tahakkuk oranı yüzde 11,4. Peki, burada bir sürü cezalar var değil mi? Usulsüzlük cezaları, birinci derecede usulsüzlük, ikinci derecede usulsüzlük, özel usulsüzlük cezaları; miktarları katladık, arttırdık; çok ciddi cezalar var. Şimdi, bakıyoruz, bu cezalarla ilgili sonuç alınsaydı, buradaki kesilen önceki cezaların tahsil edilmesi gerekirdi. Yine 2024 yılı için buradan soruyoruz: Burayla ilgili kesilen cezalardan acaba ne kadar tahsilat yapılabilirdi şimdiye kadar? Çünkü 2023 yılındakilerle ilgili zaten tahsilat yapılamamış.

Şimdi, uzlaşmayla ilgili ben az önce soru sormuştum -sorduğumda da ifade etmiştim- son 2013 yılından bu yana uzlaşmayla ilgili, vergi aslı ve vergi cezasıyla ilgili ne kadar bir tahsilat yapıldığıyla ilgili veyahut da silindiğiyle ilgili yani. Şimdi, onun cevabını tabii bekliyorum ama bizim araştırmalarımızda, yine Maliye Bakanlığının faaliyet raporundan çıkarttığımız kadarıyla uzlaşma nedeniyle vergi aslı olarak silinen 2 milyar 587 milyon, ceza olarak silinen de 4 milyar 919 milyon, toplam 7 milyar 506 milyonluk bir rakam var. Bu rakam eğer anaparada yani vergiyle ilgili uzlaşma müessesinde... Bu kanunda yine madde var biliyorsunuz, dışarıda bırakıyorsunuz yani geçmiş yıllarda on yıldaki asılla ilgili uzlaşmadan eğer bu devletin tahsil ettiği tutar -veya “sildiği tutar” diyelim daha doğrusu- 2 milyar 587 milyon ise devre dışına çıktığımız zaman çok cüzi bir gelir olacak yani burada kayda değer bir gelir elde etmemiş olacağız, onu ifade etmiş olayım. Burada, tabii, önemli olan vergi, muafiyet ve istisnalarla beraber vazgeçilen tutarlar. Sadece burada 657 milyar kurumlar vergisiyle ilgili vazgeçilen tutar var. Önemli olan bu kurumlar vergisinden hangi firmalardan nasıl vazgeçildi, muafiyet, istisna ve indirim uygulandı? Bununla ilgili rakamları da detayları da muhtelif zamanlar soruyoruz ama sağlıklı bir cevap alamadık.

Buradan KÖİ projelerine kısaca değineceğim. Madde üzerinde arkadaşlar mutlaka daha detay değinecekler, buradaki kurumlar vergisi oranının yüzde 25'ten yüzde 30'a çıkması yani yüzde 5'lik bir artırım tutarla bir gelir elde edilmeye çalışılıyor; çok düşük bir tutar. Hâlbuki yıllardır, 2005 yılından günümüze, sadece 79,5 milyar dolar KÖİ projelerine yani KÖİ ve yap-işlet-devret projelerinden gelir elde eden firmalara ödenen tutarlar var, her yıl 5 milyar dolar civarında ödeniyor, bu yıl da 162 milyar civarında ödeneceği tahmin ediliyor. Buradaki kurumlar vergisi tahsilatından gerekli, sağlıklı faydayı sağlayamayacağız.

Şimdi asgari kurumlar vergisi getiriyoruz, gelir vergisi getiriyoruz, yüzde 10 olarak belirleniyor bu kanunda. Bu firmalar için kesinlikle en az 5 puan üzerinde olması lazım, biz bunu önerge olarak da Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde verdik, buradan tekrar öneriyoruz, geç değil, yüzde 15 olarak uygulanmasını buradan öneriyoruz. En azından, biliyorsunuz, muafiyet, istisna ve indirimler nedeniyle

bunların efektif vergi yükü, vergi oranı çok aşağı çekiliyor, yüzde 6,83'e gelen oranlar var; burada 44 firma var, 7 tanesi sadece matrah beyan etmiş ve 2,8 milyar TL vergi ödemiş. Bu çok çok az, bir taraftan emekliden, işçiden, esnaftan tasarruf ederken, emekliye 2.500 lira vermek için 33 milyar kaynak ararken buralara savurganca harcama yapmak ve buraların vergilendirilmemesi kabul edilmez.

Biz tekrar buradan ifade edelim: En düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesine getirilmesini söyledik ve bunun da asgari ücretin de tekrar ayarlanıp 25 bin TL olmasını, buna göre de aylıkların belirlenmesini ve her kademedeki intibakla ilgili düzenlemelerin de yapılarak 2000 öncesi, 2002-2008 arası ve 2008 sonrası ayarlamaların da yapılarak mağduriyetlerinin giderilmesini defalarca ifade ettiğimiz hâlde burada da bir sonuç alamıyoruz. Ama bir taraftan da çoklu maaşlara devam ediyoruz, tasarruf tedbirleriyle ilgili kanun da burada önümüze geldi, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan idarecilerin, kamu kurumlarının yüzde 50'sinden fazla iştiraki olan yerler için geçerli. Burada fonları, TMSF'yi, Varlık Fonunu veya özel sektörden gelip kamu adına görevlendirilen kişileri verdiğimiz önergeyle dâhil ettik; buradan o konuda teşekküllerimizi iletiyoruz fakat burada asıl sorun, kamu kurumlarında yüzde 50'nin altında iştiraki olan şirketlerde ne olacağıyla alakalı, asıl kadro burada. Yani şöyle örnek vereyim: bir Bakan Yardımcısı asli göreviyle ilgili Bakan Yardımcılığını yapıyor, TÜRK TELEKOM'da yönetim kurulu üyesi, bir bankada yönetim kurulu üyesi; buradan bir tanesini seçecek ana görevi haricinde, 98.042 TL alacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akay, lütfen tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Fakat aynı kişi örneğin KARDEMİR'de yönetim kurulu üyesi ise ne olacak? Bu, Cumhurbaşkanının takdirine bırakılmış, değerlendirilmesine bırakılmış. Ben görüyorum ki oradan almaya devam edecek; bu olmamalı çünkü bir taraftan çoklu maaşlarla ilgili bu düzenlemeyi yaparken yukarıdan aşağıya, gerekli bütün tasarrufları yapmamız gerekirken emekliyle ilgili, esnafla ilgili, çiftçiyle ilgili sıkıntılar bir tarafta duruyor, onun için buradaki düzenlemelerin de uygun olarak yapılması lazım.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Bu paket, bu vergi reformu paketi bir reform değil, vergide adaleti sağlayan bir husus söz konusu değil; vergi yükünün dağılımıyla ilgili hiçbir şey yok, ücretlilerle ilgili zaten vergi yükü ağır. Buradaki vergi oranlarının ve vergi dilimlerinin de ayarlanması lazım. Üst dilimin de yüzde 40'tan 45'e çıkarak sermayenin daha iyi vergilendirilmesi lazım diyor, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akay, teşekkür ediyorum.

Şimdi, şahıslar adına ilk söz, İstanbul Milletvekili Ali Gökçek'e ait.

Sayın Gökçek, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Birleşik Metal-İş'in son açıklamasına göre açlık sınırı 19.044 lira olmuş. Sizleri ısrarla uyardık, “Bakın, daha önümüzde altı ay var, asgari ücrete zam yapalım, halkı sefaletle mahkûm etmeyin.” dedik ancak siz tüm uyarı ve ikazlarımıza rağmen asgari ücreti artırmadığınız gibi emekli aylığına da 2.500 lira zam yaparak emekliyi, emekçiyi ve ailelerini sefaletle terk ettiniz. Asgari ücrete zam yapmama gerekçesi olarak “Enflasyon artıyor.” dediniz ancak bunu dedikten sonra benzine de elektriğe de yine siz zam yaptınız. Hep söyledik, yine söylüyoruz: AKP sebep, enflasyon sonuç. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir de utanmadan emekliye yaptığınız zammı müjdeymiş gibi sunuyorsunuz, hatta zam yapma niyetiniz de yoktu da tepkiler sonucunda yapmak zorunda kaldınız. Peki, emekli bugün markete gittiğinde 2.500 lirayla ne yapacak, ne alacak? Hangi derdine derman olabilir bu 2.500 lira? Cevabı sizde de yok.

Emekliler bu yaşlarında ya iş arıyorlar ya da market market gezip “1-2 lira daha ucuza gıdayı nasıl alırım?” onu düşünüyorlar. Akşam pazarlarına bir gidin, akşam pazarları artık emekliler ve asgari ücretliler için pahalı hâle geldi. İşin vahim kısmı da ocak ayında bu yılı “emekliler yılı” ilan ettiniz. “Emekliler yılı” ilan ettiğiniz yılda emeklilere reva gördüğünüz yaşam bu. “2.500 lira zammın ekonomimize maliyeti 33,2 milyar lira. Ne yapalım diyorsunuz?” ama “1 kuruş harcamayacağız.” dediğiniz kamu-özel iş birliği projelerine üç yıl için 673 milyar lira ayırıyorsunuz. Müteahhitlere gelince kesenin ağzını hevesle açıyorsunuz ama iş emekliler yılında emekliye zamma gelince “Bütçemizin büyüklüğü ortada.” diyorsunuz. AKP’nin rantçılarından emekçiye, emekliye, işçiye, öğrenciye fırsat kalmıyor tabii, siz de haklısınız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Çiftçiye de yok.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bir diğer mesele de yurt dışı çıkış harcına yaptığınız zam. Önce “3 bin lira.” dediniz, olmadı “1.500 lira.” dediniz, en son 500 lirada kaldınız. Yahu, el yordamıyla vergi mi belirlenir ya? El yordamıyla vergi belirliyorsunuz ki zaten bu harç hepten kaldırılması gereken bir harç, o da ayrı mesele. (CHP sıralarından alkışlar) 150 lirayı 500 liraya çıkarmak için bugün yarın ellerinizi indirip kaldıracaksınız. Milletten vergi toplamaya gelince, yandaşın vergisini affetmeye gelince çok heveslisiniz ancak iş toplanan vergilerin halkın yararına dağıtılmasına, emekliye, asgari ücretliye zam yapmaya gelince birden cebinize akrep giriveriyor.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan sokağın ekonomisine aşına olmadığı için kredi kartıyla yapılan taksitli satışlara şaşırıyor. Tabii Londra’da insanların böyle ihtiyaçları olmayabilir, onu biz bilmiyoruz ancak belli ki Sayın Bakan da milletimizin bu kredi kartlarını keyfi değil, zorunlu kullandığını bilmiyor. Bu ülkede kredi kartı borcunun tamamını ödeyebilenlerin oranı yüzde 50 bile değil ve siz o tamamını ödeyemeyen milyonlardan uyguladığınız fahiş vergiyle her ay 2 milyar lira ekstra vergi topluyorsunuz. Herhâlde Sayın Bakan “Taksiti kaldırayım, millet bu kredi kartı borçlarının tamamını ödeyemesin, asgarisini ödemeye devam etsin ki ben de topladığım vergiyi, 2 milyar 3 milyara çıkarayım.” diye düşünüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gökçek, lütfen tamamlayın.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Tabii, bu anlayış sadece bu Bakana özel değil; bu, genel bir AKP alışkanlığı. “KKM” diye bir garabet icat edip milletin cebinden zenginin cebine parayı koyan da yine sizin Bakanınız değil miydi? Sizin Bakanınızdı. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu getirdiğiniz düzenlemede dar gelirlinin, esnafın derdine derman olacak tek bir madde yok. Ama ben neye üzülüyorum biliyor musunuz? Saray eşrafı bu ülkenin gerçeklerinin, bu milletin hâlinin farkında değil, onu anlıyorum ama milletin oylarıyla bu yüce Meclise gelen sizler nasıl buna ses çıkarmıyorsunuz, onu gerçekten anlamıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Artık aranızdan “Kral çıplak.” diyecek birisine ihtiyacımız var.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gökçek, teşekkür ediyorum.

Şahıslar adına son söz Samsun Milletvekili Ersan Aksu’ya ait.

Sayın Aksu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERSAN AKSU (Samsun) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Vergi adaletinin güçlendirilmesi, doğrudan vergilerin payının artırılması, vergi güvenliğinin sağlanması, kayıt dışılıkla mücadele ve vergiye gönüllü uyumun artırılması amacıyla Denizli Milletvekilimiz Sayın Nilgün Ök’le birlikte ilk imza sahiplerinden olduğum ve yine 132 arkadaşımızın da imzasını taşıyan

159 sıra sayılı Kanun Teklifi'miz Komisyondan geçerek Genel Kurul gündemine gelmiştir. Yoğun mesai harcayan Grup Başkanımıza, Grup Başkan Vekillerimize, Komisyon Başkanımız Sayın Mehmet Muş'a ve imza sahibi milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

2024-2026 dönemi Orta Vadeli Program'da sürdürülebilir büyümeyi destekleyen; yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı teşvik eden, kamu finansmanını kalıcı olarak sağlamlaştıran nitelikte olmak üzere, temel vergi kanunlarının gözden geçirileceği ve değişiklik yapılacağı hususu belirtilmiştir. Bu kapsamda ve başlangıç niteliğinde olmak üzere, çok kazananan çok, az kazananan az vergi alınması ilkesi doğrultusunda hazırlanan ve dar gelirli vatandaşlarımıza herhangi bir yük getirmeyen, yerel şirketlere asgari kurumlar vergisi ve çok uluslu şirketlere tamamlayıcı kurumlar vergisi düzenlemesiyle daha adil bir vergi sistemi içeren düzenlemeler inanıyorum ki Genel Kurulun desteğiyle yasalaşacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizde bulunan maddelerden bazılarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız tarafından belirlenen kriterlere göre teknoloji girişim şirketi niteliğini haiz "start-up" işletmelerde hizmet erbabına verilen ve ücret niteliğinde kabul edilen pay senetlerinin verildiği yıldaki bir yıllık brüt ücret tutarını aşmayan kısmı gelir vergisinden belli süreler içerisinde elden çıkarılmamak kaydıyla istisna tutulmaktadır. Gelir vergisi ve kurumlar vergisinde yapılan düzenlemelerle elektronik ticaret yapanların alt mükelleflerinden yüzde 25 vergi tevkifatı yapmalarını ve böylelikle e-ticaretteki vergi gelirlerinin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, Hazine ve Maliye Bakanlığının her türlü dijital ortamın reklam, ilan, satış ve kiralama gibi iktisadi ve ticari amaçlarla kullanıldığı hâllerde vergi güvenliğini sağlamak amacıyla elektronik ticaret hizmet sağlayıcılara, aracı hizmet sağlayıcılara, sosyal ağ sağlayıcılara iktisadi ve ticari faaliyetlerine ilişkin bildirim verme yükümlülüğü getirilmekte; düzenlemeyle e-ticaretin kayıt altına alınması ve vergilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Mükellefiyet tesis ettirmeden kayıt dışı faaliyette bulunmak suretiyle vergi kaybına sebebiyet verenler yönünden kesilecek vergi kaybı cezasının yüzde 50 artırımla uygulanması sağlanmaktadır; düzenlemenin vergi kaybını engellemek ve haksız rekabeti ortadan kaldırmak gibi olumlu etkileri olacaktır. Mükelleflerin yaptıkları tahsilatların kendi adına kayıtlı hesaplar yerine başkasına ait hesaplar aracılığıyla yapılması durumunda hesabını kullandıran ve kullananlara gerçeğe aykırı şekilde başka mükelleflerin elektronik cihaz, pos ve benzerleriyle ödeme yapanlara ve bu elektronik cihazları kullandıranlara özel usulsüzlük cezası kesilmek suretiyle kayıt dışı işlemlerin önlenmesi amaçlanmaktadır.

6 Şubat 2023'te meydana gelen depremler nedeniyle konut, iş yeri, okul, öğrenci yurdu, hastane, ibadethane gibi taşınmazların inşasına ilişkin yabancı devlet kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak bağış ve yardımlar 31 Aralık 2025'e kadar katma değer vergisinden istisna edilerek bölgenin hızlıca inarına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Şirket ve bankaların aktiflerinde yer alan kıymetli madenler bu zamana kadar emtia gibi değerlendirilmekte iken yasayla borsa rayiciyle değerlendirilmesi ve geçici vergi dâhil hesap dönemleri itibarıyla değerlendirme farklarının vergilendirilmesi sağlanmaktadır.

Devreden KDV'nin beş yıldan fazla uzamaması adına vergi incelemesi iade yöntemi getirilerek kayıtlardan çıkartılması ve gider veya maliyet olarak dikkate alınması sağlanmaktadır.

Yine, yap-işlet-devret ve kamu-özel iş birliği modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projelerde faaliyette bulunan şirketlerin kazançları üzerinden yüzde 30 kurumlar vergisi alınması sağlanmaktadır.

Yaşlılık, malullük, ölüm aylığı almakta olan emeklilerimize ve hak sahiplerine 10 bin Türk lirası olarak ödenmekte olan aylık asgari ödeme tutarının yüzde 25 artış sağlanarak 12.500 Türk lirasına yükseltilmesi ve temmuz ayı dâhil artışı maaş ödenmesi sağlanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aksu, lütfen tamamlayın.

ERSAN AKSU (Devamla) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Alın teri dökerek ülkemizin kalkınmasına büyük katkı sağlayan emeklilerimize enflasyon farkının ötesinde 2002’den bu zamana kadar SSK emeklilerimiz yönünden yüzde 113, tarım işçisi emeklilerimizde yüzde 148, esnaf BAĞ-KUR emeklilerimizde yüzde 231, tarım BAĞ-KUR emeklilerimizde yüzde 636, Emekli Sandığı emeklilerimize de yüzde 87 reel artışlar sağlanmış ve emekli aylıklarının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı 2002 yılında yüzde 4,61 iken bu oranın 2024’te yüzde 6,42’ye ulaşması beklenmektedir.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Emekliler sizinle gurur duyuyor herhâlde!

ERSAN AKSU (Devamla) – Bu vesileyle, genç ve kadın istihdamında özellikle işsizlik verilerinde yüzde 9,4 olan son on bir yılın en iyi seviyesinde bulunduğumuzu ifade etmek isterim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Sokağa çıkabiliyor musunuz?

ERSAN AKSU (Devamla) - AK PARTİ iktidarı iç ve dış vesayetten beslenmez.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Emeklinin yanına git de cevabını ondan alırsın! Sen burada anlatıyorsun ya, emeklinin yanına git, cevabını ondan alırsın, az kaldı!

ERSAN AKSU (Devamla) - AK PARTİ iktidarı etnik ayrımcılıktan beslenmez, AK PARTİ iktidarı sosyal fay hatlarını ortadan kaldıran bir iktidardır.

Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.41

ONUNCU OTURUM

Açılma Saati: 02.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 106'ncı Birleşiminin Onuncu Oturumunu açıyorum.

159 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 24 Temmuz 2024 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 02.43

X.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA DÜZELTMELER (*)

1.- Adana Milletvekili Muharrem Varlı'nın 18/7/2024 tarihli 105'inci Birleşiminde görüşülen 144, 145 ve 156 sıra sayılı kanun tekliflerinin açık oylamasında kullandığı oylarının rengine ilişkin düzeltme talebi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Genel Kurulun 18/07/2024 tarihli 105'inci Birleşiminde görüşülen kanun tekliflerinin açık oylamalarına ilişkin tutanak kayıtlarında vermiş olduğum oylar “ret” şeklinde görünmektedir. Oylamada sehven bu şekilde görünse de bu kayıtlar irademi yansıtmamakta olup mezkûr oylamalarda iradem “kabul” şeklindedir.

Sehven bu şekilde oluşan oylama irademin “kabul” olarak düzeltilmesi hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Muharrem VARLI
Adana Milletvekili

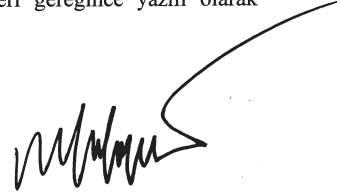
(*) Bu düzeltme talebine ilişkin oylamalar 18/7/2014 tarihli 105'inci Birleşim Tutanağı'nın 139,140,141'inci sayfalarında yer almaktadır.

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıg l' n, astsubayların maaş ve özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/13484)

TÜRKİYE BÜYÜK M LLET MECL S  BAŞKANLIğINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Savunma Bakanı Yaşar GÜLER tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM   t z ğ n n 96' ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa SARIG L
Erzincan Milletvekili

Ülkemizde emeklilerimizin iş hayatları sona erdikten sonra insan onuruna yakıőır şekilde bir yaşam sürmeleri sosyal devlet olmanın bir gerekliliğidir. Eşit ve adaletin tecelli ettiği bir emeklilik emekli astsubaylarımızın da hakkı olmakla birlikte bu konuda eksikliklerin olduğu ve giderilmesi gerektiği ortadadır. Emekli olan astsubaylarımız göreve yeni baőlamıő olanların maaşlarının yarısı kadar dahi maaş alamazken subaylarımızın bu konudan etkilenmediği görülmektedir. Yine subaylarımız görev tazminatı alabilirken astsubaylarımız maalesef bu durumdan yararlanamamaktadır. Emekli astsubaylarımızın hak kayıpları ek göstergelerinin yükseltilmesi ve görev tazminatlarının sağlanması ile mümkün olacaktır.

Bu bağlamda;

1. Astsubaylarımızın maaşları ve özlük hakları ile ilgili Bakanlığınızca bir çalışma yapılmakta mıdır?
2. Emekli astsubaylarımızın ek göstergelerinin 5.800'e çıkarılması hususunda Bakanlığınızca bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?
3. Yine ülkesine yıllarca hizmet etmiş astsubaylarımız için görev tazminatına ilişkin bir düzenleme g ndeminizde midir?

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-88839574-610-2024/7097 - 3750712
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18 Temmuz 2024

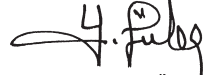
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1453564 sayılı yazınız.

Erzincan Milletvekili Mustafa SARIGÜL tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Millî Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/13484 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Bakanlığımızda görev yapan tüm personel ve emeklilere ilişkin mevzuat değişiklik çalışmaları, ülkemizin şartları ve çağdaş uygulamalar dikkate alınarak, bir sistem bütünlüğü çerçevesinde yapılmaktadır.

Arz ederim.

Yaşar GÜLER
Bakan

2.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Bakanlıkça yapılan bir personel alımı sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13498)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince talep ederim.
26.06.2024

Doç. Dr. Selçuk ÖZDAĞ
Muğla Milletvekili

Tarım ve Orman Bakanlığı, geçtiğimiz günlerde çeşitli kademelerde istihdam edilmek üzere işçi/personel ilanına (laboratuvar temizlik işçisi vb.) çıkmıştır. Bakanlıkça ilan edilen şartnamede; sterilizasyon dezenfekte belgesi, hijyen belgesi, kurs bitirme belgesi vb. ile birtakım evraklar talep edilmiştir.

Söz konusu ilana, halihazırda geçim sıkıntısı yaşayan pek çok vatandaşımız büyük ümitlerle başvuru yapmıştır. Ancak, gelineen noktada başvuru yapan vatandaşlarımız büyük bir hayal kırıklığı ile karşı karşıya kalmıştır. Evrak teslimi yapan asil ve yedek 1329 başvurudan 605'i 'evrak inceleme sonucu şartlara haiz değildir' gerekçesi ile elenmiştir. Örnek vermek gerekirse, bakanlık yetkilileri başvuru yapıp elenen vatandaşlarımıza şartnamede olduğu iddiasıyla; "6'ncı maddede belirtilen 'son başvuru tarihi itibarıyla mezun olmak ve istenilen diğer belgelere ilanın yayınlanmasında önce sahip olmak.' ibaresi yer aldığından özel şartlarda istenilen sertifikanın tanzim tarihi ilan tarihinden sonra olduğu tespit edilmiştir. Aranılan şartlara haiz değildir." Açıklamasını yapmıştır.

Hal böyle iken bizlere ulaşan mağdur vatandaşlarımız, şartnamede hiçbir şekilde ilan tarihinden önce belge talep edilmektedir ibaresinin olmadığını ve kendilerinin, 6'ncı maddeye dayandırılan "ilan tarihinden sonra" maddesi ile haksız bir şekilde elendiklerini ve özel şartlarda bakanlıkça ifade edildiği gibi bir ibarenin olmadığını iddia etmektedirler. Gerçekten de aranan şartlar irdelendiğinde; ikamet şartı, doğum tarihi, sürücü belgesi gibi şartların istendiği, tarih vb. başka bir şartın olmadığı görülmektedir.

Yine mağdur vatandaşlarımızın iddialarına göre söz konusu durumun; Personel Genel Müdürlüğü, İşçi ve Toplu Sözleşmeler Daire Başkanlığının teknik bir hatasından kaynaklandığı, kendilerinin yaşanan bir ihmalden ötürü elendikleri yönündedir.

5488 sayılı Tarım Kanunu'nun tarım politikalarının ilkelerini ihtiva eden 5'inci maddesinin 5'inci bendi "Şeffaflık ve bilgilendirmek" ibaresi ile uhdesinde net bir ifade barındırmaktadır.

Bu konunun adil, şeffaf ve hakkaniyete uygun bir şekilde çözülmesi ilana başvuran vatandaşlarımızın talep ve beklentisidir. Şayet böyle bir durum söz konusu olamayacaksa başvuruda bulunan hiç kimseyi mağdur etmemek şartı ile yeni bir şartname hazırlanmalı, süreç bu doğrultuda şaibeye mahal vermeden devam ettirilmelidir.

Bu bağlamda;

- 1) Bakanlığınızca işçi/personel ilanına ne zaman çıkmıştır?
- 2) Söz konusu ilana asil ve yedek kaç vatandaşımız başvurmuştur?
- 3) Başvurulardan kaç tane hangi gerekçelerden ötürü elenmiştir?
- 4) Bakanlığınızca açıklanan şartnamenin maddeleri nelerdir? Yukarıda da vurguladığımız gibi 6'ncı maddeye dayandırılarak "ilan tarihinden sonra" maddesi ile elenen kaç vatandaşımız mevcuttur?
- 5) Personel Genel Müdürlüğü, İşçi ve Toplu Sözleşmeler Daire Başkanlığı'nda 2 memurun açığa alındığı iddia edilmektedir. Söz konusu iddia doğru mudur? Yaşanan durumdan ötürü kaç personel ve yönetici açığa alınmıştır?
- 6) Söz konusu durum ile ilgili Bakanlığınızca bir soruşturma başlatılmış mıdır? Müfettiş görevlendirilmiş midir?
- 7) Elenen vatandaşlarımızın söz konusu mağduriyetlerinin çözümü için bir çalışmanız var mıdır?
- 8) İlane başvurup da işe başlayan ve başlamayı bekleyen vatandaş sayısı ne kadardır?
- 9) Söz konusu durumu çözmek için Bakanlığınız bünyesinde hangi adımlar atılmaktadır?
- 10) Söz konusu durumdan ötürü herhangi bir sendika ile görüşülüp bilgi verilmiş midir?

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-15058970

Konu : Soru Önergesi (7/13498)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-1453564 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Muğla Milletvekili Sayın Doç Dr. Selçuk ÖZDAĞ'a ait 7/13498 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/13498)

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN DOÇ. DR. SELÇUK ÖZDAĞ'A AİT 7/13498 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız taşra teşkilatı hizmet birimlerinde istihdam edilmek üzere 1.500 tarım işçisi alım ilanı 13.02.2024 tarihli ve 32459 sayılı Resmi Gazete’de ve Bakanlığımız resmi sitesinde yer alan “Duyurular” bölümünde yayımlanmıştır. Alımı yapılacak işçilerin çalışacağı işyerleri, meslekleri ve iş yerlerimizin hizmet ihtiyacına göre belirlenen ilanımız da 13.02.2024 ile 19.02.2024 tarihleri arasında İŞ-KUR ilan sayfasında yayımlanarak başvuru sahipleri belirlenmiştir.

Söz konusu ilana başvuranlar arasından 1.500 asıl ve asıl sayısının 4 (dört) katı kadar yedek aday noter kura çekimi ile belirlenmiştir.

Başvuranlar arasından bugüne kadar yapılan incelemeler sonucunda; adayların ilanda talep edilen belgeleri ibraz etmemeleri, ibraz etmiş oldukları evrakın tanzim tarihinin ilandan sonra olması ya da istenilen Kurumlardan onaylı olmaması, mezuniyet şartlarının uygun olmaması, SGK hizmet dökümünde istenilen meslek kodunda belirtilen süre kadar hizmetlerinin bulunmaması, görevini devamlı yapmasına engel sağlık problemi bulunmadığını belgeleme şartını taşımamaları ve 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu gereği yapılan güvenlik soruşturmalarının olumsuz olması nedeniyle elenmiştir.

İlanın “Açıklamalar” bölümünün 2’nci maddesinde de belirtildiği üzere; adayların, başvuru işlemlerini tamamlamadan önce ilan metninde belirtilen açıklamalar ve başvuru şartlarını dikkatlice okumaları gerekmekte, ilanda belirtilen şartları taşımayanların, ilan edilen kadrolara müracaat yapmamaları gerektiği açıkça belirtilmekte olup adayların verdikleri beyanlarının sorumluluğu kendilerine ait olacağı açıkça ifade edildiğinden konuyla ilgili Bakanlığımızca yapılacak herhangi bir işlem bulunmamaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na tabi olarak çalışan personelden açığa alınan bulunmamaktadır.

Ayrıca, 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında işçi olarak Bakanlığımız taşra teşkilatına atanmaya hak kazanan asıl ve yedek hak sahiplerinden; ilan edilen tarihler içerisinde evrak teslimi yapmayan ve teslim edilen evrakların incelenmesi neticesinde aranılan şartlara haiz olmayan adaylar yerine sırasıyla yedek adayların 16.07.2024-24.07.2024 tarihleri arasında evrak teslim işlemi yapılacaktır.

Konu hakkındaki açıklamaya Bakanlığımız resmi sitesinden (<https://www.tarimorman.gov.tr/Duyuru/2024/1500-Tarim-Iscisi-Alimi-Yedek-Hak-Sahiplerinin-Evrak-Teslimi-Hakinda>) ulaşılabilir.

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, hayvan üreticilerinin çoban bulma konusunda yaşadığı sorunlara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13503)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 24.06.2024

Av. Uğur BAYRAKTUTAN
Artvin Milletvekili

Ülkemiz genelinde tarım ve hayvancılık sektörlerinde büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Hayvancılık sektöründe çalışacak nitelikli iş gücünün azalması, endüstriyelleşmenin yaygınlaşması ve şehirleşmenin artmasıyla birlikte geleneksel mesleklerden biri olan çobanlık, teknolojinin ilerlemesi ve şehirleşme eğilimiyle artık genç nesiller tarafından tercih edilmemektedir.

Günümüz şartlarında birçok sıkıntıyla mücadele eden hayvan üreticilerimiz çalıştıracak çoban bulamamaları nedeniyle büyük mağduriyet yaşamaktadır. Hayvan üreticilerimiz yerli çoban bulamadıkları için çözümü yabancı uyruklu işçilerde aramaktadır.

Hayvan üreticilerimiz yabancı uyruklu çalışanların çoban olarak çalıştırılması noktasında kolaylık sağlanmasını, bu konuda gerekli düzenlemelerin yapılmasını ve çoban desteklerinin artırılmasını talep etmektedirler.

Bu Bağlamda;

- 1- Ülkemiz genelinde hayvan üreticilerimizin yaşadığı çoban sıkıntısı Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
- 2- Yerli çoban bulamayan üreticilerimizin yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi adına hangi çalışmalar yürütülmektedir?
- 3- Birçok sorunla mücadele eden hayvan üreticilerimizin yabancı uyruklu çalışanların çoban olarak çalıştırılması noktasında kolaylık sağlanması, bu konuda gerekli düzenlemelerin yapılması ve çoban desteklerinin artırılması hususlarındaki taleplerine ilişkin gerekli düzenlemeler ne zaman yapılacaktır?
- 4- Yaşanan tüm mağduriyetlerin giderilmesi ve hayvan üreticilerimizi destekleyecek düzenlemelerin hayata geçirilmesi adına bir takvim açıklar mısınız?

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-15058925

Konu : Soru Önergesi (7/13503)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-1453564 sayılı yazımız.

İlgi yazı ekinde alınan, Artvin Milletvekili Sayın Av. Uğur BAYRAKTUTAN'a ait 7/13503 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/13503) (1 Sayfa)

**ARTVİN MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. UĞUR BAYRAKTUTAN'A AİT 7/13503 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık işletmelerinde çalışan sürü yöneticilerinin (çobanların) istihdamı ve kayıtlılığının sağlanması amacıyla çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımızca 2014 yılından beri uygulanmakta olan sürü yöneticisi istihdamı desteği kapsamında çobanların sosyal güvenlik kurumu primlerini ödeyen ve ilgili tebliğ hükümlerine uyan işletmelere destekleme yapılmaktadır. Destekleme kapsamında halen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan çobanların istihdamı zorunluluğu bulunmaktadır.

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesine yönelik çiftçilere tarımsal desteklemeler verilmekte ve projeler yürütülmektedir.

Hayvansal üretimin desteklenmesi kapsamında;

- Yem Bitkileri Desteği,
- Buzağı/Malak/Dişi Manda Desteği,
- Düve Alım Desteği,
- Hastalıktan Ari İşletme Desteği,
- Besilik Erkek Sığır Desteği,
- Sürü Yöneticisi İstihdam Desteği,
- Anaç Koyun/Keçi Desteği,
- Sürü Yenileme Desteği,
- Koç-Teke Alımı Desteği,
- Tiftik Üretimi Desteği,
- İpek Böceği Desteği,
- Arıcılık Desteği,
- Aşı, Atık ve Küpe Desteği

yer almaktadır.

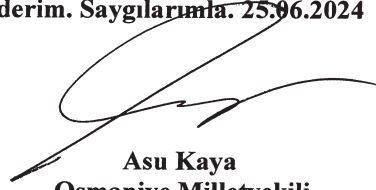
Bakanlığımızca “2024-2028 Hayvancılık Yol Haritası” açıklanmıştır. Buna göre sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması, buzağı desteklerinin artarak devam etmesi, küçük aile işletmelerinin desteklenerek optimum işletme ölçeği büyüklüğüne ulaştırılması, işletmelerin kayıt altına alınması, kayıt sistemlerinin güvenilirliğinin ve etkinliğinin artırılması, meraların ıslah çalışmalarının hızlandırılması ve daha etkin şekilde kullanılmasının sağlanması, hastalıktan ari işletmelerin teşvik edilerek sayılarının artırılması, yeni destekleme modeliyle kırsalda kadınlara ve gençlere ilave destek verilmesi, tüketicilerin sağlıklı et tüketimi konusunda bilgilendirilmesi ve bütün bunlarla sürdürülebilir hayvancılık için; tarımsal üretim, tarımsal sanayi, çevre ve insan sağlığı açısından bütünsel bir yaklaşım oluşturulacaktır.

Hayvancılıkta sürdürülebilir bir gelişmenin sağlanması, hayvansal ürün piyasalarında istikrarın sağlanarak üreticinin ve tüketicinin korunması ile tüketicinin yeterli ve sağlıklı gıdaya erişimi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almakta olup hayvancılık destekleri, hibeler ve düşük faizli kredi uygulamaları bu doğrultuda oluşturulmaktadır.

4.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye'nin merkez ilçesine bağlı Hemite köyüne yapılması planlanan tavuk çiftliğine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13507)

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞI'NA**

Aşağıdaki sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanması arz ederim. Saygılarımla. 25.06.2024

**Asu Kaya
Osmaniye Milletvekili
TBMM Katip Üye**

- 1- Osmaniye Merkez ilçesi Hemite köyü 221 ada 1 parsel ve 220 ada 1 parsel numaralı taşınmaz üzerine bir tavuk çiftliği yapımı için Bakanlığınıza herhangi bir müracaat söz konusu olmuş mudur?
- 2- Mezkur parseller üzerine tavuk çiftliği yapılabilmesi için gerekli kriterlerin sağlanıp sağlanmadığı noktasında Bakanlığınızın herhangi bir çalışması söz konusu mudur?

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-15058855

Konu : Soru Önergesi (7/13507)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-1453564 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Osmaniye Milletvekili Sayın Asu KAYA'ya ait 7/13507 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/13507)

**OSMANİYE MİLLETVEKİLİ SAYIN ASU KAYA'YA AİT 7/13507 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Önergede ada ve parsel numarası belirtilen taşınmazlar için Bakanlığımıza ulaşmış herhangi bir müracaat bulunmamaktadır.

5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana'nın Kozan ilçesinde bulunan tarımsal alandaki kapalı sulama kanalı projesine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13512)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim. Saygılarımla. 24.06.2024

Ayhan BARUT

Adana Milletvekili

Adana'nın Kozan ilçesi'nde yaklaşık 26 bin dönüm tarım alanının kapalı sulama sistemleri projesi ile sulanması konusunda bir proje hazırlanmış ve yakın zamanda proje tamamlanarak hayata geçirilmiştir. Özel bir şirket tarafından projesi tamamlanan ve yeni devreye giren DSİ'nin sorumluluğundaki kapalı sulama sistemleri ne yazık ki büyük soruna yol açmıştır. Şöyle ki; Herhangi bir arıtma ve filtreleme olmadan sisteme verilen suyun çamurlu, taşlı ve kirli olmasından kaynaklı ekili ve dikili tarım arazilerine maalesef su ulaşmadı. Borular tıkanıp patlarken sulama parasını peşin ödeyen çiftçilerin filtreleri de tıkanıp işlevsiz kalınca tarım alanları susuz kaldı. Binlerce dönüm alandaki mısırdan narenciyeye tüm tarım alanları neredeyse tamamen kurudu. Büyük zararın olduğu ve çiftçilerin mağdur edildiği bölgede çözüm arayışları sürmektedir. Ürün ve rekolte kaybı yaşandığı için hem üretici zararı hem bölge ve ülke ekonomisi zararı büyük boyutlardadır. Üstelik sorun hala çözülmemiş, ekili ve dikili tarım arazilerinin sulanmaması halinde zararın boyutu daha da büyüyecektir.

Bu bağlamda;

1- Söz konusu projenin uygulanması, işletilmesi, kabul ve teslim edilmesi süreçleriyle ilgili ayrıntılı bir inceleme yapılmış mıdır?

2- Gerek projenin yüklenici firması ve gerekse DSİ, Sulama Birliği ve sorumluluğu bulunan kurum, kuruluş, kişi ve idarecilerle ilgili herhangi bir inceleme-soruşturma yapılmış mıdır?

3- Üreticileri, bölge ve ülke ekonomisini zarara sokan bu durumla ilgili herhangi bir önlem ve tasarrufta bulunulmuş mudur?

4- Söz konusu bölgenin afet bölgesi ilan edilerek üretici zararının saptanıp karşılanması konusunda bir adım atılacak mıdır?

5- Çiftçilerin yaşadığı sulama sorunlarının kesin çözümü noktasında bir planlama yapılmış mıdır, yapacak mıdır?

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-15058818

Konu : Soru Önergesi (7/13512)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-1453564 sayılı yazımız.

İlgi yazı ekinde alınan, Adana Milletvekili Sayın Ayhan BARUT'a ait 7/13512 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/13512)

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BARUT'A AİT 7/13512 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Önergede bahsi geçen proje, inşaat aşamasında olup imalatları devam etmektedir. Sulama sisteminin test ve tecrübesi aşamasında ortaya çıkan sorunlar giderilmektedir. Tamamlanan kısımların kısmi olarak kabulleri yapılmaktadır. Kabul işlemleri yapılmayan kısımlara verilen su test amaçlı verilen sulardır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz tarafından sürekli ve anlık olarak denetimler yapılmaktadır. Bununla birlikte sulama hattında meydana gelen zararlar (su alma vanalarının kırılması, kart okuyucu sisteme zarar verilmesi vs.) giderilmektedir. Ayrıca arazi sahiplerinin damlama sulama yerine salma sulama yapmasından kaynaklı yeterli su basıncı oluşmadığı konusunda vatandaşlara gerekli bilgilendirmeler yapılmaktadır.

Kapalı boru sisteminde ana iletim kanalı temizliği yapılmıştır. Her sene yapılacak olan kanal temizliği dışında, rusubat girişinin önlenmesi, kanal içerisine çökeltim havuzu ve kapalı sistem su alma yapısının önüne rusubat ve yosun tutucu bir filtre sistemi yapılması planlanmaktadır.

6.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, Kurban Bayramı'nda yapılan kurban satışlarına ve ithal edilen hayvan sayısına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13514)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.27.06.2024

Orhan Sarıbal
Bursa Milletvekili

Kurban Bayramı'nın bitmesini takiben;

1. Bakanlığınız bu Kurban Bayramı'nda Et ve Süt Kurumu üzerinden herhangi bir cemaat, vakıf ya da benzeri bir yapıya toplu ithal kurbanlık hayvan temininde bulunmuş mudur?
2. Mayıs ayı ve Haziran'ın ilk haftaları için kırmızı et ithalat miktarı nedir, bu ithalatın Nisan verilerine göre oranı ne olmuştur?
3. Ülke genelinde kurban pazarlarına ne kadar hayvan, hangi illerden hangi illere götürülmüş, bunların ne kadarı geri dönmüş, ne kadarı kasaba verilmiş, ne kadarı ise bakanlıkça ne bedelle satın alınmıştır?
4. Bu bayramda kaç büyükbaş, kaç küçükbaş kurban satılmış, kaç kurban kesilmiştir?
5. İllere göre kurban fiyatları ne olmuştur?
6. İthal hayvan fiyatlarında yıllara göre fiyat artış oranı ne olmuştur?
7. Kurban Bayramı özelince kaç noktada, kaç veteriner görevlendirilmiştir?
8. Kurbanlık hayvanlarda bu sene tespit edilen şap ve tüberküloz sayısı ne olmuştur?
9. Et ithal edil(e)memesi durumunda, ülkenin bu konuda kendi kaynakları ne durumdadır?
10. Et ve Süt Kurumu'nun et ithalatından, Kurban Bayramı özelinde kâr oranı, kazancı ne olmuştur?

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-15058780

Konu : Soru Önergesi (7/13514)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-1453564 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Sayın Orhan SARIBAL'a ait 7/13514 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/13514)

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ORHAN SARIBAL'A AİT 7/13514 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Dış ticarete ilişkin veriler düzenli olarak TÜİK'in kurumsal internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Et ve Süt Kurumu (ESK), Kızılay gibi kamu yararı gözetilen vakıf, dernek, kurum ve kuruluşlara talep olması halinde kurbanlık hayvan tedarik etmektedir.

Kurban Bayramı'nda hayvan pazarlarına getirilen ancak satılamayan hayvanların kurbanlık hayvan alım tarifesine üzerinden alımının yapılacağı ESK tarafından ilan edilmiştir. Bu kapsamda Kurban Bayramı sonrası elde kalan ve üretici tarafından talep edilen kurbanlık hayvanlar satın alınmıştır.

ESK, Kurban Bayramı satış politikasında kâr amacı gütmemektedir.

2024 yılı Kurban Bayramı döneminde şap hastalığı tespit edilmemiştir.

7.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, buğday alım fiyatlarının belirlenmesine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın cevabı (7/13515)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 26.06.2024

Selcan TAŞCI HAMŞIOĞLU
Tekirdağ Milletvekili

Türkiye'nin 2024 yılında yaklaşık 21 milyon ton buğday hasadı yapması bekleniyor. Milyonlarca çiftçi Toprak Mahsulleri Ofisi'nden iyimser tahminlere göre kilo başına 15 lira alım fiyatı açıklamasını beklerken, 12 liradan aşağı kurtarmaz fikri ağır basıyordu. Ancak beklenenin aksine TMO makarnalık buğday fiyatını kilo başına 10 lira, ekmeklik buğday fiyatını 9.25 lira, arpa fiyatını ise 7.25 lira olarak açıkladı. Böylece ekmeklik buğdayda geçen yıla göre sadece yüzde 12, makarnalık buğdayda yüzde 11 ve arpada ise yüzde 3,6 oranında bir artış yapıldı.

Çiftçi Kayıt Sistemi'nde yer alan çiftçilere ton başına 1.750 lira prim desteği yapıldığı düşünüldüğünde ekmeklik buğday için desteklemeyle birlikte kilogram başına aslında 11 lira ödenmiş olacağı görüldü.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği 1 kilogram buğdayın bu yıl çiftçiye maliyetinin 10.87 lira olduğunu açıklamıştı. Hilvan Ziraat Odası'nın yaptığı bir çalışmaya göre ise buğday üretiminin maliyeti kilo başına sulu alanda 10.642 lira, kuru yani kıraç tarımda ise 10.622 lira olduğu tespit edilmişti. Bakanlığın hesaplamalarına göre ise buğdayın üretim maliyeti kilogram başına 7.88 lira olduğu belirtildi.

Yine Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin aynı çalışmasına göre, buğdayın çiftçiye maliyeti geçen yıla kıyasla yüzde 67 oranında arttığı tespit edilmişti. TMO ise maliyet artışını yalnızca yüzde 11 oranında olduğunu öne sürmüştü.

Özetle tarım sektöründe enflasyon ve kur kaynaklı olarak gerçekleşen maliyet artışını rasyonel piyasa gerçeklerinin oldukça uzağında tespit edilmesi, hem desteklemeli hem de yalın haliyle açıklanan, buğday alım fiyatlarının çiftçilerde hayal kırıklığına neden olduğu anlaşıldı.

Bu bilgilerin ışığında;

- 1- Bakanlığınız buğday alım fiyatlarını hangi parametrelere göre hesaplamıştır?
- 2- Bakanlığınızın tespit ettiği parametreler, buğday maliyet oluşumunu hangi oranlarda etkilemektedir?
- 3- Bakanlığınızın buğday alım fiyatlarını TÜİK'in resmi enflasyonunun altında açıklamasının nedenleri nelerdir?
- 4- Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından buğday alım fiyatları belirlenirken enflasyonla mücadele programı ekili olmuş mudur?
- 5- Bakanlığınız tahıl gibi stratejik bir üründe gelecek yıldan itibaren arz güvenliğini hangi politikalarla sağlamayı planlamaktadır?
- 6- Bakanlığınız çiftçimizin mağduriyetini gidermek adına çalışma yapmakta mıdır, böyle bir çalışmanız varsa içeriği nedir?

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-15058735

Konu : Soru Önergesi (7/13515)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-1453564 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan TAŞÇI HAMŞIOĞLU'na ait 7 /13515 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/13515)

**TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN SELCAN TAŞÇI HAMŞIOĞLU'NA AİT
7/13515 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) başta hububat ve bakliyat olmak üzere görev alanına giren ürün piyasalarını yakından takip ederek, piyasa regülasyonuna destek sağlamaktadır.

TMO alım fiyatları, tüm parametreler dikkate alınarak belirlenen bir eşik fiyattır. Açıklanan ürün alım fiyatları, üretimin sürdürülebilirliği ve tüketiciye yansması dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir. 2024 yılı hububat alım fiyatları; akademisyenler ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşleri de alınarak; gerçek maliyetler, üretimin sürdürülebilirliği, iç ve dış piyasa fiyatları ile tüketici fiyatları, ülkemiz ortalama verimleri ve maliyet unsurlarının tamamı dikkate alınarak belirlenmiştir.

TMO alım fiyatları 06 Haziran 2024 tarihinde makarnalık buğday için 10.000 TL/ton, ekmeklik buğday için 9.250 TL/ton, arpa için ise 7.250 TL/ton olarak açıklanmıştır.

Ayrıca TMO'ya veya özel sektöre yapılan satışlarda üreticilere ton başına; buğdayda 1.750 TL, arpada 750 TL fark ödemesi ve ilave mazot, gübre ve tohum desteği verilmektedir.

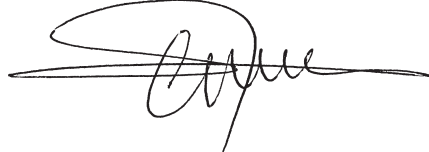
2024 yılı ürünü buğday fark ödemesi desteği 2023 yılına göre %75 oranında artırılarak ton başına 1.750 TL, arpa fark ödemesi desteği ise %50 oranında artırılarak ton başına 750 TL olarak ödenecektir.

TMO'ya teslim edilen ürün bedelleri finansman planlaması ve önceden yapılan duyuru doğrultusunda 30 gün içerisinde üreticilerimize ödenmektedir.

8.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, TÜVTÜRK tarafından alınan araç muayene ücretlerinin yüksekliğine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/13523)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98. ve içtüzüğün 96. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 26.06.2024

Av. Hasan ÖZTÜRKMEN
Gaziantep Milletvekili

Türkiye’de periyodik araç muayenesinde yetkili ve görevli tek kuruluş olan TÜVTÜRK’ün muayene işlemi için vatandaşın fahiş bedeller tahsil edilmektedir.

2024 yılı için uygulanan muayene ücretleri araçlara göre şöyledir:

- Traktör (Römorklu, Römorksuz), Motosiklet ve Motorlu Bisiklet: 927,60 TL
- Otomobil, Minibüs, Kamyonet, Özel Amaçlı Taşıt, Arazi Taşıtı ve Römork: 1,821,60 TL
- Otobüs, Kamyon, Çekici ve Tanker: 2.462,40 TL

Sadece 10 dakikalık bir işlem için alınan bu yüksek fiyatlara yönelik kamuoyu tepkisi hem basına hem de sosyal medyaya yansımış durumda. Öte yandan TÜVTÜRK’ün kazancının hakkıyla vergilendirilmediği yönünde çok sayıda görüş geçen haftalar boyunca medyada yer almıştır.

Bu bağlamda;

- 1- TÜVTÜRK, özelleştirildiği tarihten itibaren, her yıl ne kadar kazanç sağlamış ve ne kadar vergi ödemiştir?
- 2- TÜVTÜRK’ün silinen, affedilen ya da düşürülen vergi borcu olmuş mudur?
- 3- Araç muayene ücretlerindeki fahiş bedellerin nedeni nedir?
- 4- Araç muayene ücretlerinin düşürülmesi için hangi adımların atılması planlanmaktadır?
- 5- Araç muayene alanında tekel olan TÜVTÜRK’e alternatif çözümler düşünülmekte midir?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı
Strateji Daire BaŖkanlıđı

Sayı : E-44697349-610-2042865

Konu : Gaziantep Milletvekili Sayın Av. Hasan
ÖZTÜRKMEN'in yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi : 04.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1453564 sayılı yazınız.

Gaziantep Milletvekili Sayın Av. Hasan ÖZTÜRKMEN'in 7/13523 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOğLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. HASAN ÖZTÜRKMEN'İN
7/13523 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Bakanlığımız, ÖzelleŖtirme İdaresi BaŖkanlıđı ile TÜVTURK arasında 15.08.2007 tarihinde 20 yıl süre ile İmtiyaz Sözleşmesi imzalanmış ve TÜVTURK (Kuzey ve Güney) Bakanlığımız adına araç muayenelerini yapmakla yetkilendirilmiş olup, bunun dışında herhangi bir gerçek veya tüzel kiŖinin araç muayene istasyonu açması mümkün bulunmamaktadır.

Araç muayene ücretlerine ilişkin tüm iş ve işlemler ise; 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 35'inci maddesi kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenmekte olup Bakanlığımızca uygulanmaktadır.

